

Kulutustutkimus 2006

Käyttäjän käsikirja

Kulutustutkimus 2006

Käyttäjän käsikirja

Tiedustelut:

Marko Ylitalo

(09) 17 341

sähköposti: kulutus.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

Tilaston kotisivu: <http://www.tilastokeskus.fi/til/ktutk/index.html>

Tilaston kuvaus: <http://tilastokeskus.fi/til/ktutk/meta.html>

Taitto: Hilikka Lehtonen

© 2009 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

ISSN 1797-5646

= Käsikirjoja

ISBN 978-952-467-963-3 (pdf)

Esipuhe

Tilastojen ja tilastoaineistojen käyttäjällä on hyvä olla käytössään ajantasainen ja kattava aineiston laatua kuvaava käsikirja. Toivomme, että kulutustutkimuksen tietojen käyttäjät saavat tästä laatuselvityksestä tarvitsemaansa tietoa aineiston ominaisuuksista ja vertailukelpoisuudesta.

Kulutustutkimuksen 2006 toteutti projektiryhmä, johon kuuluivat projektipäällikkönä Juha Nurmela ja sihteerinä Kirsti Pohjanpää sekä muina jäseninä Anton Antonius, Tuula Dahl, Marjatta Laiho, Markku Lindqvist, Airi Pajunen, Eeva Raippalinnä ja Tuula Tiainen. Joulukuussa 2005 Kirsti Pohjanpään tilalle sihteeriksi tuli Perttu Melkas. Maaliskuussa 2006 projektiryhmää täydennettiin Hilikka Majalla ja Marianne Anttalaisella. He työskentelivät hankkeessa 1.4.2007 asti. Kesäkuussa 2007 Airi Pajusen tilalle nimettiin Marko Ylitalo.

Tietojenkäsittelyn ja tuotantojärjestelmän päivittämisestä vastasi Petri Roponen elokuusta 2005 helmikuuhun 2006. Hän oli tuolloin myös projektin jäsen. Kuittien skannausjärjestelmän kehittä-

misessä tietotekniikka-asiantuntija oli Juhana Malinen. Otoksesta ja aineiston painotuksesta vastasi Pauli Ollila.

Projektin ohjausryhmään kuuluivat puheenjohtajana Jussi Simpura, sihteerinä Juha Nurmela sekä jäseninä Kai Vikki, Hannele Sauli, Eeva Hamunen, Markku Sajets ja Timo Koskimäki, jonka tilalle myöhemmin tuli Anita Heinonen. Jussi Simpuran tilalle puheenjohtajaksi tuli Riitta Harala.

Tämän raportin analyysit ja tekstin on pääosin laatinut Marko Ylitalo käyttäen hyväksi projektin työskentelyn aikana syntyneitä dokumentteja sekä vuoden 2001 kulutustutkimuksen laatuselvitystä. Luvut otoskuvauksesta (3.2) ja kulutusmenojen estimoinnista (3.5) on kirjoittanut Pauli Ollila ja kulutusmenojen vertailun kansantalouden tilinpidon yksityisiin kulutusmenoihin (luku 6.1) on tehnyt Kirsti Ahlqvist. Arvion tulosten luotettavuudesta (luku 7) on laatinut Juha Nurmela. Julkaisun taitosta on vastannut Hilikka Lehtonen ja oikoluvusta Marjatta Laiho.

Tilastokeskuksessa maaliskuussa 2009

Riitta Harala
tilastojohtaja
Elinolot-yksikkö

Sisällys

Esipuhe	3
1 Johdanto	7
2 Kulutustutkimuksen relevanssi	8
2.1 Tutkimuksen nykyiset käyttötarpeet	8
2.2 Kulutustutkimuksen 2006 sisällön ja tiedonkeruun painopisteet	9
2.2.1 Sisällön painopistealueet	9
2.2.2 Tiedonkeruun painopistealueet	9
3 Menetelmäkuvaus	11
3.1 Tutkimuksen perusjoukko	11
3.2 Otoskuvaus	11
3.3 Tiedonkeruu	13
3.3.1 Käyntihaastattelut	13
3.3.2 Päiväkirjajakso	13
3.3.3 Hallinnolliset rekisterit	15
3.3.4 Tutkimuksen viiteajanjaksot	15
3.4 Prosessikuvaus	16
3.5 Kotitalouksien kulutusmenojen estimointi	19
3.6 Kulutustutkimuksen eri vuosien aineistot ja tietosisältö	20
4 Kulutustutkimuksen keskeiset käsitteet ja luokitukset	22
4.1 Keskeiset käsitteet	22
4.2 Keskeiset luokitukset	25
5 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus	28
5.1 Tutkimuksen virhelähteet	28
5.2 Kato-analyysi	29
5.2.1 Kadon väestöryhmittäiset erot	29
5.2.2 Kadon syyt	33
5.2.3 Maahanmuuttajien osallistuminen tutkimukseen	34
5.2.4 Kato tilinpitojakson mukaan	35
5.3 Kauppakuittien käyttö päiväkirjajakson tiedonkeruussa	37
5.7 Kulutusmenojen keskivirheet	41
6 Tietojen vertailukelpoisuus	43
6.1 Kulutusmenojen vertailu kansantalouden tilinpidon yksityisiin kulutusmenoihin	43
6.2 Kotitalouksien tulotietojen vertailu	48
6.3 Eurostatin julkaisemat kulutusmenotiedot	48
6.4 Kulutustietojen ajallinen vertailu: indeksien käyttö	50
7 Arvio tulosten luotettavuudesta	52
8 Tietojen saatavuus	53
Lähteet	54
Liitteet	
1. Kulutustutkimuksen 2006 päiväkirja	55
2. Eurostatin yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukainen luokitus COICOP-HBS (2005)	66
3. Kotitalouksien kulutusmenot (milj. euroa) kulutustutkimuksen 2006 ja kansantalouden tilinpidon mukaan vuonna 2006. Kulutustutkimuksen vertailu kansantalouden tilinpitoon vuosilta 2006 ja 2001.	73

Kuvioluettelo

1.	Kulutustutkimuksen 2006 prosessikokonaisuus	17
2.	Kuittien skannaus ja päiväkirjatietojen koodaus	18
3.	Kulutustutkimuksen aineistot	21
4.	Kokonaiskato alueositteiden mukaan vuonna 2006	29
5.	Kokonaiskato kohdehenkilön koulutusasteen mukaan vuonna 2006 (%)	30
6.	Kokonaiskato kohdehenkilön pääasiallisen toiminnan mukaan vuonna 2006	30
7.	Kokonaiskato kohdehenkilön iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2006	31
8.	Haastattelukato ja päiväkirjakato kohdehenkilön iän mukaan vuosina 2001 ja 2006	31
9.	Kokonaiskato lopullisen päiväkirjajakson mukaan vuonna 2006	32
10.	Kokonaiskato asutokunnan koon mukaan vuonna 2001 ja 2006	32
11.	Kokonaiskato asutokunnan veronalaisten tulojen mukaan vuonna 2006	33
12.	Kokonaiskato kohdehenkilön kielen ja synn mukaan vuosina 2001 ja 2006	35
14.	Haastateltujen kotitalouksien päiväkirjakato (palauttamatta jättäneiden osuus, %) päiväkirjajakson vuodenajan mukaan vuosina 2001 ja 2006	36
13.	Otoksen jakaantuminen tutkimukseen osallistuneisiin ja katoon päiväkirjajakson mukaan vuosina 2001 ja 2006 (%)	36
14.	Haastateltujen kotitalouksien päiväkirjakato (palauttamatta jättäneiden osuus, %) päiväkirjajakson vuodenajan mukaan vuosina 2001 ja 2006	36
15.	Haastateltujen kotitalouksien päiväkirjakato (palauttamatta jättäneiden osuus, %) kohdehenkilön iän mukaan tiedonkeruun eri vaiheissa vuosina 2001 ja 2006	37
16.	Ostosmerkintöjen lähde sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2006 (%)	37
17.	Ostosmerkintöjen lähde kotitaloustyyppin mukaan vuonna 2006 (%)	38
18.	Ostosmerkintöjen lähde viitehenkilön iän mukaan vuonna 2006 (%)	38
19.	Ostosmerkintöjen lähde kulutuksen pääryhmissä vuonna 2006 (%)	39

Taulukkoluetelo

1.	Kulutustutkimuksen 2006 brutto-otoksen jakautuminen alueositteisiin.	11
2.	Kulutustutkimuksen aineiston muodostuminen vuosina 1985, 1990, 1994–96, 1998, 2001 ja 2006	12
3.	Haastattelujen keskimääräinen kesto kulutustutkimuksessa vuosina 2001 ja 2006 asuntokunnan koon mukaan	14
4.	Vuoden 2006 tutkimuksen tärkeimpien kulutusmenoryhmien viiteajanjaksot	16
5.	Vuosien 1985–2006 palvelutiedostojen (aikasarja II) yhdenmukaistettu tietosisältö	21
6.	Kokonaiskato (%) kohdehenkilön sukupuolen mukaan vuonna 2006.	31
7.	Kulutustutkimuksen kokonaiskadon syyt vuosina 2001 ja 2006.	33
8.	Vuoden 2006 kulutustutkimuksen brutto-otoksen maahanmuuttajataloudet kohdehenkilön syntymämaan mukaan	34
9.	Kokonaiskato (%) kohdehenkilön äidinkielen mukaan vuonna 2006	34
10.	Ostosmerkintöjen jakautuminen kulutuksen pääryhmiin vuonna 2006 (%)	39
11.	Kotitalouksien ‘sensitiivisten tuotteiden’ osto vuosina 1998, 2001 ja 2006	40
12.	Kotitalouksien kulutusmenot ja ostokäyttäytyminen kahden viikon päiväkirjajakson aikana vuosina 1998, 2001 ja 2006. Esimerkkinä kymmenen kulutusmenoryhmää.	41
13.	Kotitalouksien kulutusmenojen keskiarvot (€), luottamusvälit (€) ja suhteelliset keskiarvot kulutustutkimuksessa 2006	41
14.	Kotitalouksien kulutusmenot kulutustutkimuksessa ja kansantalouden tilinpidon tilastoissa vuonna 2006 ja kulutustutkimuksen tietojen osuus kansantalouden tilinpidon tiedoista vuosina 1998, 2001 ja 2006	44
15.	Kotitalouksien kulutusmenot kotitaloutta kohti ja niiden reaali muutokset kulutustutkimuksen ja kansantalouden tilinpidon mukaan vuosina 2001 ja 2006.	45
16.	Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon Sisustus, kotitalousvälineistö ja tavanomainen kodinhoito -menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)	45
17.	Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon Terveys -menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)	46
18.	Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon Tietoliikenne-menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)	47
19.	Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon ravintolat ja hotellit -menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)	47
20.	Kotitalouksien tulojen kokonaissummat päätuloryhmittäin kulutustutkimuksessa ja tulonjakotilastossa vuonna 2006, miljoonaa euroa	48
21.	Eurostatin Consumption expenditure of private households -tietokannan taulukot (2005)	49
22.	Kulutustutkimuksessa 2006 käytetyt rahanarvonmuutoskertoimet eri tutkimusvuosille ja kulutusmenoryhmille	51
Liitetaulukot		
1.	Kulutusmenojen keskiarvot vuonna 2006	76
2.	Kulutusmenojen keskiarvot vuonna 2001	93
3.	Kulutustutkimuksessa 2006 käytetyt rahanarvonmuutoskertoimet kulutusmenoryhmittäin eri tutkimusvuosille	110

1 Johdanto

Kulutustutkimus on otospohjainen tutkimus kotitalouksien kulutusmenoista. Nykymuotoisia tiedonkeruita on tehty määräajoin vuodesta 1966 alkaen noin viiden vuoden välein vuoteen 1990 asti. Vuosina 1994–96 tutkimus tehtiin vuosittain, jonka jälkeen tiedot kotitalouksien kulutuksesta kerättiin vuosina 1998 ja 2001. Viimeisin tutkimusaineisto on vuodelta 2006.

Vuoden 2006 kulutustutkimuksen otoskoko oli noin 7 700 kotitaloutta. Tiedot kulutusmenoista kerättiin tietokoneavusteisilla käyntihaastatteluilta ja kotitalouksien täyttämällä kulutuspäiväkirjoilla. Viimeksi toteutetussa kulutustutkimuksessa kotitalouksilla oli mahdollisuus toimittaa tilikirjan täyttämisen sijaan kauppakuitit ostoksistaan skannattaviksi Tilastokeskukseen. Tämä koski lähinnä kuitteja päivittäistavaraostoksista, muut menot sekä omat ja saadut luonnontuotteet pyydettiin kirjaamaan päiväkirjaan.

Väestörekisteritietojen ohella muina rekisteritietolähteinä käytetään erilaisia toimeentuloon ja sosiaalietuuksiin liittyviä rekistereitä. Kulutuksen tilastoinnin lisäksi tietoja käytetään Tilastokeskuksessa kuluttajahintaindeksin ja kansantalouden tilinpidon tietojen laskemisessa. Kulutustutkimusaineistoja käytetään lähdeaineistoina monilla yhteiskuntapolitiikan ja tutkimuksen aloilla. Sisällön painopisteissä pyritään ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ajankohtaisia yhteiskunnan eri tahoja kiinnostavia kulutustee-

moja. Kulutustutkimuksen tiedonkeruu on vaativa kokonaisuus niin haastattelujen, kotitalouksien päiväkirjan pidon kuin tietojenkäsittelynsäkin osalta ja eri vaiheissa laatuun vaikuttavat monenlaiset tekijät. Tässä julkaisussa kuvataan ja arvioidaan tutkimusaineiston laatua, siihen vaikuttavia tekijöitä ja laadun kehitystä. Luvuissa 2 ja 3 kuvataan kulutustutkimuksen yleisiä tavoitteita, tiedonkeruumenetelmää sekä vuoden 2006 sisällön ja tiedonkeruun painopistealueita.

Pääosa kulutustutkimuksen tietosisällöstä pohjautuu kansallisiin ja kansainvälisiin kulutustilastointisuosituksiin, -määritelmiin ja -luokituksiin. Näitä käsitteitä ja luokituksia kuvataan luvussa 4. Tiedonkeruu toteutetaan pääosin vakiintuneita menettelyjä käyttäen. Tietosisältöä ja tiedonkeruumenetelmiä ja -välineitä on kuitenkin myös kehitettävä jatkuvasti niin kustannustehokkuuden ja tietojen tarkkuuden parantamiseksi kuin tiedonantajarasitteen vähentämiseksi. Oleellisen osan laadun arvioinnissa on muodostanut jatkuvasti kasvavan kadon syiden arviointi sekä toisaalta otostutkimuksiin liittyvän satunnaisvaihtelun suuruuden kuvaaminen. Katoa ja kulutusmenojen keskivirheitä tarkastellaan luvussa 5.

Luvussa 6 arvioidaan kulutustietojen tuloksia vertaamalla niitä muihin käytettävissä oleviin tietolähteisiin ja luvussa 7 esitetään arvio tietojen luotettavuudesta. Lopuksi luvussa 8 kerrotaan tietojen saatavuudesta.

2 Kulutustutkimuksen relevanssi

2.1 Tutkimuksen nykyiset käyttötarpeet

Kulutustutkimuksen kuvauskohde

Kulutustutkimuksen tehtävänä on kotitalouksien kulutusmenojen ja kulutuskäyttäytymisen muutosten kuvaaminen. Kulutustutkimuksen käsitejärjestelmä perustuu kansantalouden tilinpidon tilastolliseen kuvauskehikkoon ja kulutusmenoluokitukseen, jota sovelletaan kansainvälisesti kulutustutkimuksissa, kansantalouden tilinpidossa ja kuluttajahintaindeksissä. Kulutustutkimus kuvaa edustavalla väestötöksellä kotitalouksien ja henkilöiden taloudellisen hyvinvoinnin kokonaisuutta laajemmin kuin mikään muu tilastoaineisto. Siihen sisältyy kotitalouksien demografisten ja alueellisten tietojen lisäksi tietoja kotitalouksien

- kulutusmenoista
- käytettävissä olevista tuloista
- velkaantumisesta
- asuinoloista
- varallisuudesta (omistusasuminen, kestotavaroiden omistus).

Nyky muodossaan tietoja on kerätty vuodesta 1966 saakka. Varhaisimmat kulutusmenoja koskevat suomalaiset tutkimukset ovat kuitenkin jo 1900-luvun alkuvuosilta.

Eri vuosien kulutustutkimuksiin on sisällytetty täydentäviä tieto-osioita. Näistä vakiintuneimpia ovat olleet elintarvikkeiden kulutusmäärät, hyvinvointipalvelujen käyttö ja niistä saatu nettoetus. Vuoden 2006 tutkimuksessa painopistealueiksi valittiin hyvinvointipalveluiden käyttö ja jätteiden kierrätykseen liittyvät kysymykset.

Kulutustutkimus on perinteisesti tuottanut tietoja kokonaistaloudellisten indikaattoreiden (kuluttajahintaindeksi, kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin kulutuksen taso ja rakenne) laatimiseen, Euroopan unionin päätöksenteossa kuvaamaan jäsenmaiden väestöryhmittäisiä ja alueellisia hyvinvointieroja (erityisesti köyhyyttä ja syrjäytymistä) sekä kansallisesti kuvaamaan taloudellisen hyvinvoinnin edellytyksiä ja jakautumista. Tietoja käytetään myös sosiaalipoliittisten toimenpiteiden suunnitteluun ja seurantaan. Kulutustutkimus tuottaa myös aineistoa energian käyttöä, tietoteknologian käyttöä, liikennettä, joukkoviestintää ja kulttuuria kuvaaviin tilastoihin sekä yritysten markkina-analyysjä varten.

Kansainväliset suositukset

Kulutustutkimuksia tehdään lähes kaikissa kehittyneissä maissa sekä kehitysmaissa ympäri maailmaa. Kulutustutkimuksien tietosisältöjä on pyritty yhtenäistämään kansainvälisillä tilastosuosituksilla. Eurostat edistää kulutustutkimusaineiston harmonisointia EU:n jäsenmaissa ja kokoaa yhdenmukaistetun aineiston säännöllisin väliajoin. Kulutustutkimusten (Household Budget Survey) harmonisointi koskee käsitteitä, määritelmiä ja luokituksia (Eurostat 2003). Suomalainen tutkimus on tietosisällöltään pääosin vertailukelpoinen muissa EU-maissa tehtyihin tutkimuksiin. Metodisesti tutkimukset vaihtelevat kuitenkin eri maissa melko lailla.

Suomen kulutustutkimus on ollut tietosisällöltään hieman EU-suosituksia laajempi. Kotitalouskohtaisten kulutusmeno- ja tulotietojen sekä asuinoloja ja kestotavaroiden omistusta kuvaavien tietojen lisäksi Suomen kulutustutkimuksen tietosisältöön ovat kuuluneet henkilökohtaiset tulot ja kulutusmenot, hyvinvointipalvelut sekä velkaantuminen. Vuoden 2006 tutkimuksesta ei kuitenkaan tuotettu tietoa henkilökohtaisista menoista.

Eurostatin julkaisemat maakohittaiset kulutustutkimusten tiedot kuvaavat yleisesti kulutusmenojen tasoa ja rakennetta. Vertailutietoja on tuotettu vuosilta 1988, 1994 ja 1999, joista 90-luvun aineistoissa ovat mukana myös Suomen tiedot. Vuoden 2005 vertailutietoihin Suomi osallistui vuoden 2006 kulutustutkimuksen aineistolla.

Kansantalouden tilinpito ja kuluttajahintaindeksi

Kansantalouden tilinpito tuottaa vuosittain makrotason tietoa yksityisten kotitalouksien kulutusmenoista. Kulutustutkimuksen tietoja käytetään tasotarkistuksissa. Kulutustutkimuksen tietoja kotitalouksien kulutuksesta käytetään myös kuluttajahintaindeksin painorakenteessa.

Tilastokeskuksen muut kotitalouksien hyvinvointia kuvaavat otostutkimukset

Kotitalouksien taloudellisen hyvinvoinnin resursien kuvaajana kulutustutkimuksella on läheisimmät sisällölliset yhteydet tulonjako- ja varallisuustutkimuksiin, mutta myös elinolotutkimuksiin. Tulonjakotutkimus on kuitenkin ensisijainen tulonjakoa tutkittaessa, vaikka kulutustutkimus onkin merkittävä tulotietojen lähde kattavien ai-

kasarjojensa ansiosta. Tulonjako- ja kulutustutkimusten kotitalouden käytettävissä olevien tulojen muodostaminen ja asumistulon laskeminen on yhdenmukaistettu, jotta rinnakkaiskäyttö olisi mahdollista. Tutkimusajankohdan ja otantamenettelyn eroaminen aiheuttavat kuitenkin sen, että tutkimukset eivät ole täysin vertailukelpoisia. Kulutukseen sisältyy lisäksi laajasti toiminnallisuutta, joka liittyy kulutustutkimuksen ajankäyttö- sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatutkimuksiin, mutta myös tietoyhteiskuntaa, energian käyttöä (ympäristö) ja joukkoviestintää kuvaaviin tutkimuksiin.

Tutkimuskäyttö

Yliopistot ja tutkimuslaitokset käyttävät kulutustutkimuksen aineistoja muun muassa tutkiessaan hyvinvoinnin jakautumista väestöryhmittäin tai alueittain, köyhyyttä ja syrjäytymistä tai sosiaalisia ongelmia. Tietoja käytetään myös ns. elämäntapatutkimuksessa ja ekonometrisissa tutkimuksissa. Tilastokeskus tuottaa lisäksi tietopalveluna käyttäjän tarpeen mukaisia aineistoanalyseja ja tulosteita.

2.2 Kulutustutkimuksen 2006 sisällön ja tiedonkeruun painopisteet

2.2.1 Sisällön painopistealueet

Vuoden 2006 kulutustutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tutkimusaineisto, joka on vertailukelpoinen sekä aikaisempien kansallisten kulutustutkimuksien että muiden EU-maiden kulutustutkimuksien kanssa. Tietosisällössä otetaan huomioon viime vuosien yhteiskunnalliset muutokset.

Sisällölliset painopistealueet ja kysymykset olivat:

- 1) *Taloudellisen hyvinvoinnin jakautuminen*
Miten kotitalouksien kulutusmenoilla mitattu taloudellisen hyvinvoinnin jakautuminen muuttuu? Millaisia muutoksia on tapahtunut eri väestöryhmien välisissä kulutuseroissa? Kulutusmenojen perusteella syntyvä kuva toimeentulosta poikkeaa tulonjakotutkimuksen antamasta kuvasta ja kansainvälisissä suosituksissa edellytetään toimeentulon tarkastelemista sekä tulojen että kulutuksen kautta.
- 2) *Hyvinvointipalveluiden käyttö*
Mikä on kotitalouksien hyvinvointipalveluiden käytöstä saama rahallinen etuus? Tutkimuksessa selvitettiin hyvinvointipalveluiden käytön laajuutta. Haastatteluilla kerättiin palvelujen käyttöä kuvaavat määrätiedot ja yksikköhinnoilla estimoituihin saatujen etuuksien arvo. Keskeisiä hyvinvointipalveluja ovat koulutus ja terveydenhuolto. Sosiaalipalvelut ovat tutkimuksessa mukana suppeammin. Tiedonkeruussa selvitettiin myös palvelusetelien ja kotitalousvähennyksen käyttö.
- 3) *Kotitalouksien ekoteot ja kestävä kulutus*
Missä määrin kotitaloudet kierrättävät tuottamiaan jätteitä? Kotitalouksilta tiedusteltiin paperin, pakkauspahvien, lasin, metallin ja ongel-

majätteiden kierrätyksestä. Osioon sisältyi lisäksi kysymyksiä bio- ja sekajätteen keräämisestä ja niiden määrästä.

Energiansäästön vaikutus ostopäätöksiin? Kotitalouden kulutusvalinnoissa haluttiin tuoda esiin ekotehokkuuden näkökulma, jonka vuoksi kylmälaitteiden ja pesukoneiden hankintaa koskevien kysymysten yhteydessä kysyttiin energiatehokkuuden vaikutusta laitteen hankintaan. Energiamerkin lisäksi kysyttiin vihreän eli uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähkön käytöstä.

Miten tietotekniikan yleistymisen ja kestävä kulutuksen näkökulma heijastuvat kulutustapojen muutoksissa? Onko esimerkiksi palvelujen kulutus lisääntymässä materiaalisen kulutuksen kustannuksella?

- 4) *Elintarvikkeiden määrällinen kulutus*
Elintarvikkeiden määrätietoja ei kerätty erikseen, vaan ne estimoituihin kuittiaineiston ja kulluttajahintaindeksin tietojen avulla.

2.2.2 Tiedonkeruun painopistealueet

Tiedonkeruussa pyrittiin korkeaan vastausosuuteen. Tavoitteena oli, että vastausosuus olisi vähintään 65 prosenttia ja ettei se millään alueella alita 50 prosenttia. Tavoite oli sama kuin vuoden 2001 kulutustutkimuksessa. Kotitalouksien vastausrasitetta päiväkirjan pidon osalta helpotti kuittien lähettämismahdollisuus. Tiedonkeruun suunnittelua tuki haastattelijaryhmä, joka testasi lomaketta sekä kommentoi esitettä ja yhteydenottokirjettä. Ryhmä osallistui myös haastattelijoiden koulutustilaisuuksien suunnitteluun.

Aineiston laatu pyrittiin turvaamaan haastattelijoiden kahden päivän koulutuksella ja työhön motivoinnilla sekä haastattelua koskevilla selkeillä

ja yksiselitteisillä kirjallisilla ohjeilla. Tutkimuksen kentällä oloaikana huolehdittiin haastattelijoiden motivoinnista ja työnohjauksesta mm. haastattelijoiden aluetapaamisten avulla sekä puhelintuella.

Ahvenanmaalaisten kotitalouksien kulutusmenojen luotettavuuden varmistamiseksi maakunnan kotitalouksista poimittiin ylimääräinen otos Ahvenanmaan tilastotoimiston rahoittamana.

Tiedonkeruuvälineiden kehittäminen

Kuittien lähettäminen oli mahdollista jo vuoden 2001 kulutustutkimuksessa, jolloin kotitalouksien vastausrasitetta haluttiin keventää hyväksymällä riittävän tarkkojen kauppakuittien käyttömenojen kirjaamisen sijasta. Tuolloin katsottiin olevan tarpeetonta pyytää haastateltavia kirjoittamaan kuiteissa näkyvät asiat uudestaan käsin päiväkirjaan. Kuittien kerääminen edellytti luopumista elintarvikkeiden määrätietojen keräämi-

sestä, joka oli kuulunut aiemmin perinteisesti kulutustutkimusten tietosisältöön. Vuoden 2006 kulutustutkimuksessa määrätiedot voitiin estimoida kuittiaineiston avulla.

Tuotantojärjestelmän uudistamista jatkettiin. Ensinnäkin kuittiaineiston koodauksessa otettiin käyttöön skannausjärjestelmä. Tällä tavoin tallennus nopeutui ja säästettiin kustannuksissa. Haitana oli se, että henkilökohtaisia kulutusmenoja ei voitu laskea. Toiseksi tietojenkäsittely ja tuotantojärjestelmä päivitettiin ja ajanmukaistettiin tulonjakotilaston vastaavan kehitystyön kokemuksiä hyödyntäen. Kolmanneksi rekisteritietoja hyödynnettiin aiempaa enemmän. Myös varsinaisen sähköisen haastattelulomakkeen (Blaise-lomake) toimivuuteen kiinnitettiin huomiota. Käyntihaastatteluissa käytettiin Blaisen versiota 4.7, jossa oli monia haastattelijoita helpottavia ominaisuuksia, mm. kysymyskohtaiset ohjeet.

3 Menetelmäkuvaus

3.1 Tutkimuksen perusjoukko

Kulutustutkimuksen tavoiteperusjoukon muodostavat Suomessa vakinaisesti asuvat yksityiskotitaloudet eli ns. kotitalousväestö. Vuonna 2006 kotitalouksia oli 2,46 miljoonaa ja niihin kuului 5,19 miljoonaa henkilöä. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät ulkosuomalaiset sekä laitosväestö, johon kuuluvat pitkäaikaisesti sairaaloissa, vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa ym. asuvat. Laitosväes-

tön koko oli vuonna 2006 noin 82 000 henkilöä eli 1,5 % koko väestöstä (Tilastokeskus 2006).

Kulutustutkimuksen tutkimusyksikkö on kotitalous. Se muodostuu henkilöistä, jotka asuvat yhdessä ja joilla on kokonaan tai osittain yhteinen ruokatalous tai jotka muuten käyttävät tulojaan yhdessä. Kulutustiedot kerätään ja analysoidaan pääosin kotitalouskohtaisesti.

3.2 Otokuvaus

Kulutustutkimus on otantaan perustuva tutkimus. Vielä 1990-luvun kulutustutkimuksissa otanta-asetelmassa käytettiin väestörekisteristä satunnaisotannalla poimittua ns. master-otosta, jonka koko oli noin 30 000 henkeä. Vuodesta 2001-02 lähtien poiminta on tehty suoraan Tilastokeskuksen otantakehikosta, johon on kerätty tietoja muun muassa väestörekisteristä, verorekisteristä sekä tutkintorekisteristä ja jota pidetään ajan tasalla säännöllisin päivityksin. Otantakehikko on lajiteltu kotipaikkatunnuksen ja henkilötunnuksen mukaiseen järjestykseen, minkä seurauksena systemaattinen henkilöotos tuottaa alueellisesti itsepainottuvan otoksen. Aineiston alueellinen edustavuus on kulutustutkimuksessa tärkeää mm. kuluttajahintaindeksin kulutuksen alueellisia jakautumia arvioitaessa.

Tutkimukseen tulevat kotitaloudet poimittiin kehikosta poimintayksikön ollessa henkilö. Ensimmäisessä vaiheessa suoritettiin ositus läänin ja kuntaryhmittymyksen mukaan. Ositteita oli 12. Kunkin ositteen sisällä poimittiin Tilastokeskuksen käytössä olevasta otoskehikosta systemaattista satunnaisotantaa käyttäen 15 vuotta täyttäneitä Suomessa asuvia henkilöitä. Otoksen koko oli tässä vaiheessa 8 500 henkilöä.

Poiminnan jälkeen otoksesta poistettiin henkilöt, jotka olivat olleet Tilastokeskuksen otostutkimuksissa viimeisten viiden vuoden aikana. Otoksesta poistettiin myös henkilöt, joilla on ns. turvakielto-merkintä. Tämä vähennys oli enemmän kuin oletettiin, ja otosta poimittiin joistakin ositteista kokonaisuudessaan lisää vielä 34 henkilöä, joille tehtiin myös edellä esitetyt tarkastukset.

Seuraavaksi otokseen poimittujen kohdehenkilöiden ympärille muodostettiin asuntokunnat samassa asunto-osoitteessa asuvista henkilöistä.

Lopullinen kotitalous muodostettiin vasta haastattelutilanteessa (ks. kotitalouden määrittely luku 4.1).

Vuoden 2006 brutto-otos muodostui 7 852 kotitaloudesta, joiden jakaantuminen alueosittesiin on esitetty taulukossa 1. On huomattava, että Ahvenanmaata varten saatujen lisäresurssien takia sen osuus on suhteessa muita suurempi. Osa alkuperäisen brutto-otoksen kohdehenkilöistä ei kuitenkaan kuulunut tutkimuksen tavoiteperusjoukkoon. Tähän ns. ylipeittoon kuuluivat otoksen poiminnan jälkeen kuolleet ja pysyvästi ulkomaille tai laitokseen muuttaneet. Kun alkuperäisestä eli brutto-otoksesta vähennettiin ylipeittotapaukset, saatiin lopullinen otos eli netto-otos. Brutto-otoksen kotitalouksista ylipeittoon määriteltiin kuuluvaksi 194, jolloin netto-otoksen kooksi tuli 7 658 kotitaloutta.

Taulukko 1.
Kulutustutkimuksen 2006 brutto-otoksen jakautuminen alueosittesiin

Osite	Ositteen koko
1 Pääkaupunkiseutu	1 430
2 Muu Etelä-Suomi, kaupunkimaiset kunnat	988
3 Muu Etelä-Suomi, muut kunnat	676
4 Länsi-Suomi, kaupunkimaiset kunnat	1 456
5 Länsi-Suomi, muut kunnat	1 248
6 Itä-Suomi, kaupunkimaiset kunnat	442
7 Itä-Suomi, muut kunnat	442
8 Oulu, kaupunkimaiset kunnat	338
9 Oulu, muut kunnat	312
10 Lappi, kaupunkimaiset kunnat	130
11 Lappi, muut kunnat	156
12 Ahvenanmaa	234
Kaikki yhteensä	7 852

Peittovirheen syntyyn vaikuttaa osittain se, että otannan poimintavaiheen ja haastattelijan yhteydenoton välillä saattaa kulua puolikin vuotta. Ylipeittovirheen syntyyn vaikuttaa myös tutkimuksen tavoiteperusjoukon ja otantakehikkoon käytetyn rekisteritiedon perusjoukon poikkeavuus toisistaan: rekisterit kattavat koko väestön, kun kulutus-tutkimuksen perusjoukoksi on tutkimuksessa määriteltä kotitalousväestö. Alipeitto vastaavasti muodostuu lähinnä niistä maahanmuuttajista, jotka rekisteröitiin väestön keskusrekisteriin poimintahetken ja tutkimushetken välisenä aikana. Peittovirheiden merkitys aineistoon liittyvästä kokonaisvirheestä on arvioitu pieneksi verrattuna muihin virhelähteisiin. Aineiston muodostuminen vuosina 1985, 1990, 1994–96, 1998, 2001 ja 2006 esitetään tarkemmin taulukossa 2. Taulukkoon on merkitty eri vuosien brutto- ja netto-otoskoot, vastauskato (yksikkökato) ja hyväksytyt aineiston koko.

Lopullisen aineiston kokoon vaikuttaa oleellisesti vastauskato. Kulutus-tutkimuksen kato-prosentit ovat muihin Tilastokeskuksen haastattelututkimuksiin verrattuna varsin suuria, sillä

kahden viikon päiväkirjajakso vaatii sekä ajankohdan soveltuvuutta vastaajalle että koko kotitalouden aktiivista osallistumista. Tutkimuksen tiedonkeruutavasta johtuen vastauskato voidaan jakaa haastattelukatoon ja päiväkirjakaatoon. Haastattelukatoon lasketaan kuuluvaksi taloudet, joita ei kieltäytymisen tai jonkin muun syyn takia saada haastateltua. Vuosina 1985 ja 1990 kotitalouksia haastateltiin kahdesti (alku- ja vuosihaastattelu) – tämän jälkeen toisesta haastattelusta luovuttiin kustannussyistä. Päiväkirjakaatoon luetaan tapaukset, joissa haastattelu saadaan onnistuneesti päätökseen, mutta kotitalous kieltäytyi päiväkirjan pidosta ja kuittien keräämisestä tai ei palauta päiväkirjaa ja kuittipussia muusta syystä.

Vuoden 2006 netto-otokseen kuuluneista kotitalouksista 47,7 prosenttia jäi kadon vuoksi pois lopullisesta aineistosta, joten tavoitteeksi asetettu 65 prosentin vastausosuus osoittautui epärealistiseksi. Myönteistä on päiväkirjakadon lievä vähentyminen, joka johtuu päiväkirjakadon tiedonkeruun uudistuksesta. Kadon jakaantumista väestöryhmien kesken on esitelty tarkemmin luvussa 5.2.

Taulukko 2.
Kulutus-tutkimuksen aineiston muodostuminen vuosina 1985, 1990, 1994–96, 1998, 2001 ja 2006

	1985		1990		1994		1995	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Brutto-otos	12 174		12 053		3 536		3 536	
– ylipeitto	398		297		72		86	
Netto-otos	11 776	100	11 756	100	3 464	100	3 450	100
Kokonaiskato	3 576	30,4	3 498	29,8	1 284	37,1	1 137	33
– haastattelukato	2 556	21,7	2 254	19,2	1 004	29	862	25
– päiväkirjakato	720	6,1	866	7,4	280	8,1	275	8
– haastattelukato II	300	2,5	378	3,2	–		–	
Hyväksytyt aineisto	8 200	69,6	8 258	70,2	2 180	62,9	2 313	67,0
	1996		1998		2001		2006	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Brutto-otos	3 536		7 007		8 960		7 852	
– ylipeitto	79		137		167		194	
Netto-otos	3 457	100	6 870	100	8 793	100	7 658	100
Kokonaiskato	1 207	34,9	2 511	36,6	3 298	37,5	3 651	47,7
– haastattelukato	940	27,2	1 949	28,4	2 697	30,7	3 179	41,5
– päiväkirjakato	267	7,7	562	8,2	601	6,8	468	6,2
– haastattelukato II	–		–		–		–	
Hyväksytyt aineisto	2 250	65,1	4 359	63,4	5 495	62,5	4 007	52,3

3.3 Tiedonkeruu

Kulutustutkimuksen tiedot kerätään kolmella toisinaan täydentävällä menetelmällä:

- kotitalouksia haastattelemalla
- kotitalouksien täyttämistä kulutuspäiväkirjoista
- hallinnollisista rekisteriaineistoista.

Tutkimuksen aikataulu

Kotitaloudet jaettiin 26:een kahden viikon mittaiseen päiväkirjajaksoon 12 kuukauden ajalle, jotta eri vuodenaikojen kulutustiedot saatiin kerättyä mahdollisimman kattavasti ja luotettavasti. Kotitalouden päiväkirjajaksoa oli mahdollista siirtää eteenpäin, jos kyseinen ajankohta ei sopinut taloudelle. Sen vuoksi lopullisia päiväkirjajaksoja oli kaikkiaan 28 kappaletta. Kulutustutkimuksen kenttävaihe alkoi vuoden 2006 helmikuun alusta päättyen seuraavan vuoden helmikuun lopussa. Kotitalouksien haastattelut tehtiin ennen päiväkirjajakson aloitusajankohtaa.

Kulutustutkimuksen 2006 päiväkirjajaksot:

nro	päiväkirjajakso	nro	päiväkirjajakso
1.	2.2.–15.2.2006	15.	17.8.–30.8.2006
2.	16.2.–1.3.2006	16.	31.8.–13.9.2006
3.	2.3.–15.3.2006	17.	14.9.–27.9.2006
4.	16.3.–29.3.2006	18.	28.9.–11.10.2006
5.	30.3.–12.4.2006	19.	12.10.–25.10.2006
6.	13.4.–26.4.2006	20.	26.10.–8.11.2006
7.	27.4.–10.5.2006	21.	9.11.–22.11.2006
8.	11.5.–24.5.2006	22.	23.11.–6.12.2006
9.	25.5.–7.6.2006	23.	7.12.–20.12.2006
10.	8.6.–21.6.2006	24.	21.12.–3.1.2007
11.	22.6.–5.7.2006	25.	4.1.–17.1.2007
12.	6.7.–19.7.2006	26.	18.1.–31.1.2007
13.	20.7.–2.8.2006	27.	1.2.–14.2.2007 (1. varajakso)
14.	3.8.–16.8.2006	28.	15.2.–28.2.2007 (2. varajakso)

3.3.1 Käyntihaastattelut

Tilastokeskuksen haastattelijat tekivät käyntihaastattelut. Tilastokeskuksella on noin 160 vakinaista haastattelijaa, joilla jokaisella on oma pysyvä haastattelualueensa. Ennen haastattelua kotitalouksille lähetettiin yhteydenottokirje, kulutustutkimuksen esite, kynä ja Tilastokeskuksen taskutilasto. Haastattelu tehtiin aina ennen päiväkirjajakson alkua. Haastattelun päätteeksi annettiin kiitokseksi koostettava ostokassi sekä kulutustutkimuksen taskutilasto *Mihin rahat kuluvat*.

Haastattelijoita varten tuotettiin seuraavat tiedonkeruuvälineet ja materiaalit:

- tutkimuksen kenttätöohje
- kohdelomake (kotitalouden tavoittamista varten tulostettu lomake, jossa on mm. kohden henkilön yhteystiedot, ammatti, samassa taloudessa asuvat muut henkilöt sekä kieli-, kansallisuus- ja syntymämaakoodi)
- sähköinen haastattelulomake (Blaise 4.7)
- haastattelulomakkeen paperiversio
- vastauskortit (8 kpl)
- pääpäiväkirja ja taskupäiväkirja
- sähköinen päiväkirjalomake (Blaise 4.7)
- yhteydenottokirje (2 erilaista versiota)
- lahja kotitaloudelle (kokoonlaitettava kassi)
- kulutustutkimuksen esite
- *Mihin rahat kuluvat* -taskutilasto
- Tilastokeskuksen taskutilasto
- päiväkirjajaksosta muistuttava kirje
- kieltäytyneiden kirje
- kiitoskirje
- kiitoskortti.

Haastattelut tehtiin kannettavaa tietokonetta apuna käyttäen. Tietokoneavusteiseen käyntihaastatteluun siirryttiin vuoden 1995 kulutustutkimuksessa. Tavoitteena oli, että haastattelussa ovat läsnä kotitalouden talousasioita hoitavat jäsenet, mieluiten koko kotitalous. Haastattelu tehtiin pääsääntöisesti haastateltavan kotona, mutta se voitiin tehdä myös jossakin muualla, esim. kirjastossa, kahvilassa tai muussa rauhallisessa paikassa. Haastattelussa täsmennettiin ensiksi kotitalouden kokoonpano ja kerättiin tietoa mm. kotitalouden jäsenten taloudellisesta toiminnasta, asumisesta, suurista hankinnoista, veloista, matkoista, vakuutuksista ja kestotavaroiden omistuksesta. Käyntihaastattelu kesti keskimäärin tunnin. Suuremmissa kotitalouksissa kesto oli pidempi kuin pienemmissä (taulukko 3). Haastattelu voitiin tehdä suomeksi tai ruotsiksi. Haastattelun jälkeen haastattelijat lähettivät haastattelutiedot sähköisesti Tilastokeskukseen.

3.3.2 Päiväkirjajakso

Haastattelun jälkeen seurasi kahden viikon mittainen päiväkirjajakso. Kuten jo edellisellä kerralla, kotitalouksilla oli mahdollisuus toimittaa kaupakuitit, mikäli kuitissa oli riittävän tarkat tiedot tuotteista. Muut menot pyydettiin kirjaamaan kulutuspäiväkirjaan.

Kotitaloudet oli jaettu 26:een kahden viikon mittaiseen jaksoon, jotta eri vuodenaikojen kulu-

Taulukko 3.

Haastattelujen keskimääräinen kesto kulutustutkimuksessa vuosina 2001 ja 2006 asuntokunnan koon mukaan

Asuntokunnan koko	2001		2006	
	Haastattelun kesto (min)	N	Haastattelun kesto (min)	N
1 henkilöä	46	1 062	49	930
2 henkilöä	58	1 827	66	1 665
3 henkilöä	67	1 063	73	541
4 henkilöä	71	930	80	552
5 henkilöä	73	408	84	233
6 + henkilöä	78	205	86	86
Kaikki	57	5 495	63	4 007

tustiedot saatiin kerättyä mahdollisimman kattavasti ja luotettavasti. Kahden viikon jaksolta pyrittiin saamaan tieto kotitalouden kaikista päivittäisistä menoista: elintarvikkeista ja muista kertakäyttötavaroista sekä puolikestävästä tavaroista. Myös osa palveluiden hankinnoista kerättiin päiväkirjoilla.

Päiväkirjajakso muodostaa keskeisen osan tutkimuksen kulutustietojen keruuta: yli 40 % kuluksien menoista kerätään päiväkirjajakson aikana. Sen vuoksi on erittäin tärkeää saada kotitalous motivoitua kuittien huolelliseen keräämiseen ja menojen tarkkaan kirjaamiseen.

Kulutuspäiväkirja (ks. liite 1) sisälsi vuoden 2006 tutkimuksessa seuraavat osiot:

- ostokset ja palvelut (jokaiselle päivälle oma päiväaukeama)
- ravintola-, kahvila- ja ruokalaostokset ruoka- ja juomalajeittain (samalla päiväaukeamalla ruokaostosten kanssa)
- omat ja saadut puutarha ja luonnontuotteet: erikseen hedelmät ja puutarhamarjat, puutarhatuotteet, luonnonmarjat ja sienet, maataloustuotteet, riista ja kala viimeksi kuluneilta 12 kuukaudelta.

Päiväkirjat poikkesivat vuoden 2001 tutkimuksen päiväkirjoista. Kun edelliskerralla maksulliset työpaikka- ja opiskelijaruokailut sekä menot ateriapalveluihin kerättiin kukin erikseen koontitaulukkona, niin vuoden 2006 tutkimuksessa kodin ulkopuoliset ateriointimenot kirjattiin päiväkohtaiselle aukeamalle varattuun kohtaan. Jokaisen ateriamenon kohdalla kulutuspäiväkirjan pitäjää pyydettiin merkitsemään ateriointipaikka.

Vuoden 2001 tutkimuksessa vaate- ja jalkineiden kysyttiin erikseen päiväkirjan lopussa kolmelta edelliseltä kuukaudelta. Tämä osio jäi kotitalouksilta usein täyttämättä ja tiedot vaatemenoista saatiin pääosin päiväkohtaisista merkin-

nöistä tai kuiteista. Vuoden 2006 tutkimuksessa vaate- ja jalkineiden tulivatkin kokonaan kuittiaineistosta tai kahden viikon jaksolla päiväkirjaan kirjatusta ostosmerkinnöistä.

Kotitaloudella oli mahdollisuus siirtää alkupeleistä päiväkirjajaksoa eteenpäin, jos kyseinen ajankohta ei sopinut. Aineistoon hyväksytyistä kotitalouksista 67 prosenttia piti päiväkirjaa alkuperäisellä ajanjaksolla (74 prosenttia vuonna 2001). Talouksista 17 prosenttia siirsi päiväkirjajaksoaan yhden jakson eteenpäin, loput 16 prosenttia useampia jaksoja. Koska aineistossa tämän seurauksena oli vähemmän kotitalouksia lomakautena ja arvioitua enemmän loppuvuodesta, syntyi talouksien epätasaisesta jakautumisesta jaksolle harhaa, joka korjattiin aineiston painokertoimien laskennan yhteydessä.

Kunakin päiväkirjajaksona menoistaan piti kirjata noin 1/26 tutkimuksen kotitalouksista. Tuloksia laskettaessa kunkin kotitalouden päiväkirjatiedot on korotettu vuositasolle kertomalla ne 26:lla. Jos kotitalous ostaa kahden viikon jaksolla esimerkiksi yhden villapaidan, kerrottiin tämä 26:lla, jolloin lopullisessa aineistossa kyseisen kotitalouden kohdalla näkyy 26 villapaidan ostoa. Tästä seuraa se, että aineistossa olevat tiedot eivät ole otoskotitalouksien todellisia vuosikulutustietoja, eikä aineiston kotitalouksia ei voi tarkastella yksittäin, eikä myöskään pienissä taustamuuttujien ryhmissä.

Päiväkirjat ja niihin liitetyt kuittipussit palautuivat Tilastokeskukseen haastattelijoiden tarkistuksen jälkeen aikaisintaan kolmen viikon päästä haastattelusta. Haastattelijat täyttivät kotitalouksista erillisen sähköisen päiväkirjalomakkeen. Lomakkeiden tiedoista ajettiin väliaikaraportteja, joiden avulla seurattiin jaksoittain haastattelujen etenemistä ja vastausosuutta sekä haastattelun että päiväkirjojen osalta.

3.3.3 Hallinnolliset rekisterit

Hallinnollisten rekisteriaineistojen käyttö tutkimuksen tiedonkeruussa on lisääntynyt. Rekisteritietoja on pyritty käyttämään mahdollisimman paljon kotitalouksien vastausrasitteen ja tiedonkeruun kustannusten pienentämiseksi. Vuoden 2006 kulutustutkimuksessa rekistereistä saatiin ensimmäistä kertaa tiedot muuan muassa ammattiyhdistysmaksuista, ravinto-, puhelin- ja autoedusta sekä kiinteistö- ja kirkollisverosta sekä kotitalouksien lainoista.

Otostietojen lisäksi kotitalouden tulotiedot ja henkilöiden koulutustasotiedot saadaan rekistereistä. Kulutustutkimuksen tärkeimmät rekisterilähteet ovat:

- Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmä
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri (koulutus-tiedot)
- Verohallituksen verotietokanta
- Kansaneläkelaitoksen eläkevakuutus-, sairausvakuutuskorvaus- ja kuntoutusrekisteri, opintotukirekisteri sekä asumistukirekisteri
- Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus (ent. Stakes, nyk. THL) toimeentulotukirekisteri
- Eläketurvakeskuksen eläketapahtumarekisterit
- Koulutus- ja erorahaston tiedostot
- Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen maatilarekisteri
- Valtiokonttorin sotilasvammakorvausjärjestelmän tietokanta

3.3.4 Tutkimuskysymysten viiteajanjaksot

Kotitalouksilta kerättävät tiedot kysyttiin sellaisessa yhteydessä ja sellaiselta ajanjaksolta, että kotitalous pystyy antamaan ne mahdollisimman luotettavasti. Kulutusmenoja ja palveluiden käyttöä koskeissa haastattelukysymyksissä viiteajat (ajat, joita tiedot koskevat) vaihtelevat yhdestä kahteentoista kuukauteen. Vuotta lyhyemmältä ajalta kysytyt kulutustiedot korotetaan varsinaisessa aineistossa vuositasolle. Tiedonkeruuta suunniteltaessa kiinnitetään huomiota mm. tavaran ja palvelun hankintatiheyteen sekä hintaan. Nämä vaikuttavat siihen, miten tieto kerätään ja minkälaisista viiteaikaista kysymyksessä käytetään.

Käytännössä edellä mainittu periaate näkyy siten, että:

- päivittäistavarat ja monet pienet harvoin tehtävät hankinnat (ompelevarvikkeet, kodintekstiilit) kerättiin kahden viikon kulutuspäiväkirjoista
- säännölliset menot (vuokrat, päivähoitomaksut) kysyttiin haastattelussa kuukauden ajalta
- harvinaisemmat (lääkärimaksut ym. terveydenhoitopalvelut) kysyttiin haastattelussa haastatteluhetkeä edeltäviltä kolmelta kuukaudelta
- ulkomaanmatkoja selvitettiin haastattelua edeltäviltä kuudelta kuukaudelta
- suuret hankinnat (kulkuvälineet, huonekalut, koneet ja laitteet, sairaalamaksut, veroluonteiset maksut) kysyttiin haastattelussa haastatteluhetkeä edeltäviltä 12 kuukaudelta.

Haastattelulomakkeen kysymykset on pyritty pitämään eri vuosien tutkimuksissa mahdollisimman samanlaisina. Kysymykset samoin kuin kulutusmenojen keräystavat ja viiteajat ovat kuitenkin vaihdelleet jonkin verran tutkimusvuodesta toiseen. Esimerkiksi vaatemenoja on kysytty sekä haastattelussa että päiväkirjassa. Myös vaatemenojen viiteajanjaksot ovat vaihdelleet kahdesta viikosta kolmeen kuukauteen. Vuoden 2006 kulutustutkimuksessa vaatemenot selvitettiin päiväkirjassa kahden viikon viiteajanjaksolla, kun vuonna 2001 menot kerättiin sekä kahden viikon että kolmen kuukauden viiteajanjaksoa käyttäen. Ulkomaanmatkojen kohdalla vuoden 2001 tutkimuksessa käytössä ollut 12 kuukauden viiteajanjakso muutettiin nyt kuudeksi kuukaudeksi. Taulukkoon 4 on koottu keskeisten kulutusryhmien viiteajat.

Omat ja saadut puutarha- ja keräilytuotteet, riista ja kalat merkittiin vuoden 2006 tutkimuksessa päiväkirjojen loppuun haastattelua edeltävien 12 kuukauden ajalta kuten tehtiin myös vuonna 2001. Vuonna 1998 tiedot kerättiin samalta viiteajanjaksolta, mutta erilliselle lomakkeelle. Sen sijaan vuosina 1990–1996 omat tuotteet kerättiin kahden viikon päiväkirjajaksolta. Tarkempia tietoja kulutusmenojen viiteajanjaksoista löytyy liitetaulukosta 1.

Taulukko 4.
Vuoden 2006 tutkimuksen tärkeimpien kulutusmenoryhmien viiteajanjaksot

Kulutusmenoryhmät	2 vko	1 kk	3 kk	6 kk	12 kk	muu
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	X					
Alkoholi ja tupakka	X					
Vaatteet ja jalkineet	X					
Asuminen ja energia		X			X	X
– vuokra, vastikkeet		X				
– muut asumismenot: huolto, korjaus, energia ym.					X	X
Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet	X		X		X	
– huonekalut, suuret kodinkoneet					X	
– kodintekstiilit, koriste-esineet, korjaukset	X					
– astiat, keittiövälineet, kodin kulutustavarat	X					
– kotitalouspalvelut	X		X			
Terveys	X		X		X	
– lääkkeet ym.	X					
– terveyspalvelut			X			
– sairaala- ja poliklinikamaksut, silmälasit			X		X	
Liikenne	X		X		X	
– ajoneuvojen hankinta					X	
– ajoneuvojen käyttö ja huolto	X					
– kuljetus- ja muut ajoneuvopalvelut	X		X		X	
Tietoliikenne	X				X	X
Kulttuuri ja vapaa-aika	X		X	X	X	X
– audiovisuaaliset laitteet ja muut suuret v-ajan välineet					X	
– laitteiden osat, tarvikkeet, korjaus	X					
– virkistys- ja harrastusvälineet	X				X	
– kulttuuri ja vapaa-ajan palvelut	X				X	
– kirjat ja lehdet	X					X
– valmismatkat	X		X	X		
Koulutus	X				X	
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	X		X			
Muut tavarat ja palvelut	X	X	X		X	
– puhtaus ja kauneudenhoito	X	X				
– henkilökohtaiset tavarat	X				X	
– sosiaalipalvelut	X	X	X			
– vakuutukset					X	
– pankki- ja taloudelliset palvelut	X					
– muut palvelut	X		X		X	
– kulutusmenojen ulkopuoliset erät	X				X	

3.4 Prosessikuvaus

Kulutustutkimuksen prosessikokonaisuus koostuu useasta pienemmästä osaprosessista, joita ovat:

- tutkimuksen suunnittelu
- otanta
- tiedonkeruu
- tietojen käsittely ja valmistus
- estimointi
- tietojen analysointi
- tietojen julkistaminen ja levitys
- tietojen arkistointi.

Prosessin jokaiseen vaiheeseen liittyy dokumentointi. Kuviossa 1 on hahmoteltu kulutustutkimuksen prosessikokonaisuus.

Vuoden 2006 tutkimuksessa jatkettiin haastattelu- ja päiväkirja-aineistojen käsittelyssä ja muokkauksessa tarvittavan tietojärjestelmän uudistusta. Vuoden 2001 tutkimuksessa koko järjestelmä siirrettiin avoimeen ympäristöön. Tietojärjestelmä ja systeemin dokumentoinnissa tarvittavat ohjelmat tehtiin Visual Basic -ohjelmointikielellä. Tietokantajärjestelmä oli Microsoftin

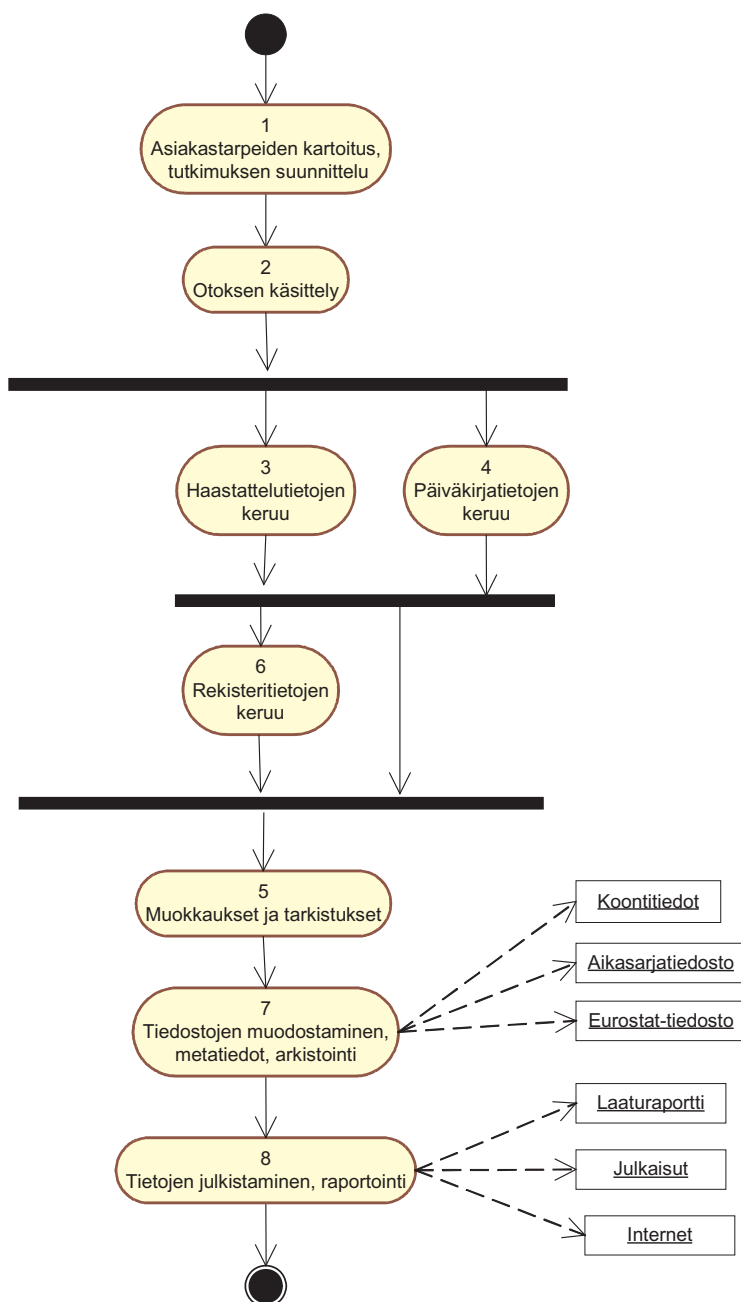
SQL Server. Vuoden 2006 tutkimuksen tietojen muokkaus ja tulostus tehtiin SAS-ohjelmistolla aiemmin käytetyn UNIX-SAS:n sijaan.

Haastattelijoiden sähköisesti lähettämät haastattelutiedot vietiin tietokantaan, jossa ne tarkistettiin ja korjattiin. Tietojen korjaamista ja koodausta varten tehtiin päivitysnäytöt sisältävä suorakäsittelyjärjestelmä, jolla muuttujien minimi- ja maksimi-arvot voitiin tarkistaa ja tietoja voitiin editoida.

Tutkimuksen eri vaiheiden päivämääriä:

Suunnitteluprosessin valmistuminen	15.12.2005
Tiedonkeruu	2.2.2006–28.2.2007
Päiväkirjojen tallennus	21.2.2007–1.4.2007
Lopullisen tulostustiedoston valmistuminen	1.12.2007
Tilastojulkistus ja katsaus päätuloksista verkossa	19.12.2007
Palvelutaulukkojen valmistuminen	19.12.2007
<i>Mihin rahat kuluvat</i> -taskutilaston valmistuminen	12.3.2008
Px-Web tietokantataulukot 1985–2006	17.6.2008
Tilastoraportin julkaiseminen	8.6.2009

Kuvio 1.
Kulutustutkimuksen 2006 prosessikokonaisuus

Päiväkirjajakson tietojen tallennusprosessi

Vuoden 2006 kulutustutkimuksen merkittävin uudistus oli skannaus- ja tallennusjärjestelmän käyttöönotto, jolla saatiin huomattava kustannus- ja aikasäästö kulutusmenotietojen tallennuksessa ja koodaamisessa. Kuitit muunnettiin skannerilla sähköiseen muotoon (xml-tiedostoiksi ja tif-kuviksi), jonka jälkeen aineisto vietiin tietokantaan (ks. kuvio 2).

Kuittiaineistosta voitiin laskea tuotteiden yksikköhintoja. Se mahdollisti osaltaan elintarvikkeiden määrätietojen laskemisen. Lisäksi kuittiaineisto avasi monenlaisia tutkimusmahdollisuuksia esim. ostouskollisuudesta.

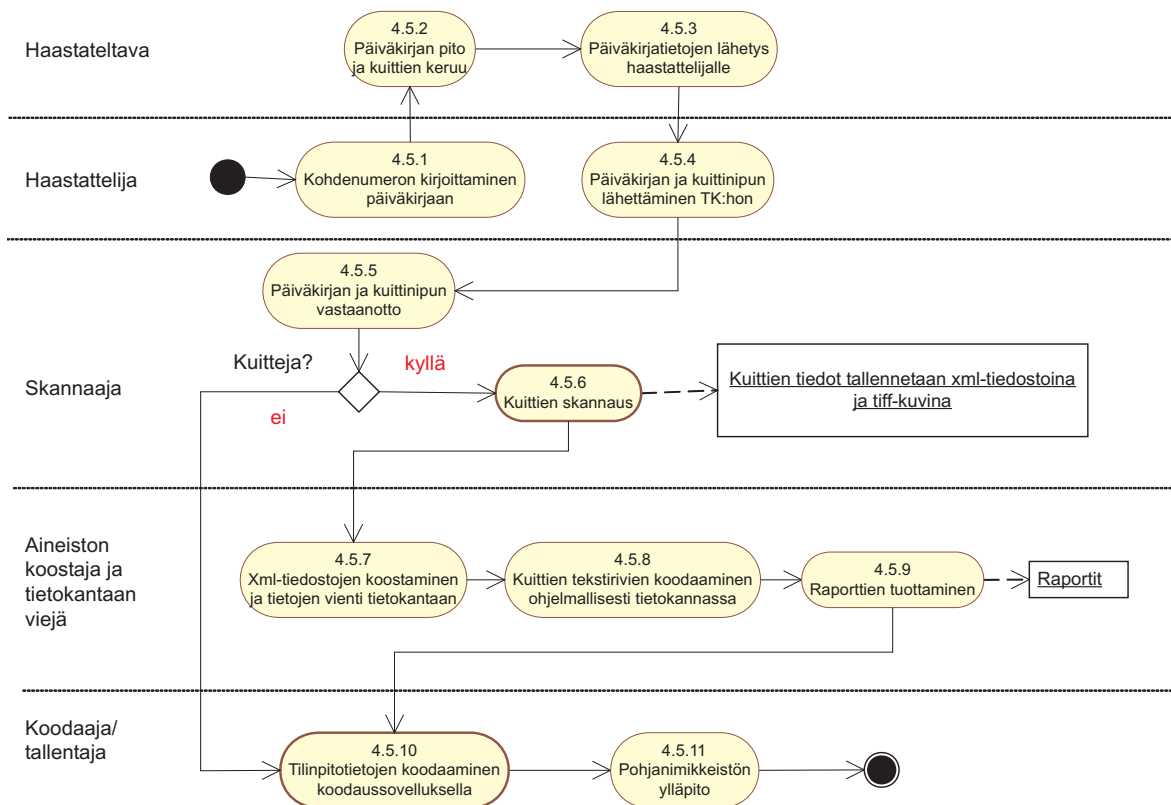
Kuittien lisäksi tietoja kotitalouksien menoista kerättiin perinteisellä kulutuspäiväkirjalla. Kotitaloudet kirjasiivat siihen sellaiset menot, joista ei ollut saatavissa hyödykkeen nimen sisältävää kuittia. Tällaisia menoeriä olivat esimerkiksi toriostokset.

Ensimmäisen kerran kauppakuittien liittäminen päiväkirjoihin esitettiin hyväksyttävänä vaihtoehtona vuoden 2001 kulutustutkimuksessa. Tätä ennen kotitalouksia oli pyydetty kirjaamaan käsin kaikki menonsa ja kuittien liittäminen hyväksyttiin ainoastaan poikkeustapauksissa.

Kuiteista saadut tiedot tallennettiin ja koodattiin nk. pohjanimikkeistön avulla tietokoneavusteisesti erillisellä tallennussovelluksella. Pohjanimikkeistöä täydennettiin prosessin edetessä siten, että loppuvaiheessa noin 60 prosenttia kuittien tiedoista koodautui automaattisesti.

Kuitit skannattiin Acrobat Reader ohjelmistosta räätälöidyllä sovelluksella sekä kuviksi (arkistointia varten) että aineistomuokkausta varten xml-muotoon, jossa teksti- ja hintaosat erotettiin ohjelmallisesti toisistaan. Skannauksen yhteydessä tarkistettiin, että yksittäisten ostosten hintojen summa oli sama kuin kuitin loppusumma. Mikäli näin ei ollut, tallentaja tarkisti hinnat kuitista ja korjasi virheelliset tai puuttuvat tiedot manuaalisesti. Tekstitietoja editoitiin myös tarvittaessa. Tietokantaan viedyt xml-muotoiset kuittien tekstiosat koodattiin 'pohjanimikkeistön' avulla koneellisesti. Niille tuoteteksteille, jotka eivät koodautuneet automaattisesti, etsittiin SAS:n nk. trigram-toiminnolla kuitin tekstin perusteella sopivaa koodia. Ohjelmisto ehdotti eniten osuvia saaneita koodeja, joista koodaaja hyväksyi jonkun tai teki oman koodauksen. Uusien koodi-tekstiyhdistelmien kohdalla 'pohjanimikkeistön' mukaan ottamisen ehtona oli, että samalla teks-

Kuvio 2.
Kuittien skannaus ja päiväkirjatietojen koodaus

tillä olevia tietoja oli vähintään kolme. Ehdotukset käsiteltiin koodaajien palaverissa. Pohjanimikkeistöön hyväksymisen jälkeen saman tekstin sisältävä tieto koodautui automaattisesti oikealle koodille. Päiväkirja- ja kuittitietojen tallennuksen lopuksi kaikille koodeille tehtiin loogisuustarkistus tulostamalla koodin viisi pienintä ja viisi suurinta arvoa. Jos tulosten perusteella oli aihetta epäillä virhettä tallennuksessa, niin asia tarkistettiin alkuperäisaineistosta ja korjattiin.

Kuittien skannaus ja automaattinen koodaus tehostivat toimintaa merkittävästi, sillä saatua kulutuspäiväkirjaa kohti käytetty tallennus- ja

koodausaika aleni vuoden 2001 tutkimuksen 2,5 tunnista hieman yli tuntiin. Kuittien skannauksen ja kuittien ostosrivien automaattisen koodauksen hyöty oli suuruusluokkaa 50-60 koodaajatyökuukautta. Kun vuoden 2001 tutkimuksessa tallentajia oli kaikkiaan yksitoista, niin vuoden 2006 tutkimuksen tallennustyössä mukana oli neljä henkilöä, jotka käyttivät skanneria vuorotellen. Työpäivän jakaminen neljään skannausvuoroon toimi hyvin ja jokaiselle tuli vaihtelevia työvaiheita. Skannaus ja automaattikoodaus etenivät samassa tahdissa kentältä saapuvien päiväkirjojen kanssa, mutta koodautumattomia tietoja kerääntyi

3.5 Kotitalouksien kulutusmenojen estimointi

Estimoinnilla tarkoitetaan prosessia, jonka avulla perusjoukon tuntemattomille parametreille voidaan laskea arvoja käytössä olevasta otos- tai muusta havaintoaineistosta. Kulutusmenojen kokonaissummien ja keskiarvojen estimoinnissa käytetään hyväksi kunkin kotitalouden tietojen painottamisessa mm. otantaan liittyviä sisällysmistodennäköisyyksiä ja vastaustodennäköisyyksiä sekä perusjoukosta saatavaa lisäinformaatiota.

Sisällysmistodennäköisyydet

Asuntokunnan sisällysmistodennäköisyys kertoo kyseisen asuntokunnan todennäköisyyden sisältyä otokseen. Ennen sisällysmistodennäköisyyksien laskemista aineistosta poistettiin ylipeitto. Laskuissa käytettyyn 15 vuotta täyttäneiden määrään ei sisällytetty laitosväestöä, koska se ei kuulunut tutkimuksen perusjoukkoon. Otanta-asetelmasta johtuen sisällysmistodennäköisyys kulutustutkimuksessa riippui asuntokunnan 15 vuotta täyttäneiden jäsenten määrästä. Asuntokunnan k sisällysmistodennäköisyys π_k saatiin laskettua seuraavasti:

$$\pi_k = Pr\{k \in s\} = \frac{m_k \cdot n_h}{M_h},$$

jossa k = asuntokunta

s = otos

h = alueosite, johon asuntokunta k kuuluu

m_k = asuntokunnan k 15 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärä

M_h = 15 vuotta täyttäneiden määrä väestössä ositteessa h

n_h = asuntokuntien määrä otoksessa ositteessa h

Lopullisten painokertoimien muodostus ja katovirheen oikaisu

Kadon vinouden aiheuttamaa harhaa pyrittiin korjaamaan uudelleenpainotuksen avulla, jossa tehdään ensin ns. katokorjaus kertomalla sisällysmistodennäköisyydet estimoiduilla vastaustodennäköisyyksillä. Tämän jälkeen katokorjatut painot vielä kalibroidaan. Kalibroinnin tarkoituksena on parantaa otoksesta laskettuja estimaatteja kohdeperusjoukosta saatavan lisäinformaation avulla. Tutkimukseen vastanneiden kotitalouksien painokertoimia korjattiin siten, että vastanneiden talouksien reunajakaumat tärkeimpien taustamuuttujien suhteen saatiin vastaamaan koko kotitalousväestön reunajakaumia. Kalibrointiin käytettiin CALMAR-makroa (Sautory 1993).

Kalibroinnissa käytettävä lisäinformaatio koostuu väestötason jakaumista ja totaaleista, jotka saadaan rekistereistä. Jotta lisäinformaatio toimisi tarkoituksenmukaisesti, jakaumat pitää valita sekä vastaustodennäköisyyksien että tutkimuksen tulosuuttujien vaihtelua selittävien muuttujien jakaumista (Lundström ja Särndal 2001). Tämän vuoksi kalibroinnissa käytetään esimerkiksi valtionveronalaisten ansio- ja pääomatulojen totaaleja, väestöjakaumia iän ja sukupuolen mukaan sekä asuntokuntien jakaumia alueen, sosioekonomisen aseman ja koon mukaan.

Vuoden 2006 kulutustutkimuksessa jokaisen ositteen sisällä laskettiin ensin vastaustodennäköisyydet eri kokoisille asuntokunnille, ja todennäköisyyksien perusteella muodostettiin eri kokoisista asuntokunnista ryhmiä, joiden sisällä vastaustodennäköisyyksien voitiin ajatella olevan samoja. Olettaen, että kotitalous k kuuluu ryhmään g ositteessa h , sen estimoitu vastaustodennäköisyys $\hat{\theta}_k$ saatiin lasketuksi seuraavasti:

$$\hat{\theta}_k = Pr\{k \in r\} = \frac{r_{hg}}{n_{ng}},$$

jossa r = vastanneiden talouksien muodostama joukko otoksessa
 r_{hg} = vastanneiden talouksien määrä ryhmässä g ositteessa h
 n_{hg} = talouksien määrä ryhmässä g ositteessa h

Kalibroinnissa syötteenä käytettävät katokorjatut painokertoimet laskettiin vuoden 2006 tutkimuksessa edellä määriteltyjen sisällysmistodennäköisyyksien π_k ja estimoitujen vastaustodennäköisyyksien $\hat{\theta}_k$ avulla. Kotitalouden k painokertoimeksi w_k saatiin

$$w_k = \frac{1}{\pi_k \cdot \hat{\theta}_k}.$$

Painojen kalibroinnissa käytettiin seuraavia rekistereistä saatavia vuoden 2006 reunajakaumia:

- 1) asuntokuntien jakauma maakunnan (NUTS3) mukaan
 - pääkaupunkiseutu erikseen: Helsinki, Espoo (+ Kauniainen) ja Vantaa muodostivat kukin oman ”maakuntansa”
- 2) asuntokuntien koon jakauma: 1, 2, 3, 4, 5+ asukasta
- 3) asuntokuntien jakauma päiväkirjajakson mukaan
- 4) asuntokuntien sosioekonomisen aseman jakauma
- 5) asuntokuntien koulutusasteen jakauma
- 6) väestöjakauma sukupuolen ja iän mukaan
- 7) asuntokuntien veronalaisten ansiotulojen totaali

8) asuntokuntien veronalaisten pääomatulojen totaali.

Kalibroinnissa käytettiin logistista etäisyysfunktiota. Painojenmuodostuksen algoritmeihin asetettiin rajoituksia siten, ettei funktioiden ratkaisuiksi sallittu yli nelinkertaisia painoja lähtötasoon (katokorjattu asetelmapaino) verrattuna. Tällä suojauduttiin tilanteelta, jossa erittäin suurituloisten talouksien poikkeuksellisen suuret kalibroidut painot vaikuttaisivat voimakkaasti laskettaviin tuloidikaattoreihin. Kulutustutkimuksen kalibroinnissa käytettiin samoja reunajakaumia kuin tulonjakotutkimuksessa.

Vaikka vinosti jakautuneen kadon aiheuttamaa harhaa pystytään merkittävästi vähentämään uudelleenpainotuksen avulla, aivan kaikkea kadon vaikutusta ei edes tällä tavoin pystytä poistamaan. Tämän vuoksi aineiston käyttäjien olisi hyvä aina ottaa huomioon kadon mahdolliset vaikutukset tuloksiin.

Painokertoimien summa on perusjoukon koko eli kotitalouksien määrä Suomessa. Kulutustutkimuksen painot ovat siis korottavia, eli laskettaessa kokonaismääräestimaatteja tulokset ovat tarkastelussa perusjoukon tasolla. Painokertoimen antama lukema voidaan tulkita siten, että otokseen valittu havainto eli kotitalous edustaa painonsa osoittamaa määrää kotitalouksia perusjoukossa. Painokertoimet on liitettävä otoksen havaintoihin, jotta lasketut parametriestimaatit olisivat mahdollisimman virheettömiä. (Tilastokeskus 2007.)

3.6 Kulutustutkimuksen eri vuosien aineistot ja tietosisältö

Kulutustutkimuksia on tehty vuodesta 1966 lähtien kaikkiaan kaksitoista. Tutkimuksen tekotavassa on tapahtunut useita muutoksia, mm. on siirrytty kahdesta haastattelukerrasta yhteen (vuonna 1994) ja päiväkirjajaksoa lyhennetty 4 viikosta 2 viikkoon (vuonna 1981). Haastattelussa käytetyt välineet ovat kehittyneet - nykyisin haastattelu tehdään tietokoneavusteisesti. Kuittien tietosisällön paranemisen sekä skannausjärjestelmän käyttöönoton myötä valtaosa kahdelta viikolla kerättävistä kulutusmenotiedoista saadaan nykyisin kuittiaineistosta, enää noin viidesosa tiedoista tulee päiväkirjaan kirjatusta menoista. Tutkimuksen tietosisältö on pidetty mah-

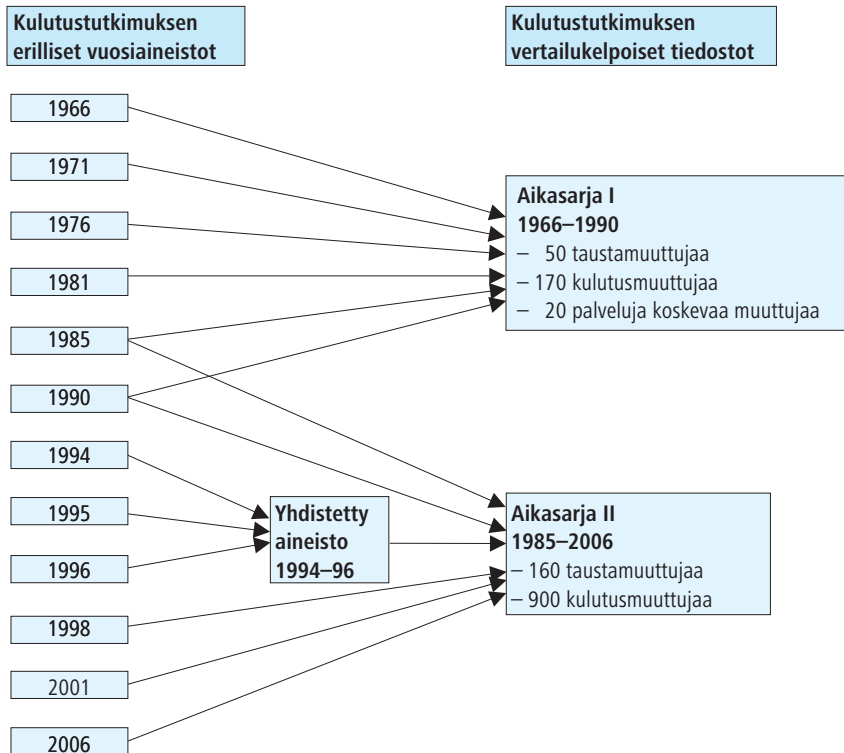
dollisimman hyvin edellisiä tutkimuksia vastaavana, jotta tietojen vertailukelpoisuus säilyisi. Tästä huolimatta tutkimuksen kysymykset ja luokitukset ovat vaihdelleet tutkimuksesta toiseen.

Muutoksista johtuen eri vuosien tutkimusaineistot eivät ole suoraan vertailukelpoisia. Sen vuoksi aineistoista on muodostettu erilliset palvelutiedostot, joiden luokittelut on yhdenmuikaistettu. 1990-luvun alussa valmistuivat vertailukelpoiset tiedostot vuosilta 1966, 1971, 1976, 1981, 1985 ja 1990 (kuvio 3).¹

Uudemmat vertailukelpoiset palvelutiedostot käsittävät vuodet 1985, 1990, 1994–96, 1998, 2001 ja 2006. Niiden perustana on kansainväli-

¹ Palvelutiedostolla tarkoitetaan asiakkaalle toimitettavaa kulutustutkimuksen aineistoa tai aineistokokonaisuutta.

Kuvio 3.
Kulutustutkimuksen aineistot

nen COICOP-HBS-kulutusluokitus. Näitä kahta aikasarjatiedostoa ei voi käyttää rinnakkain yksittäisten vuosiaineistojen kanssa käsitteissä ja luokituksissa tapahtuneiden muutosten takia.

Vuosien 1985, 1990, 1994–96, 1998, 2001 ja 2006 palvelutiedostojen tietosisältö on esitetty taulukossa 5. Tiedostoihin liittyviä käsitteitä ja luokittelumuuttujia esitellään luvussa 4 ja varsii-

nainen kulutusluokitus on esitetty kokonaisuudessaan liitetaulukossa 1.

Kulutustutkimuksen aineistoihin sisältyvät euromäärät on ilmoitettu kunkin tutkimusvuoden rahassa ja ne koskevat aina koko vuoden kulutusmenoja tai tuloja. Tehtäessä vertailuja eri tutkimusvuosien välillä on syytä ottaa huomioon myös rahan arvossa tapahtuneet muutokset (luku 6.4).

Taulukko 5.
Vuosien 1985–2006 palvelutiedostojen (aikasarja II) yhdenmukaistettu tietosisältö

A. Kotitaloutta kuvaavat taustatiedot

- **Kotitalouden asuinaluetta kuvaavat tiedot:** haastattelukunta (salainen tieto), nuts2 (suuralue), nuts3 (maakunta), pääkaupunkiseutu, kuntamuoto, tilastollinen kuntaryhmitys.
- **Kotitalouden viitehenkilöä ja puolisoa kuvaavat tiedot:** sukupuoli, ikä, koulutus, toimintakuukaudet, pääasiallinen toiminta, työsuhteen luonne, työttömyys, ammatti, toimiala, sosioekonominen asema.
- **Kotitalouden kokoa ja rakennetta kuvaavat tiedot:** kotitalouden koko ja rakenne, eri ikäisten lukumäärät, kulutusyksiköiden lukumäärät, kotitaloustyyppi, toimintakuukaudet.
- **Asuinoloja kuvaavat tiedot:** talotyyppi, rakennusvuosi, lämmitystapa, asunnon hallintasuhte ja saantiperuste, asunnon pinta-ala ja huoneluku, asumisväljyys.
- **Velkaantumista kuvaavat tiedot:** asuntovelat, kulutusvelat, opintolainat, muut velat, asuntolainojen lyhennykset

- **Kestokulutustavaroiden omistusta kuvaavat tiedot:** auto, TV, videonauhuri, tietokone, pesukone, astianpesukone, pakastin, mikroaaltouuni, lankapuhelin, matkapuhelin, kaapelitelevisio, satelliittiantenni, dvd-soitin, moottoripyörä/skoottteri, mopo, moottori- ja purjeverene, internet-yhteys, auton vuosimalli, vapaa-ajan asunto, sähkökiuas, sauna.

B. Kotitalouden tulotiedot

Käytettävissä olevat tulot, rahatulot, tulojen laskennalliset erät, palkkatulot, yrittäjätulot, omaisuustulot, maksetut tulonsiirrot, saadut tulonsiirrot, saadut kansaneläkkeet, saadut ansioeläkkeet, muu saatu sosiaaliturva, sosiaaliavustukset, työttömyysvakuutus, työttömyyskorvaukset, toimeentulotuki, asumistuet, eri tavoin lasketut tulodesiilit.

C. Kulutusmenotiedot

Luokittelu liitetaulukossa 1.

4 Kulutustutkimuksen keskeiset käsitteet ja luokitukset

4.1 Keskeiset käsitteet

Kotitalous

Kotitalouteen kuuluvat määritelmän mukaan ne henkilöt, jotka asuvat ja ruokailevat yhdessä tai jotka muuten käyttävät tulojaan yhdessä. Kotitalous voi muodostua yhdestä tai useammasta henkilöstä. Eurostat (1997, 38) suosittelee, että kotitalouden määrittely *Household Budget Survey* -tutkimuksissa perustuisi kahteen kriteeriin: yhdessä asumiseen ja kulutusmenojen jakamiseen.

Suomessa kotitalouskäsitettä käytetään vain haastattelututkimuksissa ja postikyselyissä. Rekisteripohjaisissa tilastoissa käytetään käsitettä asuntokunta. (Tilastokeskus 2007, 44.)

Kotitalouden kohdehenkilö

Kotitalouden kohdehenkilö on otokseen osunut henkilö, jonka ympärille kotitalous muodostetaan. Väestörekisterikeskuksen tietokannasta saadaan kohdehenkilön asuntokunta. Varsinainen kotitalous määritellään aineiston tiedonkeruuvaiheessa kohdehenkilön kanssa samaan kotitalouteen kuuluvista henkilöistä.

Kotitalouden jäsenet

Kotitalouden kokoonpano selviää haastattelussa ja kuvaa haastatteluhetken tilannetta. Kotitalouden määrittelmä merkitsee sitä, että kotitalouteen kuuluvat:

- toisella paikkakunnalla tai ulkomailla työskentelevät, mikäli he osallistuvat kotitalouden tulojen hankintaan
- toisella paikkakunnalla asuvat, esim. koululaiset ja opiskelijat, jos he elävät pääasiassa vanhempiensa kotitalouden tuloilla
- asevelvollisuutta suorittamassa olevat
- tilapäisesti sairaalahoidossa olevat
- muut tilapäisesti poissa olevat, esimerkiksi lomalla tai matkoilla olevat
- sijaiskotilapset, jos kotitalous pitää järjestelyä pysyväisluontoisena
- yhteishuoltajuudessa olevat lapset kuuluvat siihen kotitalouteen, jossa he pääsääntöisesti asuvat.

Omia kotitalouksia ovat:

- alivuokralaiset
- toisella paikkakunnalla tai omassa asunnossa asuvat opiskelijat, mikäli he elävät pääasiassa omilla tuloilla tai opintolainoilla

- yhdessä (esim. soluissa) asuvat opiskelijat paitsi jos he ovat naimisissa, rekisteröidyssä parisuhteessa tai avoliitossa.

Jos otoksen kohdehenkilö on tilapäisesti poissa, mutta kuuluu edelleen kotitalouteen, haastatellaan hänen kotitalouttaan. Kohdehenkilöä ei tällöin jäljitetä haastattelua varten, mutta hänelle toimitetaan kotitalouden kautta päiväkirja.

Jos perheen lapsi on määritelty toiseen kotitalouteen kuuluvaksi, hänelle tehdyt hankinnat merkitään toiselle kotitaloudelle annetuiksi.

Jos kohdehenkilö on kuollut tai asuu laitoksessa, kotitaloutta ei haastatella. Laitosväestöön kuuluviksi katsotaan muun muassa vanhainkodissa tai sairaalassa pitkäaikaisesti olevat sekä vankilassa olevat. Sen sijaan palvelutaloissa vuokralalla tai omassa osakkeessa asuvat vanhukset ja vammaiset eivät kuulu laitosväestöön.

Kotitalouden viitehenkilö

Kotitaloudelle määritellään erityinen viitehenkilö, jonka henkilökohtaisia ominaisuuksia käytetään analysoitaessa ja luokitellessa kotitalouskohtaisia tietoja. Tällaisia luokituksia ovat esimerkiksi kotitalouden viitehenkilön sosioekonominen asema ja koulutusaste. Kotitalous määrittelee itse suurituloisimman henkilön ja siten viitehenkilön haastattelun yhteydessä (kysymys: kuka teistä pääasiassa vastasi kotitalouden toimeentulosta viimeisten 12 kuukauden aikana, kuka oli suurituloisin?). Niissä tapauksissa, joissa kysymykseen ei saada yksiselitteistä vastausta, viitehenkilö määritellään kotitalouden jäsenten toimintaa ja ammatin harjoittamista koskevien tietojen perusteella. Viitehenkilö määritellään kulutustutkimuksessa haastattelutietojen eikä rekisteritietojen perusteella, koska rekisteritietojen käyttö viivästyttäisi viitehenkilön määrittämistä ja tiedostojen valmistumista.

Osana laatuarviontia tutkittiin, kuinka hyvin vuoden 2006 kulutustutkimuksen haastattelun perusteella muodostetut viitehenkilöt vastasivat rekisteritietojen (tulotiedot) perusteella muodostettuja viitehenkilöitä. Rekisteriviitehenkilön määrittelyssä hyödynnettiin tulonjakotilaston tilastoajoja. Vastanneista 94 prosentissa rekisterin tulotietojen perusteella valittu viitehenkilö oli sama kuin haastattelun perusteella määritelty viite-

henkilö. Tuloksen perusteella näyttää siis siltä, että raportointia nopeuttavaa nykykäytäntöä viitehenkilön määrittelyssä ei ole tarpeen muuttaa, vaikka Eurostat (2003, 20) suosittelee, että viitehenkilön määrittely perustuisi objektiiviseen mittariin (eikä kotitalouden subjektiiviseen mielipiteeseen). Sopivana kriteerinä Eurostat pitää tuloja.

Kulutusmenojen mittaaminen

Tutkimuksessa käytetty kulutuskäsite perustuu kansainvälisiin suosituksiin (Eurostat 2003). Kulutukseen sisältyvät kaikki kotitalouden tutkimusajankohtana yksityiseen kulutukseensa hankkimat tavarat ja palvelut, myös omat ja saadut puutarha- ja keräilytuotteet sekä asuntotulo. Kulutusmenoihin ei sen sijaan lueta välittömiä veroja, investointimenoja eikä yritystoiminnan menoja. Lisäksi mukaan lasketaan muilta kotitalouksilta saadut tavarat ja palvelut sekä kulutukseen rinnastettavat tulonsiirrot. Kulutuskäsite ei sisällä kotitalouksien julkisten hyvinvointipalveluiden (esim. terveydenhoidosta, koulutuksesta) käytöstä saamia etuuksia.

Kotitalouden kulutusmenot muodostuvat seuraavasti:

Kulutustavaroiden ja palveluiden ostot

- + omat tuotteet (maatalous-, puutarha- ja keräilytuotteet)
- + asuntotulo omistus- ja luontoisetuasuunnosta
- + saadut tavarat ja palvelut
- + kulutukseen rinnastettavat tulonsiirrot (mm. kirkollisvero, ammattiyhdistysten jäsenmaksut ja kulutuslainojen korot)
- = *kulutusmenot yhteensä*

Määritelmän mukaan kulutukseen ei lasketa mukaan

- asunto-, kulutus- ym. lainojen lyhennyksiä
- yritystoimintaan käytettyjä hyödykkeitä
- investoinniksi katsottavan omaisuuden hankintaa (esim. asunto) eikä asunnon tai vapaa-ajan asunnon peruskorjausta
- muille kotitalouksille ostettuja tuotteita.

Kulutukseen ei lasketa muille talouksille annettuja lahjoja, mutta kotitalouden kulutukseen otetaan mukaan saadut lahjat. Menettelyssä korostetaan kuluttamisen aspektia. Se poikkeaa muiden maiden käytännöistä ja Eurostatin (2003) suosituksesta, jonka mukaan talouden kulutukseen laskettaisiin mukaan annetut lahjat, koska niiden arvo on paremmin talouden tiedossa kuin saatu- jen lahjojen.

Hankinnat ja saadut hyödykkeet kirjataan kulutukseksi hankintahetkellä (saantihetkellä) riippumatta siitä, milloin ne on maksettu. Joidenkin hyödykkeiden kulutus kirjataan maksuajankoh-

dan mukaan. Tällaisia ovat useat laskutukseen perustuvat menot, kuten mm. vuokra-, sähkö- ja puhelinlaskut sekä päivähoitomaksut, sakot ja muut pakolliset maksut.

Itse tuotetut kotitaloudessa käytetyt maatalous-, puutarha- ja keräilytuotteet hinnoitellaan tuottajahintaan, ts. siihen hintaan, jonka tuottaja saa myydessään vastaavan tuotteen. Tämä menettely poikkeaa Eurostatin (2003) suosituksesta, jonka mukaan omat tuotteet tulisi hinnoitella markkinahintaan.

Asumismenot on laskettu ns. bruttovuokraperiaatteella. Omassa asunnossaan tai luontoisetuasuunnossa asuville talouksille määritetään laskennallinen vuokra vastaavanlaisen vuokra-asunnon markkinavuokran perusteella ja vuokra-asunnossa asuville todella maksettu vuokra. Oman asunnon bruttovuokran määrittelyssä käytetään apuna Tilastokeskuksen vuokratiedustelun tietoja sekä talouden haastattelutiedoista asunnon huoneiden lukumäärää, talotyyppiä, rakennusvuotta ja sijaintia. Asuntotulo lasketaan laskennallisten bruttovuokrien ja vuokria vastaavien todellisten käyttömenojen tai todellisten vuokrien erotuksena omistusasujille ja toiselta kotitaloudelta käyppää vuokraa halvemmalla asuntonsa vuokranneille. Laskennallisesta bruttovuokrasta vähennetään asunnon käyttömenot (mm. asuntolainan korot, vakuutukset, yhtiövuokrat ja korjauskustannukset). Negatiivinen asuntotulo nolllataan.

Tilastokeskuksen eri tilastojen (kansantalouden tilinpito, kuluttajahintaindeksi, tulonjakotilasto ja kulutustutkimus) asuntotulon laskentaa ja käsitteistöä on yhtenäistetty. Tulonjakotilastossa ja kulutustutkimuksessa asuinpinta-ala perustuu haastattelutietoon, kun kansantalouden tilinpidossa neliötiedot perustuvat rakennus- ja huoneistorekisterin tietoihin. Pientaloissa haastattelusta saadut neliöt ovat suurempia kuin rekisteritiedot, sen sijaan kerrostaloissa tiedot eivät juuri eroa toisistaan. Jotta laskennallisten vuokrien kokonaismäärä estimoituisi yhdenmukaisemmin kansantalouden tilinpidon kanssa, on haastattelun neliötiedot joissakin pientalotyypeissä kerrottu vakiokertoimilla. Bruttovuokran (vuokran) lisäksi asumismenoihin sisältyvät vesimaksut ja eräät muut maksut kuten nuohous ja jätteiden nouto sekä vuokralaisen suorittamat korjaukset ja vuokraan sisältyvät lämmitysmenot. Myös vapaa-ajan asunnon menot sisältyvät asumismenoihin.

Oman asunnon korjauskustannusten tulisi sisältää ns. vuosikorjaukset eli ylläpitokorjaukset, mutta ei peruskorjauksia. Eron tekeminen eri korjausmuotojen välille on kuitenkin vaikeata, joten tiedon sisältö saattaa vaihdella tutkimuksesta toiseen. Ylläpitokorjauksella tarkoitetaan sellaista korjaustyötä, jonka tarkoituksena on pitää asunto

entisessä kunnossa muuttamatta laatuominaisuuksia. Ylläpitokorjauksiin lasketaan pienempi-muotoiset korjaukset, kuten esimerkiksi tape-toinnit, lattiapintojen uusimiset, seinien ja ovien maalaukset ja paneeloinnit – siis korjaustöitä, joiden tavoitteena on korjata käytöstä aiheutunut kuluminen.

Vuosien 1985–2006 palvelutiedostoissa kulu-tusmenot on ilmoitettu nettona ts. kotitalouksien myymistä hyödykkeistä saadut tulot on vähen-netty vastaaviin hyödykkeisiin käytetyistä me-noista. Myynnistä aiheutuneet negatiiviset kulu-tuserät on kuitenkin nollassa.

Kulutuksen rahamenot

Kulutuskäsitteen lisäksi on käytetty kulu-tuksen rahamenot -käsitettä, joka ei sisällä kulu-tuksen laskennallisia eriä. Vuoden 2006 tutki-muksessa rahamenojen osuus oli 88 prosenttia kulutusmenoista. Laskennallisten erien yhteisar-vo oli kotitaloutta kohti keskimäärin 3 624 euroa eli 12 prosenttia kokonaiskulutuksesta. Lasken-nallisia eriä oli kahdessa kulutuksen pääryhmässä.

Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat:

- *omien ja saatujen maatalous-, puutarha- ja ke-räilytuotteiden arvo 89 euroa*

Asunto, vapaa-ajan asunto ja energia:

- *oman asunnon asuntotulo 3 356 euroa*
- *luontoisetuasunnon asuntoetu (ei työsuhteen pe-rusteella saatu) 104 euroa*
- *oma ja saatu energia 75 euroa.*

Kulutussyksikkö

Erikokoisten kotitalouksien vertailu on hankalaa. Suuret kotitaloudet saavat ns. mittakaavaetuja pienempiin kotitalouksiin verrattuna. Jäsenten lu-kumäärään perustuvat vertailut eivät ota huomi-oon sitä, että kotitalouksien kulutustarve ei kasva suoraviivaisesti jäsenten lukumäärän kasvaessa. Jäsenkohtainen tarkastelu, jossa sekä aikuinen että lapsi saa saman painon, ei myöskään ota huomi-oon eroja kulutustarpeissa. Siksi vakiointia varten on kehitetty kulutussyksikkö. Yksiköiden määrä riippuu kotitalouden jäsenten määrästä ja iästä.

Vuoden 2006 Kulutustutkimuksessa on käy-tetty nykyisin yleisimmin käytössä olevaa, niin sanottua OECD:n muunnettua asteikkoa (OECD modified scale), jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1,0, seuraavat 14 vuotta täyt-täneet jäsenet 0,5 ja alle 14-vuotiaat lapset 0,3. Kulutustutkimus 2006:n kulutussyksikköä kohti lasketut tiedot eivät ole siten suoraan vertailukel-poisia aiempiin painettuihin julkaisuihin, joissa on käytetty OECD:n edellistä kulutussyksikön määrit-

telyä, jossa ensimmäinen aikuinen sai painon 1, seuraavat 0,7 ja alle 18-vuotiaat lapset 0,5.

Käytettävissä olevat tulot

Kulutustutkimuksessa käytetty tulokäsite perustuu kansainvälisiin suosituksiin (**Expert Group on Household Income Statistics – The Canberra Group 2001**)¹, vaikka ei kaikilta osin vastaa suosituksista. *Kotitalouden käytettävissä olevien tulojen* las-kentaa yhtenäistettiin tulonjakotilaston kanssa vuo-den 2006 kulutustutkimuksessa. Tulot muodoste-taan kaikkien kotitalouden jäsenten tulotietojen pohjalta seuraavasti:

Palkkatulot
+ Yrittäjätulot
= Työtulot
+ Omaisuustulot
= Tuotannontekijätulot
+ Saadut tulonsiirrot
= Bruttotulot
– Maksetut tulonsiirrot
= *Käytettävissä olevat tulot*

Palkkatuloa ovat kotitalouden jäsenten palkan-saajina saama rahapalkka ja luontoisetukorvauk-set. *Yrittäjätuloihin* lasketaan tulot maa- ja metsä-taloudesta, elinkeinon harjoittamisesta ja yhty-mästä. *Omaisuustuloja* ovat kotitalouksien saamat vuokra-, korko- ja osinkotulot, veronalaiset myyntivoitot sekä laskennallinen asuntoetu omasta asunnosta. Myös vapaaehtoiisiin eläkeva-kuutuksiin perustuvat eläkkeet lasketaan omai-suustuloihin. *Tuotannontekijätulot* saadaan, kun työtuloihin lisätään omaisuustulot.

Saadut tulonsiirrot koostuvat työ- ja kansanelä-keistä sekä muista sosiaaliturvaetuksista, sosiaa-liavustuksista ja muista saaduista tulonsiirroista. *Maksetut tulonsiirrot* koostuvat lähinnä välittömistä veroista, sosiaaliturvamaksuista sekä työntekijän pakollisista työttömyys- ja eläkevakuutusmaksuista.

Kulutustutkimuksen tulot perustuvat pää-asiassa rekisteritietoihin, eivätkä sisällä mm. läh-deveron alaisia korkotuloja eikä kaikkia kotita-louksien välisiä tulonsiirtoja.

Rahatulot saadaan, kun kotitalouden *käytettä-vissä olevista tuloista* vähennetään laskennalliset tuloerät kuten omaan käyttöön otetuista tuot-teista sekä omassa käytössä olevasta omistusasun-nosta muodostuneet laskennalliset erät.

Velat

Kotitalouksien jäsenten henkilökohtaiset velat ja velkaosuudet lasketaan yhteen kotitalouksien velkojen selvittämiseksi. Velkamuuttajat sisältä-

1 Lähdeviite korjattu 7.4.2009. Aiemmin viitattiin YK:n tulotilastosuositukseseen (United Nations 1977).

vät kotitalouden yksityistalouden käyttöön otetut velat. Asunto- ja opintovelat saadaan rekisteristä. Muut velat kysytään haastattelun yhteydessä ja ne ovat haastatteluhetken tietoja. Velat jaotellaan seuraavasti:

Asuntolainat
+ Kulutuslainat
+ Muut lainat
= *Kotitalouden yksityislainat*

Asuntolainat sisältävät seuraavat lainamuodot: aravalainat, omakotikorkotukilainat, asunto-osakekorkotukilainat, asuntosäästöpalkkiolainat, tavalliset pankkien asuntolainat, kunnan asuntolainat, valtionlainat (maatilalaina asuntoa varten), korkotukilainat (maatilalainan korkotukilai-

na asuntoa varten) ja muut asuntolainat (vakuutusyhtiöt, työnantajat). *Kulutuslainoihin* kuuluvat kotitalouden vapaa-ajan asunnon lainat, auto-, vene-, opinto- ja muut kulutuslainat, luottolisten pankkitilien velat, luottokorttiostojen velat sekä osamaksuvelat. Palvelutiedostoissa kulutuslainat on saatavissa eriteltynä opintolainoihin ja muihin kulutuslainoihin.

Muihin lainoihin kuuluvat vekselit, takauslainat, tonttien ja maa-alueiden lainat sekä osuudet taloyhtiön lainasta.

Kulutustutkimuksessa kotitalouksien velkatietoja on kerätty vertailukelpoisesti vuodesta 1990 lähtien. Tietoja lainojen korkomenoista käytetään kulustietojen muodostamiseen. Velkoja ja lainojen lyhennyksiä koskevia tietoja käytetään kulustutkimuksessa taustatietoina.

4.2 Keskeiset luokitukset

Seuraavassa on kuvattu kulustutkimuksen keskeisiä luokituksia, jotka ovat käytössä vuosien 1985, 1990, 1994–96, 1998, 2001 ja 2006 palvelutiedoissa.

Kulutusluokitus

Tutkimuksen kulutusluokitus perustuu pitkälti Eurostatin COICOP-HSB-kulutusluokitukseen (Classification of Individual Consumption by Purpose), joka on Euroopan kansantalouden tilinpitäjärjestelmän mukainen. Kansainvälisestä luokituksista on laadittu kansallinen versio (liitetäulukko 1), joka on mahdollistanut luokituksen tarkentamisen ja kansallisten piirteiden huomioon ottamisen. Eurostatin COICOP-HSB-versio, joka on karkeampi kuin kansallinen luokitus, on esitetty liitteessä 2.

Kotitalouksien kulutusmenot on jaettu kahteentoista käyttötarkoituksen mukaiseen pääryhmään:

Kotitalouksien kulutusmenot on jaettu kahteentoista käyttötarkoituksen mukaiseen pääryhmään:

01	Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat
02	Alkoholijuomat ja tupakka
03	Vaatteet ja jalkineet
04	Asuminen ja energia
05	Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet
06	Terveys
07	Liikenne
08	Tietoliikenne
09	Kulttuuri ja vapaa-aika
10	Koulutus
11	Hotellit, kahvilat ja ravintolat
12	Muut tavarat ja palvelut

Tuloluokitukset

Käytettävissä olevat tulot on keskeinen ja yleisimmin käytetty tulokäsite kulustutkimuksessa. Useimmiten kotitalouden käytettävissä olevat tulot jaetaan vielä joko kotitalouden kulutusyksikköjen tai jäsenten lukumäärällä. Näin erikokoiset kotitaloudet saadaan paremmin vertailukelpoisiksi.

Tuloluokituksina käytetään yleensä kymmenyksiä eli desiilejä. Niissä perusjoukko jaetaan kymmenen lukumäärältään yhtä suureen ryhmään siten, että ensimmäisessä desiilissä ovat pienituloisimmat ja kymmenennessä suurituloisimmat kotitaloudet. Palvelutiedoissa on valmiina useita desiililuokituksia, joissa vaihtelee tulolaji, järjestelyperuste (kotitaloudet, henkilöt, kulutusyksiköt) sekä yksikkö, jonka perusteella luokittelu tehdään. Kulustutkimuksen palvelutaulukossa on käytetty luokitusta, jossa kotitaloudet on jaettu kymmenen ryhmään kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon perusteella siten, että jokaisessa ryhmässä on saman verran henkilöitä.

Alueluokitukset

Alueluokitukset perustuvat kotitalouden haastatteluhetken asuinkuntatietoon. Palvelutiedostojen luokitukset pohjautuvat lähinnä vuoden 2003 aluejakoihin. Tilastollinen kuntaryhmitys on tehty kuitenkin kunkin tutkimusvuoden tilanteen mukaiseen luokitukseen, jolloin luokkien sisältö muuttuu eri tutkimusvuosina, mutta ryhmittelyn tarkoitus säilyy alkuperäisenä (esim. taajaan asutut kunnat). Luettelo lääneistä, maakunnista ja kunnista sekä niissä tapahtuneissa alueuutoksista sisältyy vuosittain ilmestyvään Tilastokeskuksen Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot -käsikirjaan (Tilastokeskus 2008a).

Yleisimmin käytetty alueluokitus on Euroopan unionia varten tehty suuraluejako (NUTS2), jonka viimeisin versio otettiin käyttöön vuonna 2003. Uudessa luokituksessa alueita on aikaisemman kuuden sijasta viisi:

- 1 Etelä-Suomi
- 2 Länsi-Suomi
- 3 Itä-Suomi
- 4 Pohjois-Suomi
- 5 Ahvenanmaa

Toinen alueluokitus, joka palvelutaulukoissa on käytössä, on tilastollinen kuntaryhmitys. Tilastollinen kuntaryhmitys on Tilastokeskuksessa kehitetty kaupunkimaisuuden kuvaaja, joka jakaa kunnat taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin sekä maaseutumaisiin kuntiin.

Luokituksen mukaan kaupunkimaisia kuntia ovat ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000. Taajaan asuttuja kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000, mutta alle 15 000. Maaseutumaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000. Tilastollinen kuntaryhmitys perustuu väestölaskentojen yhteydessä kerran viidessä vuodessa tehtyyn taajamarajaukseen ja siitä saatuun tietoon taajamaväestöstä. Viimeisin kuntaryhmitystieto perustuu vuonna 2000 tehtyyn taajamarajaukseen.

Sosioekonominen asema

Kotitalouden sosioekonominen asema määräytyy talouden viitehenkilön mukaan. Palvelutiedostoissa on tietoja sekä kotitalouden viitehenkilön että tämän puolison sosioekonomisesta asemasta. Luokitus perustuu Tilastokeskuksen vuoden 1989 sosioekonomisen aseman luokitusstandardiin. Siinä otetaan huomioon henkilön ammatti, ammatiasema, työn luonne ja elämänvaihe (Tilastokeskus 1989).

Kotitalouden jäsenille on haastattelujen pohjalta muodostettu sosioekonominen asema henkilön toiminnan perusteella. Henkilöt on jaettu ammatissa toimiviin ja ammatissa toimimattomiin. Ammatissa toimiviin on pääsääntöisesti luokiteltu kaikki 12 kuukauden viitejaksolla vähintään kuutena kuukautena tuotantotoimintaan osallistuneet. Ammatissa toimivat on jaettu edelleen yrittäjiin ja palkansaajiin haastattelussa il-

moitettujen tietojen perusteella. Jako ylempiin ja alempiin toimihenkilöihin sekä työntekijöihin on tehty vuoden 1987 ammattiluokituksen mukaan. Jos kotitaloudessa on sekä palkansaaja- että yrittäjäjäseniä, on yrittäjäyys pääsääntöisesti määräävä kriteeri viitehenkilöä määriteltäessä.

Ammatissa toimimattomat on puolestaan ryhmitelty eläkeläisiin, työttömiin, opiskelijoihin ja muihin ammatissa toimimattomiin. Työttömiin lasketaan henkilöt, jotka ovat olleet vuoden aikana vähintään 6 kk työttömänä. Vuoden 1985 aineistosta työttömiä ei pystytä erottamaan omaksi luokakseen, vaan ammatissa toimimattomista on käytettävä karkeampaa luokitusta.

Koulutus

Kotitalouden jäsenten koulutusaste muodostetaan Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tietojen perusteella. Rekisterissä on tiedot henkilöiden peruskoulun jälkeisistä tutkinnoista.

Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan. Koulutusastejaottelu noudattaa koulujärjestelmän rakennetta, jossa koulutus etenee vuosijaksottain alemmilta koulutuksen asteilta ylemmille. Mitä pitemmästä koulutuksesta on kysymys, sitä korkeampi on koulutusaste. Yksittäisten koulutusten sijoittelussa otetaan huomioon myös pohjakoulutusvaatimukset. (Tilastokeskus 2004a.)

Palvelutiedostoissa on käytössä seuraava koulutusasteiluokitus, joka perustuu vuoden 2003 koulutusluokitukseen (Tilastokeskus 2004a):

- 0 = Perusasteen koulutus tai ei suoritettua koulutusta
- 3 = Keskiaste
- 5 = Alin korkea-aste
- 6 = Alempi korkeakouluaste
- 7 = Ylempi korkeakouluaste
- 8 = Tutkijakoulutusaste
- 9 = Koulutusaste tuntematon

Kotitaloustyyppi ja elinvaihe

Kulutustutkimuksen julkaisuissa käytettävä kotitaloustyyppiluokitus muodostetaan haastattelun perusteella ja on seuraavanlainen:

- yhden hengen talous
- lapseton pari
- yhden huoltajan lapsiperhe
- kahden huoltajan lapsiperhe
- vanhustalous
- muu talous.

Yhden hengen talouksissa ovat ainoastaan alle 65-vuotiaat yksin asuvat. Tätä vanhemmat yksin asuvat kuuluvat vanhustalouksiin. *Lapsettomiin pareihin* kuuluvat kahden hengen taloudet, joiden molemmat jäsenet ovat alle 65-vuotiaita.

Kun talouden kaikki jäsenet ovat 65 vuotta täytäneitä, kotitalous määritellään vanhustaloudeksi. *Yhden huoltajan ja kahden huoltajan lapsiperheissä* on vähintään yksi kotona asuva alle 25-vuotias huollettava lapsi.

Kotitaloustyyppiluokituksen rinnalle on kehitetty tarkempi *elinvaiheluokitus*. Vastaavanlainen luokitus on käytössä tulonjako- ja varallisuustutkimuksissa. Sitä muodostettaessa otetaan huomioon kotitalouden koko, perhesuhteet sekä kotitalouden jäsenten iät. Se eroaa kulutustutkimuksen kotitaloustyyppiluokituksesta mm. siinä, että vanhustaloudet eivät ole omana ryhmänään, vaan sisältyvät rakenteensa mukaisiin ryhmiin. Lapsiperheet määrittyvät nuorimman lapsen iän perusteella. Lapsiksi on luokiteltu alle 18-vuotiaat jäsenet, jotka eivät kuitenkaan ole kotitalouden viitehenkilöitä tai tämän puolisoita. Luokitus on varsin yksityiskohtainen ja johtaa siihen, että yksittäisiin luokkiin tulee vähän kotitalouksia. Sen vuoksi suositellaan, että luokitusta ei käytettäisi sellaisenaan, vaan muodostettaisiin tutkimustarpeita vastaava, seuraavanlainen karkeampi elinvaiheluokitus:

- yhden hengen taloudet, erikseen: alle 25-vuotiaat, 25–44-vuotiaat, 45–64-vuotiaat ja 65+-vuotiaat
- lapseton pari, erikseen viitehenkilön ikä: alle 25-vuotiaat, 25–44-vuotiaat, 45–64-vuotiaat ja 65+-vuotiaat
- kahden vanhemman taloudet, erikseen nuorimman lapsen ikä: alle 3 vuotta, 3–6 vuotta, 7–12 vuotta, 13–17 vuotta
- yhden vanhemman taloudet, erikseen nuorimman lapsen ikä: alle 3 vuotta, 3–6 vuotta, 7–12 vuotta, 13–17 vuotta
- avio- tai avopari + alaikäisiä ja aikuisia lapsia tai vain aikuisia lapsia
- yksin asuva aikuinen + alaikäisiä ja aikuisia lapsia tai vain aikuisia lapsia
- muut taloudet

Kotitalouden rakenne

Kotitalouden rakenne kuvaa kotitalouden koon sekä aikuisten ja alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärää. Myös alle 18-vuotias voidaan luokituksessa laskea aikuiseksi, jos hän on avio- tai avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa, eronnut tai on kotitalouden ainoa jäsen.

Kotitalouden kestotavarat

Kulutustutkimuksessa selvitetään kotitalouden erilaisten kodinkoneiden, viihde-elektronikan laitteiden, vapaa-ajan välineiden ja kulkuneuvojen omistusta. Kestotavaratieto sisältää sekä kotitalouden omistuksessa että käytössä olevat laitteet. Taloyhtiöiden yhteisissä tiloissa olevia koneita ja laitteita ei lasketa mukaan.

Tutkimuksessa kysytyt kestotavarat vaihtelevat jonkin verran vuosittain. Vuoden 2006 tutkimuksessa keskityttiin vain muutamaisiin tärkeimpiin kestotavaroihin. Tilastokeskuksen joka kuukausi tehtävässä kuluttajabarometrissa kysytään tietoja av- ja tietoteknisten laitteiden sekä autojen omistuksesta neljästi vuodessa. Eurostat (2003) suosittelee, että Household Budget Survey -tutkimuksissa selvitetäisiin vähintään seuraavien kestotavaroiden omistus: auto (myös lukumäärä), televisio (myös lukumäärä), videolaite, tietokone, pesukone ja astianpesukone.

Kulutustutkimuksen palvelutiedostoissa ovat mukana seuraavat kestotavarat (ei välttämättä kaikilta vuosilta): väritelevisio (myös lkm), mustavalkotelevisio, kaapelitelevisio, satelliittiantenni, videonauhuri, cd-soitin, dvd-soitin, tietokone (myös lkm), pesukone, pakastin, astianpesukone, mikroaaltouuni, lankapuhelin, matkapuhelin, vaihdepyörä (myös lkm), mopo (myös lkm), moottorivene tai purjeverne (myös lkm), henkilö- tai pakettiauto (myös lkm), työsuhdeauto (myös lkm), matkailuauto (myös lkm), matkailuvaunu (myös lkm), sähkökiuas, sauna ja vapaa-ajan asunto.

5 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

5.1 Tutkimuksen virhelähteet

Tietojen oikeellisuudella tarkoitetaan sitä, että tilastoidaan oikein ja luotettavasti sitä, mitä on tarkoitus mitata. Kulutustutkimus, kuten muutkin otostutkimuksiin perustuvat tilastot, sisältää useita mahdollisia virhelähteitä. Keskeiset tulosten luotettavuuteen vaikuttavat virhelähteet liittyvät tietosisältöön, lomakkeeseen, otantaan, vastauskatoon, tiedonkeruuseen ja tietojen käsitteelyyn sekä tulosten analysointiin (Djerf & Lindqvist 1993). Tilastojen käyttökelpoisuuteen liittyvät erilaiset virheet, joiden lähteinä voivat Tilastokeskuksen laatukäsikirjan mukaan olla (Tilastokeskus 2007):

- otanta (sampling errors)
- muut virhelähteet (non-sampling errors):
 - kehikko (frame)
 - mittaus (measurement)
 - prosessointi (processing)
 - vastauskato (non-response)

Otantaan liittyvät virheet voivat olla satunnaisia tai systemaattisia. Satunnaisvaihtelu aiheutuu siitä, että vain osa perusjoukosta on tutkimuksessa mukana. Satunnaisvirheen suuruuteen vaikuttavat otoksen koko, otoksen poimintamenetelmä ja tulosten estimointi. Edelleen satunnaisvirheen suuruuteen vaikuttaa muuttujien havaintoarvojen vaihtelu (hajonta). Satunnaista otantavirhettä pyritään arvioimaan estimaattien keskivirheiden avulla. Vuoden 2006 kulutusmenojen keskivirhelaskelmia käsitellään tarkemmin luvussa 5.7 ja liitetaulukossa 1.

Systemaattista virhettä tuloksiin aiheuttaa otannan peitto- eli kehikkovirhe. Peittovirheen osuus kulutustutkimukseen liittyvästä kokonaisvirheestä on arvioitu pieneksi (ks. luku 3.2).

Kulutustutkimuksen eri vaiheissa kiinnitettiin huomiota virheiden löytämiseen ja virheiden minimointiin. Tutkimuksen alkaessa keskityttiin tietosisällön huolelliseen suunnitteluun ja lomakkeen testaamiseen. Testaus perustui lomakearviomenetelmään, jossa ryhmä kognitiiviseen vastaamisprosessiin, survey-menetelmään tai tutkimuksen sisältöalueeseen perehtyneitä henkilöitä

käy läpi lomakkeen ja arvioi, mitkä lomakkeen kohdat ovat ongelmallisia.

Tietojenkeruuvaiheen virhemahdollisuuksia on pyritty minimoimaan haastattelijoiden koulutuksella ja haastattelun standardoimisella. Useilla haastattelijoilla oli kokemusta edellisistä kulutustutkimuksista. Tilastokeskuksen haastattelijajorganisaatio kattaa alueellisesti koko Suomen ja kullakin haastattelijalla on oma haastattelualueensa, jonka he tuntevat. Lisäksi tietokoneavusteinen (CAPI) haastattelu yhtenäistää haastattelua ja mahdollistaa mm. ylä- ja alarajat lomakkeelle syötettäville arvoille. Koska kulutustutkimuksen tiedot kerätään pääosin haastatteluilla ja päiväkirjoilla, on kenttätyön onnistuminen koko tutkimuksen kannalta avainasemassa.

Tietosisällön ja lomakkeen huolellisesta suunnittelusta huolimatta kotitalouksien kaikkia kulutusmenoja ei saada kerätyksi luotettavasti. Tämä johtuu mm. kotitalouksien muistivirheistä tai vastaamattomuudesta. Kulutustutkimuksesta saadaan liian pieni kulutus alkoholijuomille ja rahapeleille sekä muille vastaaville tuotteille, joita usein pidetään sosiaalisesti ei-toivottavina (Djerf & Lindqvist 1993). Kun tietoja käytettiin kuluttajaindeksin painorakenteen tarkistamisessa, kulutustutkimuksen menoeristä korjattiin ylöspäin alkoholijuomia, tupakkaa, junamatkoja, postimaksuja, ravintolaruokailua ja -juomista (Kinnunen & Lehtinen 1998). Perinteisesti kulutustutkimuksen kulutusmenoja on verrattu kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin kulutustietoihin (ks. luku 6.1).

Prosessointivirheillä tarkoitetaan aineistojen tallennuksessa, käsittelyssä ja koodauksessa tapahtuneita virheitä. Niitä pyrittiin pienentämään erilaisilla tarkistussäännöillä ja -menettelyillä.

Systemaattista virhettä tuloksiin voi aiheuttaa myös vastauskato eli otoskotitalouden jääminen tutkimuksen ulkopuolelle. Vastauskato on yleisesti ymmärretty erääksi keskeiseksi aineiston laadun mittariksi. Vastaamattomuuden yleistyminen on ollut merkittävin survey-tiedon laatua heikentävä tekijä viime vuosina.

5.2 Kato-analyysi

5.2.1 Kadon väestöryhmittäiset erot

Kotitalouksien vastaamattomuus eli kato vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin. Kadon takia tutkimusjoukko pienenee, jonka seurauksena tutkimuksen tuloksiin liittyvä hajonta kasvaa (otosvarianssi). Lisäksi kadosta saattaa aiheutua myös virhettä tai harhaa tutkimustuloksiin, jos vastauskato on epätasaisesti jakautunut eikä sitä voidaan korjata tilastollisin menetelmin (Tilastokeskus 2007). Kulutustutkimuksessa käytettyä kadon korjausmenetelmää on esitelty luvussa 3.5.

Vastauskato jaetaan tavallisesti eräkatoon ja yksikkökatoon (Groves ym. 1999). Eräkadossa yksittäiseen kysymykseen ei saada vastausta, yksikkökadossa koko kotitalous puuttuu lopullisesta aineistosta. Haastattelussa eräkatoa esiintyy melko vähän, sillä tietokoneavusteisessa haastattelussa käydään haastattelijan kanssa läpi kaikki kysymykset. Eräkatoa eli yksittäisiä puuttuvia vastauksia on vaikea tutkia, sillä päiväkirjaosuiden tiedoista ei voida selvittää, onko kotitalous jättänyt kirjaamatta joitakin tuotteita kahden viikon aikana. Yksikkökatoa eli kokonaisen kotitalouden puuttumista aineistosta on helpompi tutkia kuin eräkatoa.

Kadon analysointia varten rekistereistä liitettiin aineistoon kohdehenkilöiden taustatietoja. Näin saatiin informaatiota myös tutkimuksen ulkopuolelle jääneiden talouksien kohdehenkilöiden iästä, asuinkunnasta, asuntokunnan koosta, pääasiallisesta toiminnasta, äidinkielestä, koulu-

tuksesta ja veronalaisista tuloista. Informaation lisääminen mahdollistaa kadon vertailun eri taustamuuttujien suhteen, jolloin voidaan analysoida kadon vaihtelua eri väestöryhmissä.

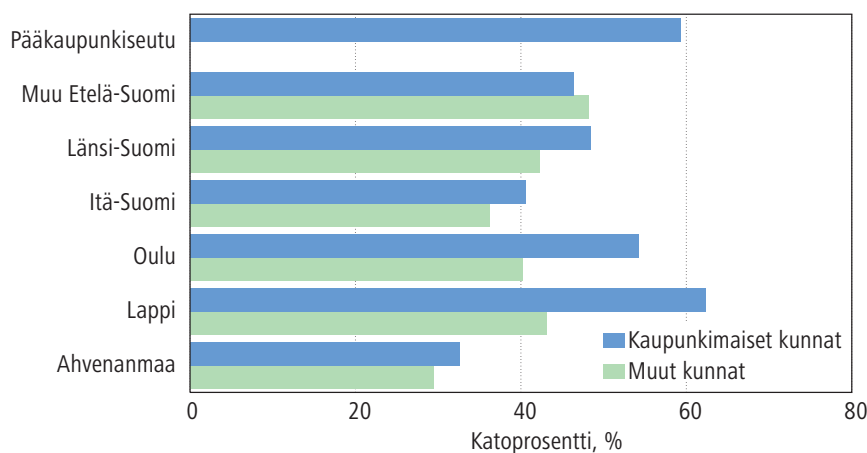
Vastauskato ja asuinalue

Samoin kuin vuoden 2001 kulutustutkimuksessa (Tilastokeskus 2004b) kato jakaantui vuoden 2006 tutkimuksessa varsin epätasaisesti alueen ja kuntaryhmittäisyyden perusteella muodostettujen ositteiden mukaan (kuvio 4). Suurinta katoa oli Lapin läänin kaupunkimaisissa kunnissa sekä pääkaupunkiseudulla ja pienintä Itä-Suomen maaseutumaisissa ja taajaan asutuissa kunnissa (muut kunnat). Lukuun ottamatta Etelä-Suomen aluetta (pl. pääkaupunkiseutu) kato oli suurempaa kaupunkimaisissa kunnissa kuin muissa kuntatyypeissä. Edelliseen vuoden 2001 tutkimukseen verrattuna kato oli kasvanut kaikilla alueilla paitsi Ahvenanmaalla.

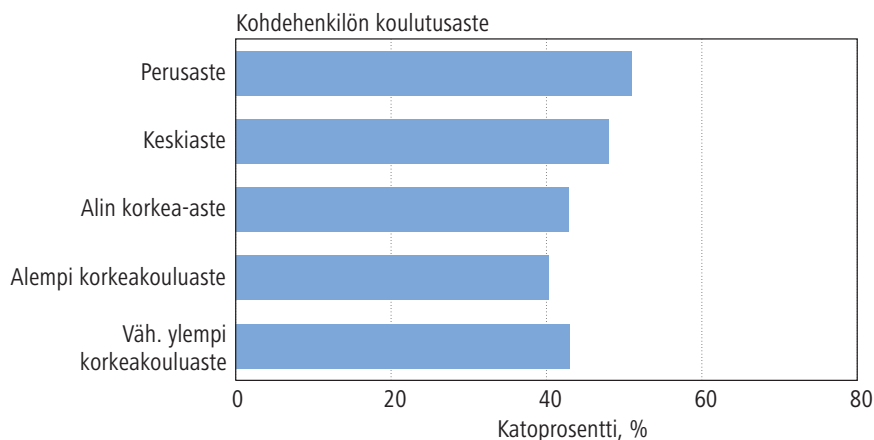
Kato kohdehenkilön koulutuksen ja pääasiallisen toiminnan mukaan

Kato oli suurinta perusasteen suorittaneiden kohdehenkilöiden talouksissa. Tutkimukseen osallistumisen kannalta merkityksellistä näytti olevan se, että talouden kohdehenkilö oli suorittanut vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon, sillä enintään keskiasteen suorittaneiden kohdehenkilöiden kotitalouksissa kato oli jo selvästi suurempi. Kato oli pienin alemman korkea-asteen suorittaneiden kohdehenkilöiden talouksissa.

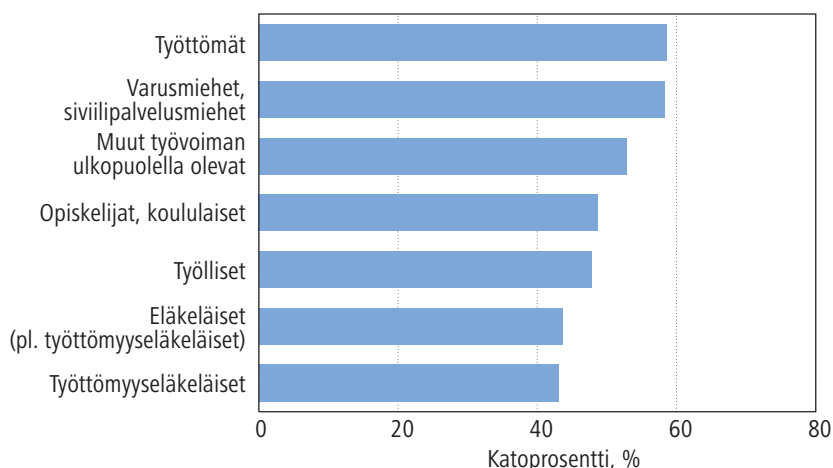
Kuvio 4.
Kokonaiskato alueositteiden mukaan vuonna 2006

Kuvio 5.
Kokonaiskato kohdehenkilön koulutusasteen mukaan vuonna 2006 (%)

Kuvio 6.
Kokonaiskato kohdehenkilön pääasiallisen toiminnan mukaan vuonna 2006

Kuvio 6 kuvaa kohdehenkilön pääasiallisen toiminnan yhteyttä kulutustutkimukseen osallistumiseen. Vastauskato oli suurinta, jos kohdehenkilö oli työtön tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelusta. Työttömyyseläkkeellä ja eläkkeellä olevat vastasivat muita ryhmiä useammin.

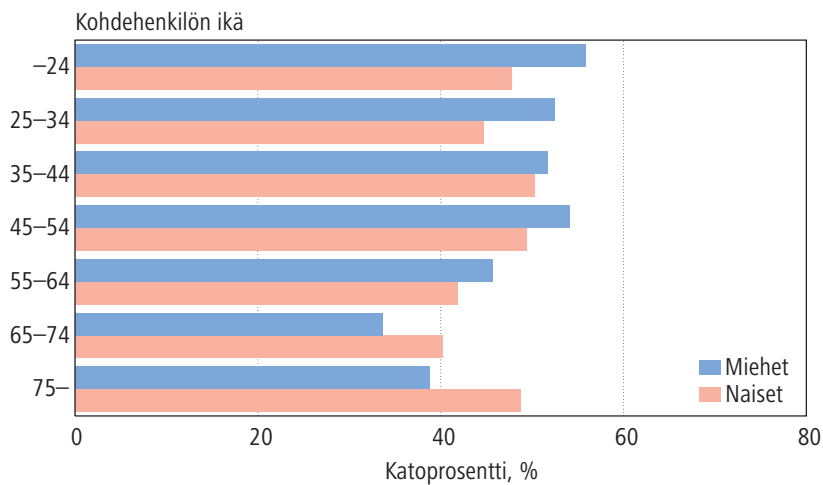
Kato kohdehenkilön sukupuolen ja iän mukaan

Taloudet, joiden kohdehenkilönä oli nainen, vastasivat kulutustutkimukseen aktiivisemmin kuin taloudet, joiden kohdehenkilönä oli mies (taulukko 6). Ero sukupuolten välillä oli 2,9 prosenttiyksikköä. Eri ikäisten miesten ja naisten osallistumisessa voidaan havaita suurempaa vaihtelua (kuvio 7). Kun kohdehenkilö oli nainen, vastausaktiivisuus oli suurempaa kaikissa ikäluokissa lukuun ottamatta vanhimpia, yli 64-vuotiaiden talouksia, joissa naiskotitalouksien kato oli mies-

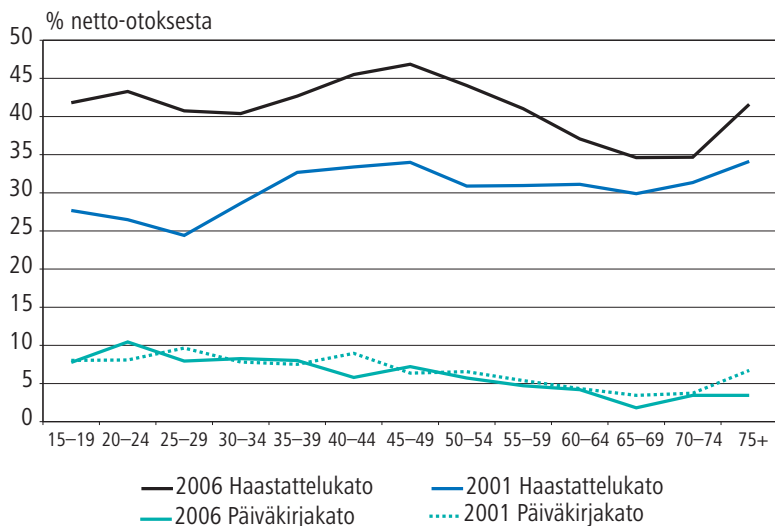
kohdehenkilöiden talouksia suurempaa. Myös vuoden 2001 tutkimuksessa vanhimmissa ikäryhmissä mieskotitaloudet vastasivat naisten talouksia aktiivisemmin (Tilastokeskus 2004b). Erityisesti sukupuolten ero näkyi nuorimpien ikäryhmien talouksissa: alle 35-vuotiaiden naiskohteiden taloudet osallistuivat selvästi aktiivisemmin tutkimukseen kuin taloudet, joiden kohdehenkilönä oli alle 35-vuotias mies. Kato oli suurinta nuorten (alle 25-vuotiaiden) sekä 45–54-vuotiaiden miesten kotitalouksissa. Naiskotitalouksien kohdalla vastausinto oli alhaisinta 35–44-vuotiaiden sekä 44–54-vuotiaiden kohdehenkilöiden kotitalouksissa. Voi olla, että tässä iässä työn ja perheen yhteensovittamisen aikapaineista seuraa se, että naiskotitalouksien vastaamattomuus on tavallisempaa kuin muissa ikäryhmissä.

Kaikkiaan haastattelukato kasvoi kaikissa ikäryhmissä (Kuvio 8). Suurinta kadon kasvu oli

Kuvio 7.
Kokonaiskato kohdehenkilön iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2006

Kuvio 8.
Haastattelukato ja päiväkirjakato kohdehenkilön iän mukaan vuosina 2001 ja 2006

20–24-vuotiaiden kohdehenkilöiden kotitalouksissa, lähes 20 prosenttiyksikköä. Päiväkirjakadossa ei tapahtunut merkittävää muutosta. Kuittien parempi hyödynnettävyys lienee ehkäissyt päiväkirjakatota.

Taulukko 6.
Kokonaiskato (%) kohdehenkilön sukupuolen mukaan vuonna 2006

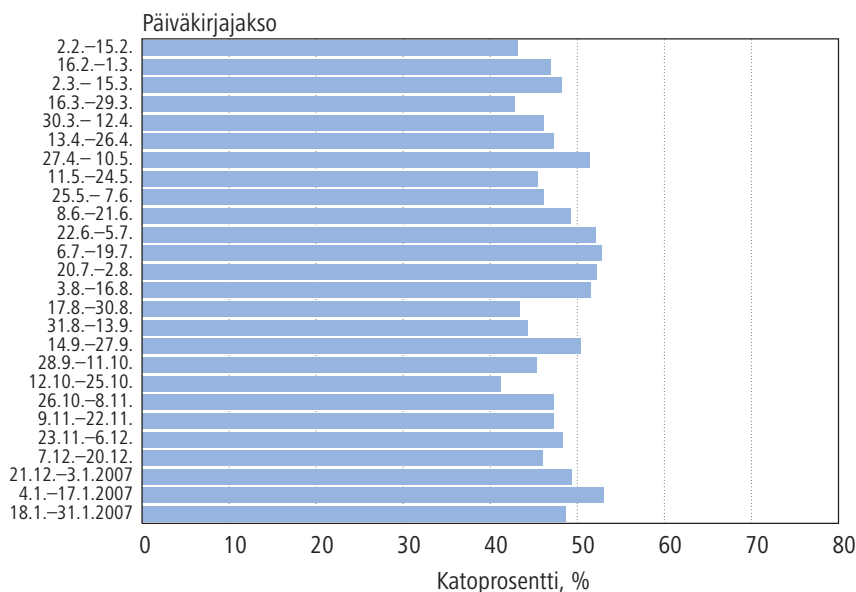
Mies	Nainen	Kaikki
49,2	46,3	47,7

Kato lopullisen päiväkirjajakson mukaan

Jos haastattelija ei tavoittanut ajoissa kotitaloutta tai kotitalous kieltäytyi päiväkirjan pitämisestä ve-

doten sopimattomaan ajankohtaan, päiväkirjan aloittamista oli mahdollista siirtää maksimissaan kaksi jaksoa eli neljä viikkoa eteenpäin. Kuviossa 9 esitetään katoprosentit lopullisilta päiväkirjajaksolta. Kahdelle ylimääräiselle varajaksoille (27. jakso 1.2.–14.2.2007 ja 28. jakso 15.2.–28.2.2007) siirtyneet taloudet on kuviossa 9 laskettu ensimmäiseen ja toiseen jaksoon kuuluviksi. Katoprosentit vaihtelevat eri jaksosten kesken. Vastauskato oli suurinta lomakausien aikana: huhtikuun lopulla alkaneella jaksolla, juhannuksesta elokuun alkuun ulottuvalla jaksolla sekä tammikuun alussa. Pienimmiksi kato-osuudet jäivät maalisi-, elo- ja lokakuun puolessa välissä alkaneilla jaksolla sekä helmikuun ensimmäisellä jaksolla.

Kuvio 9.
Kokonaiskato lopullisen päiväkirjajakson mukaan vuonna 2006

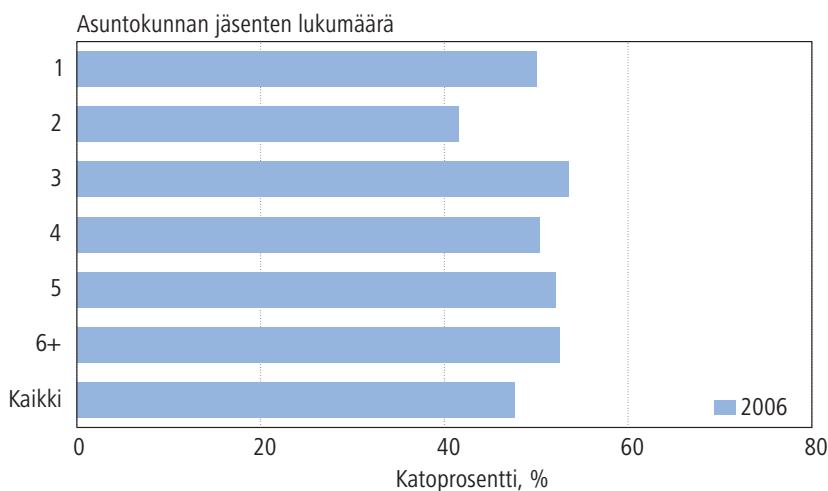

Kato asutokunnan² koon ja tulojen mukaan

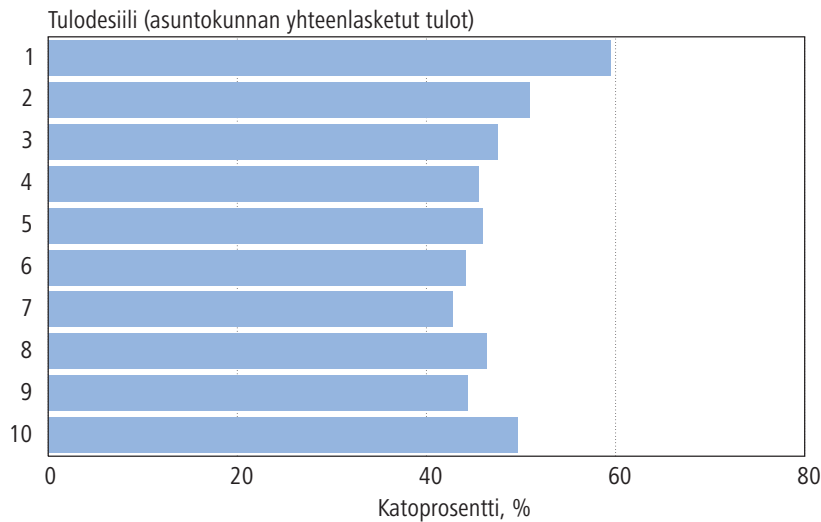
Kahden hengen asutokuntien kato oli selvästi vähäisempää (42 %) kuin muun kokoisten asutokuntien, joissa kato vaihteli 50–54 prosentin välillä (kuvio 10). Verrattuna vuoteen 2001 kahden hengen kato oli kasvanut noin 4 prosenttiyksikköä, kun esimerkiksi yhden hengen asutokuntien kadon kasvu oli noin 14 prosenttiyksikköä.

Kuvio 11 kuvaa asutokuntien yhteenlaskettujen veronalaisten ansio- ja pääomatulojen yhteyttä kulutustutkimukseen osallistumiseen. Vastauskato on selvästi suurinta alimpaan tuloluokkaan kuuluvissa talouksissa. Asutokunnista, jotka kuuluivat alimpaan tulodesiiliin (yhteenlasketut vuositulot olivat alle 13 600 euroa), lähes 60 prosenttia jäi tutkimuksen ulkopuolelle. Erot tuloryhmien välillä olivat samantyyppisiä 1990-luvun sekä vuoden 2001 kulutustutkimuksissa: kato oli suurinta pieni- ja suurituloisilla talouksilla.

Kuvio 10.
Kokonaiskato asutokunnan koon mukaan vuonna 2001 ja 2006

2 Tieto asutokunnasta perustuu rekisteritietoihin. Asutokunnan muodostavat kaikki samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt. Vakinaisesti laitoksissa kirjoilla olevat, asunnottomat, ulkomailla ja tietymättömissä olevat henkilöt eivät väestölaskennassa muodosta asutokuntia.

Kuvio 11.**Kokonaiskato asuntokunnan veronalaisten tulojen mukaan vuonna 2006**

5.2.2 Kadon syyt

Kotitaloudet jaetaan vastauskadon syiden mukaan kolmeen pääryhmään: tavoittamatta jääneisiin, kieltäytyneisiin ja muusta syystä pois jääneisiin. Tiedonkeruussa oli periaatteena, että tavoittamatta jääneiden ja muiden syiden osuus yritetään pitää mahdollisimman pienenä. Vapaaehtoisissa tutkimuksissa kuten kulutustutkimuksessa kieltäytyminen tai tutkimukseen osallistuminen on kotitalouden oma valinta. Koulutuksessa haastattelijoin opastettiin, kuinka myönteisessä hengessä suostutellaan epäroivia haastateltavia osallistumaan tutkimukseen.

Kulutustutkimuksen aineistoon kuuluvat kotitaloudet, jotka osallistuivat sekä haastatteluun että pitivät kaksi viikkoa kulutuspäiväkirjaa menoistaan. Kokonaiskato jaetaan haastattelukatoon ja päiväkirjakatoon. Haastattelukatoon kuuluvat taloudet, jotka kieltäytyivät tutkimuksesta, joita ei tavoitettu tai joita ei haastateltu jostain muusta

syystä johtuen. Päiväkirjakatoon kuuluvat taloudet, jotka haastateltiin, mutta jotka eivät jostain syystä palauttaneet päiväkirjaa. Haastattelukato oli vuoden 2006 tutkimuksessa 41,5 prosenttia (v. 2001: 30,7 %) ja päiväkirjakato 6,2 prosenttia (v. 2001: 6,8 %). Tutkimuksen kokonaiskadoksi tuli siten 47,7 prosenttia (v. 2001: 37,5 %). (Taulukko 7.)

Haastattelusta kieltäytyminen oli ylivoimaisesti suurin syy talouden poisjääntiin tutkimuksesta. Vuonna 2006 talouksista joka kolmas (33 %) kieltäytyi haastattelusta. Kieltäytymisen syyksi taloudet ilmoittivat yleisimmin periaatteelliset syyt ja ajanpuutteen. Lähes joka viides kieltäytyne ei kertonut tarkempaa syytä osallistumattomuudelleen. Kieltäytyneisiin laskettiin myös henkilöt, joiden kanssa ei yrityksistä huolimatta saatu sovittua sopivaa haastatteluaiakaa. Tutkimuksesta kieltäytyneiden osuus on kasvanut jatkuvasti 1990-luvulta alkaen. Vuonna 1990 heidän osuutensa talouksista oli 16 prosenttia, vuon-

Taulukko 7.**Kulutustutkimuksen kokonaiskadon syyt vuosina 2001 ja 2006**

	2001		2006	
	N	%	N	%
Koko netto-otos	8 793	100	7 658	100
Hyväksytty aineisto	5 495	62,5	4 007	52,3
Kokonaiskato yhteensä	3 298	37,5	3 651	47,7
A Haastattelukato yhteensä	2 697	30,7	3 179	41,5
– kieltäytyminen	2 358	27,4	2532	33,1
– ei tavoitettu	318	2,9	482	6,3
– muu syy	20	0,4	165	2,2
B Päiväkirjakato yhteensä	601	6,8	472	6,2

na 1995 noin viidesosa (19 %) ja vuoden 1998 tutkimuksessa 23 prosenttia. Vuoden 2001 tutkimuksesta kieltäytyneiden osuus oli 27 prosenttia.

Tavoittamattomien osuus kasvoi edellisestä tutkimuksesta. Haastattelijat yrittivät tavoittaa kohdehenkilöitä ja heidän talouksiaan kirjeitse ja puhelimitse, mutta osaa ei tavoitettu yrityksistä huolimatta. Vuonna 2006 tavoittamatta jäi noin kuusi prosenttia otoksen kotitalouksista, kun vuoden 2001 tutkimuksessa heidän osuutensa jäi kolmeen prosenttiin (taulukko 7).

Muista syistä tutkimuksen ulkopuolelle jäi kaksi prosenttia otoksen kotitalouksista. Muista syistä yleisin oli haastateltavan tilapäinen poissaolo maasta esimerkiksi työkomennuksen tai lomailun vuoksi. Kielivaikeuksien vuoksi tutkimuksen ulkopuolelle jääneiden osuus oli 0,6 prosenttia, joka oli selvästi enemmän kuin edellisellä kerralla, jolloin kielivaikeudet estivät vain harvoin haastattelun tekemisen.

Päiväkirjakatoon kuuluivat ne kotitalouksista, jotka haastateltiin, mutta jotka joko kieltäytyivät päiväkirjakaton tiedonkeruusta tai eivät muusta syystä palauttaneet päiväkirjoja ja kuitteja (472 kpl). Nämä kotitaloudet eivät sisälly lopulliseen aineistoon. Kuten edellä olevista taulukoista ja kuvioista käy ilmi, kato ei ole sattumanvaraista, vaan tutkimukseen osallistumattomuus on yhteydessä asutokunnan tuloihin, asuinalueeseen ja sen kokoon sekä kohdehenkilön koulutusasteeseen. Monet taustamuuttajista vaikuttavat kadon lisäksi kulutuksen tuloksiin aiheuttaen niihin harhaa.

Harhaa pyritään korjaamaan painotuksen avulla. Jokaisen kotitalouden antamat kulutustiedot kerrotaan painokertoimella, joka ilmaisee kuinka useaa perusjoukon taloutta kyseinen otokseen poimittu talous vastaa. Painotuksen tavoitteena on saada kulutusmenojen kokonaissummien ja keskiarvojen estimaatit vastaamaan väestöjakaumaa. Estimoinnissa käytettävien painokertoimien perustana ovat asutokuntien sisällysmistodennäköisyydet, joita korjataan uudelleenpainotuksen ja kalibroinnin avulla (ks. luku 3.5). Estimoinnin jälkeenkin aineistoon jää harhaa, koska katoon jääneiden kotitalouksien kulutuksen rakenne voi olla hyvin poikkeava.

5.2.3 Maahanmuuttajien osallistuminen tutkimukseen

Osallistuminen syntymämaan mukaan

Kulutustutkimuksen 2006 brutto-otos oli suuruudeltaan 7 852 kotitaloutta. Maahanmuuttajakotitalouksien määrä oli 303, joka oli lähes neljä prosenttia kotitalouksista. Vuonna 2001 otokseen sattuneiden maahanmuuttajakotitalouksien osuus oli kaksi prosenttia (N=189). Vuonna 2006 näiden

talouksien kohdehenkilöistä lähes joka neljäs (23 %) oli syntynyt entisessä Neuvostoliitossa tai Venäjällä, reilu viidesosa (22 %) Ruotsissa ja 10 prosenttia Virossa (taulukko 8).

Taulukko 8.
Vuoden 2006 kulutustutkimuksen brutto-otoksen maahanmuuttajakotitaloudet kohdehenkilön syntymämaan mukaan

Syntymämaa	N	%
Entinen Neuvostoliitto tai Venäjä	71	23,4
Ruotsi	67	22,1
Viro	29	9,6
Saksa	11	3,6
Thaimaa	10	3,3
Irak	8	2,6
Britannia	7	2,3
Kiina	5	1,7
Iran	5	1,7
Vietnam	5	1,7
Muut maat	85	28,1
Yhteensä	303	100

Kun brutto-otoksen maahanmuuttajakotitalouksien kokonaismäärästä (303) vähennettiin ylipeitto (11), muodostuu maahanmuuttajakotitalouksien netto-otokseksi 292 taloutta. Maahanmuuttajakotitalouksien haastattelukadon suuruus oli 56 prosenttia (27 % vuonna 2001) ja päiväkirjakadon 7 prosenttia (14 % vuonna 2001), joten kokonaiskadoksi muodostui 63 prosenttia (41 % vuonna 2001). Maahanmuuttajakotitalouksien kato kasvoi selvästi enemmän kuin keskimääräinen kato eli 22 prosenttiyksikköä.

Osallistuminen kielen mukaan

Väestökisteristä saatujen taustatietojen perusteella koko netto-otoksen kohdehenkilöistä 6 883:lla äidinkieli oli suomi, 577:lla ruotsi, 48:lla venäjä ja 150:lla jokin muu kieli. Kato oli suurinta talouksissa, joiden kohdehenkilön äidinkieli oli joku muu kieli kuin suomi, ruotsi tai venäjä (Taulukko 9).

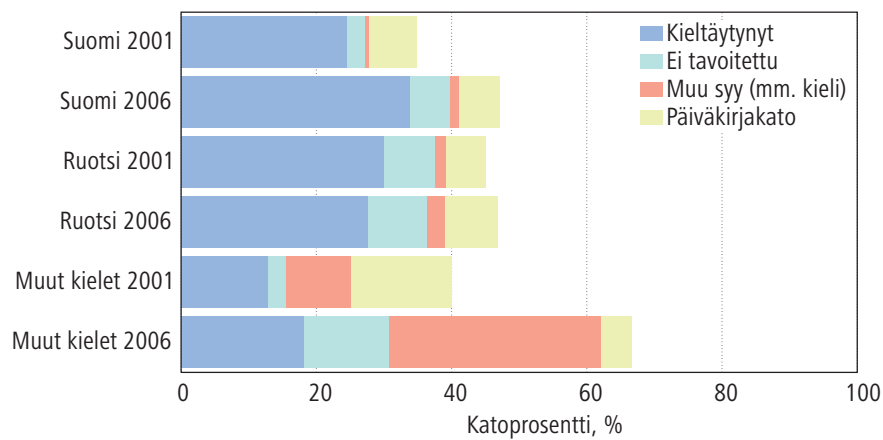
Taulukko 9.
Kokonaiskato (%) kohdehenkilön äidinkielen mukaan vuonna 2006

	Kaikki	Suomi	Ruotsi	Venäjä	Muu kieli
Kato	47,7	47,2	46,8	56,3	70,0

Äidinkielen mukaan tarkasteltuna suurin maahanmuuttajaryhmä olivat venäläiset. Jonkin verran oli myös viroa, englantia, arabiaa, thaita tai saksaa äidinkielenään puhuvia. Kuviosta 12 nähdään, että kohdassa jotain muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia puhuvien kato kasvoi merkittävästi vuodesta 2001. Erityisesti kielivaikeuksista ja muista syistä johtuva kato kasvoi oleellisesti.

Kuvio 12.

Kokonaiskato kohdehenkilön kielen ja syyn mukaan vuosina 2001 ja 2006

Maahanmuuttajatalouksien osallistumisaktiivisuuden vuoden 2001 kulutustutkimuksessa vaikutti todennäköisesti heidän valitsemisensa yhdeksi tiedonkeruun painopistealueeksi, jolloin tavoitteena oli heidän vastaamisosuutensa kasvattaminen. Tuolloin pääkaupunkiseudulla muodostettiin maahanmuuttajatalouksiin erikoistunut haastattelijaryhmä, jolle järjestettiin erityiskoulutus aiheesta. Lisäksi maahanmuuttajatalouksia varten tuotettiin venäjän ja englannin kielistä materiaalia (mm. kotitalouteen lähetettävä ensimmäinen kirje). Vuoden 2006 tutkimuksessa maahanmuuttajatalouksia tavoiteltiin samaan tapaan kuin muita otokseen kuuluneita kotitalouksia.

5.2.4 Kato tilinpitojakson mukaan

Tutkimukseen osallistuneet kotitaloudet sekä haastateltiin että ne osallistuivat kahden viikon mittaiseen päiväkirjajaksoon, jonka aikana ne kokosivat ostoskuitteja pääasiassa päivittäistavaroiden hankinnoista tai pitivät kulutuspäiväkirjaa. Kuviossa 13 verrataan vuosien 2001 ja 2006 tutkimuksien haastattelukatoa ja päiväkirjakatoa eri päiväkirjajaksosilla, jotka ajoittuvat 12 kuukauden ajalle. Kuviota tarkasteltaessa on syytä muistaa, että ensimmäinen päiväkirjajakso alkoi helmikuun alussa vuonna 2006, kun vuoden 2001 tutkimuksessa ensimmäinen päiväkirjajakso alkoi maaliskuun lopulla eli kaksi kuukautta myöhemmin. Vertailu ajoittuu siten vain osalle vuotta.

Vuoden 2006 otoksesta tutkimukseen osallistuneiden osuus oli 52,3 prosenttia, kun vuonna 2001 se oli kymmenen prosenttiyksikköä suurempi eli 62,5 prosenttia. Tutkimukseen osallistuneiden kotitalouksien osuus pieneni kesällä 2006 (jaksot kesäkuu II – elokuu II) alle 50 prosenttiin. Myös toukokuun ensimmäisellä puolikkaalla tutkimukseen osallistuneiden osuus jäi alle 50 pro-

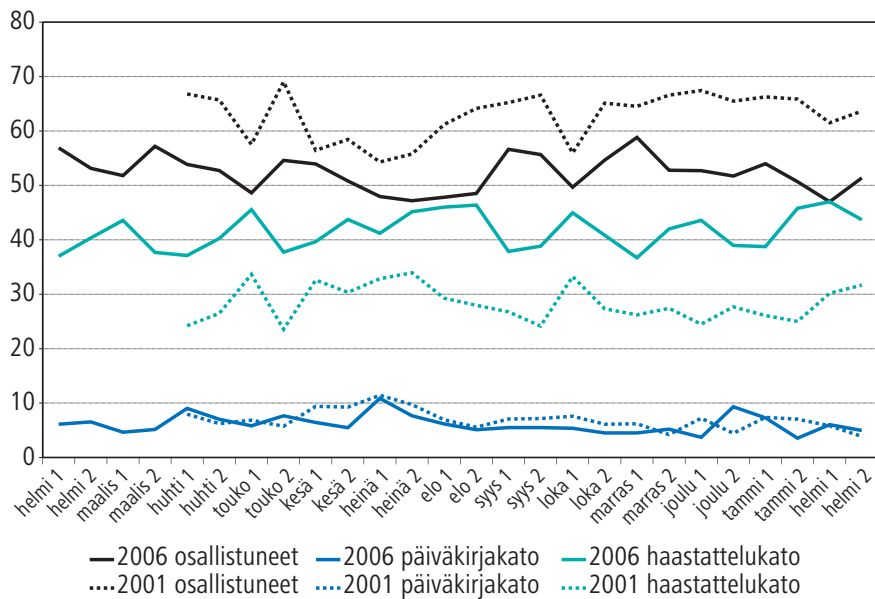
sentin kuten myös tiedonkeruun lopulla tammihelmikuussa 2007 (kuvio 11). Päiväkirjakato oli selvästi vähäisempää kesäkuussa ja tammikuussa kuin vuonna 2001, mutta suurempaa joulun aikaan. Vuoden 2001 tutkimuksessa kesäaika oli tiedonkeruun suhteen myös keskimääräistä heikompi, mutta vastausosuuden taso oli kautta linjan selvästi korkeampi kuin vuonna 2006.

Vuoden 2006 kulutustutkimuksessa haastatelluista kotitalouksista päiväkirjan palauttamatta jättäneiden osuus oli 10,5 prosenttia (472 / 4 479). Päiväkirjakadon osuus haastatelluista kasvoi hieman edellisestä tutkimuksesta, jolloin palauttamatta jättäneiden talouksien osuus oli 9,9 prosenttia (601 / 6 096). Kadon osuus oli kuitenkin pienempi kuin vuoden 1998 tutkimuksessa, jolloin haastatelluista kotitalouksista jätti päiväkirjan palauttamatta 11,4 prosenttia (562 / 4 921). Edellä mainitut kato-osuudet ovat painottomia. Taloudet osallistuivat tutkimukseen edellistä tutkimusta selvästi huonommin, mutta ne jotka osallistuivat, olivat lähes yhtä motivoituneita pitämään ja palauttamaan päiväkirjoja. Kuittien keräysmahdollisuus on todennäköisesti ehkäissyt päiväkirjakadon kasvua, mutta kenttätyössä ei jatkossakaan saa unohtaa päiväkirjajakson tärkeyden tähdentämistä kotitalouksille.

Tutkimuksen ajankohdan mukainen (kuvio 14) tarkastelu osoittaa, että vuoden 2006 kulutustutkimuksessa haastateltujen kotitalouksien päiväkirjojen palautus sujui paremmin syksyllä ja alkutalvesta kuin huhtikuun ja elokuun välisenä aikana. Huhti-toukokuulle ajoittuvien päiväkirjajaksojen kato kasvoi eniten vuoden 2001 tutkimukseen verrattuna. Vastaavasti kesä-elokuulle ja syys-lokakuulle ajoittuvilla jaksoilla päiväkirjoja palautettiin edellis kertaa ahkerammin. Vuosien 2001 ja 2006 kulutustutkimusten tiedonkeruun aloitusajankohdat poikkesivat toisistaan, joten kaikista tilinpitojaksoista ei voitu tehdä ajallista vertailua.

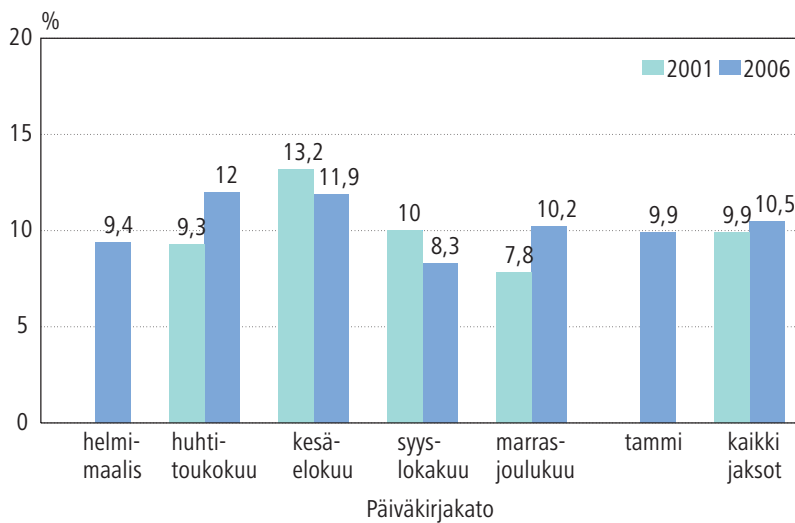
Kuvio 13.

Otoksen jakaantuminen tutkimukseen osallistuneisiin ja katoon päiväkirjajakson mukaan vuosina 2001 ja 2006 (%)

Kuvio 14.

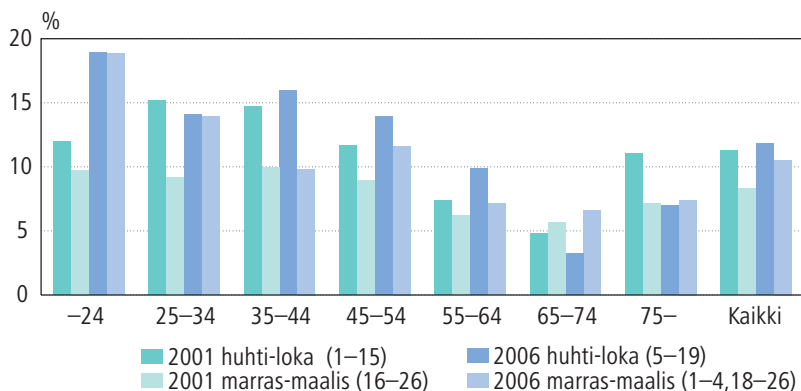
Haastattelujen kotitalouksien päiväkirjakato (palauttamatta jättäneiden osuus, %) päiväkirjajakson vuodenaajan mukaan vuosina 2001 ja 2006

Vuoden 2006 kulutustutkimukseen haastatelluista kotitalouksista eniten päiväkirjoja jättivät palauttamatta alle 25-vuotiaiden kohdehenkilöiden taloudet, kun vuoden 2001 tutkimuksessa päiväkirjakato oli suurinta 25–34-vuotiailla. Kohdehenkilön iän mukana päiväkirjojen palautusprosentti kasvoi aina 75 ikävuoteen saakka. Tunnoillisimmin päiväkirjoja täyttivät molemmissa tutkimuksissa 65–74-vuotiaat. Tätä iäkkäämmiltä päiväkirjoja palautui hieman harvemmin. Ikävaikutus oli vuosien 2001 ja 2006 tutkimuksissa hyvin samantapainen.

Päiväkirjoja palautettiin 35–64-vuotiaiden keskuudessa useammin marras-maaliskuun välisenä aikana kuin huhti-lokakuulle ajoittuvalla jaksolla. Alle 35-vuotiaiden ja yli 75-vuotiaiden kotitalouksilla päiväkirjojen palauttamisessa ei näiden kahden ajanjakson välillä ollut eroa. Sen sijaan 65–74-vuotiaiden kotitaloudet palauttivat päiväkirjoja useammin talvikautena kuin keväästä syksyyn ulottuvalla jaksolla. Vuonna 2001 kaikissa ikäryhmissä päiväkirjojen palauttaminen oli yleisempää keväästä syksyyn ajoittuvalla jaksolla lukuun ottamatta 65–74-vuotiaiden talouksia (kuvio 15.)

Kuvio 15.
Haastateltujen kotitalouksien päiväkirjakato (palauttamatta jättäneiden osuus, %) kohdehenkilön iän mukaan tiedonkeruun eri vaiheissa vuosina 2001 ja 2006

5.3 Kauppakuittien käyttö päiväkirjajakson tiedonkeruussa

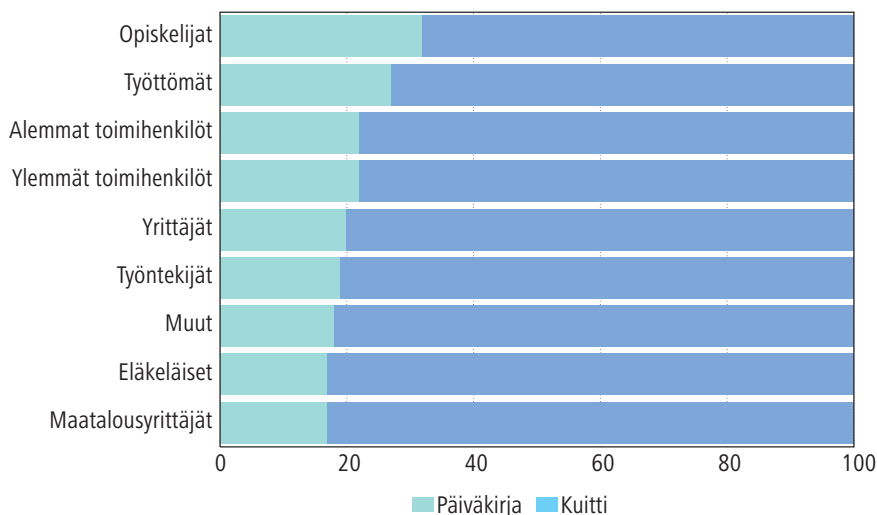
Kuten vuoden 2001 kulutustutkimuksessa, kotitalouksilla oli myös vuoden 2006 tutkimuksessa mahdollisuus kerätä ostotensa kuitit päiväkirjajaksoilta ja toimittaa ne päiväkirjan mukana Tilastokeskukseen.

Kahden viikon menojen kirjaaminen käsin päiväkirjoihin on ollut aikaisemmin erityisen työlästä suurille kotitalouksille. Kirjaaminen on vaatinut voimakasta sitoutumista kotitalouden kaikilta jäseniltä. Kuittien kerääminen on keventänyt päiväkirjan pitämistä. Vuoden 2006 aineistossa haastatelluista kotitalouksista 89,4 prosentilta löytyy päiväkirjajakson tiedot. Osuus on vain hivenen pie-

nempi kuin vuonna 2001, jolloin päiväkirjan hyväksyttävästi palautti 90,2 prosenttia haastatelluista. Tulosta voidaan pitää hyvänä ottaen huomioon kokonaiskadon kasvun edellistutkimuksesta.

Aineiston tallennusvaiheessa koodattiin tieto siitä, mitkä menoista tallennettiin kuiteista ja mitkä päiväkirjamerkinnöistä. Kaikkiaan aineistossa on noin 548 000 ostosmerkintää, joista noin 80 prosenttia on peräisin kuiteista. Seuraavassa tarkastellaan, miten ostosmerkinnät jakaantuvat kuiteista ja päiväkirjoista saatuihin tietoihin eri väestöryhmissä. Lisäksi pohditaan sitä, minkälaisia vaikutuksia kuittiaineistolla on voinut olla tuloksiin.

Kuvio 16.
Ostosmerkintöjen lähde sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2006 (%)

Tulivatko esimerkiksi ns. sensitiiviset tuotteet, kuten oluet ja tupakat, paremmin mukaan tutkimukseen, koska ne sisältyivät kauppakuitteihin. Onko kuittien osuuden kasvaminen vaikuttanut siihen, että menot, joista ei kuitteja saa, kirjautuivat aikaisempaa huonommin päiväkirjoihin?

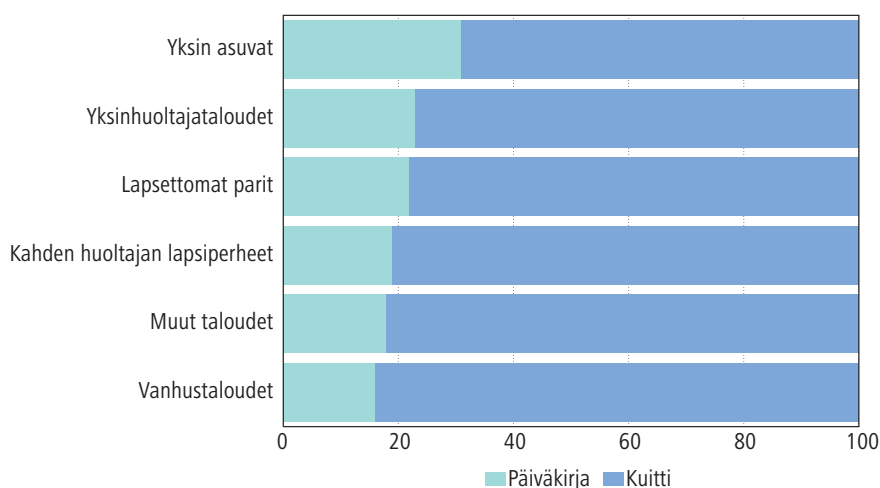
Sosioekonomisista ryhmistä opiskelijat sekä työttömät merkitsivät menojaan kulutuspäiväkirjaan keskimäärin enemmän kuin muut ryhmät (kuvio 16). Näissä talouksissa on todennäköisesti joko keskimääräistä enemmän sellaisia menoja, joista ei ole saatavilla ostosten nimiä sisältäviä kuitteja tai kuitteja ei kerätä samalla tavoin kuin muissa talouksissa. Lähes joka kolmas (31 %) opiskelijoiden menotiedoista saatiin päiväkirjoista. Vähiten päiväkirjaan merkitsemistä käyttivät

maatalousyrittäjä- ja eläkeläistaloudet. Erot muiden ryhmien välillä olivat pieniä.

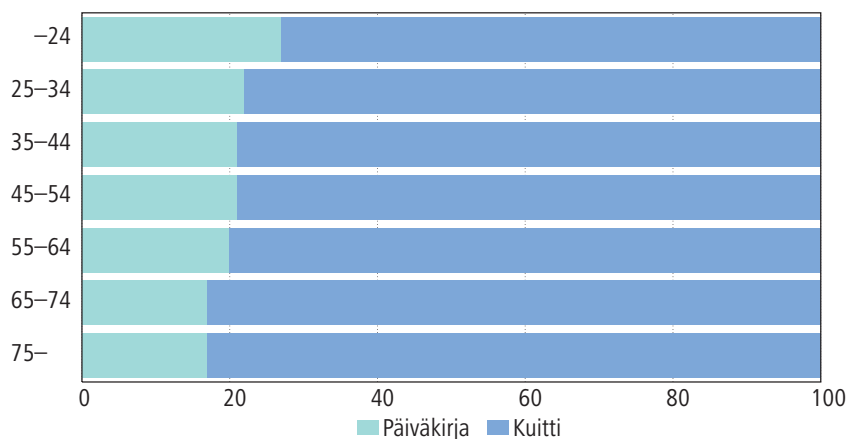
Myös vuoden 2001 tutkimuksen tarkistustalennuksen mukaan kaikkein vähiten kuititalouksia oli muiden ammatissa toimimattomien (mm. työttömien ja opiskelijoiden) keskuudessa.

Kotitaloustyypeistä vanhustalouksien kulutusmenotiedot saatiin useimmiten kuiteista (kuvio 17). Yksinasuvien taloudet kirjasivat muita talouksia useammin kulutusmenoja päiväkirjaan (31 % kaikista ostosmerkinnöistä). Muiden talouksien väliset erot menotietojen lähteen suhteen olivat pieniä. Kotitalouden viitehenkilön iän mukaisessa tarkastelussa näkyi, että nuorten, alle 25-vuotiaiden talouksien ostosmerkinnöistä muita pienempi osa perustui kuitteihin (kuvio 18). Menojen merkitseminen päiväkirjaan oli 25–64-vuotiaiden kes-

Kuvio 17.
Ostosmerkintöjen lähde kotitaloustyyppin mukaan vuonna 2006 (%)

Kuvio 18.
Ostosmerkintöjen lähde viitehenkilön iän mukaan vuonna 2006 (%)

kuudessa lähestulkoon yhtä yleistä. Vanhimmissa ikäryhmissä (yli 65-vuotiaat) kuittien käyttö kulutusmenotietojen kokoamisessa oli tavallista: noin 83 prosenttia näiden talouksien kulutusmenotiedoista saatiin kerätyistä kauppakuiteista.

Mihin menoihin kauppakuittien käyttö kohdistui?

Kuittien tiedoista suurin osa (77 %) koski elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien ostoa. Noin seitsemän prosenttia koski sisustuksen ja kodinkoneiden pääryhmään kuuluvia ja viisi prosenttia kulttuurin ja vapaa-ajan pääryhmään kuuluvia tuotteita ja palveluita. Muiden ryhmien osuudet jäivät alle viiden prosentin kaikista kuittitiedoista (Taulukko 10.) Kodinkoneiden ja viihde-elektronikan hankinnasta kysyttiin haastattelussa, joten kahden viikon päiväkirjajaksolta kerättiin vain pienet tarvikkeet ja laitteet.

Taulukko 10.
Ostosmerkintöjen jakautuminen kulutuksen pääryhmiin vuonna 2006 (%)

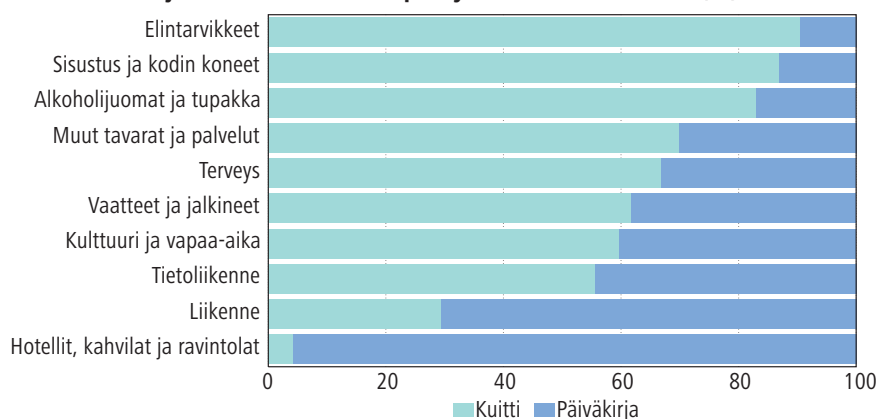
	Päiväkirja %	Kuitti %
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	32	77
Alkoholijuomat ja tupakka	3	4
Vaatteet ja jalkineet	4	2
Asuminen	0	0
Sisustus ja kodinkoneet	4	7
Terveys	2	1
Liikenne	8	1
Tietoliikenne	0	0
Kulttuuri ja vapaa-aika	12	5
Koulutus	0	0
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	29	0
Muut tavarat ja palvelut	6	3
Yhteensä	100	100

Kulutusmenoryhmittäinen tarkastelu osoittaa, että kaikista elintarvikkeisiin ja alkoholittomiin juomiin liittyvistä päiväkirjamenoista noin 90 prosenttia perustui kuitteihin (kuvio 19). Vuonna 2001, jolloin skannaus-tallennus-järjestelmä ei ollut vielä käytössä, noin puolet päiväkirjajaksojen elintarvikkeiden menotiedoista saatiin kuiteista. Valtaosa kahden viikon sisustus- ja kodinkonemenoista (87 %) sekä alkoholi- ja tupakkamenoista (83 %) saatiin myös kotitalouksiin keräämistä kuiteista vuonna 2006.

Päiväkirjajaksojen vaate- ja jalkineostoista sekä terveyteen liittyvistä menoista yli 60 prosenttia perustui kuittitietoihin. Suuri osa terveysmenoista saatiin kuitenkin kotitalouksia haastatteleamalla ja ainoastaan lääkevalmisteet ja -tarvikkeet kerättiin päiväkirjojen avulla. Myös tiedot kulttuuri- ja vapaa-aikamenoista perustuivat lähes 60-prosenttisesti lähetettyihin kuitteihin. Tähän ryhmään tulivat päiväkirjajaksolta menotiedot mm. cd-levyistä, kirjoista ja pienehköistä urheilutarvikkeista. Valtaosa vapaa-aikaan liittyvistä palveluista kuten elokuvista, urheilukilpailuista, pelivuoroista ja uimahalleista aiheutuneista menoista kirjattiin edelleen päiväkirjaan. Yleensäkin kaikenlaiset palvelumot, esimerkiksi parturi- ja kampaamokäynnit oli merkitty päiväkirjoihin.

Vain liikenteeseen sekä ravintola- ja kahvilakäynteihin liittyvistä menotiedoista alle puolet perustui kuitteihin. Liikennemenoista suuri osa saatiin edelleen päiväkirjoista: bensiini, auton määräaikaishuollot, varaosat ja korjaukset sekä autotarvikkeet, lyhyet juna- ja bussimatkat. Autotarvikkeita lukuun ottamatta näistä valtaosa oli käsin kirjoitettuja päiväkirjoihin. Esimerkiksi bensiinistoista noin 30 prosentissa oli kuitti mukana. Kahvila- ja ravintolaostosten vähäinen kuittien määrä selittyy sillä, että päiväkirjoissa oli oma koontisivu työpaikkaruokailulle sekä kahvila- ja ravintolamenoille, johon pyydettiin merkitsemään menot ruoka- ja juomalajeittain, niiden kappalemäärä sekä ateripaikka.

Kuvio 19.
Ostosmerkintöjen lähde kulutuksen pääryhmissä vuonna 2006 (%)

Kuitit kulutusmenojen tietolähteenä ja mahdolliset vaikutukset tuloksiin

Ulkomaisissa tutkimuksissa on osoitettu, että päiväkirjan täyttötapa muuttuu jakson aikana siten, että raportointitarkkuus laskee (Silberstein & Scott 1991). Lisäksi päiväkirjan pitäminen saattaa vaikuttaa kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen. Tällaiset ongelmat vähenevät, kun kotitalous ilmoittaa menonsa kuittien avulla.

Voisi olettaa, että menot, joista suuri osa saadaan kauppakuiteista, tulevat kerätyksi aiempia tutkimuksia tarkemmin, koska unohdukset (talliset tai tarkoitukselliset) eliminoituvat pois kuittien myötä. Tämä näkyisi lähinnä elintarvikkeiden ja alkoholi- ja tupakkamenoissa, joista valtaosa saadaan kuiteista. Perinteisesti sensitiivisiä tuotteita ovat olleet mm. keskiolut ja tupakka, joiden ostoista voisi kuittien avulla olettaa saatavan enemmän tietoja kuin aikaisemmissa tutkimuksissa. Kotitaloudet lienevät yleensä haluttomia ilmoittamaan näiden tuotteiden ostoista.

Seuraavassa tarkastellaan, mikä osuus kaikista otokseen kuuluvista kotitalouksista (4 007 taloutta) oli ostanut kyseisiä tuotteita kahden viikon ajanjaksolla ja miten näiden tuotteiden kulutukseen käytetty euromäärä oli muuttunut verrattuna edellisiin vuosien 1998 ja 2001 tutkimuksiin (taulukko 11).

Savukkeiden kohdalla kotitalouskohtainen kulutus laski vuosina 2001–06, mutta savukkeita ostaneiden kotitalouksien osuus pysyi ennallaan. Päivittäin tupakoivien osuus laski 21 prosentista 24 prosenttiin vuosina 2001–2006, mikä todennäköisesti on tupakkamenojen vähenemisen taustalla (Tilastokeskus 2008c).

Keskiolueen käytetty euromäärä kääntyi myös laskuun, joka johtunee suurelta osin alkoholivien laskusta ja sitä kautta hintojen halpenemisesta. Keskiolutta kahden viikon päiväkirjajaksolla ostaneiden osuus pieneni hieman ajanjaksolla 2001–2006 (44 prosentista 42 prosenttiin). Vuoteen 2001 verrattuna varsinkin maatalousyrittäjäkotitalouksien keskiolutta ostaneiden osuus laski selvästi (40 % → 29 %), kuten myös työttömien talouksissa (49 % → 38 %). Muissa talouksissa keskiolutta ostaneiden osuudet pysyivät ennal-

laan tai laskivat vain hieman. Opiskelijatalouksilla keskiolutmenot kasvoivat lähes 50 prosenttia ja alempien toimihenkilötalouksien 15 prosenttia, mutta esimerkiksi ylempien toimihenkilötalouksien sekä maatalousyrittäjä- ja muiden yrittäjätalouksien keskiolutmenot vähenivät.

Voisi myös olettaa, että kuittien kerääminen vaikuttaisi siihen, että muut menot, joista ei kuitteja ollut saatavissa, kirjautuisivat aikaisempaa huonommin päiväkirjoihin. Kaikista liikkeistä ja kaupoista (esim. kioskit, tori, parturi yms.) ei kuitteja ole saatavissa. Tällöin kotitaloudet saattavat unohtaa merkitä menot päiväkirjaan. Tätä asiaa tutkittiin valitsemalla 10 kulutusmenoa, joiden ostoista oli harvoin kuitteja (taulukko 12). Menoista tutkittiin, kuinka moni talous oli ostanut kyseistä tuotetta tai palvelua kahden viikon ajalla ja kuinka suuri oli käytetty rahamäärä vuosina 1998, 2001 ja 2006.

Tarkastelu osoitti muutosten olevan pieniä niiden kotitalouksien osuuksissa, jotka kirjasiivat menoja kyseisiin kulutusryhmiin. Poikkeuksensa oli kampaamo- ja kauneushoitolamenot, joita oli enää 24 prosentilla kotitalouksista vuonna 2006, kun vuonna 2001 heidän osuutensa oli 36 prosenttia. Poikkeuksen muodostivat myös elokuva ja elokuvakerhoihin rahaa käyttäneet, joiden osuus kaksinkertaistui 6 prosentista 12 prosenttiin. Käytetty rahamäärä ei kuitenkaan kasvanut. Menoryhmiin käytetyt rahamäärät olivat lähes joka ryhmässä suurempia kuin vuoden 2001 tutkimuksessa.

Näyttää siltä, etteivät kotitaloudet ainakaan aikaisempaa useammin unohtaneet kirjata näiden tuotteiden osalta menojaan, vaikka kuittien käyttö muiden menojen osalta on kasvanut. Voi olla, että kuittien keruu päivittäistavaroiden osalta antaa aikaa kirjata muut menot entistä paremmin. Suurin haaste onkin saada kotitaloudet osallistumaan tutkimuksen haastatteluun, sillä haastatteluvaiheen jälkeen lähes 90 prosenttia kotitalouksista kerää päiväkirjajaksosta tiedot ja toimittaa ne Tilastokeskukseen. Tulosten mukaan näyttää siltä, että kotitaloudet ovat keränneet hyvin kuitteja ja kirjanneet huolellisesti sellaiset tiedot, joista kuitteja ei ole ollut saatavissa.

Taulukko 11.
Kotitalouksien 'sensitiivisten tuotteiden' ostot vuosina 1998, 2001 ja 2006

'Sensitiiviset tuotteet'	1998	2001	2006	1998	2001	2006
	Euroa			% kotitalouksista ostanut		
Keskiolut	154	200	191	40	44	42
Savukkeet	204	248	228	26	27	27

Taulukko 12.

Kotitalouksien kulutusmenot ja ostokäyttäytyminen kahden viikon päiväkirjajakson aikana vuosina 1998, 2001 ja 2006. Esimerkkinä kymmenen kulutusmenoryhmää.

Kulutusmenoryhmät	EUR/kotitalous			% kotitalouksista ostanut		
	1998	2001	2006	1998	2001	2006
Ilman reseptiä saatavat lääkkeet	74	90	105	25	29	32
Cd-levyt, äänilevyt, cd-romput ym.	43	40	41	10	9	9
Bensiini	685	854	973	56	59	59
Lyhyet linja-automatkat (ei näyttölippuja)	105	106	125	20	20	18
Veikkaus, lotto, jokeri ym.	150	143	168	40	34	30
Uimahallit, hiihtohissit pelivuorot ym.	47	58	82	11	12	14
Elokuvat ja elokuvakerhot	14	18	18	5	6	12
Kampaamot ja kauneushoitolat	159	221	230	32	36	24
Taksimatkat	39	48	57	8	9	9
Leikkokukat ja hautavihkot	50	58	55	19	21	18

5.7 Kulutusmenojen keskivirheet

Kulutustutkimuksessa kiinnostuksen kohteena ovat kulutusmenojen keskiarvot koko perusjoukon tai perusjoukon osajoukon tasolla. Otoksiin perustuvien tutkimuksien tuloksiin liittyy aina otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua. Saatujen keskiarvojen luotettavuutta arvioidaan seuraavassa laskemalla niille variaatiokertoimet eli suhteelliset keskivirheet. Keskivirhe-estimaatin avulla voidaan laskea parametreille luottamusväli eli virhemarginaali (Tilastokeskus 2007).

Kulutusmenojen keskivirheet on laskettu SAS-ohjelmiston SURVEY MEANS -proseduurilla. Suhteellinen keskivirhe on keskivirheen prosentuaalinen osuus keskiarvosta. Mitä pienempi sen vaihtelu eli varianssi on, sitä tarkempi on estimaatti. Kulutusmenojen pääryhmissä suhteelliset keskivirheet eivät koulutusmenoja lukuun ottamatta yli-

tä neljää prosenttia (taulukko 13). Vuoteen 2001 verrattuna keskivirheet ovat kasvaneet. Kaikkien kulutusmenojen suhteellinen keskivirhe vuonna 2006 oli 1,25 prosenttia (vuoden 2001 tutkimuksessa 0,98 prosenttia). Luotettavimmat tiedot saadaan elintarvikkeista ja alkoholittomista juomista sekä asumisesta ja energiasta. Sen sijaan vaatteiden ja jalkineiden sekä koulutusmenojen suhteelliset keskivirheet ovat suurimmat.

Keskivirheen avulla voidaan laskea luottamusväli, jolla perusjoukon todellinen arvo on tietyllä todennäköisyydellä. Kulutusmenoerän keskivirhe kerrottuna luvulla 1,96 ilmaisee ne rajat, joiden sisälle perusjoukon todellinen arvo asettuu 95 prosentin todennäköisyydellä. Esimerkiksi asumisen ja energiemenojen kohdalla 1,07 prosentin suhteellinen keskivirhe tarkoittaa, että kotita-

Taulukko 13.

Kotitalouksien kulutusmenojen keskiarvot (€), luottamusvälit (€) ja suhteelliset keskivirheet kulutustutkimuksessa 2006

	Keskiarvo	95 % luottamusvälin alaraja	95 % luottamusvälin yläaraja	Suhteellinen keskivirhe
	euroa	euroa	euroa	%
0–12 Kulutusmenot	30 247	29 507	30 987	1,25
1 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	3 817	3 727	3 906	1,20
2 Alkoholijuomat ja tupakka	725	685	766	2,84
3 Vaatteet ja jalkineet	1 153	1 064	1 242	3,94
4 Asuminen ja energia	8 193	8 021	8 365	1,07
5 Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet	1 529	1 453	1 605	2,54
6 Terveys	1 053	996	1 110	2,75
7 Liikenne	4 715	4 458	4 972	2,78
8 Tietoliikenne	856	828	884	1,67
9 Kulttuuri ja vapaa-aika	3 373	3 194	3 553	2,72
10 Koulutus	63	51	76	9,92
11 Hotellit, kahvilat ja ravintolat	1 261	1 201	1 322	2,46
12 Muut tavarat ja palvelut	3 508	3 388	3 628	1,74

loudet käyttävät perusjoukossa 95 prosentin todennäköisyydellä asumisen ja energiaan keskimäärin 8 021–8 365 euroa vuodessa.

Tuloksia tarkasteltaessa on aina otettava huomioon aineiston kokoon liittyvät rajoitukset. Kulutustutkimuksen julkaisuissa ja px-web-taulukoissa ei ole esitetty kulutusmenoryhmiä, joiden tulokset perustuvat alle viiden kotitalouden ilmoittamiin menoihin. Tämä sen vuoksi, että kulutustietojen tarkkuus heikkenee siirryttäessä pääryhmätasoa pienempiin kulutusryhmiin. Usein osittavien hyödykkeiden keskivirheet ovat pieniä, mutta harvemmin hankittujen tuotteiden kohdalla keskivirheet saattavat kasvaa melko suuriksi. Näissä tapauksissa otos ei riitä kulutusmenojen luotettavaan kuvaamiseen. Myös yksityiskohtaiset luokittelut taustamuuttujien kuten iän, sosioekonomisen aseman tai maakunnan mukaan kasvattavat havaintojen vähetessä kulutuserien keskivirheitä. Liitetaulukossa 1 ja 2 on esitetty vuosien 2006 ja 2001 kulutustutkimuksien kulutusryhmi-

en keskiarvot ja keskiarvon keskivirheet tarkalla luokituksella.

Keskivirhelaskelmat kuvaavat tuloksiin liittyvää satunnaisvaihtelua. Otokseen kasvattaminen pienentää satunnaisvaihtelua. Tämän lisäksi tietoihin liittyy harhaa, jota ei pystytä pienentämään otoskokoa kasvattamalla. Tuloksiin liittyvä harha voi johtua useasta eri syystä, esimerkiksi siitä, että kotitaloudet jättävät vastaamatta tai unohtavat kulutusmenoeriä päiväkirjoista. Kulutuserät saadaan kerättyä otoskotitalouksilta vain osittain, minkä vuoksi kaikkien kotitalouksien kulutusmenot tulevat aliestimoiduiksi. Tästä aiheutuva virhe saattaa joissakin tapauksissa (esim. alkoholimenot, rahapelit) olla huomattavasti suurempi kuin satunnaisvirhe. Harhan suuruutta voidaan arvioida vertaamalla tietoja muihin tietolähteisiin (ks. luku 6.1). Oletuksena on, että harhan osuus pysyy samana tutkimuksesta toiseen. Lisäksi harhan vaikutukset eivät kohdistu niinkään jakaumatietoihin kuin kulutuksen tasoon.

6 Tietojen vertailukelpoisuus

Tilaston perusominaisuuksiin kuuluu tietojen vertailukelpoisuus aikaisempien vuosien tietoihin sekä muihin kotimaisiin ja kansainvälisiin tilastoihin. Tässä luvussa verrataan vuoden 2006 kulutustutkimuksesta saatuja tuloksia kansantalouden tilinpidosta ja tulonjakotilastosta saatuihin tuloksiin, pohditaan eroja ja mietitään, mihin kulutus-

menoryhmiin tulisi tulevaisuuden tiedonkeruussa paneutua entistä tarkemmin. Lisäksi esitellään Eurostatin käyttämän COICOP-HBS-kulutustuokituksen ja suomalaisen kansallisen kulutusluokituksen eroavaisuuksia. Lopuksi pohditaan raharavon muutoskertoimien käyttöä eri vuosien kulutusmenojen vertailussa.

6.1 Kulutusmenojen vertailu kansantalouden tilinpidon yksityisiin kulutusmenoihin

Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpito tuottaa vuosittain tietoja kotitaloussektorin kulutusmenoista. Tietojen laadinnassa noudatetaan Euroopan tilinpitojärjestelmän 1995 (EKT95) mukaisia käsitteitä ja määritelmiä. Tuoteluokitus perustuu pohjimmiltaan samaan kansainväliseen COICOP-luokitukseen kuin kulutustutkimus. Luokitukselta on muokattu kansallinen versio, jossa on 182 nimikkeen laajuinen tavara- ja palvelunimikkeistö. Luokitus on karkeampi kuin kulutustutkimuksessa käytetty.

Verrattaessa kulutustutkimuksen tietoja kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin kulutusmenoihin on otettava huomioon erot sektorin rajaamisessa, tiedonkeruussa ja määritelmässä sekä tilastojen laatimismenetelmissä. Kansantalouden tilinpidon laatimisessa on käytetty tärkeänä tietolähteenä kulutustutkimuksen tietoja. Toisena tärkeänä lähteenä on yritys- ja toimipaikkarekisteri. Tiedot perustuvat myös kansantalouden tilinpidon tuottajatoimialojen laskelmiin, joiden luvuista määritetään kulutusosuus. Kulutusmenojen laskennassa käytetään lisäksi paljon erilaisia täydentäviä tietolähteitä (esim. Elintarviketeollisuusliitto, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Tullihallitus, Terveystietokeskus ja hyvinvoinnin laitos, Lääkelaitos, KELA, Ajoneuvohallintokeskus). Kulutusmenojen osuus kunkin tuotteen kokonaiskäytöstä määräytyy lopullisesti kansantalouden tilinpidon tarjonta- ja käyttötaulukoiden tasapainotuksen tuloksena.

(http://www.tilastokeskus.fi/til/vtp/2006/vtp_2006_2007-02-08_men_001.pdf)

Kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin perusjoukko poikkeaa kulutustutkimuksen perusjoukosta. Kansantalouden tilinpidon kotitalouksien kulutusmenoihin lasketaan mukaan lai-

toksissa asuvien kulutusmenot. Kansantalouden tilinpidon käyttötarkoituksellisiin kulutusmenoihin sisältyvät myös ulkomaalaisten kulutusmenot Suomessa.³ Kulutustutkimuksessa nuoryhmät eivät ole mukana.

Taulukossa 14 on verrattu kotitalouksien kulutusmenojen pääryhmien summia kulutustutkimuksessa ja kansantalouden tilinpidossa. Vertailun helpottamiseksi tietoihin on tehty useita muutoksia. Kansantalouden tilinpidon luvuista on vähennetty laitospöytäkirjojen ja ulkomaalaisten arvioitu kulutus Suomessa. Lisäksi kulutustutkimuksen luvuista on jätetty pois kirkollisverot, jäsenmaksut, lainojen korot ym., koska ne eivät sisälly kansantalouden tilinpidon kulutuskäsitteeseen. Taulukon kulutusnimikkeistö on kansantalouden tilinpidosta.

Taulukosta 14 nähdään, että eri tilastointivuotena kokonaismenoissa on jonkin verran eroja kansantalouden tilinpidon ja kulutustutkimuksen välillä. Kolmesta vertailuvuodesta pienin ero oli vuonna 2001, jolloin kulutustutkimuksen perusteella arvioidut kulutusmenot olivat 92 prosenttia kansantalouden tilinpidon vastaavasta summasta. Ero oli suurin vuonna 2006, jolloin kulutustutkimuksen osuus kansantalouden tilinpidon tiedoista oli 87 prosenttia. Laskentamenetelmien eroista johtuen poikkeamaa ei voi pitää kovin merkittävänä. Erot vaihtelevat kuitenkin suuresti kulutusryhmästä riippuen ja ne ovat joiltain osin suurentuneet tarkastelujaksolla. Todennäköisesti tähän syynä ovat tiedonkeruussa tapahtuneet muutokset. Esimerkiksi otoskoko sekä tutkimukseen osallistumisen ja aineistonkeruun tavat ovat eri vuosina vaihdelleet kulutustutkimuksessa.

Kolmesta vertailuajankohdasta otoskoko oli suurimmillaan (5 495 kotitaloutta) vuonna 2001

3 Kansantalouden tilinpidossa käsitteen "Suomalaisten kotitalouksien kulutusmenot" mukaiseen summaan päästään, kun tuoteryhmittäisten kulutusmenojen summaan ("Kotitalouksien kulutusmenot Suomessa") lisätään suomalaisten kotitalouksien kulutusmenot ulkomailla ja vähennetään ulkomaalaisten kulutusmenot Suomessa.

Taulukko 14.**Kotitalouksien kulutusmenot kulutustutkimuksessa ja kansantalouden tilinpidon tilastoissa vuonna 2006 ja kulutustutkimuksen tietojen osuus kansantalouden tilinpidon tiedoista vuosina 1998, 2001 ja 2006**

	Kulutustutkimus 2006 milj. euroa	Kansantalouden tilinpito 2006 milj. euroa	Kulutustutkimuksen tietojen osuus kansantalouden tilinpidon tiedoista		
			1998 %	2001 %	2006 %
Kulutusmenot yhteensä	70 258	80 439	89	92	87
01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	9 351	9 904	101	100	94
02 Alkoholijuomat, tupakka ja huumeet	1 777	3 984	47	46	45
03 Vaatetus ja jalkineet	2 853	3 783	89	76	75
04 Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	20 030	20 482	100	107	98
05 Sisustus, kotitalousvälineistö ym.	3 745	4 551	86	94	82
06 Terveys	2 577	3 447	95	86	75
07 Kuljetus	11 553	10 250	93	114	113
08 Tietoliikenne	2 097	2 407	95	103	87
09 Virkistys ja kulttuuri	8 265	9 400	85	84	88
10 Koulutus	155	354	29	35	44
11 Ravintolat ja hotellit	3 091	4 608	63	76	67
12 Sekalaiset tavarat ja palvelut	4 765	7 266	78	70	66

ja pienimmillään (4 007 kotitaloutta) vuonna 2006. Vastauskato oli erityisen suuri vuonna 2006. Otoskoon ja vastauskadon vaikutuksia tuloksiin arvioitiin raportin luvussa 5. Tässä luvussa arvioidaan tiedonkeruutavoissa, haastattelussa ja kulutuspäiväkirjassa tapahtuneiden muutosten mahdollisia vaikutuksia.

Kulutuksen pääryhmiä tarkasteltaessa suurimmat erot kulutusmenoissa olivat koulutuksessa sekä alkoholijuomien ja tupakan kohdalla. Näissä pääryhmissä kulutustutkimuksen menot jäivät alle puoleen kansantalouden tilinpidon tiedoista. Alkoholien ja tupakan kohdalla kotitalouksien ilmoittamat euromäärät eivät läheskään vastanneet muista tietolähteistä saatuja kulutustietoja. Tämä voi johtua useasta eri syystä. Kulutustutkimus ei todennäköisesti tavoita alkoholien suurkuluttajia, lisäksi tavoitetut kotitaloudet voivat olla haluttomia kirjaamaan menojaan tai aliarvioivat sosiaalisesti ei-toivottujen tuotteiden ostoja. Muistamisvirheetkin ovat mahdollisia. Alkoholien ja tupakan kulutuslukujen aliestimoituvuus ei ole ongelma pelkästään suomalaisessa kulutustutkimuksessa, vaan ilmiö on havaittu myös muiden maiden kulutustutkimuksissa (esim. Tanner 1998).

Kulutustutkimuksen tietojen osuus kansantalouden tilinpidon tuottamista estimaateista oli vähentynyt kodinsisustuksen, tietoliikenteen, terveyden sekä ravintola ja hotellimenojen pääryhmissä vuodesta 2001 (taulukko 14). Sen sijaan virkistykseen ja kulttuuriin liittyvät menot olivat hieman lähempänä toisiaan. Kattavuus tässä ryhmässä oli nyt noin 88 prosenttia. Vaate- ja jalkineiden vastaavuus kansantalouden lukuihin verrattuna oli heikentynyt jo vuonna 2001. **Kulutustutkimuksen asumismenot olivat lähim-**

pänä vastaavia kansantalouden tilinpidosta saatuja estimaatteja (98 %). Myös elintarvikemenot olivat varsin lähellä (94 %).

Kuljetusmenojen estimaatti on ollut korkeampi kulutustutkimuksessa kuin kansantalouden tilinpidossa vuosina 2001 ja 2006. Tämä koskee kulkuvälineiden hankintoja. Kaiken kaikkiaan voidaan sanoa, että kulutustutkimuksessa kotitalouksien kestopavaroitten hankinnoista aiheutuneiden menojen estimaattien kattavuus on selvästi parempi kuin palvelumenojen, joskin tämä ei pidä paikkaansa ihan kaikissa kestopavaroalajeissa. Liitteessä 3, jossa on yksityiskohtainen vertailu kulutustutkimuksen ja kansantalouden tilinpidon tuottamien tietojen välillä, on myös laskettu erikseen vertailutiedot kulutusmenojen kestävyysperusteella. Näin ryhmiteltynä kulutustutkimuksen kestopavaramenoissa oli ylipeittävyttä verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoihin vuosina 2001 ja 2006, mutta selvästi alipeittävyttä palveluissa. Kulutustutkimuksen palvelumenojen osuus kansantalouden tilinpidosta vuonna 2001 oli 85 prosenttia ja vuonna 2006 vain 79 prosenttia.

Kahdella eri tavalla tuotettujen lukujen keskiarvoestimaatit ovat harvoin täsmällisesti samoja. Tasoerojen vertailua hyödyllisempää onkin verrata, miten ajalliset muutokset poikkeavat toisistaan. Taulukossa 15 on esitetty kahden eri tilastojärjestelmän tuottamat kulutusmenojen reaali muutokset vuosien 2001 ja 2006 välillä. Kaikkien kulutusmenojen reaali muutos kummankin tilaston mukaan oli kutakuinkin samansuuruinen. Lähellä toisiaan olivat muutosprosentit myös vaate- ja jalkineiden, kuljetusmenojen sekä alkoholi- ja tupakkamenoissa. Suurimmat erot olivat kodinsisustukseen liittyvissä menoissa, ter-

Taulukko 15.**Kotitalouksien kulutusmenot kotitaloutta kohti ja niiden reaali muutokset kulutustutkimuksen ja kansantalouden tilinpidon mukaan vuosina 2001 ja 2006.**

	Kulutustutkimus			Kansantalouden tilinpito		
	2001, e	2006, e	reaalimuutos, %	2001, e	2006, e	reaalimuutos, %
Kulutusmenot yhteensä	25 794	30 247	18	27 990	32 765	17
01 Elintarvikkeet ja alkoholitomat juomat	3 533	3 817	8	3 594	4 034	12
02 Alkoholijuomat, tupakka ja huumeet	694	725	4	1 529	1 623	6
03 Vaatetus ja jalkineet	864	1 153	33	1 158	1 541	33
04 Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	7 320	8 193	12	7 803	8 343	7
05 Sisustus, kotitalousvälineistö ym.	1 311	1 529	17	1 413	1 854	31
06 Terveys	1 010	1 053	4	1 183	1 404	18
07 Kuljetus	4 053	4 715	16	3 535	4 175	18
08 Tietoliikenne	657	856	30	636	980	54
09 Virkistys ja kulttuuri	2 574	3 373	31	3 080	3 829	24
10 Koulutus	55	63	15	156	144	-8
11 Ravintolat ja hotellit	1 283	1 261	-2	1 616	1 877	16
12 Sekalaiset tavarat ja palvelut	2 429	3 508	44	2 330	2 960	27

veydenhoidon menoissa, tietoliikennemenoissa sekä ravintola- ja hotellimenoissa, joissa kaikissa reaali muutos kansantalouden tilinpidon mukaan oli kulutustutkimuksen tuottamaa muutosastetta suurempi. Virkistys ja kulttuurin sekä sekalaisen tavaroiden ja palveluiden menoissa puolestaan kulutustutkimuksen tuottaman reaali muutos oli suurempi kuin kansantalouden tilinpidon vastaava luku. Ongelmat muutosprosentissa koskivat samoja kulutuseriä kuin tasoeroissakin. Seuraavassa käydään tarkemmin läpi ongelmallisimpia menoryhmiä, sisustus-, terveydenhoito-, tietoliikenne- sekä ravintola- ja hotellimenoja.

Sisustus, kotitalousvälineistö ja tavanomainen kodinhoito -menoryhmä käsittää hyvin erityyppisiä kulutushyödykkeitä, suhteellisen harvoin ostettuja huonekaluja ja kotitalouskoneita, sisustus-tekstiilejä, kotitalouden tarvikkeita sekä kotitalouspalveluita. Tiedot isoimmista hankinnoista, kuten kodinkoneista ja huonekaluista sekä kotitalouspalveluista kerätään haastatteleamalla kotitalouksia. Kodinhoidon päivittäistarvikkeet samoin kuin mm. astiat, liinavaatteet ja ei-sähkökäyttöiset siivousvälineet kerätään kotitalouksien pitä-

mistä kulutuspäiväkirjoista ja keräämistä kuiteista. Eri hyödykeryhmien osalta kulutustutkimuksen perusteella estimoitujen menojen kattavuus on esitetty taulukossa 16.

Kauttaaltaan kulutustutkimuksen peittävyys verrattuna kansantalouden tilinpitoon oli heikompaa vuonna 2006 kuin 2001, erityisesti kotitaloustekstiilien ja kotitalouspalveluiden osalta.

Kestotavaroiden osalta tiedonkeruussa toteutettiin vuonna 2006 sellainen muutos, että niitä koskeneiden haastattelukysymysten joukosta pudotettiin pois kysymys kenelle kyseinen tavara oli hankittu. Tämän tiedon kysyminen on saattanut tukea muistamista pitkän aikavälin (12 kuukauden) hankintoihin vastatessa, koska osa, varsinkin sisustukseen liittyvistä tavaroista, on henkilökohtaista kulutusta.

Tiedot pienempien tavaroiden, kuten ruokailuvälineiden ja kotitalouden käyttöesineiden hankinnoista on kerätty kulutuspäiväkirjoista. Tässä suhteessa tiedonkeruussa tapahtui sellainen muutos, että päivittäistavaroiden hankinnoista annettiin päiväkirjassa ohje, että päivittäistavaroiden osalta riittää kuittien kerääminen ja liittäminen

Taulukko 16.**Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon Sisustus, kotitalousvälineistö ja tavanomainen kodinhoito -menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)**

	2001	2006
Sisustus, kotitalousvälineistö, tavanomainen kodinhoito	94	82
Huonekalut, sisusteet, matot ja muut lattianpäällysteet	94	82
Kotitaloustekstiilit	77	69
Kodinkoneet	98	78
Lasiesineet, ruokailuvälineet ja kotitalouden käyttöesineet	96	85
Työkalut ja laitteet	99	98
Tavarat ja palvelut tavanomaiseen kodinhoitoon	95	82
– josta kotitalouspalvelut	95	71

ns. "kuittipussiin", joka oli jätetty kotitalouteen päiväkirjan yhteydessä. Päivittäistavaroiksi on saatettu mieltää vain ruokatavara-kaupoista ostetut hyödykkeet, jolloin muiden hyödykkeiden kuitit on jätetty liittämättä kuittipussiin. Tässä kulutusmenoryhmässä suurin ero verrattuna kansantalouden tilinpidon ja kulutustutkimuksen välillä oli kotitalouspalveluissa.

Vuonna 2001 tätä koskeva kysymys kuului:

N16: Onko kotitaloutenne hankkinut kodinhoitoapua (esim. siivoukseen, lastenhoitoon, pihan kunnostukseen) tai teettänyt remonttia yksityisellä palveluntuottajalla viimeisten 3 kuukauden aikana?

N17: Paljonko maksoitte palveluista yhteensä viimeisten 3 kuukauden aikana?

Vuonna 2006 samalla kysymyksellä kerättiin tietoa kunnallisista ja yksityistä palveluista sekä kodinhoidosta ja sairaanhoidosta. Remonttipalvelut selvitettiin erillisellä kysymyksellä.

N1: Oletteko käyttänyt kotitöihin tai -hoitoon kunnan työntekijän tai jonkin yksityisen tai järjestön työapua viimeisten 3 kuukauden aikana?

N2 Tehtiinkö tätä koti- ja hoitotyötä kunnan toimesta vai hankitteko sitä joltakin muulta taholta (yksityinen yrittäjä, järjestö tai henkilö)?

N3a: Mitä seuraavista on tehty kunnan toimesta tai järjestämänä? (viim. 3 kk)

- sairaudenhoitoa ja lääkintää
- lastenhoitoa (tilapäinen)
- siivousta
- ateriapalveluita
- jotain muuta (esim. kotityötä, ostosten teko, ulkotyöt)

N3b: Mitä seuraavista olette teettänyt yksityisellä yrityksellä, työntekijällä tai järjestöllä (viim. 3 kk)?

- sairaudenhoitoa ja lääkintää
- lastenhoitoa (tilapäinen)
- siivousta
- ateriapalvelua
- jotain muuta (esim. kotityöt, ostosten teko, ulkotyöt)

Ero tiedon kattavuudessa saattaa johtua joko siitä, että remontointi on sisällytetty vuoden 2001 kysymykseen, joka nostaa tällöin menotasoa tai sitten siitä, että vuoden 2006 kysymysrakenteella kerättiin samanaikaisesti hyvin monenlaisesta palvelusta tietoa. Tavanomaiset yksityisiltä palveluntuottajilta hankitut kotitalouspalvelut ovat

saattaneet hukkaa hoivapalveluiden sekaan. Lisäksi kysymys on muotoiltu siten, että sillä voi ajatella tarkoitettavan vain vastaajan käyttämiä palveluja (oletteko käyttänyt), ei kaikkien kotitalouden jäsenten käyttämiä palveluja.

Terveys-menoryhmä sisältää toisaalta menot lääkkeisiin sekä menot sairaala- ja avoterveydenhoidon palveluihin. Tiedot lääkkeistä saadaan kulutuspäiväkirjasta ja tiedot palveluista haastattelulla kotitalouksia. Näiden tietojen osalta kulutustutkimuksen kattavuus kansantalouden tilinpidon tuottamiin tietoihin verrattuna on esitetty taulukossa 17.

Taulukko 17.
Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon Terveys-menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)

	2001	2006
Terveys	86	75
Lääkintätuotteet, -laitteet ja -välineet	95	100
Avohoitopalvelut	87	68
- josta lääkäripalvelut	68	54
Sairaalapalvelut	55	30

Lääkkeisiin (lääkintätuotteet ym.) käytetyt menot on estimoitu varsin kattavasti kulutustutkimuksessa, kun niitä verrataan kansantalouden tilinpidon tuottamaan tasoon etenkin vuonna 2006. Sen sijaan terveydenhoidon palveluiden osalta alipeitto on kasvanut. Niiden kattavuus ei ole ollut kovin hyvä myöskään vuonna 2001. Vuonna 1998 kattavuus oli sen sijaan parempi. Kysymysten tarkoituksissa ja muotoilussa on tapahtunut jonkin verran muutoksia. Vuosina 1998 ja 2006 kerättiin tietoa myös palveluiden käyttöiheydestä, kun vuonna 2001 oltiin kiinnostuneita vain kustannuksista. Esimerkiksi lääkärissä käyntejä koskevat kysymykset on muotoiltu eri vuosina seuraavilla tavoilla:

Vuosi 1998:

STLK08: Onko joku kotitaloutenne jäsen käynyt lääkärissä viimeisten 3 kk:n aikana?

Tämän jälkeen seurasivat kysymykset: kenen lääkärissä käynnistä oli kyse, minkälaisesta lääkärissä käynnistä oli kyse ja kuinka paljon lääkärikäynti maksoi.

Vuosi 2001:

S15: Onko jollakin kotitaloutenne jäsenellä ollut kuluja lääkärikäynneistä viimeisten 3 kuukauden aikana?

Tämän jälkeen esitetyt kysymykset olivat samat kuin vuoden 1998 kysymykset.

Vuosi 2006:

S6: Onko joku kotitaloutenne jäsen käynyt yleis- tai erikoislääkärissä viimeisten 3 kuukauden aikana?

Myös silmä- ja muut erikoislääkärit sekä satunnaiset kotikäynnit.

Tämän jälkeen seuraavat kysymykset olivat kutakuinkin samat kuin edellisillä kerroilla.

Parhain peittävyys tuli yksinkertaisimmalla vuoden 1998 kysymystyyllillä ja huonoin vuoden 2006 kysymysmuotoilulla. Tässä kysymyksessä saattoivat korostua erityisesti erikoislääkäripalvelut ja osa "tavallisia" lääkärissä käyntejä ehkä jäi puuttumaan.

Sairaalapalvelujen peittävyys on ollut aina melko alhainen jo senkin vuoksi, että sairaita ihmisiä on vaikea saada osallistumaan tutkimuksiin. Peittävyys on kuitenkin heikentynyt erityisesti aikavälillä 2001-2006. Kysymisen järjestyksessä ja tavassa tapahtui muutoksia. Vuonna 2001 terveydenhoidon kysymykset aloitettiin koskien sairaalahoitoa, kun vuonna 2006 ne oli sijoitettu lääkäri- ja muiden avoterveydenhoidon kysymysten jälkeen. Kysymykset oli muotoiltu seuraavalla tavalla:

Vuonna 2001:

S1: Oliko joku kotitaloutenne jäsen sairaalahoitossa tai hoidettavana muussa hoitolaitoksessa viimeisten 12 kuukauden aikana?

Vuonna 2006:

S26: Oliko joku kotitaloutenne jäsen sairaalahoitossa osastolla viimeisten 12 kuukauden aikana? Kysymysten rajausta oli erilainen ja vuoden 2001 haastattelijan ohje oli selvästi perusteellisempi kuin vuoden 2006 ohje.

Tietoliikenne-menoryhmä jakautuu tietoliikennelaitteisiin ja tietoliikennepalveluihin sekä postipalveluihin. Kaksi ensin mainittua ovat merkittävät tässä kulutusryhmässä. Näitä koskevat tiedot kerätään haastattelemalla. Kulutustutkimuksen estimaattien peittävyys verrattuna kansantalouden tilinpidon on esitetty taulukossa 18.

Taulukko 18.

Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon Tietoliikenne-menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)

	2001	2006
Tietoliikenne	103	87
Tietoliikennelaitteet	99	72
Tietoliikennepalvelut	105	89

Tietoliikenne-menoryhmän peittävyys oli erinomainen vielä 2001, mutta aleni vuoden 2006 tiedonkeruussa. Tietoliikennelaitteiden osalta tiedonkeruuseen tehtiin samankaltainen muutos kuin kodinkoneissa ja muissa kestopavaroissa eli ei tiedusteltu sitä, kenelle tavara oli kotitaloudessa hankittu. Tietoliikenteen laitteet ovat kuitenkin nykyisin täysin henkilökohtaisia tavaroita ja jäsentiedon kysyminen olisi saattanut auttaa hankintojen muistelemisessa. Matkapuhelinmaksuissa jäsentieto on kerätty myös vuonna 2006 ja estimaattien peittävyys oli parempi kuin laitteissa, vaikka alhaisempi kuin vuonna 2001.

Ravintolat ja hotellit -menoryhmän tiedot koostuvat ravitsemispalveluista ja majoituspalveluista. Ravitsemispalveluista aiheutuneet menot kerätään kulutuspäiväkirjalla ja majoituspalvelumenot haastatteluista matkailua koskevien menojen yhteydessä. Estimaattien peittävyys on esitetty taulukossa 19.

Taulukko 19.

Kulutustutkimuksen tietojen osuus verrattuna kansantalouden tilinpidon tietoon Ravintolat ja hotellit -menoryhmässä vuosina 2001 ja 2006 (%)

	2001	2006
Ravintolat ja hotellit	76	67
Ravitsemuspalvelut	78	62
Majoituspalvelut	106	148

Kulutustutkimuksen tuottamassa ravitsemuspalveluiden (ravintolat ja kahvilat) estimaatissa oli alipeittoa, joka suureni aikavälillä 2001-2006. Vuonna 1998 peittävyys oli vain 61 prosenttia. Sen sijaan majoituspalveluissa oli ylipeittoa verrattuna kansantalouden tilinpidon tuottamaan estimaattiin. Myös tämä kasvoi vuosien 2001 ja 2006 välillä.

Ravintola- ja kahvilamenojen osalta kulutuspäiväkirjaa on muutettu kaikkina tarkasteltuina tiedonkeruuvuosina. Vuonna 2001, jolloin peittävyys oli paras, säännöllinen ruokailu (työpaikkaruokailu, opiskelija ja koululaisruokailu ja ateriapalvelut) täytettiin päiväkirjaan erikseen muista ravintolamenoista, joille oli erillinen tilansa päiväkirjan kullakin päiväaukeamalla. Vuoden 2006 päiväkirjassa kaikki ravintola-kahvila- ja ruokalamenot kirjattiin kunkin päiväaukeaman oikealle sivulle, joka oli otsikoitu "Ravintola-, kahvila- ja ruokaostokset". Aterian laji tuli ympyröidä yhden sarakkeen vaihtoehdoista. Saattaa olla, että tällaisella keruutavalla säännölliset ateriat jäävät helposti kirjaamatta.

Majoituspalveluiden osalta tiedonkeruussa tehty muutos koski ulkomaanmatkojen viiteaikaa. Kun se vuonna 2001 oli 12 kuukautta, vuoden 2006 tiedonkeruussa se oli 6 kuukautta.

6.2 Kotitalouksien tulotietojen vertailu

Tilastokeskuksessa vuosittain tehtävä tulonjakotilasto kuvaa varsinaisesti kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen määrää, muodostumista ja jakautumista (Tilastokeskus 2008b). Otokseen perustuvan tulonjakotilaston lisäksi nykyisin on käytössä tulojen kokonaisaineisto, joka sisältää rekistereistä saadut sekä veronalaiset että verottomat tuloerät. Kulutustutkimuksessa tulotietoja käytetään lähinnä taustatietoina.

Kulutustutkimuksen tulotietojen muodostamisessa hyödynnetään tulonjakotilastossa käytettäviä SAS-ohjelmia. Rekistereistä poimittavat tiedot ovat samoja, joten tulonjakotilaston ja kulutustutkimuksen välillä ei ole merkittäviä käsitteellisiä eroja tuloissa. Molemmissa tilastoissa noudatetaan pääsääntöisesti samoja kansainvälisiä tilastosuosituksia käytettävissä olevan tulon määrittelyssä (ks. Expert Group on Household Income Statistics – The Canberra Group 2001). Tulonjakotilasto sisältää rekisteritietojen lisäksi tulotietoja, joista saadaan tietoa vain haastattelemalla. Tärkeimpiä tällaisia tuloeria ovat lähdeveron alaiset korkotulot ja kotitalouksien väliset tulonsiirrot (mm. saatu elatusapu). Erityisesti korkotuloihin liittyy alipeittoa, jota tulonjakotilasto

on osittain korjannut tilastollisin menetelmin. Kulutustutkimukseen ei sisälly myöskään ulkomailta saadut palkkatulot. Laskennallisen asuntotulon muodostamista omistusasunnossa asuville on yhdenmukaistettu eri tilastoissa, joten se muodostetaan hyvin pitkälle samoin perustein molemmissa tutkimuksissa.

Kulutustutkimuksen vuoden 2006 aineistossa oli mukana 4 007 kotitaloutta ja tulonjakotilaston vuoden 2006 lopullinen aineisto sisälsi 5 549 kotitaloutta. Kulutustutkimuksen kotitalouksien estimoitu käytettävissä oleva tulo vuonna 2006 oli 86,9 miljardia euroa. Tulonjakotilastossa vastaava summa oli lähes sama: 85,9 miljardia euroa (Taulukko 20). Tilastojen välillä ei ole suuremmissa tuloerissä kuten palkkatulojen, omaisuus-tulojen, sekä maksettujen ja saatujen tulonsiirtojen kokonaissummissa suuria eroja lukuun ottamatta yrittäjätuloja. Tulonjakotilastossa yrittäjätulot on kiinnitetty kalibroimalla, mutta kulutustutkimuksessa tätä ei ole tehty. Tämä vaikuttaa yrittäjätulojen eroihin näissä tilastoissa. Yrittäjätulojen eroon voi myös vaikuttaa aineistojen erisuuruiset metsänmyynnistä saadut tuloerät.

Taulukko 20.
Kotitalouksien tulojen kokonaissummat päätuloryhmittäin kulutustutkimuksessa ja tulonjakotilastossa vuonna 2006, miljoonaa euroa

	Kulutustutkimus	Tulonjakotilasto	Tulonjakotilasto=100
1 Palkat	63 937	64 271	99,5
2 Yrittäjätulot	6 240	5 599	111,4
3 Työtulot (1+2)	70 177	69 870	100,4
4 Omaisuustulot	16 611	16 129	103,0
5 Tuotantotekijätulot (3+4)	86 788	85 999	100,9
6 Saadut tulonsiirrot	27 231	26 268	103,7
7 Bruttotulot (5+6)	114 018	112 267	101,6
8 Maksetut tulonsiirrot	27 137	26 405	102,8
9 Käytettävissä olevat tulot (5+6–8)	86 882	85 863	101,2

6.3 Eurostatin julkaisemat kulutusmenotiedot

Euroopan unionin tilastoviraston Eurostatin julkaisemat kulutustutkimusta koskevat maakohtaiset taulukot kuvaavat EU-maiden kotitalouksien rakennetta ja niiden kulutustottumuksia. Kotitalouksien kulutusmenot esitetään tulojen, sosioekonomisten muuttujien, kotitalouksien koon, alueen ja urbanisaatioasteen mukaan jaoteltuna (taulukko 21). Tällä hetkellä vertailutietoja EU-maista on

saatavissa vuosilta 1988, 1994, 1999 ja 2005. Tiedot ovat saatavissa Eurostatin internet-sivuilta: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> kohdasta *Data ja Living conditions and welfare*.

Koska Suomen kulutustutkimus toteutettiin eräistä muista maista poiketen vasta vuonna 2006, Suomea koskevat tiedot on muunnettu indeksien avulla vastaamaan vuotta 2005. Kulutus-

Taulukko 21.

Eurostatin Consumption expenditure of private households -tietokannan taulukot (2005)

Mean consumption expenditure of private households
Mean consumption expenditure by household and per adult equivalent (EUR,NAC,PPS)
Mean consumption expenditure by detailed COICOP level (in PPS)
Mean consumption expenditure per household with expenditure greater than zero by detailed COICOP level (in PPS)
Mean consumption expenditure by employment status of the reference person (in PPS)
Mean consumption expenditure by number of active persons (in PPS)
Mean consumption expenditure by income quintile (in PPS)
Mean consumption expenditure by type of household (in PPS)
Mean consumption expenditure by age of the reference person (in PPS)
Mean consumption expenditure by degree of urbanisation (in PPS)
Mean consumption expenditure by main source of the household's income (in PPS)

Structure of mean consumption expenditure
Overall structure of consumption expenditure by detailed COICOP level (per thousands)
Structure of consumption expenditure by socio-economic category of the reference person (COICOP level 2) (per thousands)
Structure of consumption expenditure by number of active persons (COICOP level 2) (per thousands)
Structure of consumption expenditure by income quintile (COICOP level 2) (per thousands)
Structure of consumption expenditure by type of household (COICOP level 2) (per thousands)
Structure of consumption expenditure by age of the reference person (COICOP level 2) (per thousands)
Structure of consumption expenditure by degree of urbanisation (COICOP level 2) (per thousands)
Structure of consumption expenditure by main source of income (COICOP level 2) (per thousands)

Household characteristics
Household characteristics by employment status of the reference person
Household characteristics by number of active persons
Household characteristics by type of household
Household characteristics by age of the reference person
Household characteristics by urbanisation degree
Household characteristics by main source of income

menot on korjattu ostovoimapariteetilla⁴, jotta eri maiden tietojen vertailu olisi mahdollista. Näistä kahdesta syystä johtuen Eurostatin sivuilla julkaistut Suomen tiedot poikkeavat tässä ja muissa kulutustutkimuksen julkaisuissa esitetystä tiedoista.

EU-maiden kulutustutkimuksia harmonisoidaan niin sanotun Eurooppalaisen tilastojärjestelmän (ESS, European Statistical System) puitteissa. Euroopan unionin kulutustutkimusten (Household Budget Survey) harmonisointi koskee ensisijaisesti käsitteitä, määritelmiä ja luokituksia. Kulutustutkimuksen osalta harmonisoinnista ei ole olemassa asetusta, kuitenkin Eurostat julkaisee yhteistyössä kansallisten virastojen kanssa käsikirjaa *Household Budget Surveys in the EU – Methodology and recommendations for harmonisation* harmonisointia varten. Viimeisin versio on vuodelta 2003. Jäsenmaat toteuttavat kuitenkin tutkimukset metodisesti eri tavoin ja myös erilaisilla aikatauluilla. Suomalainen tutkimus on käsitteiden ja määrittelyiden osalta varsin lähellä metodikäsikirjan ohjeita. Kansallinen kulutusmenoluokitus poikkeaa kuitenkin osin

Eurostatissa käytössä olevasta COICOP-HBS-luokituksesta. Eurostatin käyttämä COICOP-HBS on esitetty liitteessä 2. Suurimmat erot kansalliseen versioon liittyvät kulutusmenojen määrittelyyn (ks. luku 4.1) ja luokkien lukumäärään. Suomen nimikkeistö on huomattavasti tarkempi. Lisäksi kansallisessa tutkimuksessa kulutusmenoihin luokitellaan seuraavat kulutusmenoerät, jotka eivät Eurostatin luokituksessa kuulu kulutusmenoihin:

K129	Kulutusmenojen ulkopuoliset erät
K1291	Veroluonteiset maksut
K12911	Veroluonteiset maksut
K1291101	Varainsiirtovero
K1291102	Koiravero
K1291103	Moottoriajoneuvovero
K1291104	Autonkäyttömaksu
K1291105	Metsästys- ja kalastuskortit ym.
K1292	Jäsenmaksut, sakot ja muut tulonsiirron luonteiset maksut
K12921	Jäsenmaksut, sakot ja muut tulonsiirron luonteiset maksut
K1292101	Liikennesakot
K1292102	Muut kuin liikenteeseen liittyvät sakot Kirjastosakot ym
K1292103	Yhdistysten ja seurojen jäsenmaksut
K1292104	Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut
K1292105	Kirkollisvero

4 Maidenvälisten hintavertailujen kautta lasketaan valuuttojen väliset arvosuhteet, ostovoimapariteetit. Ostovoimapariteetti on valuuttakurssi, jolla laskettuna kahden maan hyödykekorin hinta on täysin sama yhteiseksi valuutaksi muutettuna. Ostovoimapariteetti ei yleensä ole sama kuin todellinen valuuttakurssi.

K1292106 Kolehti, listakeräykset ym. avustukset
K1293 Muut kulutusmenojen ulkopuoliset erät
K12931 Asunnonvälityspalkkiot ja rakennuslupamaksut
K1293101 Asunnonvälityspalkkiot
K1293102 Rakennuslupamaksut
K12932 Kulutusluottojen korot
K1293201 Opintolainojen korot

K1293202 Autolainojen korot
K1293205 Takauslainan korot
K1293206 Muiden lainojen korot

Tarkempia tietoja Eurostatin käyttämän COICOP-HBS:n ja kansallisen version välisistä eroista voi tiedustella Tilastokeskuksesta.

6.4 Kulustietojen ajallinen vertailu: indeksien käyttö

Kulutustutkimuksessa kulutusta kuvataan kulutetulla rahamäärällä, euroilla. Rahamäärät kerätään ja tilastoidaan kunkin tutkimusvuoden raharivossa. Ongelmia seuraa, kun halutaan vertailla eri vuosina kulutettuja rahamääriä. Tutkimuksien välillä tuotteen määrän kulutus on muuttunut, tuotteiden hinnat ovat muuttuneet ja usein tuotteissa on tapahtunut laadullisia muutoksia. Näiden eri komponenttien erottaminen on joskus hyvin vaikeaa.

Kun vertaillaan tutkimusajankohtien euromääriä (käypiä hintoja), saadaan laskettua kulutusmenojen nimelliset muutokset. Tällöin saatu muutos sisältää kulutuksen määrän muutoksen lisäksi hinnan muutokset sekä mahdollisia laadun muutoksia.

Esimerkki 1.

Käyvin hinnoin (nimellismuutos)

Terveydenhoitomenot olivat kotitaloutta kohti 388 euroa vuonna 1985 ja 1 053 euroa vuonna 2006. Tällöin terveydenhoitomenoihin käytetään 171 prosenttia enemmän rahaa vuonna 2006 kuin vuonna 1985.

Laskukaava:

$$[(1\,053\text{ e} - 388\text{ e}) / 388\text{ e}] * 100 = 171\text{ \%}$$

Jos halutaan eliminoida tuotteiden hinnan muutokset, täytyy kulutetut eurot muuttaa kiinteiksi hinnoiksi eli suhteuttaa jonkun tietyn perusvuoden hintatasoon. Tähän on kaksi tapaa, joita molempia käytetään, ja niiden käyttö riippuu lähinnä kysymyksen asettelusta, siitä mitä halutaan tutkia. Näistä ensimmäinen tapa, jossa käytetään yleistä hintaindeksiä, kertoo yleiseen hintatasoon nähden tilanteen. Menettely soveltuu tilanteisiin, joissa halutaan tarkastella kuluttajan vaihtoehtoisia rahavirtoja. Seuraavassa on tarkasteltu terveydenhoitokustannusten reaalisia muutoksia ottamalla huomioon yleisessä hintatasossa tapahtuneet muutokset.

Esimerkki 2A.

Kiintein hinnoin (reaalimuutokset).

Yleinen hintatason muutos vertailukohtana

Terveydenhoitomenot olivat kotitaloutta kohti 388 euroa vuonna 1985 ja 1 053 euroa vuonna 2006. Yleinen hintataso on samalla jaksolla 1985–2006 noussut 72,5 %. Tällöin terveydenhoitomenoihin käytetään yleiseen hintatasoon verrattuna 57 prosenttia enemmän rahaa vuonna 2006 kuin vuonna 1985.

Laskukaava:

$$[(1\,053\text{ e} - 388\text{ e} * 1,725) / (388\text{ e} * 1,725)] * 100 = 57\text{ \%}$$

Sitä vastoin jos keskitytään mahdolliseen määrän eli volyymin tarkempaan muutokseen (ostetaan-ko lääkkeitä yhtä paljon, käydäänkö lääkärissä yhtä paljon), täytyy vakioida kyseisen tuoteryhmän hinnan muutokset ajassa. Seuraavassa on käytetty terveydenhoitomenojen erillistä hintaindeksiä.

Esimerkki 2B.

Kiintein hinnoin (reaalimuutokset).

Erillisten hintaindeksien käyttö.

Terveydenhoitomenot olivat kotitaloutta kohti 388 euroa vuonna 1985 ja 1 053 euroa vuonna 2006. Terveydenhoidon hinnat ovat jaksolla 1985–2006 nousseet selvästi keskimääräistä hintatasoa enemmän eli 148 %. Tällöin terveydenhoitomenoihin käytetään terveydenhoitomenojen hinnan muutokset huomioon otettuna enää 9,5 prosenttia enemmän rahaa vuonna 2006 kuin vuonna 1985.

Laskukaava:

$$[(1\,053\text{ e} - 388\text{ e} * 2,48) / (388\text{ e} * 2,48)] * 100 = 9,5\text{ \% (volyymi+laatu)}$$

Tässäkään tapauksessa ei pystytä sanomaan, onko terveydenhoitomenojen laadussa tapahtunut muutoksia, onko esim. siirrytty kunnallisista lääkäreistä yksityisiin lääkärikäynteihin, kalliimpiin vai halvempiin lääkkeisiin.

Taulukossa 22 on esitetty vuoden 2006 kulutus-
tutkimuksessa käytetyt rahanarvonmuutoskertoimet
kulutuksen pääryhmille. Kertomalla näillä
lukuilla eri vuosien eurohintaisten kulutusmenot
saadaan ne vastaamaan vuoden 2006 hintatasoa.
Liitetaulukossa 2 on esitetty muutoskertoimet

tarkemmalla luokituksella. Kulutustutkimuksessa
käytetyt rahanarvonmuutoskertoimet perustuvat
kansantalouden tilinpidon arvo- ja volyymisarjo-
jen tuottamisen yhteydessä muodostettuihin im-
plisiittisiin hintaindeksihin.

Taulukko 22.
**Kulutustutkimuksessa 2006 käytetyt rahanarvonmuutoskertoimet eri tutkimusvuosille
ja kulutusmenoryhmille**

	1985	1990	1994–96	1998	2001	2006
A01_12 Kulutusmenot	1,725	1,375	1,197	1,141	1,039	1,000
A01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	1,217	1,067	1,108	1,116	1,049	1,000
A02 Alkoholijuomat ja tupakka	1,784	1,293	1,069	1,014	0,950	1,000
A03 Vaatteet ja jalkineet	1,372	1,145	0,992	0,993	0,981	1,000
A04 Asuminen ja energia	2,270	1,820	1,410	1,268	1,128	1,000
A05 Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet	1,456	1,227	1,094	1,081	1,031	1,000
A06 Terveys	2,479	1,704	1,320	1,248	1,104	1,000
A07 Liikenne	1,806	1,475	1,218	1,169	1,071	1,000
A08 Tietoliikenne	0,639	0,611	0,605	0,693	0,698	1,000
A09 Kulttuuri ja vapaa-aika	1,573	1,248	1,100	1,074	1,012	1,000
A10 Koulutus	2,222	1,645	1,443	1,313	1,205	1,000
A11 Hotellit, kahvilat ja ravintolat	1,964	1,485	1,299	1,206	1,095	1,000
A12 Muut tavarat ja palvelut	1,858	1,279	1,242	1,155	0,903	1,000

7 Arvio tulosten luotettavuudesta

Kokonaisarvion tekeminen kulutustutkimuksen tietojen luotettavuudesta on vaikeaa. Vielä vaikeampaa on arvioida, ovatko vuoden 2006 tutkimuksen tiedot vähemmän luotettavat kuin vuoden 1998 tai 2001 tutkimusten tiedot. Selvää kuitenkin on, että aiempia vuosia pienempi otoskoko ja suurempi kato heikentävät vuoden 2006 aineiston laatua, vaikka kadon vaikutusta saatiin korjattua oleellisesti estimointimenetelmien tehokkaalla käytöllä.

Kansantalouden tilinpidon tietoihin osoittavat monissa kulutusryhmissä kasvavaa alipeittoa aiempiin tutkimusajankohtiin verrattuna. Vaikka kansantalouden tilinpidon tiedot ovat varmaan karkealla tasolla luotettavia, niin myös sen tiedot ovat monissa kohdin epävarmoja. Tämä johtuu muun muassa siitä, että useissa tapauksissa kulutustutkimus on ainoa tietolähde kotitalouksien kulutusosuuden erottamiseksi yksittäisen tavarain tai palvelun kokonaiskysynnästä kuten alla olevasta ilmenee.

Kansantalouden tilinpito käyttää kulutustutkimusta korvaavina ja täydentävinä lähteinä yleensä tarjontapainotteisia aineistoja. Tilinpidossa pyritään siihen, että kulutustutkimusta korvaavan aineiston tiedot kuvaavat mahdollisimman tarkasti kotitalouksien kulutusmenojen kehitystä. Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tietoja toimialojen liikevaihdosta käytetään kulutustutkimusta korvaavina ja täydentävinä lähteinä, erityisesti vähittäiskaupan ja tiettyjen palvelutoimialojen osalta. Mutta silti kulutustutkimuksen tietoja tarvitaan apuna kohdennettaessa tuotteiden tarjontaa ja kysyntää kaupan ym. toimialoilla. Toimipaikkarekisterin tiedoista johdetut kulutusmenotiedot muodostavat rungon kulutustutkimusta täydentävien ja korvaavien lähteiden käytössä. (Pirinen 2008.)

Sen lisäksi, että esimerkiksi vähittäiskaupan myynnin jakaminen yksityiseen ja muuhun kulutukseen on vaikeaa, niin kansantalouden tilinpidon tietojen vertailukelpoisuus kulutustutkimuksen

tietojen kanssa riippuu myös siitä, kuinka hyvin pystytään poistamaan laitosväestön ja ulkomaisten matkailijoiden kulutusosuudet yksittäisistä kansantalouden tilinpidon kulutusryhmistä. Kulutustutkimuksen tiedot eivät sisällä laitosväestön ja ulkomaisten matkailijoiden kulutusta. Eroja näiden kahden tilaston kulutusestimaatteihin voivat aiheuttaa myös muutokset suomalaisten ulkomaan kulutuksessa. Suomalaisten ulkomaan kulutuksen jakaminen eri kulutusmenoryhmiin onnistuu kulutustutkimuksessakin vain hyvin karkealla tasolla. Kulutusmenojen estimointi on näiltä osin vaikeutunut johtuen suomalaisten lisääntyneestä ulkomaanmatkailusta sekä kasvaneesta ulkomaalaisten matkailijoiden kulutuksesta Suomessa.

Vuoden 2006 kulutustutkimuksessa on pyritty systemaattisesti parantamaan tiedonkeruuta mm. haastattelukysymyksien viiteaikojen pituutta lyhentämällä. Viiteaikojen lyhentäminen helpottaa haastateltavien muistamista olipa kyseessä kestopalveluiden ostot tai yhteiskunnallisten palvelujen käyttö. Kuittien kerääminen kahden viikon päiväkirjajaksolta tietojen kirjaamisen sijasta on helpottanut kotitalouksien työtä ja ainakin joltain osin parantanut laatua. Toisaalta kuittien kerääminen salliminen on voinut vaikuttaa siihen, että kuitittomat hankinnat ovat jääneet kirjaamatta päiväkirjaan. Kokonaissaldo lienee kuitenkin positiivinen, koska valtaosa kulutuspäiväkirjajaksolta kerättävistä tiedoista tulee päivittäistavarakaupoista tehtävistä ostoista.

Kuluttamisen muodot ja kohteet ovat lisääntyneet trendimäisesti, jonka vuoksi kulutuksen kattava haltuunotto käy koko ajan vaikeammaksi. Esimerkiksi internetin kautta tehtävät ostot ovat kasvava haaste myös kulutustutkimuksen tiedonkeruulle. Myös palvelujen monipuolistuminen vaatii jatkossa huolellista tiedonkeruuta. Tässä tehty laatuanalyysi antaa hyvät mahdollisuudet kehittää seuraavaa tiedonkeruuta paremmaksi.

8 Tietojen saatavuus

Tilastokeskuksen kulutustutkimuksen tuloksia, artikkeleita ja julkaisuja on saatavilla tilaston internet-sivuilta: <http://tilastokeskus.fi/til/ktutk/index.html>.

Tietokantataulukot kotitalouksien kulutusmenoista kotitaloutta kohden sekä kotitalouksien lukumääriä ja kokoa koskevista taustatiedoista vuosilta 1985–2006 on saatavissa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Taulukot on saatavissa tarkimmalla luokitustasolla mm. kotitaloustyyppin, viitehenkilön sosioekonomisen aseman, kotitalouden asuinalueen ja tulojen sekä viitehenkilön iän mukaan. Suomenkieliset taulukot löytyvät osoitteesta: http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/tul/ktutk/ktutk_fi.asp.

Lisäksi tuloksista julkaistaan painettu peruseräportti kesäkuussa 2009.

Tilaustaulukot

Valmiiden taulukoiden lisäksi tehdään tilaustaulukoita ja selvityksiä asiakkaiden toiveiden mukaisesti.

Tiedustelut: Anton Antonius, p. (09) 1734 3415, sähköposti: anton.antonius@tilastokeskus.fi

Tutkimusaineistot

Tutkimuslaitokset ja korkeakoulut voivat hakea käyttö lupaa aineistojen tutkimuskäyttöä. Tutkimuskäyttöön suunnitellut vertailukelpoiset palvelutiedostot ovat maksullisia ja niitä on saatavilla vuosilta 1985, 1990, 1994–1996, 1998, 2001 ja 2006.

Tiedustelut: Perttu Melkas, p. (09) 1734 2511, sähköposti: perttu.melkas@tilastokeskus.fi

Kansainväliset kulutusvertailut

EU-maita koskevaa tietoa on saatavilla vuosilta 1988, 1994, 1999 ja 2005. Suomen tiedot eivät ole mukana vuoden 1988 vertailussa.

Tiedustelut: Tilastokeskus, EU-tietopalvelu, p. (09) 1734 2221.

Lähteet

- Djerf, K. – Lindqvist, M. (1993). Kotitaloustiedustelu 1990. Laatuselvitys. Tilastokeskus. Keskustelumuistioita 3/93.
- Eurostat (2003). Household budget surveys in the EU – Methodology and recommendations for harmonisation 2003. Luxembourg.
- Eurostat (1997). Household Budget Surveys in the EU. Methodology and recommendations for harmonisation. Luxembourg.
- Expert Group on Household Income Statistics – The Canberra Group: Final Report and Recommendations, Ottawa 2001.
- Groves, R. – Couper, M. – Mick, P. (1999). Non-response in household interview surveys. s. 344. Wiley&P. Sons.
- Kinnunen, A. – Lehtinen, I. (1998). Kuluttajahintaindeksi 1995=100. Käsikirjoja 39. Tilastokeskus.
- Lundström, S. ja Särndal, C.-E. (2001). Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfections. A Current Best Methods (CBM) Manual. Statistics Sweden. Örebro: SCB-tryck.
- Pirinen, O. (2008). Kulutustutkimuksen ulkopuolisten tilastoaineistojen käyttö kansantalouden tilinpidon kotitalouksien kulutusmenojen laskennassa. Muistio 3.11.2008 Kulutustutkimuksen selvitystyöryhmälle.
- Sautory, O. (1993). La Macro CALMAR. Redressement d'un échantillon par calage sur marges. I.N.S.E.E. Série des documents de travail n°F 9310. Paris: I.N.S.E.E.
- Silberstein, A.R.– Scott, S. (1991). Expenditure Diary Surveys and their Associated Errors. Teoksessa Biemer, P.– Groves, R.M. – Lyberg, L. – Mathiowetz, N.A – Sundman, S. Measurement Errors in Surveys, s. 303–326. John Wiley&Sons, Inc.
- Tanner (1998). How Much Do Consumers Spend? Comparing the FES and National Accounts. Banks, J. – Johnson, P. toimittamassa kirjassa How reliable is the Family Expenditure Survey? Trends in Income and Expenditures over Time s. 67-121. The Institute For Fiscal Studies.
- Tilastokeskus (2008a). Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot 2008. Käsikirjoja 28.
- Tilastokeskus (2008b). Tulonjakotilasto 2006, Tulot ja kulutus 2008.
- Tilastokeskus (2008c). Tupakkatilasto [verkkajulkaisu http://www.stat.fi/til/tup/2007/tup_2007_2008-12-18_tie_001.html]
- Tilastokeskus (2007). Laatu tilastoissa, Käsikirjoja 43.
- Tilastokeskus (2006). Perheet 2006, Väestö 2007.
- Tilastokeskus (2004a). Koulutusluokitus 2003. Käsikirjoja 1.
- Tilastokeskus (2004b). Kulutustutkimus 2001. Laatuselvitys, Katsauksia 2004/5.
- Tilastokeskus (1989). Sosioekonomisen aseman luokitus 1989. Käsikirjoja 17.

Liite 1.

Kulutustutkimuksen 2006 päiväkirja

Haastattelututkimukset
00022 TILASTOKESKUS
Puh. (09) 17 341

Kotitalousnumero |_|_|_|_|_|_|_|_|

KULUTUSTUTKIMUS 2006

KOTITALOUDEN KULUTUSPÄIVÄKIRJA

Päiväkirjajakso on kaksi viikkoa

Alkaa : torstai ___/___ 200__
Päättyy: keskiviikko ___/___ 200__

Jos haluatte kysyä tutkimuksesta tai päiväkirjan täyttämisestä,
voitte ottaa yhteyttä :

MERKITSE KOTITALOUDEN JÄSENET

Etunimi	Ikä

Etunimi	Ikä

Muista pitää kirjaa kaikista kotitalouden menoista !

- Ruoka ja juomat, myös alkoholi
- Ruokailu kodin ulkopuolella
- Vaate- ja jalkineostot
- Kodintekstiilit ja sisustaminen
- Terveystenhoito: lääkkeet, vitamiinit, hygieniatuotteet yms.
- Liikenne: bussi- ja junamatkat, taksimatkat, auton huolto ja korjaus, bensiini yms.
- Vapaa-aika: kirjat, lehdet, levyt, videot, lotto, veikkaus, harrastukset yms.
- Palvelut: kampaamo- ja parturimaksut, teatteri- ja elokuvaliput yms.
- Suoraveloitukset ja laskut
- Muut menot: lahjat, lasten menot yms.

Hyvä kulutuspäiväkirjan pitäjä !

- ✓ *Säästä kauppakuitit - niiden lähettäminen kuittipussissa riittää !*
- ✓ *Täytä kulutuspäiväkirjaa päivittäin kahden viikon ajan*
- ✓ *Jokaiselle päivälle on varattu oma aukeama*
- ✓ *Huolehdi siitä, että talouden jäsenten kaikki menot tulevat mukaan*
- ✓ *Muista täyttää myös ”Omat tuotteet” - sivut (s. X)*

Kulutuspäiväkirjan pito on helppoa - kassakuitit riittävät!

Päivittäistavaroiden osalta riittää kassakuittien kerääminen kuittipussiin.

Tarkista kuitenkin, että kuiteissa on tarkka tieto tuotteesta (esimerkiksi rasvaton piimä - ei pelkkä elintarvike). Tarvittaessa yliviivaa tuote ja kirjoita tarkempi kuvaus päiväaukeamalle.

Kaikista liikkeistä ja kaupoista (esim. kioski, tori, parturi yms.) ei kuitenkaan saa kuittia. Näissä tapauksissa kirjoita tiedot päiväaukeamalle.

Tulosten luotettavuuden kannalta on tärkeää, että kaikista menoista on joko kassakuitti tai päiväkirjamerkintä - mutta ei molempia.

Antamanne tiedot ovat luottamuksellisia. Tilastokeskusta sitoo salassapitovelvollisuus.

Kiitos yhteistyöstä!

Näin täytät päiväaukeaman

OSTOKSET JA PALVELUT

Jokaiselle päivälle on varattu oma aukeamansa. Voitte laittaa kuitit päivän ostoksista kuittikuoreen tai vaihtoehtoisesti merkitä ne päiväaukeamalle. Tälle sivulle kirjoitetaan myös ne ostokset ja palvelut, joista ei ole kuittia. Myös epätarkkojen kuittien tiedot selvennetään tähän (muista ylivivata tuotteen kuitista - ettei ostos tule kahteen kertaan).

OSTOKSET JA PALVELUT	Kokonaishinta		Saatu toiselta kotitaloudelta (ympyröi)	Annettu toiselle kotitaloudelle (ympyröi)
	euro	snt		
<i>kampaaja</i>			1	2
Vaateista merkitse kenelle ostettu → <i>2 paitapuseroa Maijalle</i>			1	2
<i>taksimatka</i>			1	2
<i>2 rasvatonta pöimää</i>			1	2
<i>teatteriliput</i>			1	2
<i>lasku koulukuvista</i>			1	2
<i>parkkimaksu</i>			1	2
<i>lotto</i>			1	2
<i>videon vuokra</i>			1	2
Lääkkeistä onko se reseptilääke vai ei → <i>lääke, resepti</i>			1	2
<i>uimahallimaksu</i>			1	2

Kirjaa kaikki menot, joista et liitä mukaan kuittia, mahdollisimman tarkkaan.

Ostoksen hinta tähän euroina ja sentteinä

Ympyröi, jos tuote on saatu toiselta kotitaloudelta. Hinta arvio riittää

Ympyröi, jos tuote on annettu toiselle kotitaloudelle ulkopuolelle (esim. kotoa muuttaneelle lapselle)

Mitä menoja otetaan mukaan?

- Kaikki päivän aikana ostetut ja tilatut tavarat ja palvelut, vaikka maksu niistä suoritettaisiin myöhemmin (esim. VISA:lla tai osamaksulla). Internet-ostokset kirjataan tilauspäivälle.
- Suoraan pankkitililtä veloitetut maksut maksupäivänään (esim. tilinhoitomaksu)
- Maksetut laskut (päiväkirjajaksolla ostetut tavarat ja palvelut)
- Toisilta kotitalouksilta **saadut tuotteet** (hinta-arvio riittää) ja toisille talouksille **ostetut tuotteet**.

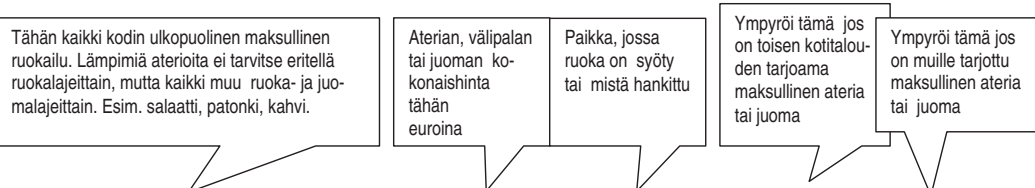
Mitä menoja ei tarvitse merkitä?

- Ulkomaan matkoilla ja ulkomailta tehtyjä ostoksia ei tarvitse merkitä - ne kysyttiin haastattelusta
- Maksu- tai luottokorttilaskuja tai osamaksueriä
- Maatalouden tai muun yritystoiminnan kustannuksia
- Kotitalouden sisäisiä maksuja mm. viikkorahoja kotitalouteen kuuluville lapsille

Näin täytät päiväaukeaman

RAVINTOLA-, KAHVILA- JA RUOKALAOSTOKSET

Päiväaukeaman oikea puoli on varattu kodin ulkopuoliselle ruokailulle. Tähän tulevat **vain ostetut** ateriat, välipalat ja juomat. Myös mukaan otetut ja kotiin tilatut ateriat.

KODIN ULKOPUOLINEN RUOKAILU Erittele välipalat, jälkiruuat, alkoholi- ja alkoholittomat juomat mahdollisimman tarkkaan.	Määrä kpl	Kokonais-hinta		Paikka (ympyröi) 1 = ravintola, kahvila yms. 2 = työpaikka- tai opiskeluruokala 3 = palvelukeskus tai -talo	Saatu toiselta kotitaloudelta (ympyröi)	Tarjottu toiselle kotitaloudelle (ympyröi)
		euro	snt			
<i>ateria</i>	2			1 2 3	1	2
<i>kanasalaatti</i>	1			1 2 3	1	2
<i>maitolasi</i>	1			1 2 3		
<i>olut</i>	5			1 2 3	1	2
<i>kahvi + viineri</i>				1 2 3	1	2
<i>hampurilainen+kola</i>				1 2 3	1	2
				1 2 3	1	2
				1 2 3	1	2

Mitä menoja otetaan mukaan?

- Lämpimistä aterioista riittää merkintä: *ateria*.
- Muu ruokailu ruoka- ja juomalajeittain. Esimerkiksi salaattilautanen, hot dog, karjalanpiirakka, jäätelö, viineri. Juomat merkitään erikseen, jos niistä maksetaan erillinen hinta. Esim. maito, mehu, kahvi, siideri, viinilasi tai drinkki. Pakettihintoja (*seisova pöytä* tai lounas, johon sisältyy esim. ruoka, salaatti ja juoma) ei tarvitse jaksaa, ei myöskään *kahvi + pulla* tai *olut + täytetty patonki* -tarjouksia.
- Hampurilais- ja pikaravintoloiden, grillikioskien ja pizzerioiden ruoat - myös mukaan otetut ja kotiin tilatut ruoat
- Jos maksu on suoritettu esim. lounaseteileillä, merkitään lounassetelin arvo.
- Ystävien tarjoamat ruuat ja juomat sarakkeeseen ”*Saatu toiselta kotitaloudelta*”.

Mitä menoja ei tarvitse merkitä?

- oppilaitoksissa, kouluissa ja päiväkodeissa syötyjä maksuttomia aterioita
- työnantajan tarjoamia maksuttomia aterioita (ravintoetu)

Näin täytät

OMAT JA SAADUT PUUTARHA-, MAATALOUS- JA LUONNONTUOTTEET

Omat ja saadut puutarha-, maatalous- ja luonnontuotteet

Taulukoihin kirjataan kaikki kotitalouden viimeisten 12 kuukauden aikana käyttämät itse poimitut, kasvatetut, kalastetut ja metsästetyt sekä saadut puutarha-, maatalous- ja riistatuotteet:

1. hedelmät ja puutarhamarjat
2. muut puutarhatuotteet (vihannekset, juurekset)
3. luonnonmarjat ja sienet
4. maataloustuotteet (vilja, liha, kananmunat)
5. riistä ja kala

Taulukoihin **merkittään tuotteiden määrä**, jonka olette käyttäneet ruuaksi omassa kotitaloudessanne. Määrän voi ilmoittaa joko kiloina tai litroina, arviokin riittää. Tuotteiden hintaa ei tarvitse arvioida.

Kun säilötte, pakastatte tai muuten käsittelette kalaa, riistaa, marjoja, sieniä tai muita keräilytuotteita, merkitkää määräksi tuoreen tavaran määrä ennen käsittelyä.

Huomatkaa, **ettei** kaupasta, torilta tai suoraan poimijalta **ostettuja** vastaavia tuotteita merkitä tähän, vaan päiväkirjaan normaalisti päiväaukeaman ruokaostotaulukkoon - ja vain päiväkirjajakson ajalta.

Tarkoituksena on selvittää **kotitalouksien omaa kulutusta**, eikä siksi mukaan oteta toiselle kotitaloudelle annettuja tai myytyjä tuotteita eikä esim. siemenperunoita tai eläimille syötettyjä tuotteita.

OMAT JA SAADUT LUONNONTUOTTEET

HEDELMÄT JA PUUTARHAMARJAT

viimeisten 12 kk aikana

Merkitkää taulukkoon, kuinka paljon kotitaloudessanne on käytetty omia tai saatuja hedelmiä tai puutarhamarjoja **viimeisten 12 kuukauden aikana**. Laittakaa tuoreiden tuotteiden määrä kiloina tai litroina.

ei omia tai saatuja hedelmiä tai puutarhamarjoja

HEDELMÄT JA PUUTARHAMARJAT	Kiloa	Litraa
Omenia		
Muita hedelmiä		
Mansikoita		
Mustia viinimarjoja		
Punaisia tai valkoisia viinimarjoja		
Muita puutarhamarjoja, mitä ? (esim. vadelmia)		

MUUT PUUTARHATUOTTEET

viimeisten 12 kk aikana

Merkitkää taulukkoon, kuinka paljon kotitaloudessanne on käytetty seuraavia omia tai saatuja puutarhatuotteita **viimeisten 12 kuukauden aikana**.

ei omia tai saatuja puutarhatuotteita

PUUTARHATUOTTEET	Kiloa	Litraa
Perunoita		
Porkkanoita		
Punajuuria		
Sipulia		
Tomaattia		
Kurkkua		
Kaalia, mitä?		
Muita omia tai saatuja puutarhatuotteita, mitä? (esim. raparperia)		

LUONNONMARJAT JA SIENET

viimeisten 12 kk aikana

Merkitkää taulukkoon, kuinka paljon kotitaloudessanne on käytetty seuraavia itse poimittuja tai saatuja luonnonmarjoja tai sieniä **viimeisten 12 kuukauden aikana**. Laittakaa tuoreiden tuotteiden määrä kiloina tai litroina.

ei itse poimittuja tai saatuja luonnonmarjoja tai sieniä

LUONNONMARJAT JA SIENET	Kiloa	Litraa
Puolukoita, karpaloita		
Mustikoita		
Hilloja (lakkoja, suomuuraimia)		
Muita luonnonmarjoja, mitä?		
Sieniä (myös itse viljellyt sienet)		

RIISTA JA KALA

viimeisten 12 kk aikana

Merkitkää taulukkoon, kuinka paljon kotitaloudessanne on käytetty riistaa tai kaloja, joita olette itse pyydystäneet tai saaneet **viimeisten 12 kuukauden aikana**.

ei itse pyydettyä tai saatua riistaa tai kalaa

RIISTA JA KALA	Kiloa
Ahvenia	
Haukia	
Siikaa	
Muita kaloja, mitä?	
Hirven lihaa	
Muuta riistaa, mitä?	

MAATALOUSTUOTTEET**viimeisten 12 kk aikana**

Merkitkää taulukkoon, kuinka paljon kotitaloudessanne on käytetty seuraavia omia tai saatuja maataloustuotteita **viimeisten 12 kuukauden aikana**.

ei omia tai saatuja maataloustuotteita

MAATALOUSTUOTTEET	Kiloa	Litraa
Tilamaitoa		
Munia		
Viljaa, mitä?		
Naudan lihaa		
Sian lihaa		
Poron lihaa		
Siipikarjan lihaa		
Hunajaa		
Muita omia tai saatuja maataloustuotteita, mitä?		

Liite 2.

Eurostatin yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukainen luokitus

COICOP-HBS (2005)

00	KULUTUSMENOT
01	ELINTARVIKKEET JA ALKOHOLITTOMAT JUOMAT
01.1.	ELINTARVIKKEET
01.1.1.	Viljatuotteet ja leipä (KR)
01.1.1.1.	Riisi
01.1.1.2.	Leipä
01.1.1.3.	Pastatuotteet
01.1.1.4.	Konditoriatuotteet
01.1.1.5.	Voileivät
01.1.1.6.	Muut tuotteet
01.1.2.	Liha (KR)
01.1.2.1.	Tuore, jäähdytetty tai pakastettu naudanliha
01.1.2.2.	Tuore, jäähdytetty tai pakastettu sianliha
01.1.2.3.	Tuore, jäähdytetty tai pakastettu lampaan- ja vuohenliha
01.1.2.4.	Tuore, jäähdytetty tai pakastettu siipikarjan liha
01.1.2.5.	Kuivattu, suolattu tai savustettu liha ja syötävät teurastuksen sivutuotteet
01.1.2.6.	Muu säilöty tai käsitelty liha ja lihapohjaiset valmisteet
01.1.2.7.	Muu tuore, jäähdytetty tai pakastettu syötävä liha
01.1.3.	Kala (KR)
01.1.3.1.	Tuore, jäähdytetty tai pakastettu kala
01.1.3.2.	Tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut äyriäiset ja nilviäiset
01.1.3.3.	Kuivattu, savustettu tai suolattu kala sekä äyriäiset ja nilviäiset
01.1.3.4.	Muu säilöty tai käsitelty kala ja äyriäiset ja nilviäiset sekä kala-, äyriäis- ja nilviäisvalmisteet
01.1.4.	Maitotuotteet, juusto ja kananmunat (KR)
01.1.4.1.	Täysmaito
01.1.4.2.	Vähärasvainen maito
01.1.4.3.	Säilöty maito
01.1.4.4.	Jogurtti
01.1.4.5.	Juustot ja juoksetetut tuotteet
01.1.4.6.	Muut maitotuotteet
01.1.4.7.	Munat
01.1.5.	Öljyt ja rasvat (KR)
01.1.5.1.	Voi
01.1.5.2.	Margariinit ja muut kasvirasvat
01.1.5.3.	Oliiviöljy
01.1.5.4.	Syötävät öljyt
01.1.5.5.	Muut syötävät eläinrasvat
01.1.6.	Hedelmät (KR)
01.1.6.1.	Sitruhedelmät (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.6.2.	Banaanit (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.6.3.	Omenat (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.6.4.	Päärynät (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.6.5.	Kivelliset hedelmät (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.6.6.	Marjat (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.6.7.	Muut tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut hedelmät
01.1.6.8.	Kuivatut hedelmät
01.1.6.9.	Säilötyt hedelmät ja hedelmäpohjaiset tuotteet.
01.1.7.	Vihannekset (KR)
01.1.7.1.	Lehtiensä tai varsiansa vuoksi viljellyt vihannekset (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.7.2.	Kaalit (tuoreet tai jäähdytetyt)
01.1.7.3.	Hedelmiensä vuoksi viljellyt vihannekset (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.7.4.	Juurekset, tärkkelystä sisältämättömät sipulit ja sienet (tuoreet, jäähdytetyt tai pakastetut)
01.1.7.5.	Kuivatut vihannekset
01.1.7.6.	Muut säilötyt tai käsitellyt vihannekset

Liite 2. Jatkuu

01.1.7.7.	Perunat
01.1.7.8.	Muut mukulakasvit ja mukulakasvituotteet
01.1.8.	Sokeri, hillot, hunaja, suklaa ja makeiset (KR)
01.1.8.1.	Sokeri
01.1.8.2.	Hillot ja marmeladit
01.1.8.3.	Suklaa
01.1.8.4.	Makeistuotteet
01.1.8.5.	Mehujäät ja jäätelöt
01.1.8.6.	Muut sokerituotteet
01.1.9.	Ruokavalmisteet, muualla luokittelemattomat (KR)
01.1.9.1.	Kastikkeet
01.1.9.2.	Suola, mausteet ja mausteyrtit
01.1.9.3.	Lastenruoat, leivontahiiva, jälkiruokavalmisteet, pussikeitot ym.
01.1.9.4.	Muut ruokavalmisteet, muualla luokittelemattomat
01.2.	ALKOHOLITTOMAT JUOMAT
01.2.1.	Kahvi, tee ja kaakao (KR)
01.2.1.1.	Kahvi
01.2.1.2.	Tee
01.2.1.3.	Kaakao ja kaakaojauhe
01.2.2.	Kivennäisvedet, virvoitusjuomat, hedelmä- ja vihannesmehut (KR)
01.2.2.1.	Kivennäis- tai lähdevedet
01.2.2.2.	Virvoitusjuomat
01.2.2.3.	Hedelmämeheit
01.2.2.4.	Vihannesmehut
02	ALKOHOLIJUOMAT, TUPAKKA JA HUUMAUSAINHEET
02.1.	ALKOHOLIJUOMAT
02.1.1.	Väkevät alkoholijuomat (KR)
02.1.1.1.	Väkevät alkoholijuomat ja liköörit
02.1.2.	Viini (KR)
02.1.2.1.	Viinirypäleistä tai muista hedelmistä valmistettu viini
02.1.2.2.	Muut
02.1.3.	Olut (KR)
02.1.3.1.	Olut
02.2.	TUPAKKA
02.2.1.	Tupakka (KR)
02.2.1.1.	Savukkeet
02.2.1.2.	Sikarit
02.2.1.3.	Muu tupakka
02.3.	HUUMAUSAINHEET
02.3.1.	Huumausaineet (KR)
02.3.1.1.	Huumausaineet
03	VAATETUS JA JALKINEET
03.1.	VAATETUS
03.1.1.	Vaatteiden valmistusaineet (PKS)
03.1.1.1.	Vaatteiden valmistusaineet
03.1.2.	Vaatteet (PKS)
03.1.2.1.	Miesten vaatteet
03.1.2.2.	Naisten vaatteet
03.1.2.3.	Lasten (3–13 vuotiaat) ja vauvojen (0–2 vuotiaat) vaatteet
03.1.3.	Asusteet ja pukineet (PKS)
03.1.3.1.	Asusteet ja pukineet
03.1.4.	Vaatteiden pesu, korjaus ja vuokraus (P)
03.1.4.1.	Vaatteiden pesu, korjaus ja vuokraus
03.2.	JALKINEET
03.2.1.	Kengät ja muut jalkineet (PKS)
03.2.1.1.	Miesten jalkineet
03.2.1.2.	Naisten jalkineet
03.2.1.3.	Lasten (3–13 vuotiaat) ja vauvojen (0–2 vuotiaat) jalkineet

Liite 2. Jatkuu

03.2.2.	Jalkineiden korjaus ja vuokraus (P)
03.2.2.1.	Jalkineiden korjaus ja vuokraus
04	ASUMINEN, VESI, SÄHKÖ, KAASU JA MUUT POLTTOAINEET
04.1.	TODELLISET ASUNTOJEN VUOKRAT
04.1.1.	Vuokralaisen maksamat todelliset vuokrat (P)
04.1.1.1.	Vuokralaisen maksamat todelliset vuokrat
04.1.2.	Muut todelliset vuokrat (P)
04.1.2.1.	Muut todelliset vuokrat
04.2.	LASKENNALLISET ASUNTOJEN VUOKRAT
04.2.1.	Omistamassaan asunnossa asuvien laskennalliset vuokrat (P)
04.2.1.1.	Omistamassaan asunnossa asuvien laskennalliset vuokrat
04.2.2.	Muut laskennalliset vuokrat (P)
04.2.2.1.	Ilmaiseksi asuvien kotitalouksien laskennalliset vuokrat
04.2.2.2.	(Toissijaisista asunnoista maksetut laskennalliset vuokrat – Ei koske kulutustutkimuksia.)
04.3.	ASUNNON HUOLTO JA KORJAUS
04.3.1.	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät materiaalit (KR)
04.3.1.1.	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät materiaalit
04.3.2.	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät palvelut (P)
04.3.2.1.	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät palvelut
04.4.	VESI JA MUUT SEKALAISET ASUMISEEN LIITTYVÄT PALVELUT
04.4.1.	Vesi (P)
04.4.1.1.	Vesi
04.4.2.	Jätteiden keruu (P)
04.4.2.1.	Jätteiden keruu
04.4.3.	Jätevesi (P)
04.4.3.1.	Jätevesi
04.4.4.	Muut asumiseen liittyvät palvelut, muualla luokittelemattomat (P)
04.4.4.1.	Muut asumiseen liittyvät palvelut, muualla luokittelemattomat
04.5.	SÄHKÖ, KAASU JA MUUT POLTTOAINEET
04.5.1.	Sähkö (KR)
04.5.1.1.	Sähkö.
04.5.2.	Kaasu (KR)
04.5.2.1.	Kaupunkikaasu ja maakaasu
04.5.2.2.	Nestemäiset hiilivedyt (butaani, propaani yms.)
04.5.3.	Nestemäiset polttoaineet (KR)
04.5.3.1.	Nestemäiset polttoaineet
04.5.4.	Kiinteät polttoaineet (KR)
04.5.4.1.	Kiinteät polttoaineet
04.5.5.	Lämpöenergia (KR)
04.5.5.1.	Kuuma vesi, höyry ja jää
05	KALUSTEET, KOTITALOUSKONEET JA YLEINEN KODINHOITO
05.1.	HUONEKALUT JA KALUSTEET, MATOT JA MUUT LATTIANPÄÄLLYSTEET
05.1.1.	Huonekalut ja kalusteet (KS)
05.1.1.1.	Huonekalut ja kalusteet
05.1.2.	Matot ja muut lattiapäällysteet (KS)
05.1.2.1.	Matot ja muut lattiapäällysteet
05.1.3.	Huonekalujen, kalusteiden ja lattiapäällysteiden korjaus (P)
05.1.3.1.	Huonekalujen, kalusteiden ja lattiapäällysteiden korjaus.
05.2.	KODINTEKSTIILIT
05.2.1.	Kodintekstiilit (PKS)
05.2.1.1.	Kodintekstiilit
05.3.	KODINKONEET
05.3.1.	Sähkökäyttöiset ja muut suuret kodinkoneet ja laitteet (KS)
05.3.1.1.	Jääkaapit, pakastimet ja jääkaappipakastimet
05.3.1.2.	Pesukoneet, kuivausrummut ja astianpesukoneet
05.3.1.3.	Keittimet
05.3.1.4.	Lämmittimet ja ilmastointilaitteet
05.3.1.5.	Puhdistuslaitteet

Liite 2. Jatkuu

05.3.1.6.	Ompelu- ja kutomakoneet
05.3.1.7.	Muut suuret kodinkoneet ja laitteet
05.3.2.	Pienet sähkökäyttöiset kodinkoneet (PKS)
05.3.2.1.	Pienet sähkökäyttöiset kodinkoneet
05.3.3.	Kodinkoneiden korjaus (P)
05.3.3.1.	Kodinkoneiden korjaus
05.4.	LASITAVARAT, ASTIAT JA KOTITALOUSTARVIKKEET
05.4.1.	Lasitavarat, astiat ja kotitaloustarvikkeet (PKS)
05.4.1.1.	Lasitavarat ja astiat
05.4.1.2.	Ruokailuvälineet ja hopeaesineet
05.4.1.3.	Keittiö- ja kotitalousvälineet
05.4.1.4.	Lasitavarojen, astioiden ja kotitaloustarvikkeiden korjaus
05.5.	KODIN JA PUUTARHAN TYÖKALUT JA LAITTEET
05.5.1.	Suuret työkalut ja laitteet (KS)
05.5.1.1.	Suuret työkalut ja laitteet
05.5.2.	Pienet työkalut ja erilaiset lisävarusteet (PKS)
05.5.2.1.	Pienet työkalut ja erilaiset lisävarusteet
05.6.	KOTITALOUDEN HOITOON LIITTYVÄT TAVARAT JA PALVELUT
05.6.1.	Kodin kulutustavarat (KR)
05.6.1.1.	Puhdistus- ja siivousaineet
05.6.1.2.	Muut kodin kulutustavarat
05.6.2.	Kotitalouspalvelut (P)
05.6.2.1.	Kotitalouden yksityinen työvoima
05.6.2.2.	Kotitalouspalvelut kodin ulkopuolella
06	TERVEYS
06.1.	LÄÄKEVALMISTEET, HOITOLAITTEET JA -VÄLINEET
06.1.1.	Farmaseuttiset tuotteet (KR)
06.1.1.1.	Farmaseuttiset tuotteet
06.1.2.	Muut lääkevalmisteet (KR)
06.1.2.1.	Muut lääkevalmisteet
06.1.3.	Hoitolaitteet ja -välineet (KS)
06.1.3.1.	Hoitolaitteet ja -välineet
06.2.	AVOHOITOPALVELUT
06.2.1.	Sairaanhoidopalvelut (P)
06.2.1.1.	Sairaanhoidopalvelut
06.2.2.	Hammashoitopalvelut (P)
06.2.2.1.	Hammashoitopalvelut
06.2.3.	Avustavat hoitopalvelut (P)
06.2.3.1.	Lääketieteellisiä analyysejä suorittavien laboratorioden ja röntgenkuvauskeskusten palvelut
06.2.3.2.	Avustavan hoitohenkilöstön palvelut
06.2.3.3.	Muut sairaalan ulkopuoliset palvelut
06.3.	SAIRAALAPALVELUT
06.3.1.	Sairaalapalvelut (P)
06.3.1.1.	Sairaalapalvelut
07	LIIKENNE
07.1.	AJONEUVOJEN HANKINTA
07.1.1.	Autot (KS)
07.1.1.1.	Uusien autojen hankinta
07.1.1.2.	Käytettyjen autojen hankinta
07.1.2.	Moottoripyörät (KS)
07.1.2.1.	Moottoripyörät
07.1.3.	Polkupyörät (KS)
07.1.3.1.	Polkupyörät
07.1.4.	Eläinvetoiset ajoneuvot (KS)
07.1.4.1.	Eläinvetoiset ajoneuvot
07.2.	YKSITYISAJONEUVOJEN KÄYTTÖ
07.2.1.	Varaosat ja lisävarusteet (PKS)
07.2.1.1.	Varaosat ja lisävarusteet

Liite 2. Jatkuu

07.2.2.	Poltto- ja voiteluaineet (KR)
07.2.2.1.	Poltto- ja voiteluaineet
07.2.3.	Yksityisajoneuvojen huolto ja korjaus (P)
07.2.3.1.	Huolto ja korjaus
07.2.4.	Muut yksityisajoneuvoihin liittyvät palvelut (P)
07.2.4.1.	Muut yksityisajoneuvoihin liittyvät palvelut
07.3.	JULKINEN LIIKENNE
07.3.1.	Matkustajaliikenne junilla (P)
07.3.1.1.	Matkustajaliikenne junilla
07.3.2.	Matkustajaliikenne teitse (P)
07.3.2.1.	Matkustajaliikenne teitse
07.3.3.	Matkustajalentoliikenne (P)
07.3.3.1.	Matkustajalentoliikenne
07.3.4.	Matkustajaliikenne meritse ja vesiteitse (P)
07.3.4.1.	Matkustajaliikenne meritse ja vesiteitse
07.3.5.	Yhdistetty matkustajaliikenne (P)
07.3.5.1.	Yhdistetty matkustajaliikenne
07.3.6.	Muut ostetut matkustuspalvelut (P)
07.3.6.1.	Muut ostetut matkustuspalvelut
08	VIESTINTÄ
08.1.	POSTIPALVELUT
08.1.1.	Postipalvelut (P)
08.1.1.1.	Postipalvelut
08.2.	PUHELIN- JA TELEKOPIOLAITTEET
08.2.1.	Puhelin- ja telekopiolaitteet (KS)
08.2.1.1.	Puhelin- ja telekopiolaitteet
08.3.	PUHELIN- JA TELEKOPIOPALVELUT
08.3.1.	Puhelin- ja telekopiopalvelut (P)
08.3.1.1.	Puhelin- ja telekopiopalvelut
09	KULTTUURI JA VAPAA-AIKA
09.1.	AUDIOVISUAALISET LAITTEET, VALOKUVAUSLAITTEET JA TIETOJENKÄSITTELYLAITTEET
09.1.1.	Äänen ja kuvan vastaanottoon, tallentamiseen ja toistoon käytetyt laitteet (KS)
09.1.1.1.	Äänen ja kuvan vastaanottoon, tallentamiseen ja toistoon käytetyt laitteet
09.1.1.2.	Telesiot, videolaitteet ja nauhurit
09.1.2.	Valokuvaus- ja elokuva-laitteet ja optiset laitteet (KS)
09.1.2.1.	Valokuvaus- ja elokuva-laitteet
09.1.2.2.	Optiset laitteet
09.1.3.	Tietojenkäsittelylaitteet (KS)
09.1.3.1.	Tietojenkäsittelylaitteet
09.1.4.	Tallennusvälineet (PKS)
09.1.4.1.	Kuvan ja äänen tallennusvälineet
09.1.5.	Audiovisuaalisten laitteiden, valokuvauslaitteiden ja tietojenkäsittelylaitteiden korjaus (P)
09.1.5.1.	Audiovisuaalisten laitteiden, valokuvauslaitteiden ja tietojenkäsittelylaitteiden korjaus
09.2.	MUUT KULTTUURIIN JA VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT KESTOKULUTUSTAVARAT
09.2.1.	Ulkokäyttöön tarkoitetut vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat (KS)
09.2.1.1.	Ulkokäyttöön tarkoitetut vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat
09.2.2.	Soittimet ja sisäkäyttöön tarkoitetut vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat (KS)
09.2.2.1.	Soittimet
09.2.2.2.	Sisäkäyttöön tarkoitetut vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat
09.2.3.	Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvien muiden kestokulutustavaroiden huolto ja korjaus (P)
09.2.3.1.	Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvien muiden kestokulutustarvikkeiden huolto ja korjaus
09.3.	MUUT VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT TARVIKKEET JA LAITTEET, PUUTARHAT JA LEMMIKKIELÄIMET
09.3.1.	Pelit, lelut ja harrastusvälineet (PKS)
09.3.1.1.	Pelit, lelut ja harrastusvälineet
09.3.2.	Urheilu- ja retkeilyvälineet (PKS)
09.3.2.1.	Urheilu- ja retkeilyvälineet
09.3.3.	Puutarhat, kasvit ja kukat (KR)
09.3.3.1.	Puutarhat, kasvit ja kukat

Liite 2. Jatkuu

09.3.4.	Lemmikkieläimet ja niihin liittyvät tuotteet (KR)
09.3.4.1.	Lemmikkieläimet ja niihin liittyvät tuotteet
09.3.5.	Eläinlääkintäpalvelut ja muut lemmikkieläinpalvelut (P)
09.3.5.1.	Eläinlääkintäpalvelut ja muut lemmikkieläinpalvelut
09.4.	KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUT
09.4.1.	Vapaa-aikaan ja urheiluun liittyvät palvelut (P)
09.4.1.1.	Vapaa-aikaan ja urheiluun liittyvät palvelut
09.4.2.	Kulttuuripalvelut (P)
09.4.2.1.	Elokuvateatterit, teatterit, konserttitalot
09.4.2.2.	Museot, eläintarhat ja vastaavat
09.4.2.3.	Televisio- ja radiolupamaksut ja laitteiden vuokraus
09.4.2.4.	Muut palvelut
09.4.3.	Uhkapelit (P)
09.4.3.1.	Uhkapelit
09.5.	SANOMALEHDET, KIRJAT JA PAPERITAVARAT
09.5.1.	Kirjat (PKS)
09.5.1.1.	Kirjat
09.5.2.	Sanoma- ja aikakauslehdet (KR)
09.5.2.1.	Sanoma- ja aikakauslehdet
09.5.3.	Sekalaiset painotuotteet (KR)
09.5.3.1.	Sekalaiset painotuotteet
09.5.4.	Paperitavarat ja piirustustarvikkeet (KR)
09.5.4.1.	Paperitavarat ja piirustustarvikkeet
09.6.	VALMISMATKAT
09.6.1.	Valmismatkat (P)
09.6.1.1.	Valmismatkat
10	KOULUTUS
10.1.	ESIASTEEN JA ALEMMAN PERUSASTEEN KOULUTUS
10.1.1.	Esiasteen ja alemman perusasteen koulutus (P)
10.1.1.1.	Esiasteen ja alemman perusasteen koulutus
10.2.	YLEMMÄN PERUSASTEEN JA KESKIASTEEN KOULUTUS
10.2.1.	Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutus (P)
10.2.1.1.	Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutus
10.3.	KESKIASTEEN JÄLKEINEN KOULUTUS, JOKA EI OLE KORKEA-ASTEEN KOULUTUSTA
10.3.1.	Keskiasteen jälkeinen koulutus, joka ei ole korkea-asteen koulutusta (P)
10.3.1.1.	Keskiasteen jälkeinen koulutus, joka ei ole korkea-asteen koulutusta
10.4.	KORKEA-ASTEEN KOULUTUS
10.4.1.	Korkea-asteen koulutus (P)
10.4.1.1.	Korkea-asteen koulutus
10.5.	10.5. KOULUTUS, JONKA TASOA EI OLE MÄÄRITELTY
10.5.1.	Koulutus, jonka tasoa ei ole määritetty (P)
10.5.1.1.	Koulutus, jonka tasoa ei ole määritetty
11	RAVINTOLAT JA HOTELLIT
11.1.	ATERIAPALVELUT
11.1.1.	Ravintolat, kahvilat ja muut vastaavat (P)
11.1.1.1.	Ravintolat
11.1.1.2.	Kahvilat, baarit ja muut vastaavat
11.1.2.	Ruokalat (P)
11.1.2.1.	Ruokalat
11.2.	MAJOITUSPALVELUT
11.2.1.	Majoituspalvelut (P)
11.2.1.1.	Majoituspalvelut
12	MUUT TAVARAT JA PALVELUT
12.1.	HENKILÖKOHTAINEN HYGIENIA
12.1.1.	Kampaamot ja kauneushoitolat (P)
12.1.1.1.	Kampaamot ja kauneushoitolat
12.1.2.	Sähkölaitteet henkilökohtaisen hygienian hoitoon (KS)
12.1.2.1.	Sähkölaitteet henkilökohtaisen hygienian hoitoon
12.1.3.	Muut henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarkoitetut laitteet ja tuotteet (KR)

Liite 2. Jatkuu

12.1.3.1.	Muut henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarkoitetut laitteet ja tuotteet
12.2.	PROSTITUUTIO
12.2.1.	Prostituutio (P)
12.2.1.1.	Prostituutio
12.3.	HENKILÖKOHTAISET ESINEET, MUUALLA LUOKITTELEMATTOMAT
12.3.1.	Korut ja kellot (KS)
12.3.1.1.	Korut ja kellot
12.3.2.	Muut henkilökohtaiset esineet (PKS)
12.3.2.1.	Matkalaukut ja muut kuljetuslaukut
12.3.2.2.	Muut henkilökohtaiset esineet
12.4.	SOSIAALIPALVELUT
12.4.1.	Sosiaalipalvelut (P)
12.4.1.1.	Sosiaalipalvelut
12.4.1.2.	Lasten päivähoitopalvelut
12.5.	VAKUUTUKSET
12.5.1.	(Henkivakuutus – Ei koske kulutustutkimuksia.)
12.5.2.	Asumiseen liittyvät vakuutukset (P)
12.5.2.1.	Asumiseen liittyvät vakuutukset
12.5.3.	Terveysteen liittyvät vakuutukset (P)
12.5.3.1.	Terveysteen liittyvät vakuutukset
12.5.4.	Liikenteeseen liittyvät vakuutukset (P)
12.5.4.1.	Liikenteeseen liittyvät vakuutukset
12.5.5.	Muut vakuutukset (P)
12.5.5.1.	Muut vakuutukset
12.6.	RAHOITUSPALVELUT, MUUALLA LUOKITTELEMATTOMAT
12.6.1.	(FISIM: Väiilliset rahoituspalvelut – Ei koske kulutustutkimuksia.)
12.6.2.	Rahoituspalvelut, muualla luokittelemattomat (P)
12.6.2.1.	Rahoituspalvelut, muualla luokittelemattomat
12.7.	MUUT PALVELUT, MUUALLA LUOKITTELEMATTOMAT
12.7.1.	Muut palvelut, muualla luokittelemattomat (P)
12.7.1.1.	Muut palvelut, muualla luokittelemattomat

Kestävyysluokitus:

KS = kestopalvelut

PKS = puolikestävät tavarat

KR = kertakäyttötavarat

P = palvelut

Liite 3.

Kotitalouksien kulutusmenot (milj. euroa) kulutustutkimuksen 2006 ja kansantalouden tilinpidon mukaan vuonna 2006.

Kulutustutkimuksen vertailu kansantalouden tilinpitoon vuosilta 2006 ja 2001.

Koodi	Nimiketeksti	Kulutus- tutkimus 2006 milj.euroa	Kansatalouden tilinpito 2006 (pl. laitospäästö ja ulkomaalaiset) milj.euroa	Kansan- talouden tilinpidon luvut = 100 2006	Kansan- talouden tilinpidon luvut = 100 2001
	Kulutusmenot yhteensä	69 706	80 038	87	91
C01	ELINTARVIKKEET JA ALKOHOLITTOMAT JUOMAT	9 369	9 867	95	99
C011	Elintarvikkeet	8 635	8 951	96	101
C012	Alkoholittomat juomat	734	916	80	82
C0121	Kahvi, tee ja kaakao	228	258	88	89
C0122	Kivennäisvedet, virvoitusjuomat ja mehut	506	659	77	79
C02	ALKOHOLIJUOMAT, TUPAKKA JA HUUMEET	1 781	3 967	45	45
C021	Alkoholijuomat	1 222	2 722	45	43
C022	Tupakka	559	1 245	45	51
C03	VAATETUS JA JALKINEET	2 858	3 740	76	76
C031	Vaatetus	2 397	3 078	78	74
C032	Jalkineet	462	662	70	81
C04	ASUMINEN, VESI, SÄHKÖ, KAASU JA MUUT POLTTOAINEET	20 057	20 482	98	107
C041	Todelliset asumisvuokrat	3 765	5 319	71	77
C042	Laskennalliset asumisvuokrat	13 342	13 170	101	113
C043	Asunnon ylläpito ja korjaus	14	26	53	149
C044	Muut asumiseen liittyvät palvelut	441	247	178	154
C045	Sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	2 496	1 720	145	145
C05	SISUSTUS, KOTITALOUSVÄLINEISTÖ JA TAVANOMAINEN KODINHOITO	3 751	4 549	82	93
C051	Huonekalut, sisusteet, matot ja muut lattiapäällysteet	1 416	1 724	82	94
C0511	Huonekalut ja sisusteet	1 242	1 468	85	95
C0512	Matot ja muut lattiapäällysteet	102	146	70	75
C052	Kotitaloustekstiilit	332	480	69	77
C053	Kodinkoneet	636	814	78	98
C054	Lasiesineet, ruokailuvälineet ja kotitalouden käyttöesineet	317	329	96	85
C055	Työkalut ja laitteet kodin- ja puutarhanhoitoon	392	398	98	100
C056	Tavarat ja palvelut tavanomaiseen kodinhoitoon	659	804	82	95
C0561	Kotitalouden lyhytikäiset kulutustavarat	511	598	85	95
C0562	Kotitalouspalvelut	147	206	72	96
C06	TERVEYS	2 581	3 451	75	85
C061	Lääkintätuotteet, -laitteet ja -välineet	1 415	1 400	101	95
C0611	Lääkkeet	1 025	915	112	98
C0612	Muut farmaseuttiset tuotteet	25	44	56	82
C0613	Terapeuttiset laitteet ja välineet	365	441	83	90
C062	Avohoitopalvelut	994	1 473	67	87
C0621	Lääkäripalvelut	298	549	54	68
C0622	Hammaslääkäripalvelut	456	584	78	96
C0623	Muut avohoitopalvelut	239	341	70	102
C063	Sairaalapalvelut	172	578	30	55
C07	KULJETUS	11 117	10 206	109	115
C071	Kulkuvälineiden hankinnat	5 700	3 485	164	165
C0711	Autot	5 220	3 157	165	165
C0711	0D Autot	5 220	3 157	165	165
C0712	Moottoripyörät ja -kelkat	378	171	221	270
C0713	Polkupyörät	102	157	65	84

Liite 3. Jatkuu

Koodi	Nimiketeksti	Kulutus- tutkimus 2006 milj.euroa	Kansatalouden tilinpito 2006 (pl. laitospäästö ja ulkomaalaiset) milj.euroa	Kansan- talouden tilinpidon luvut = 100 2006	Kansan- talouden tilinpidon luvut = 100 2001
C072	Yksityisten kulkuvälineiden käyttö	4 560	4 958	92	99
C0721	Varaosat ja lisävarusteet	581	771	75	90
C0722	Poltto- ja voiteluaineet	3 011	2 846	106	105
C0723	Yksit. kulkuvälin. huolto ja korjaus	569	834	68	97
C0724	Muut yksityisiin kulkuvälineisiin liittyvät palvelut	399	507	79	82
C073	Kuljetuspalvelut	858	1 764	49	66
C0731	Juna-, raitiovaunu- ja metromatkat	198	301	66	59
C0732	Linja-auto- ja taksimatkat	523	759	69	68
C0733	Lentomatkat	46	420	11	64
C0734	Laivamatkat	72	220	33	89
C0735	Muut kuljetuspalvelut	19	64	30	18
C08	TIETOLIIKENNE	2 101	2 165	97	103
C081	Tietoliikenne	2 101	2 165	97	103
C0811	Postipalvelut	70	70	99	76
C0812	Tietoliikennelaitteet	205	241	85	100
C0813	Tietoliikennepalvelut	205	241	85	100
C09	VIKISTYS JA KULTTUURI	8 216	9 437	87	84
C091	Audiovisuaaliset, valokuvaus- ja tietojenkäsittelylaitteet	1 498	1 768	85	93
C0911	Äänen ja kuvan vastaanotto-, tallentamis- ja toistolaitteet	586	860	68	100
C0912	Valokuvaus-, elokuva- ja optiset laitteet	157	108	144	79
C0913	Mikrotietokoneet, lasku- ja kirj.koneet	517	513	101	100
C0914	Äänen ja kuvan tallennusvälineet	213	213	100	92
C0915	Audiovisuaalisten, valokuvaus- ja tietojenkäsittelylaitteiden korjaukset	26	74	35	31
C092	Muut suurehkot kestokulutustavarat virkistykseen ja kulttuuriin	612	558	110	119
C0921	Suurehkot kestokulutustavarat ulkoiluun	461	381	121	128
C0922	Suurehkot ajanviette- ja virkistystavarat sisäkäyttöön	109	131	83	87
C0923	Muiden suurehkojen ajanvietevälineiden ylläpito ja korjaus	42	46	92	131
C093	Muut tavarat ja laitteet virkistykseen; puutarhatarvikkeet ja lemmikki-eläimet	1 579	1 573	100	109
C0931	Pelit, lelut ja harrastusvälineet	314	300	104	118
C0932	Urheilu- ja retkeilyvälineet	430	410	105	121
C0933	Kukat ja puutarhatarvikkeet	431	440	98	100
C0934	Lemmikkieläimet ja tarvikkeet	299	309	97	100
C0935	Lemmikkieläinten lääkintä- ja muut palvelut	105	114	92	101
C094	Virkistys- ja kulttuuripalvelut	2 094	3 210	65	53
C0941	Urheilu- ja virkistyspalvelut	679	689	99	50
C0942	Kulttuuripalvelut	931	1 069	87	86
C0943	Veikkaus, arpajaiset, lotto	484	1 452	33	33
C095	Sanomalehdet, kirjat ja paperitarvikkeet	1 394	1 363	102	94
C0951	Kirjat	288	281	103	86
C0952	Sanoma- ja aikakauslehdet	944	939	101	96
C0953	Kartat, kalenterit, kortit yms. painotuotteet	97	87	113	100
C0954	Paperitarvikkeet	65	56	115	99
C096	Valmismatkat	1 039	965	108	97
C10	KOULUTUS	155	360	43	35
C11	RAVINTOLAT JA HOTELLIT	2 954	4 441	67	79
C111	Ravitsemispalvelut	2 700	4 221	64	78
C1111	Ravintolat ja kahvilat	2 120	3 342	63	80
C1112	Ruokat	580	880	66	69
C112	Majoituspalvelut	254	220	116	106

Liite 3. Jatkuu

Koodi	Nimiketeksti	Kulutus- tutkimus 2006 milj.euroa	Kansatalouden tilinpito 2006 (pl. laitosväestö ja ulkomaalaiset) milj.euroa	Kansan- talouden tilinpidon luvut = 100 2006	Kansan- talouden tilinpidon luvut = 100 2001
C12	SEKALAISET TAVARAT JA PALVELUT	4 763	7 373	65	57
C121	Henkilökohtaisen puhtauden ja kauneuden hoito	1 466	1 634	90	97
C1211	Kampaamo-, parturi- ym. henkilökohtaisen puhtauden palvelut	565	701	81	104
C1212	Hiustenkuivaajat, sähköparranajokoneet ym. sähkölaitteet	29	47	62	53
C1213	Muut henkilökoht. puhtauden tavarat	871	886	98	95
C123	Muulla luokittelemattomat henkilökohtaiset tavarat	297	410	72	70
C1231	Koruesineet ja kellot	147	236	62	56
C1232	Muut henkilökohtaiset tavarat	150	174	86	90
C124	Sosiaaliturva	529	1 001	53	62
C1240	Päivähoito-, laitos- ym. sosiaalipalvelumaksut	529	1 001	53	62
C125	Vakuutus	1 630	1 234	132	85
C126	Rahoituspalvelut	272	2 474	11	8
C127	Muut muulla luokittelemattomat palvelut	570	569	100	77
P311Y	KOTITALOUKSIEN KULUTUSMENOT SUOMESSA	69 706	80 038	87	91
D	KESTOKULUTUSTAVARAT	10 278	8 831	116	124
SD	PUOLIKESTÄVÄT KULUTUSTAVARAT	5 905	7 150	83	85
ND	LYHYTIKÄISET TAVARAT	21 011	22 502	93	93
S	PALVELUT	32 512	41 555	78	85

Liitetaulukko 1. Kulutusmenojen keskivirheet vuonna 2006

Ositteita 12

kotitalouksia aineistossa 4 007

Kotitalouksia perusjoukossa 2 455 000

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	otoksessa, menoryhmä > 0		lkm	%		
		euroa	euroa	alaraja euroa	yläraja euroa	%				
A01_12	Kulutusmenot	30 247	377	29 507	30 987	1,2	4 007	100	SUM	
A01	Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	3 817	46	3 727	3 906	1,2	3 989	100	SUM	
A011	Elintarvikkeet	3 518	43	3 433	3 602	1,2	3 989	100	SUM	
A0111	Leipä ja viljatuotteet (KR)	654	9	636	671	1,4	3 909	98	SUM	
A01111	Riisi ja riisivalmisteet	25	1	23	27	3,6	1 448	36	SUM	
A0111101	Riisiryynit, -hiutaleet ja -jauhot	9	0	8	10	5,6	684	17	PK	2 vk
A0111102	Maksalaatikko	8	0	7	9	5,7	607	15	PK	2 vk
A0111103	Riisivalmisteet	8	1	7	9	6,9	439	11	PK	2 vk
A01112	Ruokaleipä, korput ja keksit	320	4	311	329	1,4	3 822	95	SUM	
A0111201	Näkkileipä ja hapankorput	14	1	13	15	4,0	1 039	26	PK	2 vk
A0111202	Pehmeä ruisleipä	83	2	80	87	1,9	3 060	76	PK	2 vk
A0111203	Vehnäruokaleipä	13	1	12	14	4,1	1 028	26	PK	2 vk
A0111204	Muu pehmeä ruokaleipä	132	2	127	137	1,9	3 256	81	PK	2 vk
A0111205	Leipä erittelemättä	14	1	12	16	6,7	580	14	PK	2 vk
A0111206	Korput ja rinkelit	9	0	8	10	5,2	696	17	PK	2 vk
A0111207	Keksit, vohvelit ja pikkuleivät	50	1	48	53	2,9	2 070	52	PK	2 vk
A0111208	Tortilla- ja pitaleivät, taco-kuoret ym.	4	0	3	5	8,9	253	6	PK	2 vk
A01113	Pastatuotteet	32	1	30	34	3,3	1 841	46	SUM	
A01113S1	Makaroni, spagetti ja pastaruokat	32	1	30	34	3,3	1 841	46	PK	2 vk
A01114	Pizzat, hampurilaiset, täytetyt ohukaiset	50	2	46	53	3,8	1 538	38	SUM	
A01114S1	Pizzat, hampurilaiset, täytetyt ohukaiset	50	2	46	53	3,8	1 538	38	PK	2 vk
A01115	Suolaiset piirakat, pasteijat ja voileivät	54	2	50	57	3,5	1 993	50	SUM	
A01115S1	Suolaiset piirakat, pasteijat ja voileivät	54	2	50	57	3,5	1 993	50	PK	2 vk
A01116	Kahvileipä	96	3	90	102	3,1	2 221	55	SUM	
A0111601	Pullapitko	20	1	18	22	5,2	758	19	PK	2 vk
A0111604	Leivokset, kakut ja makeat piirakat	37	2	33	41	5,3	1 082	27	PK	2 vk
A01116S1	Viinerit, munkit ja pikkupullat	39	1	37	42	3,6	1 492	37	PK	2 vk
A01117	Muut leipomotuotteet	6	0	5	7	7,3	382	10	SUM	
A0111701	Valmiit taikinat, pizzapohjat ym.	6	0	5	7	7,3	382	10	PK	2 vk
A01118	Jauhot, ryynit, muret ja viljanaksut	57	2	54	60	2,7	2 586	65	SUM	
A0111801	Vehnäjauhot	5	0	5	6	5,5	847	21	PK	2 vk
A0111802	Ohrajauhot	0	0	0	1	22,1	59	1	PK	2 vk
A0111803	Ruisjauhot	1	0	1	2	23,5	130	3	PK	2 vk
A0111804	Perunajauhot, ohra- ja maissitärkkelys	2	0	2	2	7,0	338	8	PK	2 vk
A0111805	Grahamjauhot	1	0	1	1	12,3	128	3	PK	2 vk
A0111806	Muut jauhot ja jauhoseokset	3	0	2	4	11,5	170	4	PK	2 vk
A0111807	Kaurahiutaleet, -leseet ja -jyvät	8	0	7	8	4,5	866	22	PK	2 vk
A0111808	Mannaryynit	1	0	1	1	11,0	134	3	PK	2 vk
A01118S1	Muut ryynit, hiutaleet ym.	5	0	4	5	6,5	483	12	PK	2 vk
A0111813	Viljamuret ja murokkeet	14	1	13	16	5,0	683	17	PK	2 vk
A0111814	Mysli ym. vilja-hedelmäsekoitteet	8	1	7	10	6,9	392	10	PK	2 vk
A0111815	Pop corn ja muut naksut viljasta	9	1	7	10	7,4	539	13	PK	2 vk
A01119	Muut viljavalmisteet	13	1	11	15	7,9	493	12	SUM	
A01119S1	Valmiit puurot ja vellit, määmi	13	1	11	15	7,9	493	12	PK	2 vk
A0112	Liha (KR)	698	11	676	719	1,6	3 827	96	SUM	
A01121	Tuore naudanliha	46	4	38	54	9,1	834	21	SUM	
A0112101	Luuton naudanliha	35	3	30	41	7,8	596	15	PK	2 vk
A0112102	Luullinen naudanliha	6	3	0	12	55,1	145	4	PK	2 vk
A0112103	Maustettu raaka naudanliha	5	1	4	6	10,6	152	4	PK	2 vk
A01122	Tuore sianliha	87	3	81	93	3,4	1 893	47	SUM	
A0112201	Luuton sianliha	35	2	32	38	4,4	1 011	25	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja	yläraja		lkm	%		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%				
A0112202	Porsaankyljykset	3	0	3	4	11,6	121	3	PK	2 vk
A0112203	Raaka kinkku	14	2	10	17	14,0	79	2	PK	2 vk
A0112204	Muu luullinen sianliha	5	0	4	6	10,4	276	7	PK	2 vk
A0112205	Maustettu raaka sianliha	31	1	28	34	4,4	1 008	25	PK	2 vk
A01123	Tuore lampaan- ja vuohenliha	4	1	3	6	19,1	66	2	SUM	
A0112301	Lampaan- ja vuohenliha	4	1	3	6	19,1	66	2	PK	2 vk
A01124	Tuore siipikarjanliha	72	2	68	76	2,9	1 861	46	SUM	
A0112401	Siipikarjanliha	72	2	68	76	2,9	1 861	46	PK	2 vk
A01125	Makkara	164	3	158	171	2,0	3 288	82	SUM	
A0112501	Meetvursti ja salami	24	1	23	26	3,6	1 129	28	PK	2 vk
A01125S1	Muut leikkelemakkarat	34	1	32	36	3,2	1 571	39	PK	2 vk
A0112504	Maksamakkara ja -pasteija	8	0	7	8	5,3	652	16	PK	2 vk
A0112505	Nakit	32	1	30	34	3,2	1 615	40	PK	2 vk
A0112506	Lenkkimakkarat	59	2	55	62	3,1	2 059	51	PK	2 vk
A0112507	Muut ruokamakkarat	6	0	5	7	7,8	314	8	PK	2 vk
A0112508	Makkara erittelemättä	2	0	1	3	22,2	58	1	PK	2 vk
A01126	Keitetty, savustettu ja grillattu liha	140	3	134	147	2,3	2 941	73	SUM	
A01126S1	Kokolihavalmisteet sianlihasta	91	2	87	96	2,5	2 495	62	PK	2 vk
A01126S2	Kokolihavalmisteet siipikarjanlihasta	30	1	27	33	4,8	1 034	26	PK	2 vk
A0112605	Muut kokolihaeikkeleet ja -valmisteet	13	1	11	15	7,7	462	12	PK	2 vk
A0112606	Lihahyytelö	6	0	5	7	7,5	290	7	PK	2 vk
A01127	Muut liha- ja liharuokavalmisteet	62	2	58	66	3,4	2 074	52	SUM	
A0112701	Täyslihasäilykkeet	1	0	1	2	20,6	56	1	PK	2 vk
A0112702	Liharuokasäilykkeet	4	0	4	5	8,4	366	9	PK	2 vk
A0112703	Kaalikäryleet	2	0	1	2	16,1	69	2	PK	2 vk
A0112704	Lihakaali-, lihaperasose- ym. laatikot	10	1	8	11	7,4	426	11	PK	2 vk
A01127S1	Lihapullat ja muut jauhelihaeinekset	19	1	17	20	4,0	1 121	28	PK	2 vk
A01127S2	Salaatit, eines- ja pakastekeitot lihasta	4	1	3	5	15,0	146	4	PK	2 vk
A01127S3	Veriohukaiset, mustamakkara ym.	4	0	3	4	7,8	299	7	PK	2 vk
A01127S4	Muut valmiit liharuoat ja -einekset	19	2	16	22	8,1	663	17	PK	2 vk
A01128	Muu tuore liha	122	4	114	130	3,2	2 787	70	SUM	
A0112801	Poronliha	5	1	4	7	18,2	146	4	PK	2 vk
A0112802	Hirvenliha, muu liha ja riista	23	2	18	28	10,4	858	21	PK	2 vk
A0112803	Maksa ja munuaiset	2	0	1	3	19,2	95	2	PK	2 vk
A0112804	Veri, kieli, luut, potkat ym.	2	0	1	3	23,4	63	2	PK	2 vk
A0112805	Jauheliha	74	2	71	78	2,5	2 271	57	PK	2 vk
A0112806	Karjalanpaistiliha	5	0	5	6	9,0	185	5	PK	2 vk
A0112807	Liha erittelemättä	10	2	6	14	19,0	156	4	PK	2 vk
A0113	Kala (KR)	167	4	159	175	2,5	3 065	76	SUM	
A01131	Tuore kala	78	3	72	83	3,8	2 079	52	SUM	
A0113101	Silakka	1	0	1	1	24,0	100	2	PK	2 vk
A0113102	Muikku	4	0	3	5	11,6	266	7	PK	2 vk
A0113103	Lohi	5	1	3	7	19,5	164	4	PK	2 vk
A0113104	Kirjolohi	8	1	6	10	12,8	181	5	PK	2 vk
A0113105	Muu tuore kala	10	1	9	12	8,3	1 156	29	PK	2 vk
A0113106	Sei	3	0	2	4	9,0	193	5	PK	2 vk
A0113107	Silakkafileet	2	0	1	2	13,0	104	3	PK	2 vk
A0113108	Muut kalafileet	40	2	36	44	5,2	847	21	PK	2 vk
A0113109	Kala erittelemättä	5	1	4	6	13,3	95	2	PK	2 vk
A01132	Tuoreet äyriäiset ja nilviäiset	0	0	0	0	80,0	2	0	SUM	
A0113201	Tuoreet ravut, simpukat, mustekalat ym.	0	0	0	0	80,0	2	0	PK	2 vk
A01133	Suolattu ja savustettu kala ym.	38	2	35	42	4,7	961	24	SUM	
A0113301	Suolakalat	7	1	6	8	8,8	234	6	PK	2 vk
A0113302	Lipeäkala	1	0	1	2	23,1	30	1	PK	2 vk
A0113303	Savustettu ja grillattu kala	25	2	22	28	5,9	631	16	PK	2 vk
A0113304	Kypsennetyt katkaravut, simpukat ym.	5	0	4	6	9,9	217	5	PK	2 vk
A01134	Muut kala- ym. säilykkeet ja valmisteet	51	2	47	54	3,5	1 849	46	SUM	

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0113404	Kalapuikot ja leivitetty kalatuotteet	5	0	4	5	7,8	327	8	PK	2 vk
A0113405	Silakkalaatikko, janssonin kiusaus ym.	2	0	1	2	14,2	78	2	PK	2 vk
A01134S1	Silli-, silakka- ja anjovissäilykkeet	10	1	9	11	6,0	446	11	PK	2 vk
A01134S2	Tonnikalasäilykkeet	12	1	11	13	5,3	783	20	PK	2 vk
A01134S3	Muut kala- ja äyriäissäilykkeet	8	1	6	10	11,4	371	9	PK	2 vk
A01134S4	Salaatit ja muut valmiit ruoat kalasta, äyriäisistä ym.	15	1	13	17	6,8	520	13	PK	2 vk
A0114	Maito, juusto ja munat (KR)	662	9	645	679	1,3	3 905	97	SUM	
A01141	Täysmaito	16	2	12	20	12,5	872	22	SUM	
A01141S1	Täysmaito	16	2	12	20	12,5	872	22	PK	2 vk
A01142	Kevytmaito, 1-maito ja rasvaton maito	180	3	174	186	1,8	3 583	89	SUM	
A0114201	Kevytmaito ja 1-maito	80	2	76	84	2,5	2 552	64	PK	2 vk
A0114202	Rasvaton maito	57	2	54	61	3,0	1 755	44	PK	2 vk
A01142S1	Laktoosin ja vähälaktoosinen maito, äidinmaidonkorvike	34	2	30	37	5,1	992	25	PK	2 vk
A0114205	Maito erittelemättä	4	1	3	5	12,7	221	6	PK	2 vk
A0114206	Maustetut maitojuomat	4	0	4	5	10,3	183	5	PK	2 vk
A01143	Säilötty maito	0	0	0	1	43,8	9	0	SUM	
A0114301	Maitojauhe	0	0	0	1	43,8	9	0	PK	2 vk
A01144	Viili ja jogurtti	102	2	97	106	2,1	3 119	78	SUM	
A01144S1	Viili	15	1	14	16	4,5	1 199	30	PK	2 vk
A01144S2	Jogurtti	87	2	83	90	2,3	2 896	72	PK	2 vk
A01145	Juusto ja maitorahka	255	4	246	263	1,7	3 450	86	SUM	
A0114501	Emmentaljuusto	34	1	31	36	4,0	964	24	PK	2 vk
A0114502	Edamjuusto	53	2	50	57	3,4	1 401	35	PK	2 vk
A0114503	Kermajuusto	41	2	38	44	3,8	1 056	26	PK	2 vk
A0114504	Sulatejuusto	21	1	20	23	4,0	1 012	25	PK	2 vk
A01145S1	Muut juustot, rahkat ja juustovalmisteet	106	3	101	111	2,5	2 685	67	PK	2 vk
A01146	Kerma, piimä ja muut maitotuotteet	83	2	79	86	2,0	3 211	80	SUM	
A0114601	Kermat	36	1	34	38	2,6	2 376	59	PK	2 vk
A0114602	Piimä ja kefiiri	25	1	23	27	3,5	1 416	35	PK	2 vk
A0114605	Maitovanukkaat	10	1	9	11	5,1	814	20	PK	2 vk
A01146S1	Kermaviili, ranskankerma, smetana ym.	11	0	10	12	4,2	1 306	33	PK	2 vk
A01147	Munat	27	1	26	28	2,4	2 436	61	SUM	
A0114701	Munat	27	1	26	28	2,4	2 436	61	PK	2 vk
A0115	Rasvat ja öljyt (KR)	86	2	83	89	1,8	3 213	80	SUM	
A01151	Voi	32	1	31	34	3,0	1 591	40	SUM	
A0115101	Voi	15	1	14	16	4,2	901	22	PK	2 vk
A0115102	Voi-kasviöljyseokset	18	1	16	19	4,0	922	23	PK	2 vk
A01152	Margariinit ja muut rasvat	46	1	44	48	2,4	2 444	61	SUM	
A0115201	Leipämargariinit ja rasvalevitteet	39	1	37	41	2,6	2 198	55	PK	2 vk
A0115202	Talousmargariinit, pähkinälevitteet ja muut rasvat	7	0	6	8	4,9	742	19	PK	2 vk
A01154	Ruokaöljyt	8	1	7	9	6,6	522	13	SUM	
A0115401	Ruokaöljyt	8	1	7	9	6,6	522	13	PK	2 vk
A0116	Hedelmät ja marjat (KR)	272	6	261	283	2,0	3 776	94	SUM	
A01161	Sitruhedelmät	36	1	34	38	2,9	2 034	51	SUM	
A0116101	Appelsiinit	14	1	13	15	4,5	944	24	PK	2 vk
A0116102	Mandariinit	18	1	17	20	3,9	1 223	31	PK	2 vk
A0116103	Muut sitruhedelmät	3	0	3	4	8,0	571	14	PK	2 vk
A01162	Banaanit	34	1	32	36	2,6	2 224	56	SUM	
A0116201	Banaanit	34	1	32	36	2,6	2 224	56	PK	2 vk
A01163	Omenat	33	1	31	35	2,8	2 581	64	SUM	
A0116301	Omenat	33	1	31	35	2,8	2 581	64	PK	2 vk
A01166	Marjat	92	4	84	99	4,2	2 837	71	SUM	
A0116601	Viinirypäleet	18	1	16	19	5,0	887	22	PK	2 vk
A0116602	Mustaherukat	2	0	2	3	7,4	1 604	40	PK	2 vk
A0116603	Puna- ja valkoherukat	3	0	3	4	5,7	1 482	37	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A0116604	Mansikat	29	3	24	34	9,3	1 242	31	PK	2 vk
A0116605	Muut puutarhamarjat	10	1	8	11	8,4	1 173	29	PK	2 vk
A0116606	Mustikat	10	1	8	12	9,6	1 680	42	PK	2 vk
A0116607	Puolukat ja karpalot	6	1	5	8	10,0	1 617	40	PK	2 vk
A0116608	Lakat ja muut metsämarjat	12	1	9	15	11,9	1 056	26	PK	2 vk
A0116609	Sekamarjapakasteet ja marjat erittelemättä	1	1	0	2	40,3	27	1	PK	2 vk
A01167	Muut tuoreet hedelmät	27	1	25	30	4,4	1 510	38	SUM	
A01167S1	Muut tuoreet hedelmät	27	1	25	30	4,4	1 510	38	PK	2 vk
A01168	Kuivatut hedelmät	23	1	20	26	6,0	1 031	26	SUM	
A0116801	Pähkinät ja mantelit	13	1	11	15	7,7	635	16	PK	2 vk
A0116802	Rusinat ja korintit	3	0	2	3	7,6	310	8	PK	2 vk
A0116803	Muut kuivatut hedelmät ja marjat	7	1	6	8	10,4	368	9	PK	2 vk
A01169	Hedelmäsäilykkeet ja -valmisteet	27	1	25	29	3,6	1 592	40	SUM	
A0116901	Hedelmä- ja marjasäilykkeet	11	1	10	12	5,0	1 035	26	PK	2 vk
A0116902	Vauvan mehut ja soseet	4	0	3	4	8,7	285	7	PK	2 vk
A0116903	Marja- ja hedelmäkeitot, -kiisselit ym.	13	1	11	14	5,2	656	16	PK	2 vk
A0117	Kasvikset ml. perunat (KR)	363	6	352	374	1,5	3 858	96	SUM	
A01171	Salaatti, pinaatti, persilja ym. lehti- vihannekset	39	1	37	42	2,8	2 590	65	SUM	
A0117101	Kiinankaali	2	0	2	2	8,4	261	7	PK	2 vk
A0117102	Salaatti	29	1	27	31	3,2	2 046	51	PK	2 vk
A0117103	Tuoreet maustevihannekset	6	0	5	7	5,8	630	16	PK	2 vk
A0117104	Pinaatti, varsiselleri, idut ym.	3	0	2	3	6,7	988	25	PK	2 vk
A01172	Kaalit	11	1	10	12	4,6	1 020	25	SUM	
A0117201	Keräkaali	4	0	3	4	7,4	482	12	PK	2 vk
A0117202	Kukkakaali	4	0	3	4	7,3	380	9	PK	2 vk
A0117203	Parsa-, puna- ja ruusukaali ym. kaalit	4	0	3	4	7,4	416	10	PK	2 vk
A01173	Tomaatti, kurkku, paprika, herneet ym.	107	2	103	111	2,0	3 343	83	SUM	
A0117301	Tomaatti	56	1	54	59	2,3	2 823	70	PK	2 vk
A0117302	Kurkku	31	1	30	33	2,4	2 652	66	PK	2 vk
A0117303	Paprika	11	0	10	12	4,2	1 181	29	PK	2 vk
A01173S1	Herneet, pavut, kesäkurpitsat, muna- koisot ym.	8	1	7	9	7,1	754	19	PK	2 vk
A01174	Juurekset, sipulit ja sienet	54	2	51	57	2,9	3 197	80	SUM	
A0117401	Porkkanat	13	0	12	14	3,5	1 900	47	PK	2 vk
A01174S1	Muut juurikasvit	7	0	6	8	6,3	1 166	29	PK	2 vk
A0117405	Sipuli	13	0	12	14	3,3	2 198	55	PK	2 vk
A0117406	Tuoreet herkkusienet	3	0	2	3	10,7	213	5	PK	2 vk
A0117407	Muut tuoreet sienet	2	0	2	3	6,7	1 090	27	PK	2 vk
A0117408	Pakastetut sekavihannekset	12	1	11	14	5,4	996	25	PK	2 vk
A0117409	Vihannekset erittelemättä	4	1	2	5	21,3	124	3	PK	2 vk
A01175	Kuivatut kasvikset	1	0	1	1	12,2	136	3	SUM	
A0117501	Kuivatut herneet, vihannekset ja juurekset	1	0	1	1	12,2	136	3	PK	2 vk
A01176	Muut kasvissäilykkeet ja -valmisteet	72	2	69	76	2,6	2 653	66	SUM	
A0117601	Mauste- ja suolakurkut	10	0	10	11	4,5	868	22	PK	2 vk
A0117602	Punajuurisäilykkeet	2	0	1	2	10,0	183	5	PK	2 vk
A0117603	Muut kasvis- ja vihannessäilykkeet	18	1	17	19	3,9	1 282	32	PK	2 vk
A01176S1	Kasvispihvit ja valmiit ruoka-annokset kasviksista	6	0	5	7	6,2	462	12	PK	2 vk
A0117606	Kasvis- ja vihannessalaatit	21	1	19	22	4,0	1 193	30	PK	2 vk
A01176S2	Kasviskeitot, -laatikot ja -einekset	15	1	13	17	6,2	636	16	PK	2 vk
A01177	Perunat	36	1	34	38	3,0	2 862	71	SUM	
A0117701	Perunat	36	1	34	38	3,0	2 862	71	PK	2 vk
A01178	Perunavalmisteet ja muut mukulakasvit	43	1	40	45	2,9	1 989	50	SUM	
A0117801	Perunasosehiutaaleet	2	0	2	3	9,1	209	5	PK	2 vk
A0117802	Perunalastut ym.	17	1	16	19	4,2	925	23	PK	2 vk
A0117803	Ranskalaiset perunat, perunalohkot	13	1	12	14	4,3	1 039	26	PK	2 vk
A0117804	Perunasalaatti	5	0	4	5	5,9	465	12	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0117805	Perunasose ja -laatikko, säilykeperunat ym.	5	0	4	6	8,3	265	7	PK	2 vk
A0118	Sokeri, hillot, hunaja ja makeiset (KR)	296	6	284	308	2,0	3 688	92	SUM	
A01181	Sokeri	19	1	18	21	4,3	1 457	36	SUM	
A0118101	Palasokeri	3	0	2	3	8,4	295	7	PK	2 vk
A0118102	Hienosokeri	13	1	11	14	5,4	1 159	29	PK	2 vk
A0118103	Hedelmäsokeri	0	0	0	0	24,2	26	1	PK	2 vk
A0118104	Muu sokeri	4	0	3	4	7,8	320	8	PK	2 vk
A01182	Hillot, marmeladit ja hunaja	14	1	12	15	6,3	904	23	SUM	
A0118201	Hillot ja soseet	6	0	5	7	6,6	432	11	PK	2 vk
A0118202	Marmeladit	2	0	1	2	8,7	244	6	PK	2 vk
A0118203	Hunaja	5	1	4	7	13,1	333	8	PK	2 vk
A01183	Suklaa	81	3	75	86	3,5	2 451	61	SUM	
A0118301	Suklaalevyt ja -makeiset	81	3	75	86	3,5	2 451	61	PK	2 vk
A01184	Makeiset	115	3	109	121	2,5	2 885	72	SUM	
A0118401	Karamellit, pastillit ym. makeiset	101	3	95	106	2,6	2 749	69	PK	2 vk
A0118402	Purukumit	15	1	13	16	4,5	940	23	PK	2 vk
A01185	Jäätelö, sorbetti ja mehujää	66	2	62	70	3,2	1 999	50	SUM	
A01185S1	Jäätelö ja sorbetti	64	2	60	68	3,3	1 974	49	PK	2 vk
A0118503	Mehu- ja limujää	2	0	1	2	11,7	187	5	PK	2 vk
A01186	Siirappi	1	0	1	2	12,9	94	2	SUM	
A0118601	Siirappi	1	0	1	2	12,9	94	2	PK	2 vk
A0119	Muut elintarvikkeet (KR)	320	17	287	353	5,3	3 325	83	SUM	
A01191	Mauste- ja salaattikastikkeet ym.	44	1	41	46	2,8	2 044	51	SUM	
A0119101	Etikka	1	0	1	2	13,8	105	3	PK	2 vk
A0119102	Sinappi	6	0	5	7	5,2	621	15	PK	2 vk
A0119103	Tomaattikastikkeet	9	0	8	9	4,6	690	17	PK	2 vk
A0119104	Majoneesit, salaatti- ja grillikastikkeet	10	0	9	11	4,9	653	16	PK	2 vk
A0119105	Ruokakastikkeet ja kastikejauheet	18	1	17	20	4,5	1 019	25	PK	2 vk
A01192	Suola ja mausteet	18	1	17	20	4,2	1 500	37	SUM	
A0119201	Valkosipuli (tuore tai kuivattu)	2	0	2	3	11,8	376	9	PK	2 vk
A01192S1	Suola ja yrttisuolat	3	0	3	4	6,8	412	10	PK	2 vk
A0119204	Varsinaiset mausteet	10	1	9	11	5,4	933	23	PK	2 vk
A0119205	Yrttimausteet	2	0	2	3	9,2	307	8	PK	2 vk
A01193	Hiiva, jälkiruokavalmisteet, pussikeitot ym.	33	1	31	36	3,9	1 948	49	SUM	
A0119301	Hiiva	3	0	2	3	6,8	828	21	PK	2 vk
A0119302	Leivinjauhe ja ruokasooda	1	0	1	1	12,1	136	3	PK	2 vk
A0119303	Säilöntä- ja makeutusaineet ym.	5	0	4	5	8,4	299	7	PK	2 vk
A0119304	Jälkiruokakastikkeet, vanukasjauheet ym.	5	0	5	6	6,1	470	12	PK	2 vk
A0119305	Lihaliemikuutiot ja -pussikeitot	3	0	3	4	6,5	347	9	PK	2 vk
A0119306	Kalaliemikuutiot ja -pussikeitot	0	0	0	0	19,1	41	1	PK	2 vk
A0119307	Kasvisliemikuutiot ja -pussikeitot	7	0	6	8	5,4	578	14	PK	2 vk
A0119308	Lasten liha-, kala- ja kasvisruoat	9	1	7	11	11,0	180	4	PK	2 vk
A01194	Elintarvikkeet erittelemättä	225	17	192	258	7,5	1 143	29	SUM	
A0119410	Elintarvikkeet erittelemättä	225	17	192	258	7,5	1 143	29	PK	2 vk
A012	Alkoholittomat juomat	299	5	289	309	1,7	3 736	93	SUM	
A0121	Kahvi, tee ja kaakao (KR)	93	2	89	97	2,2	2 749	69	SUM	
A01211	Kahvi	76	2	72	79	2,4	2 433	61	SUM	
A01211S1	Kahvi ja kahviuomat	76	2	72	79	2,4	2 433	61	PK	2 vk
A01212	Tee	12	1	11	14	5,2	710	18	SUM	
A01212S1	Tee, yrttiteet ja teejuomat	12	1	11	14	5,2	710	18	PK	2 vk
A01213	Kaakao	5	0	4	5	7,5	282	7	SUM	
A0121301	Kaakao ja kaakaojuomat	5	0	4	5	7,5	282	7	PK	2 vk
A0122	Kivennäisvedet, virvoitusjuomat ja mehut (KR)	206	4	198	215	2,1	3 351	84	SUM	
A01221	Kivennäisvedet	30	1	27	32	4,6	1 207	30	SUM	
A0122101	Kivennäisvedet	30	1	27	32	4,6	1 207	30	PK	2 vk
A01222	Virvoitusjuomat	77	2	73	82	2,9	2 134	53	SUM	
A0122201	Virvoitusjuomat	77	2	73	82	2,9	2 134	53	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A01223	Marja- ja hedelmämehut	80	2	77	84	2,5	2 681	67	SUM	
A0122301	Mehujuomat, täysmehut ja nektarit	62	2	58	65	2,7	2 410	60	PK	2 vk
A0122302	Marja- ja hedelmämehuriivisteet	18	1	17	20	4,3	951	24	PK	2 vk
A0122303	Mehut erittelemättä	1	0	0	1	41,1	24	1	PK	2 vk
A01224	Muut alkoholittomat juomat	19	1	16	21	6,5	743	19	SUM	
A0122401	Vihannesmehut	0	0	0	1	29,5	22	1	PK	2 vk
A0122402	Kotikalja- ja simauutteet	0	0	0	0	20,6	34	1	PK	2 vk
A0122403	Urheilujuomat ym. alkoholittomat juomat	18	1	16	20	6,7	693	17	PK	2 vk
A02	Alkoholijuomat ja tupakka	725	21	685	766	2,8	2 651	66	SUM	
A021	Alkoholijuomat	498	16	466	529	3,2	2 358	59	SUM	
A0211	Väkevät alkoholijuomat (KR)	100	7	85	114	7,5	603	15	SUM	
A02111S1	Väkevät alkoholijuomat ja liköörit	100	7	85	114	7,5	603	15	PK	2 vk
A0212	Viinit, siiderit ja long drinkit ym. (KR)	197	9	180	214	4,3	1 566	39	SUM	
A02121	Rypäle- ja hedelmäviinit	176	8	160	192	4,6	1 455	36	SUM	
A0212101	Siiderit	55	3	49	60	5,3	909	23	PK	2 vk
A0212102	Viinit	121	7	107	135	5,9	826	21	PK	2 vk
A02122	Muut viinipohjaiset juomat	21	2	18	25	7,9	394	10	SUM	
A0212201	Long drinkit ym. miedot juomasekoitukset	21	2	18	25	7,9	394	10	PK	2 vk
A0213	Olut (KR)	200	8	185	215	3,9	1 728	43	SUM	
A0213101	Pilsneri	3	0	2	3	15,5	121	3	PK	2 vk
A0213102	Keskiolut	191	8	176	205	4,0	1 665	42	PK	2 vk
A0213103	A-olut	7	1	5	9	15,8	104	3	PK	2 vk
A0214	Kotiviini- ja olutainekset (KR)	0	0	0	1	49,3	6	0	SUM	
A0214101	Kotiviini- ja olutainekset	0	0	0	1	49,3	6	0	PK	2 vk
A022	Tupakka	228	10	208	247	4,4	1 080	27	SUM	
A0221	Tupakka (KR)	228	10	208	247	4,4	1 080	27	SUM	
A02211	Savukkeet	197	9	178	215	4,8	958	24	SUM	
A0221101	Savukkeet	197	9	178	215	4,8	958	24	PK	2 vk
A02212	Sikarit	10	2	6	14	21,3	58	1	SUM	
A0221201	Pikkusikarit	8	2	4	12	23,7	49	1	PK	2 vk
A0221202	Sikarit	2	1	1	3	34,7	17	0	PK	2 vk
A02213	Piippu- ja kääretupakka	21	2	17	26	10,9	202	5	SUM	
A0221301	Piippu- ja kääretupakka	18	2	14	22	11,2	188	5	PK	2 vk
A0221302	Savukepaperi ja suodattimet	3	0	3	4	13,9	133	3	PK	2 vk
A03	Vaatteet ja jalkineet	1 153	45	1 064	1 242	3,9	2 537	63	SUM	
A031	Vaatteet ja vaatekankaat	965	42	883	1 046	4,3	2 411	60	SUM	
A0311	Vaatekankaat (PKS)	11	2	6	15	21,5	77	2	SUM	
A0311101	Vaatekankaat	11	2	6	15	21,5	77	2	PK	2 vk
A0312	Vaatteet (PKS)	864	40	786	943	4,6	2 182	54	SUM	
A0312S01	Talvitakit, ulsterit ym. päällystakit	65	13	40	91	20,1	101	3	PK	2 vk
A0312S02	Ulkoiluvaatteet ja sadevaatteet	85	10	66	104	11,4	262	7	PK	2 vk
A0312S03	Bleiserit, puvut, jakut, pitkät housut	132	16	101	162	12,0	386	10	PK	2 vk
A0312S04	Mekot, hameet, housuhameet ja shortsimekot	28	5	18	38	17,9	131	3	PK	2 vk
A0312S05	Neulepuserot, -takit ja -liivit	43	4	34	51	10,0	247	6	PK	2 vk
A0312S06	Paidat, puserot, topit ja liivit	109	8	94	125	7,3	575	14	PK	2 vk
A0312S07	T-paidat	65	4	57	73	6,5	533	13	PK	2 vk
A0312S08	Farkut ja farkkuhaalarit	37	4	30	45	10,4	161	4	PK	2 vk
A0312S09	Shortsit ja shortsihaalarit	10	2	6	14	21,5	69	2	PK	2 vk
A0312S10	College- ja verryttelyasut	51	4	43	59	8,0	358	9	PK	2 vk
A0312S11	Voimistelu-, uima- ja urheiluasut	16	3	10	21	17,3	96	2	PK	2 vk
A0312S12	Aamu-, kylpy- ja työtakit, esiliinat ym.	5	1	2	7	28,8	30	1	PK	2 vk
A0312S13	Alusasut	70	4	62	79	6,1	645	16	PK	2 vk
A0312S14	Yöasut	13	2	9	18	15,7	98	2	PK	2 vk
A0312S15	Sukat ja sukkahousut	50	3	45	55	5,3	968	24	PK	2 vk
A0312S20	Vaatteet erittelemättä	64	6	51	76	10,0	276	7	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja	yläraja		lkm	%		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%				
A0312331	Pikkulasten vaatteet (0–2 v)	22	3	17	28	12,6	164	4	PK	2 vk
A0313	Muut asusteet ja tarvikkeet (PKS)	76	4	68	85	5,6	901	22	SUM	
A0313101	Huivit, solmiot, vyöt, olkaimet ym.	22	2	17	26	10,4	257	6	PK	2 vk
A0313102	Sormikkaat, lapaset ja muut käsiineet	14	1	11	17	9,7	254	6	PK	2 vk
A0313103	Työrukkaset ja kumikintaat	2	0	1	2	21,3	47	1	PK	2 vk
A0313104	Päähineet	14	1	11	17	10,5	203	5	PK	2 vk
A0313105	Korvalaput, hihanpidikkeet, irtokaulukset ym.	3	1	1	4	34,5	28	1	PK	2 vk
A0313106	Neule- ja virkkauslangat	16	2	12	21	13,2	190	5	PK	2 vk
A0313107	Ompelutarvikkeet	6	1	4	7	12,2	187	5	PK	2 vk
A0314	Vaatteiden pesu, valmistus ja vuokraus (P)	13	4	6	20	26,6	65	2	SUM	
A0314101	Vaatteiden pesu, valmistus ja vuokraus	13	4	6	20	26,6	65	2	PK	2 vk
A032	Jalkineet	188	11	167	209	5,6	734	18	SUM	
A0321	Jalkineet (PKS)	185	11	165	206	5,7	704	18	SUM	
A0321S01	Talvikengät	34	5	25	44	14,1	110	3	PK	2 vk
A0321S02	Kävely- ja juhkakengät	99	7	84	113	7,5	359	9	PK	2 vk
A0321S03	Kumi- ja muovisaappaat	9	2	5	12	21,7	54	1	PK	2 vk
A0321S04	Lenkkitosut	29	4	22	37	13,0	122	3	PK	2 vk
A0321S05	Muut jalkineet, pohjalliset, nauhat ym.	14	3	9	20	18,7	181	5	PK	2 vk
A0322	Jalkineiden korjaus ja vuokraus (P)	3	1	2	4	20,0	42	1	SUM	
A0322101	Jalkineiden korjaus ja vuokraus	3	1	2	4	20,0	42	1	PK	2 vk
A04	Asuminen ja energia	8 193	88	8 021	8 365	1,1	4 004	100	SUM	
A041	Vuokra-asuminen	1 545	50	1 447	1 643	3,2	1 317	33	SUM	
A0411	Varsinaisen asunnon vuokra (P)	1 453	49	1 356	1 550	3,4	887	22	SUM	
A04111S1	Vuokra-asunnon vuokra	1 453	49	1 356	1 550	3,4	887	22	H	kk
A0412	Kakkosasunnon ja vapaa-ajanasunnon vuokra (P)	92	7	78	106	7,8	522	13	SUM	
A04121	Kakkosasunnon vuokra	44	6	32	55	13,3	123	3	SUM	
A0412101	Kakkosasunnon vuokra	44	6	32	55	13,3	123	3	H	v
A04122	Vapaa-ajanasunnon vuokra	48	4	40	56	8,5	413	10	SUM	
A0412201	Vapaa-ajanasunnon vuokra	48	4	40	56	8,5	413	10	H	v
A042	Omistus- ja luontoisetuasuminen	5 445	95	5 259	5 632	1,7	3 261	81	SUM	
A0421	Omistusasuminen (P)	5 133	94	4 948	5 318	1,8	3 117	78	SUM	
A04211	Omistusasunnon asuntotulo	3 356	76	3 208	3 505	2,3	2 812	70	SUM	
A0421101	Omistusasunnon asuntotulo	3 356	76	3 208	3 505	2,3	2 812	70	LASK	
A04212	Omistusasunnon hoitovastike	582	19	544	620	3,3	1 076	27	SUM	
A0421201	Omistusasunnon hoitovastike	582	19	544	620	3,3	1 076	27	H	kk
A04213	Oman asunnon huolto ja korjaus	342	28	286	397	8,3	980	24	SUM	
A0421301	Oman talon huolto ja korjaus	195	21	154	235	10,5	694	17	H	v
A0421302	Oman osakehuoneiston huolto ja korjaus	147	20	108	186	13,5	286	7	H	v
A0421303	Kakkosasunnon huolto ja korjaus	-	-	-	-	-	0	0	H	v
A04215	Asuntolainojen korot	752	26	701	804	3,5	1 565	39	SUM	
A0421508	Asuntolainojen korot	752	26	701	804	3,5	1 565	39	REK	v
A04216	Muut omistusasunnon menot	100	3	94	107	3,3	1 793	45	SUM	
A0421601	Asunnon tontin vuokra	15	2	12	18	10,1	198	5	H	v
A0421602	Omakotikiinteistön palovakuutusmaksu	42	2	39	46	4,6	850	21	H	v
A0421603	Omakotikiinteistön osuus kotivakuutuksesta	43	2	39	47	4,4	935	23	LASK	
A0422	Luontoisetuasunto (P)	228	24	180	275	10,7	144	4	SUM	
A0422101	Luontoisetuasunnon asuntotulo	128	17	94	162	13,6	116	3	LASK	
A0422102	Luontoisetuasunnon vuokra	100	15	71	129	14,7	78	2	H	v
A0423	Kakkosasunnon menot (P)	21	5	11	32	24,7	76	2	SUM	
A0423101	Kakkosasunnon yhtiövästike	21	5	11	32	24,7	76	2	H	v
A0424	Vapaa-ajanasunto (P)	63	6	52	75	9,5	866	22	SUM	
A0424101	Vapaa-ajanasunnon huolto ja korjaus	24	4	16	32	16,8	241	6	H	v
A0424102	Vapaa-ajanasunnon lainojen korot	22	4	15	29	16,0	98	2	H	v
A0424103	Vapaa-ajanasunnon tontin vuokra	2	0	1	3	22,1	40	1	H	v
A0424104	Vapaa-ajanasunnon palovakuutusmaksu	7	1	6	8	8,1	354	9	H	v
A0424105	Vapaa-ajanasunnon osuus kotivakuutuksesta	8	1	7	9	7,0	428	11	H	v

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutustenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa,		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A043	Vuokra- ja luontoisetuusunnon huolto ja korjaus (asukas)	6	2	2	9	28,4	48	1	SUM	
A0432	Vuokra- ja luontoisetuusunnon huolto ja korjaus (asukas)	6	2	2	9	28,4	48	1	SUM	
A0432101	Vuokra-asunnon huolto ja korjaus	3	1	1	5	36,9	35	1	H	v
A0432102	Luontoisetuusunnon huolto ja korjaus	3	1	0	5	43,4	13	0	H	v
A044	Muut asumiskulut	180	5	170	189	2,8	2 374	59	SUM	
A0441	Jättemaksut (P)	51	2	48	54	3,1	2 033	51	SUM	
A0441101	Asunnon erillinen jätemaksu	47	2	44	50	3,2	1 810	45	H	v
A0441102	Vapaa-ajanasunnon jätemaksut	4	0	4	5	7,7	459	11	H	v
A0442	Vesi- ja jätevesimaksut (P)	99	3	92	105	3,4	1 838	46	SUM	
A0442101	Asunnon erilliset vesi- ja jätevesimaksut	95	3	89	102	3,4	1 745	44	H	v
A0442102	Vapaa-ajanasunnon vesi- ja jätevesimaksut	3	0	3	4	11,9	176	4	H	v
A0444	Nuohous ja muut asumiskulut (P)	30	2	27	33	5,7	1 798	45	SUM	
A0444101	Asunnon nuohousmaksut	13	0	12	14	3,2	1 461	36	H	v
A0444102	Asunnon muut maksut	4	1	3	5	17,3	113	3	H	v
A0444103	Vapaa-ajanasunnon nuohous- ym. maksut	11	1	9	14	12,5	515	13	H	v
A0444104	Kakkosasukunnon muut kulut	2	0	1	3	24,1	49	1	H	v
A045	Asumisen energia	1 018	20	979	1 056	1,9	3 868	97	SUM	
A0451	Sähkö (KR)	637	13	611	663	2,1	3 771	94	SUM	
A0451101	Asunnon sähkö	590	12	565	614	2,1	3 750	94	H	v muu
A0451102	Vapaa-ajanasunnon sähkö	48	3	41	54	7,0	659	16	H	v
A0452	Kaasu (KR)	0	0	0	1	33,8	13	0	SUM	
A0452101	Kaasu	0	0	0	1	33,8	13	0	H PK	v/2 vk
A0453	Nestemäiset polttoaineet (KR)	153	9	134	171	6,2	526	13	SUM	
A0453101	Asunnon lämmitysöljy ym.	151	9	133	170	6,2	516	13	H	v
A0453102	Vapaa-ajanasunnon lämmitysöljy	1	1	0	3	42,8	12	0	H	v
A0454	Kiinteät polttoaineet (KR)	102	4	95	110	3,9	1 635	41	SUM	
A0454101	Ostetut halot ja muut lämmitysaineet	23	2	19	26	7,7	448	11	H	v
A0454102	Omat ja saadut halot ym.	75	3	69	82	4,6	1 234	31	H	v
A0454103	Vapaa-ajanasunnon halot ym.	4	1	3	6	14,8	112	3	H	v
A0455	Kaukolämpö- ja lämminvesimaksut ym. (KR)	125	6	113	137	5,0	1 285	32	SUM	
A0455101	Erillinen lämminvesimaksu	86	4	78	95	4,9	1 052	26	H	kk
A0455103	Erilliset kaukolämpö- ja maakaasumaksut	22	4	14	30	18,8	98	2	H	v
A0455104	Luontoisetuna saatu energia	3	1	2	4	18,0	46	1	H	v
A0455105	Kakkosasukunnon energia	14	2	10	18	15,1	130	3	H	v
A05	Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet	1 529	39	1 453	1 605	2,5	3 889	97	SUM	
A051	Huonekalut, taide-esineet ja matot	581	22	538	623	3,7	2 530	63	SUM	
A0511	Huonekalut, kalusteet, koriste- ja taide-esineet (KS)	510	20	471	549	3,9	2 329	58	SUM	
A0511101	Ruokapöydät ja ruokailuryhmät	48	4	39	56	8,9	349	9	H	v
A0511102	Muut pöydät	27	2	23	31	7,2	542	14	H	v
A0511103	Sohvakalustot	77	6	65	88	7,7	340	8	H	v
A0511104	Sohvat ja vuodesohvat	42	4	35	50	9,0	275	7	H	v
A0511105	Nojatuolit ja keinutuolit	26	5	17	36	18,5	240	6	H	v
A0511106	Tuolit ja jalkarat	10	1	7	13	14,3	272	7	H	v
A0511107	Kirjahyllyt ja vitriinit	46	4	38	54	8,5	514	13	H	v
A0511108	Kaapit ja lipastot	47	5	38	56	9,8	442	11	H	v
A0511109	Vuoteet, runko- ja joustinpatjat	80	5	69	91	6,9	671	17	H	v
A0511110	Valaisimet ja varjostimet	22	2	19	26	8,0	706	18	H	v
A0511111	Puutarha- ja parvekekalusteet	26	2	21	30	8,2	459	11	H	v
A0511112	Muut huonekalut	5	3	0	11	55,6	44	1	H	v
A0511113	Taidemaalaukset, grafiikka ja niiden kehukset	26	6	15	37	21,4	324	8	H	v
A05111S1	Veistokset, taidelasi, -keramiikka ja -tekstiilit	8	2	5	12	20,5	128	3	H	v
A0511116	Peilit ja koriste-esineet	19	3	14	24	13,0	233	6	PK	2 vk
A0512	Matot (KS)	41	4	34	49	9,0	844	21	SUM	
A0512101	Matot, matonkuteet ja kutomapalkkio	41	4	34	49	9,0	844	21	H PK	v/2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel-	Kotitalouksia		Tieto-	Referenssi-
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	linen keski-		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0513	Huonekalujen, kalusteiden ja mattojen korjaus (P)	30	3	24	35	10,3	300	7	SUM	
A0513101	Huonekalujen, kalusteiden ja mattojen korjaus	30	3	24	35	10,3	300	7	PK	2 vk
A052	Kodintekstiilit	131	9	114	148	6,6	775	19	SUM	
A0521	Kodintekstiilit (PKS)	131	9	114	148	6,6	775	19	SUM	
A0521101	Patjat, peitteet, huovat ja tyynyt	45	5	34	56	12,0	260	6	PK	2 vk
A0521102	Lakanat ja tyynyliinat, lakanakangas	25	3	18	31	14,2	181	5	PK	2 vk
A0521103	Pyyhkeet ja pyyhkankaat	13	2	9	16	14,1	163	4	PK	2 vk
A0521104	Verhot ja verhokankaat	27	4	19	35	15,7	98	2	PK	2 vk
A05211S1	Muut kodintekstiilit ja niiden korjaus	14	2	11	17	11,6	213	5	PK	2 vk
A0521107	Vahakankaat, muovi- ja kerniliinat	8	1	6	10	13,4	122	3	PK	2 vk
A053	Kodinkoneet	259	10	239	279	4,0	2 309	58	SUM	
A0531	Suuret kodinkoneet (KS)	228	10	209	248	4,3	1 727	43	SUM	
A05311	Kylmäkoneet	62	4	54	69	6,4	504	13	SUM	
A0531101	Jääkaapit ja jää-viileäkaapit	18	2	14	23	11,5	166	4	H	v
A0531102	Jääkaappipakastimet	26	3	21	31	10,2	191	5	H	v
A0531103	Pakastimet	17	2	14	20	8,8	217	5	H	v
A05312	Pyykin- ja astianpesukoneet	88	4	79	96	5,1	693	17	SUM	
A0531201	Astianpesukoneet	30	2	25	34	7,6	280	7	H	v
A0531202	Pyykinpesukoneet, kuivausrummut ja -kaapit	57	3	50	63	6,0	460	11	H	v
A0531203	Mankelit ja silityskoneet	1	0	0	2	35,6	26	1	H	v
A05313	Liedet, mikroounit, sähkögrillit ym.	43	3	37	49	6,8	676	17	SUM	
A05313S1	Liedet, uunit ja keittotasot	30	3	25	35	8,6	235	6	H	v
A0531303	Mikroaaltouunit	8	1	7	9	6,8	352	9	H	v
A0531304	Sähkö- ja kaasugrillit, sähköwokit ym.	5	1	4	7	13,9	178	4	H	v
A05314	Lämmittimet ja ilmastointilaitteet	11	1	9	14	10,5	267	7	SUM	
A0531401	Irralliset sähkö- ym. lämmittimet	2	0	1	3	25,3	85	2	H	v
A0531402	Irralliset ilmastointikojeet	1	0	1	2	29,1	64	2	H	v
A0531403	Liesituulettimet	8	1	6	10	12,6	131	3	H	v
A05315	Siivouskoneet	20	2	16	25	11,3	491	12	SUM	
A05315S1	Pölynimurit, lattian- ja ikkunanpesukoneet	20	2	16	25	11,3	491	12	H	v
A05316	Ompelu- ja neulekoneet, kangaspuut	4	1	3	5	16,0	77	2	SUM	
A0531601	Ompelu- ja neulekoneet, kangaspuut	4	1	3	5	16,0	77	2	H	v
A05317	Muut suuret kodinkoneet ja -laitteet	1	0	0	2	38,2	18	0	SUM	
A0531701	Muut suuret kodinkoneet ja -laitteet	1	0	0	2	38,2	18	0	H	v
A0532	Pienet sähkökäyttöiset kodinkoneet (PKS)	21	1	19	22	4,4	1 239	31	SUM	
A0532101	Keittiön yleiskoneet	3	1	2	4	17,5	73	2	H	v
A0532102	Vatkaimet, tehosekoittimet ja mehulingot	2	0	2	3	10,1	236	6	H	v
A0532103	Kahvin-, veden- ja teenkeitin	11	1	10	12	5,3	742	19	H	v
A0532104	Leivänpaahtimet, vohveliraudat	2	0	2	2	7,8	274	7	H	v
A0532105	Silitysraudat ja silityskeskukset	2	0	1	2	9,3	187	5	H	v
A0532106	Muut kodin pienkoneet ja sähkölaitteet	1	0	1	1	21,7	71	2	H	v
A0533	Kodinkoneiden korjaus ja varaosat (P)	10	2	5	15	24,2	65	2	SUM	
A0533101	Kodinkoneiden korjaus ja varaosat	10	2	5	15	24,2	65	2	PK	2 vk
A054	Lasitavarat, astiat ja keittiövälineet	121	7	107	135	5,8	1 237	31	SUM	
A0541	Lasitavarat, astiat ja keittiövälineet (PKS)	121	7	107	135	5,8	1 237	31	SUM	
A05411	Lasitavarat ja astiat	47	5	38	57	10,2	495	12	SUM	
A0541101	Juomalasit ja pikarit	6	1	4	8	15,7	90	2	PK	2 vk
A0541102	Kahvikupit, teekupit ja mikit	9	1	6	12	15,6	156	4	PK	2 vk
A0541103	Lautaset ja jälkiruokakulhot	13	3	7	20	22,9	129	3	PK	2 vk
A0541104	Kulhot ja kannut	6	1	4	8	17,6	99	2	PK	2 vk
A0541105	Koriste-esineet ja kylpyhuonetarvikkeet	13	3	8	18	19,5	135	3	PK	2 vk
A05412	Aterimet ja keittiövälineet	23	3	17	28	12,8	394	10	SUM	
A0541201	Veitset, haarukat ja lusikat	9	3	4	14	28,5	61	2	PK	2 vk
A0541202	Keittiövälineet ruoan valmistukseen	13	1	11	16	9,3	350	9	PK	2 vk
A05413	Keittiö- ja kotitalousvälineet	51	3	45	58	6,5	733	18	SUM	
A05413S1	Tuttipullot ja pullotutit	1	0	0	1	24,8	29	1	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutustenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A0541302	Padat, kattilat ja kahvipannut	7	1	4	9	16,9	60	1	PK	2 vk
A0541303	Paistinpannat ja uunivuoat	10	1	7	12	13,8	104	3	PK	2 vk
A0541304	Muut ruokatalouden astiat	12	1	9	14	10,1	281	7	PK	2 vk
A05413S2	Ämpärit, vadit, pyykki- ja roskakorit, sakset ym.	23	2	19	27	9,1	388	10	PK	2 vk
A055	Kodin ja puutarhan työkonet, työkalut ym.	168	8	152	183	4,8	1 729	43	SUM	
A0551	Kodin ja puutarhan työkonet (KS)	58	5	48	69	9,1	672	17	SUM	
A0551101	Sähköiset käsityökalut	19	2	15	23	10,3	401	10	H	v
A05511S1	Puutarhakoneet, hitsauslaitteet ym. ja korjaus	39	5	30	49	12,0	384	10	H PK	v/2 vk
A0552	Kodin ja puutarhan työkalut ja tarvikkeet (PKS)	109	6	98	120	5,1	1 374	34	SUM	
A0552101	Vasarat, kirveet, sahat, puukot ym. työkalut	14	2	11	17	11,2	195	5	PK	2 vk
A0552102	Puutarha- ja muut ulkotyökalut	16	2	12	20	12,1	171	4	PK	2 vk
A0552103	Hehku-, loiste- ja halogeenilamput	14	2	11	18	11,8	457	11	PK	2 vk
A0552104	Sähköjohdot, pistotulpat, sulakkeet ym.	12	2	9	15	13,7	167	4	PK	2 vk
A0552105	Taskulamput ja paristot	21	2	17	24	8,8	552	14	PK	2 vk
A05521S1	Avaimet, lukot, palovaroitimet ym. ja korjaus	30	3	24	37	11,4	303	8	PK	2 vk
A0552108	Kodin turvalaitteet ja hälytysjärjestelmät	3	1	1	4	24,0	34	1	H	v
A056	Kodinhoitotarvikkeet ja -palvelut	269	8	254	285	3,0	3 632	91	SUM	
A0561	Kodin kulutustavarat (KR)	208	5	199	217	2,2	3 612	90	SUM	
A05611	Puhdistus- ja siivousaineet	71	2	67	76	3,3	1 942	48	SUM	
A0561101	Astianpesuaineet ja kirkasteet	11	1	10	13	4,8	712	18	PK	2 vk
A0561102	Tekstiilien pesu-, huuhtelu- ja värjäysaineet	29	1	27	32	4,6	1 018	25	PK	2 vk
A0561103	Muut pesu- ja kiillotusaineet	25	1	23	28	4,8	976	24	PK	2 vk
A0561104	Hyönteismyrkyt ja -karkoitteet	5	1	4	6	13,5	104	3	PK	2 vk
A05612	Paperiset ja muoviset kertakulutustavarat	70	2	66	73	2,5	3 348	84	SUM	
A0561201	Talouspaperi	17	1	16	18	4,2	961	24	PK	2 vk
A0561202	Suodatinpusit	4	0	4	5	5,1	564	14	PK	2 vk
A0561203	Muut ruokatalouden paperituotteet ja alumiinifolio	10	1	9	11	5,7	689	17	PK	2 vk
A0561204	Kertakäyttöastiat ja -aterimet, juomapillit	4	1	3	5	12,1	184	5	PK	2 vk
A0561205	Paperikassit ja -lakanat, pähvilaitikot ym.	10	1	9	12	7,5	597	15	PK	2 vk
A0561206	Pakastepussit ym. elintarvikemuovit	4	0	4	5	6,8	395	10	PK	2 vk
A0561207	Muovikassit, roskapussit, kontaktimuovi ym.	19	1	18	20	2,9	2 924	73	PK	2 vk
A05613	Muut kodin tarvikkeet	67	3	62	73	4,0	1 723	43	SUM	
A05613S1	Siivousvälineet, neulat, naulat, liimat ym.	47	2	43	52	4,9	1 385	35	PK	2 vk
A0561305	Kynttilät	18	1	15	20	6,6	592	15	PK	2 vk
A0561306	Grillihiileet, sytytysneste, lamppuöljy ym.	2	0	2	3	14,4	105	3	PK	2 vk
A0562	Kotitalouspalvelut (P)	61	7	48	74	10,8	227	6	SUM	
A05621	Yksityinen lastenhoitaja, siivoja ym.	45	6	33	56	13,2	123	3	SUM	
A0562101	Yksityinen lastenhoitaja, siivoja ym.	45	6	33	56	13,2	123	3	H	3 kk
A05622	Kodintekstiilien pesu, kotitaloustavaroiden vuokraus ym.	16	3	11	22	17,2	109	3	SUM	
A0562201	Kodinkoneiden vuokraus, sisustussuunnittelu ym.	7	2	3	10	30,0	59	1	H PK	v/2 vk
A0562202	Pesutuvan ja mankelin vuokra	1	0	0	2	39,8	16	0	PK	2 vk
A0562203	Kodintekstiilien pesulamaksut	9	2	5	13	21,9	38	1	PK	2 vk
A06	Terveys	1 053	29	996	1 110	2,8	3 560	89	SUM	
A061	Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -tarvikkeet	576	19	539	614	3,3	2 772	69	SUM	
A0611	Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -tarvikkeet	576	19	539	614	3,3	2 772	69	SUM	
A06111	Lääkkeet ja vitamiini- ym. valmisteet (KR)	418	17	385	450	4,0	2 087	52	SUM	
A0611101	Reseptilääkkeet	231	14	205	258	5,8	1 036	26	PK	2 vk
A0611102	Ilman reseptiä saatavat lääkkeet	105	5	95	115	4,7	1 271	32	PK	2 vk
A0611103	Vitamiini- ja hivenainevalmisteet	30	2	26	35	7,6	398	10	PK	2 vk
A0611104	Lääkkeenomaiset luontaistuotteet	51	5	41	61	10,1	419	10	PK	2 vk
A06112	Lääkinnälliset tarvikkeet (KR)	10	1	8	12	8,8	306	8	SUM	
A0611201	Ensiaputarvikkeet	4	0	3	5	11,5	166	4	PK	2 vk
A0611202	Kuumemittarit ym. pienet hoitotarvikkeet	5	1	3	6	13,7	119	3	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0611203	Ehkäisyvälineet	1	0	1	2	22,3	33	1	PK	2 vk
A06113	Silmälasit, kuulolaitteet, pyörätuolit ym. (KS)	149	9	132	166	5,9	1 441	36	SUM	
A0611301	Silmä- ja piilolasit	116	4	107	124	3,7	1 347	34	H	v
A06113S1	Pyörätuolit, kuulolaitteet, hammasproteesit ym. ja korjaus	33	8	18	48	23,1	186	5	H PK	v/2 vk
A062	Lääkäri, laboratorio, fysioterapia ym.	406	19	369	443	4,6	2 674	67	SUM	
A0621	Lääkäripalvelut (P)	123	14	96	151	11,3	1 693	42	SUM	
A0621101	Yksityislääkärit	98	14	71	125	14,1	709	18	H	3 kk
A0621102	Terveyskeskuslääkärit	20	1	19	22	3,7	1 265	32	H	3 kk
A0621103	Muut lääkärit	5	1	3	7	21,6	77	2	H	3 kk
A0622	Hammashoitopalvelut (P)	185	10	165	205	5,5	1 355	34	SUM	
A0622101	Yksityinen hammashoito	143	10	124	163	6,9	737	18	H	3 kk
A0622102	Kunnallinen hammashoito	41	3	35	46	6,9	655	16	H	3 kk
A0622103	Muu hammashoito	1	0	0	1	24,3	27	1	H	3 kk
A0623	Tutkimus- ja hoitopalvelut (P)	98	6	86	110	6,2	956	24	SUM	
A06231	Laboratorio- ja röntgentutkimukset	13	2	10	16	11,3	228	6	SUM	
A0623101	Yksityisen lääkäriaseman laboratorio- ym. tutkimukset	9	1	6	12	14,8	101	3	H	3 kk
A0623102	Muut laboratorio- ja röntgentutkimukset	4	1	3	6	15,4	136	3	H	3 kk
A06232	Fysioterapia, psykologi, kotihoitopalvelu ym.	81	6	70	92	7,1	778	19	SUM	
A06232S1	Fysioterapia, psykologi, kotihoitopalvelu ym.	81	6	70	92	7,1	778	19	H	3 kk
A06233	Muut sairaalan ulkopuoliset palvelut	3	1	2	5	26,5	25	1	SUM	
A0623301	Sairaudesta johtuvat matkat	3	1	2	5	26,5	25	1	PK	2 vk
A063	Sairaala- ja poliklinikkapalvelut	70	5	60	80	7,4	1 153	29	SUM	
A0631	Sairaala- ja poliklinikkapalvelut (P)	70	5	60	80	7,4	1 153	29	SUM	
A06311S1	Sairaalahoito	41	5	32	50	11,5	685	17	H	v
A06311S2	Poliklinikkamaksut	29	2	26	33	6,7	699	17	H	3 kk
A07	Liikenne	4 715	131	4 458	4 972	2,8	3 735	93	SUM	
A071	Ajoneuvojen hankinta	2 264	107	2 055	2 474	4,7	1 396	35	SUM	
A0711	Autot (KS)	2 069	101	1 871	2 267	4,9	923	23	SUM	
A07111	Uudet autot	806	74	662	951	9,1	218	5	SUM	
A0711101	Uudet autot	806	74	662	951	9,1	218	5	H	v
A07112	Käytetyt autot	1 263	71	1 124	1 401	5,6	723	18	SUM	
A0711201	Käytetyt autot Suomesta	1 175	68	1 042	1 308	5,8	693	17	H	v
A0711202	Käytetyt autot ulkomailta	88	20	48	128	23,2	34	1	H	v
A0712	Moottoripyörät ja -kelkat ym. (KS)	154	28	99	209	18,2	220	5	SUM	
A0712101	Moottoripyörät ja skootterit	98	26	46	150	27,0	95	2	H	v
A0712102	Mopot ja moposkootterit	21	4	14	29	18,2	91	2	H	v
A0712103	Moottorikelkat ja mönkijät	35	8	20	50	21,8	46	1	H	v
A0713	Polkupyörät (KS)	42	3	35	48	7,7	528	13	SUM	
A0713101	Polkupyörät	42	3	35	48	7,7	528	13	H	v
A072	Yksityisajoneuvojen käyttö	1 781	51	1 681	1 881	2,9	3 329	83	SUM	
A0721	Ajoneuvojen varaosat ja lisätarvikkeet (PKS)	227	23	182	271	10,0	754	19	SUM	
A0721101	Auton varaosat	166	21	125	207	12,5	386	10	PK	2 vk
A0721102	Autotarvikkeet ja -työkalut	29	4	21	38	14,1	340	8	PK	2 vk
A07211S1	Muiden ajoneuvojen varaosat ja tarvikkeet	31	7	18	44	21,4	168	4	PK	2 vk
A0722	Poltto- ja voiteluaineet (KR)	1 160	27	1 108	1 213	2,3	2 462	61	SUM	
A0722101	Bensiini	973	24	926	1 021	2,5	2 219	55	PK	2 vk
A0722102	Muut polttoaineet	167	10	147	186	6,1	456	11	PK	2 vk
A07221S1	Voiteluaineet, jäähdytys- ja pakkas- nesteet ym.	21	2	16	25	10,2	216	5	PK	2 vk
A0723	Yksityisajoneuvojen huolto ja korjaus (P)	232	22	188	275	9,6	432	11	SUM	
A0723101	Auton määräaikais- ym. huollot	120	15	90	150	12,7	295	7	PK	2 vk
A07231S1	Ajoneuvojen korjaus	112	16	80	143	14,3	156	4	PK	2 vk
A0724	Muut yksityisajoneuvojen palvelut (P)	162	12	138	187	7,7	3 027	76	SUM	
A0724101	Autopaikan tai -tallin vuokra	40	4	32	48	9,8	890	22	H	v
A0724102	Oman talon tienhoitomaksut	9	1	7	10	8,3	472	12	H	v

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutuserooryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel-	Kotitalouksia		Tieto-	Referenssi-
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	linen		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0724103	Vapaa-ajanasunnon tienhoitomaksut	–	–	–	–	–	–	–	–	–
A0724104	Pysäköinti-, silta- ja lossimaksut ym.	10	1	8	12	9,7	384	10	PK	2 vk
A0724105	Ajoneuvojen ja lisätarvikkeiden vuokraus	22	11	0	44	50,0	50	1	PK	2 vk
A0724106	Ajo-opetus	32	3	26	38	9,1	286	7	H	v
A0724107	Kuljettajatutkimusmaksut	9	2	6	12	18,4	326	8	H	v
A0724108	Katsastusmaksut	37	1	35	38	2,2	2 448	61	H	v
A0724109	Rekisteri-ilmoitusmaksut ym.	4	1	2	5	19,7	419	10	H	v
A073	Kuljetuspalvelut	670	32	607	732	4,8	1 931	48	SUM	
A0730	Ulkomaanmatkojen matkaliput (P)	126	10	106	146	7,9	589	15	SUM	
A0730101	Ulkomaanmatkojen matkaliput	126	10	106	146	7,9	589	15	H	6 kk
A0731	Junamatkat Suomessa (P)	81	9	63	99	11,4	643	16	SUM	
A07311S1	Lyhyet junamatkat	25	8	9	42	32,3	115	3	PK	2 vk
A0731103	Pitkät junamatkat	55	4	48	62	6,4	567	14	H	3 kk
A0732	Maantiematkat Suomessa (P)	213	11	192	234	5,0	1 214	30	SUM	
A07321S1	Lyhyet linja-automatkat	125	8	108	141	6,6	734	18	PK	2 vk
A0732103	Pitkät linja-automatkat	31	3	26	37	9,2	392	10	H	3 kk
A0732104	Taksimatkat	57	4	49	66	7,7	363	9	PK	2 vk
A0733	Laiva-, vene- ja lentomatkat Suomessa (P)	21	3	15	28	15,1	129	3	SUM	
A0733101	Laiva-, vene- ja lentomatkat Suomessa	21	3	15	28	15,1	129	3	H	3 kk
A0735	Muut ostetut kuljetuspalvelut (P)	8	2	4	12	26,7	54	1	SUM	
A0735101	Kotitalous- ja matkatavaroiden kuljetus ja säilytys	8	2	4	12	26,7	54	1	PK	2 vk
A0736	Ajoneuvo luontoisetuna (P)	221	24	175	267	10,7	140	3	SUM	
A0736101	Ajoneuvo luontoisetuna	221	24	175	267	10,7	140	3	REK	
A08	Tietoliikenne	856	14	828	884	1,7	3 970	99	SUM	
A081	Tietoliikenne	856	14	828	884	1,7	3 970	99	SUM	
A0811	Postimaksut (P)	28	3	24	33	8,8	612	15	SUM	
A0811101	Postimaksut	28	3	24	33	8,8	612	15	PK	2 vk
A0812	Puhelinlaitteet	75	3	69	81	3,9	1 525	38	SUM	
A0812101	Matkapuhelimet, kommunikaattorit, akut ja laturit (KS)	70	3	65	75	4,0	1 443	36	H	v
A0812102	Lankapuhelimet, vastaajat ja hakulaitteet (KS)	3	0	2	4	16,6	123	3	H	v
A0812103	Puhelinlaitteiden korjaus ja lisätarvikkeet (P)	2	1	1	4	28,4	25	1	PK	2 vk
A0813	Puhelin- ja internetpalvelut ym. (P)	752	13	727	778	1,7	3 961	99	SUM	
A0813101	Lankapuhelimien puhelumaksut	124	4	116	132	3,4	2 067	52	H	muu
A0813103	Matkapuhelimien puhelumaksut	446	11	424	468	2,5	3 638	91	H	muu
A08131S1	Yleisöpuhelimet ja sähköet ym.	33	2	30	37	4,9	535	13	PK	2 vk
A08131S2	Internetkustannukset	149	3	142	155	2,3	2 067	52	H	muu
A09	Kulttuuri ja vapaa-aika	3 373	92	3 194	3 553	2,7	4 002	100	SUM	
A091	Audiovisuaaliset laitteet ja tietokoneet	610	18	575	645	2,9	2 731	68	SUM	
A0911	Äänen ja kuvan tallennuslaitteet (KS)	239	10	219	258	4,1	2 009	50	SUM	
A09111	Äänen tallennus- ja toistolaitteet	43	4	36	50	8,2	835	21	SUM	
A0911101	Radiot ja viritinvahvistimet	5	1	4	7	11,9	178	4	H	v
A0911102	CD-soittimet, nauhurit ym. kiinteällä liitännällä	3	1	2	5	28,0	71	2	H	v
A0911103	Isot kannettavat cd-radioyhdistelmät ym.	3	0	2	3	15,9	91	2	H	v
A0911104	Kaiuttimet	5	1	2	8	28,0	82	2	H	v
A0911105	Stereosarjat ym. yhdistelmälaitteet	7	2	4	10	22,8	77	2	H	v
A0911106	Henkilökohtaiset mukana kuljetettavat minilaitteet	11	1	9	13	7,8	410	10	H	v
A0911107	Radion, nauhurin ym. osat ja tarvikkeet	8	1	5	11	18,4	87	2	PK	2 vk
A091112	Televisiot, DVD-laitteet ja videonauhurit	196	9	179	213	4,4	1 643	41	SUM	
A0911201	Televisiot ja digisoittimet	152	8	137	168	5,1	1 326	33	H	v
A09112S1	DVD-laitteet, kotiteatterit ja videonauhurit	40	3	34	46	7,5	598	15	H	v
A0911203	Satelliittiantennit	3	1	2	4	19,5	89	2	H	v
A0912	Valokuvaus- ja videointilaitteet ym. (KS)	64	3	57	70	5,1	815	20	SUM	
A09121	Valokuva- ja videokamerat, projektorit ym.	54	3	49	60	5,5	709	18	SUM	

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A0912101	Digi- ym. kamerat ja oheislaitteet	47	3	41	52	5,7	647	16	H	v
A0912102	Videokamerat ja oheislaitteet	8	1	6	10	14,2	89	2	H	v
A09122	Kiikarit, mikroskoopit ja navigaattorit	9	1	7	12	12,9	157	4	SUM	
A0912201	Kiikarit, mikroskoopit ja navigaattorit	9	1	7	12	12,9	157	4	H	v
A0913	Tietojenkäsittelylaitteet (KS)	211	10	192	229	4,6	1 210	30	SUM	
A0913101	Mikrotietokoneet ja oheislaitteet	164	8	148	180	4,9	1 023	26	H	v
A0913102	Tietokoneohjelmat	21	3	15	27	14,2	176	4	H	v
A0913103	Kirjoitus- ja laskukoneet, taskulaskimet	2	1	0	5	56,4	31	1	H PK	v/2 vk
A0913104	Tietokoneiden ym. osat ja lisätarvikkeet	23	4	16	30	15,3	152	4	PK	2 vk
A0914	CD- ja DVD-levyt, filmit, videonauhat ym. (PKS)	87	5	76	97	6,2	675	17	SUM	
A0914101	Filmit ja muut valokuvaustarvikkeet	4	1	2	5	16,8	70	2	PK	2 vk
A09141S1	CD-levyt ja äänilevyt	41	3	35	48	8,3	344	9	PK	2 vk
A0914104	Äänitetyt kasetit ja nauhat	0	0	0	0	60,1	5	0	PK	2 vk
A0914105	Äänittämättömät kasetit ja nauhat	1	0	0	1	60,2	9	0	PK	2 vk
A09141S2	DVD-levyt ja videokasetit	41	4	34	48	8,7	355	9	PK	2 vk
A0915	Televisioiden, tietokoneiden ym. korjaus (P)	11	2	6	15	23,0	39	1	SUM	
A09151S1	Televisioiden, tietokoneiden ym. korjaus	11	2	6	15	23,0	39	1	PK	2 vk
A092	Muut suuret vapaa-ajan välineet	238	56	128	347	23,5	630	16	SUM	
A0921	Muut suuret vapaa-ajan välineet (KS)	228	55	119	336	24,4	580	14	SUM	
A09211	Soittimet	26	5	17	36	18,2	187	5	SUM	
A0921101	Pianot, viulut, huilut ym. soittimet ja korjaus	26	5	17	36	18,2	187	5	H PK	v/2 vk
A09212	Urheilun ja vapaa-ajan suuret välineet	201	55	93	309	27,5	433	11	SUM	
A0921201	Matkailu- ja perävaunut, varaosat ja tarvikkeet	20	5	10	29	24,6	64	2	H PK	v/2 vk
A0921202	Moottori- ja purjeveneet	130	55	23	237	41,9	58	1	H	v
A0921203	Soutuveneet, kanootit, purjelaudat ym.	5	1	3	7	20,2	43	1	H	v
A09212S1	Veneiden moottorit, varusteet ja tarvikkeet	26	4	18	35	16,7	118	3	H PK	v/2 vk
A0921206	Kuntopyörät, soutu-laitteet ym.	7	1	4	10	18,6	134	3	H	v
A0921207	Muut suuret harrastusvälineet ja hevoset	13	3	7	18	22,7	82	2	H	v
A0922	Suurten vapaa-ajanvälineiden korjaus (P)	10	2	5	15	24,4	92	2	SUM	
A0922101	Suurten vapaa-ajanvälineiden korjaus	10	2	5	15	24,4	92	2	H PK	v/2 vk
A093	Muut virkistys- ja harrastusvälineet	605	17	572	638	2,8	3 239	81	SUM	
A0931	Lelut, pelit ja urheiluvälineet	307	11	286	329	3,5	2 464	61	SUM	
A09311	Pelit, lelut ja harrastusvälineet (PKS)	132	7	118	146	5,4	1 245	31	SUM	
A09311S1	Leikkikalut, pelikoneet ja niiden pelit	64	4	56	73	6,9	775	19	H PK	v/2 vk
A0931103	Seura- ja elektroniikkapelit, pelikortit	15	2	11	19	12,9	167	4	PK	2 vk
A0931104	Askartelu- ja keräilytarvikkeet	24	3	18	30	12,3	341	9	PK	2 vk
A0931105	Joulukoristeet, ilotulitusvälineet ym.	28	3	23	33	9,1	426	11	PK	2 vk
A09312	Urheilu-, retkeily- ja ulkoiluvälineet	175	7	161	190	4,2	2 093	52	SUM	
A0931201	Luistimet ja muut jäärheiluvälineet (PKS)	12	1	10	14	8,8	398	10	H	v
A0931202	Murtomaa- ja rullasukset, siteet ja sauvat (PKS)	20	1	18	23	7,2	462	12	H	v
A0931203	Lasketteluvälineet (PKS)	14	1	11	17	10,8	192	5	H	v
A0931204	Palloiluvälineet (PKS)	13	2	9	17	15,6	328	8	H	v
A09312S1	Muut urheilu- ja kuntoiluvälineet (PKS)	32	4	25	39	11,4	796	20	H	v
A0931207	Urheilutarvikkeet (PKS)	19	2	15	22	10,5	214	5	PK	2 vk
A0931208	Kalastus- ja metsästysvälineet (PKS)	21	2	18	25	8,5	464	12	H	v
A0931209	Kalastus- ja metsästystarvikkeet (PKS)	12	2	8	16	16,1	114	3	PK	2 vk
A0931210	Teltat, makuupussit, rinkat ym. retkeilyvälineet (PKS)	6	1	5	8	10,9	200	5	H	v
A0931211	Retkeilytarvikkeet (PKS)	3	0	2	4	17,9	69	2	PK	2 vk
A0931212	Urheilujalkineet (PKS)	21	1	19	24	5,7	693	17	H	v
A0931213	Urheiluvälineiden huolto ja korjaus (P)	2	1	1	4	25,7	37	1	PK	2 vk
A0932	Kasvit, multa ja lannoitteet (KR)	176	9	158	193	5,0	1 547	39	SUM	
A0932101	Leikkokukat ja hautavihot	55	3	48	62	6,4	716	18	PK	2 vk
A0932102	Huonekasvit ja niiden sipulit	37	3	30	43	9,5	537	13	PK	2 vk
A0932103	Kukkamulta ja huonekasvien lannoitteet	6	1	5	7	9,3	245	6	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutustenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A0932104	Puutarhakasvien taimet ja siemenet	50	5	40	59	9,8	433	11	PK	2 vk
A0932105	Turve, puutarhamulta ja -lannoitteet	18	2	13	22	13,9	158	4	PK	2 vk
A0932106	Kukkaruukut, ruukunaluset ja amppelit	9	1	6	11	14,8	176	4	PK	2 vk
A0932107	Tekokukat ja joulukuuset	3	1	1	4	25,6	28	1	PK	2 vk
A0933	Lemmikkieläimet (KR)	122	7	108	135	5,6	1 353	34	SUM	
A0933101	Koirat, kissat ja muut lemmikkieläimet	15	2	11	19	12,8	153	4	H	v
A0933151	Lemmikkieläinten ruoat	78	5	69	87	5,8	1 250	31	PK	2 vk
A0933104	Lemmikkieläinten tarvikkeet ja lääkkeet	29	4	22	36	12,4	307	8	PK	2 vk
A094	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	903	29	845	961	3,3	3 947	99	SUM	
A0941	Urheilu- ja vapaa-ajan palvelut (P)	294	20	254	334	6,9	1 979	49	SUM	
A0941101	Urheilukilpailut, ravit ja niiden kausikortit	13	2	9	16	14,5	145	4	H PK	v/2 vk
A0941102	Tanssit, diskot ja iltamat	18	2	14	22	10,9	214	5	PK	2 vk
A0941103	Huvipuistot, sirkus, tivoli, puuhapaikat ym.	17	3	11	24	19,5	65	2	PK	2 vk
A0941104	Uimahallit, hiihtohissit, pelivuorot ym.	82	7	68	97	8,9	561	14	PK	2 vk
A0941105	Venepaikan vuokra	7	1	5	9	13,3	178	4	H	v
A0941106	Muiden harrastusvälineiden vuokra	18	14	-9	45	78,5	22	1	PK	2 vk
A0941151	Harrastuksiin liittyvät kurssit ja leirit	132	6	120	145	4,8	1 566	39	H	v
A0941152	Liikunta-, tanssi- ja ratsastustunnit	6	1	3	9	22,5	51	1	PK	2 vk
A0941153	Muut harrastuksiin liittyvät tunnit	1	0	0	1	37,7	10	0	PK	2 vk
A0942	Kulttuuripalvelut (P)	412	16	380	444	4,0	3 885	97	SUM	
A09421	Elokuvat, teatteri ja konsertit	99	13	74	123	12,8	485	12	SUM	
A0942101	Teatteri, ooppera ja konsertit	79	12	54	103	15,9	284	7	PK	2 vk
A0942102	Kausi- ja sarjaliput teatteriin ym.	2	0	1	3	19,8	58	1	H	v
A0942103	Elokuvat ja elokuvakerhot	18	2	14	21	10,2	202	5	PK	2 vk
A09422	Museot, eläinpuistot, messut ym.	13	2	10	16	11,6	140	3	SUM	
A0942201	Museot, taidenäyttelyt, eläinpuistot ym.	6	1	4	8	17,3	67	2	PK	2 vk
A0942202	Messut, maatalousnäyttelyt ym.	7	1	5	9	15,5	76	2	PK	2 vk
A09423	TV-luvat, katselumaksut, videovuokrat ym.	222	2	218	226	0,8	3 863	96	SUM	
A0942301	Televisiolupa	200	1	198	202	0,5	3 855	96	LASK	
A0942302	Maksullisten tv-kanavien katselumaksut	14	1	11	17	10,7	238	6	H	v
A0942303	DVD-elokuvien, television ym. vuokra	8	1	7	10	9,0	225	6	PK	2 vk
A09424	Muut kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	78	10	58	97	12,9	316	8	SUM	
A0942401	Eläinlääkäri ja muut lemmikkieläinpalvelut	43	9	25	61	21,4	71	2	PK	2 vk
A0942402	Valokuvien kehitys, joulupukki, opas ym.	35	4	27	43	12,1	249	6	PK	2 vk
A0943	Rahapelit (P)	197	10	177	217	5,1	1 399	35	SUM	
A0943101	Veikkaus, Lotto, V5, Jokeri ym.	168	9	150	186	5,4	1 222	30	PK	2 vk
A0943102	Arvat	16	1	13	19	8,6	369	9	PK	2 vk
A0943103	Bingo ja Toto	6	2	2	9	30,7	33	1	PK	2 vk
A0943104	Ajanvietteautomaatit	7	1	4	10	19,7	96	2	PK	2 vk
A095	Kirjat ja lehdet	568	14	541	595	2,4	3 812	95	SUM	
A0951	Kirjat (PKS)	117	10	98	137	8,5	665	17	SUM	
A0951151	Oppikirjat, tietokirjat ja tietokirjasarjat	46	7	32	59	14,8	236	6	PK	2 vk
A0951103	Romaanit, novellit ja runot	33	4	25	41	12,3	237	6	PK	2 vk
A0951104	Kaunokirjallisuussarjat	-	-	-	-	-	-	-	PK	2 vk
A0951105	Lasten ja nuorten kirjat	15	2	11	20	15,1	173	4	PK	2 vk
A0951106	Kirjat erittelemättä	24	3	17	30	13,7	168	4	PK	2 vk
A0952	Sanoma- ja aikakauslehdet (KR)	384	6	373	396	1,5	3 737	93	SUM	
A0952151	Sanomalehdet	200	3	193	207	1,7	3 320	83	H PK	muu/2 vk
A0952152	Aikakauslehdet	169	3	162	176	2,1	3 177	79	H PK	muu/2 vk
A0952153	Sarjakuvalehdet	15	1	13	17	5,6	755	19	H PK	muu/2 vk
A0953	Muut painotuotteet (KR)	40	3	35	45	6,4	1 028	26	SUM	
A0953101	Julisteet ja painokuvat ym.	1	0	0	1	33,0	15	0	PK	2 vk
A0953102	Posti- ja onnittelukortit, adressit	27	2	24	30	5,8	920	23	PK	2 vk
A0953103	Kalenterit, kartat ym. painotuotteet	12	2	9	16	14,6	175	4	PK	2 vk
A0954	Kirjoitus- ja piirustustarvikkeet (KR)	26	2	23	30	7,3	764	19	SUM	
A0954101	Kynät, liidut, tussit ym.	4	0	3	5	10,6	216	5	PK	2 vk
A0954102	Kirjoituspaperi ja kirjekuoret ym.	9	1	8	11	7,3	468	12	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%				
A0954103	Muut kirjoitus- ja piirustustarvikkeet	6	1	4	9	20,0	165	4	PK	2 vk
A0954104	Klemmarit, nitojat, kansiot, muovitaskut	6	1	5	8	14,0	176	4	PK	2 vk
A096	Valmismatkat	450	35	382	518	7,7	1 141	28	SUM	
A0961	Valmismatkat (P)	450	35	382	518	7,7	1 141	28	SUM	
A0961101	Valmismatkat Suomessa	25	4	16	34	18,0	83	2	H	3 kk
A0961102	Kiertoajelut, päivän teatteri- ja urheilu- retket ym.	1	0	0	1	34,8	13	0	H	3 kk
A09611S1	Valmismatkat ja risteilyt ulkomaille	424	34	357	491	8,1	1 076	27	H	6 KK
A10	Koulutus	63	6	51	76	9,9	1 255	31	SUM	
A101	Koulutuspalvelut	63	6	51	76	9,9	1 255	31	SUM	
A1012	Perus- ja keskiasteen oppilaitokset (P)	11	2	6	15	21,9	242	6	SUM	
A1012101	Perus- ja keskiasteen oppilaitokset	11	2	6	15	21,9	242	6	H	v
A1013	Yliopistot ja korkeakoulut (P)	7	1	5	9	13,0	188	5	SUM	
A1013101	Yliopistot ja korkeakoulut	7	1	5	9	13,0	188	5	H	v
A1014	Muut koulutuspalvelut (P)	45	6	35	56	12,3	971	24	SUM	
A10141S2	Muut koulutuspalvelut	45	6	35	56	12,3	971	24	H PK	v/2 vk
A11	Hotellit, kahvilat ja ravintolat	1 261	31	1 201	1 322	2,5	2 964	74	SUM	
A111	Ateriapalvelut	1 100	27	1 046	1 154	2,5	2 865	71	SUM	
A1111	Ravintolat ja kahvilat (P)	864	24	816	911	2,8	2 671	67	SUM	
A1111s01	Lounas ja muut ateriat ravintolassa	348	12	325	372	3,4	1 635	41	PK	2 vk
A1111111	Salaatit ravintolassa	9	1	7	10	10,3	171	4	PK	2 vk
A11111S2	Hampurilaiset, hampurilaisateriat, ranskalaiset ravintolassa	61	3	55	67	5,1	809	20	PK	2 vk
A1111113	Pizzat ravintolassa	55	3	49	61	5,4	632	16	PK	2 vk
A1111114	Lihapiirakat, hot dogit, voileivät, alkuruoat ym. ravintolassa	35	2	31	38	5,2	833	21	PK	2 vk
A1111118	Erittelemätön ravintolaruokailu ja juomarahat	34	5	23	44	15,8	168	4	PK	2 vk
A11111S3	Jälkiruoat, jäätelöt ym. Ravintolassa	12	1	10	15	8,6	385	10	PK	2 vk
A11111S4	Kahvi, tee, kaakao ja kahvileivät ravintolassa	89	3	82	95	3,5	1 697	42	PK	2 vk
A1111126	Maito ja piimä ravintolassa	1	0	0	1	17,5	72	2	PK	2 vk
A11111S5	Muut alkoholitomat juomat ravintolassa	23	1	20	25	5,8	844	21	PK	2 vk
A1111130	Olut ravintolassa	85	6	73	96	7,0	701	17	PK	2 vk
A1111131	Muut alkoholiuomat ravintolassa	113	7	99	126	6,1	682	17	PK	2 vk
A1112	Työpaikka- ja opiskelija-ateriat (P)	236	9	219	254	3,8	1 389	35	SUM	
A1112101	Ravintoetu työpaikka-ateriasta	50	4	43	57	7,3	437	11	REK	v
A1112103	Juomat ja välipalat työpaikalla, koulussa ym.	20	2	16	23	8,2	463	12	PK	2 vk
A11121S2	Maksulliset työpaikka- ja opiskelija-ateriat	167	7	152	181	4,3	987	25	PK	2 vk
A112	Majoituspalvelut	162	11	140	184	7,0	834	21	SUM	
A1121	Majoituspalvelut (P)	162	11	140	184	7,0	834	21	SUM	
A11211S1	Hotellimaksut, maatilamatkailu, leirintä ym.	162	11	140	184	7,0	834	21	H	3 kk
A12	Muut tavarat ja palvelut	3 508	61	3 388	3 628	1,7	3 995	100	SUM	
A121	Puhtaus ja kauneudenhoito	597	15	567	627	2,6	3 316	83	SUM	
A1211	Kampaamot ja kauneushoitolat (P)	230	10	211	250	4,4	957	24	SUM	
A1211101	Parturi	44	3	39	50	6,5	386	10	PK	2 vk
A1211102	Kampaamo	157	9	140	173	5,4	573	14	PK	2 vk
A1211103	Kasvohoito, jalkahoito ym.	28	3	21	34	12,4	115	3	PK	2 vk
A1211104	Saunamaksut ym.	2	0	1	3	26,4	22	1	H PK	kk/2 vk
A1212	Puhtauden- ja kauneudenhoidon välineet ja valmisteet	367	10	347	386	2,7	3 191	80	SUM	
A12121	Sähkölaitteet puhtauden- ja kauneuden- hoitoon (KS)	12	3	7	17	21,5	46	1	SUM	
A1212101	Hiustenkuivaajat, partakoneet ym.	12	3	7	17	21,5	46	1	PK	2 vk
A12122	Muut tuotteet puhtauden- ja kauneuden- hoitoon (KR)	355	9	336	373	2,7	3 190	80	SUM	
A1212201	Kammat, hiusharjat, -soljet, taskupeilit	5	1	4	6	10,5	223	6	PK	2 vk
A1212202	Ei-sähkökäyttöiset parranajotarvikkeet	6	1	5	8	14,7	142	4	PK	2 vk

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutuserooryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A1212203	Hammasharjat, henkilövaa'at, kynsiviilat ym.	15	1	12	17	7,3	593	15	PK	2 vk
A1212204	Kylpy- ja hienosaippuat	15	1	14	17	4,9	861	21	PK	2 vk
A1212205	Hiusten pesu- ja hoitoaineet, hiusvärit	58	3	53	63	4,4	1 183	30	PK	2 vk
A1212206	Hammastahnat ja suuvedet	13	1	12	14	5,1	901	22	PK	2 vk
A1212207	Deodorantit	16	1	14	19	7,8	550	14	PK	2 vk
A1212208	Parranajovalmisteet	3	1	2	4	19,4	63	2	PK	2 vk
A1212209	Ihovoiteet ja ihoravinteet	65	4	56	73	6,7	817	20	PK	2 vk
A1212210	Huulipunat ja huulirasvat	8	1	7	10	9,4	306	8	PK	2 vk
A1212211	Hajuvedet ja voideparfyymit	9	2	5	13	20,9	53	1	PK	2 vk
A12122S1	Silmä- ja kynsikosmetiikka	20	2	17	23	7,9	342	9	PK	2 vk
A12122S2	Muut kauneudenhoitoaineet	30	3	24	35	9,6	311	8	PK	2 vk
A12122S3	Terveystiteet ja tamponit	16	1	15	18	4,7	727	18	PK	2 vk
A1212219	Paperinenäiliinat, vanu, virkistyspyyhkeet ym.	8	0	8	9	5,1	802	20	PK	2 vk
A1212220	WC-paperi	37	1	35	40	3,2	1 464	37	PK	2 vk
A12122S4	Vauvanvaipat ja vaippaliinat	26	2	22	30	8,0	245	6	PK	2 vk
A1212223	Muut vauvanhoitoaineet ja -tarvikkeet	4	0	3	5	13,4	110	3	PK	2 vk
A122	Henkilökohtaiset tavarat	121	12	97	144	9,9	967	24	SUM	
A1221	Korut ja kellot	60	11	38	82	18,9	371	9	SUM	
A1221101	Ranne-, tasku- ja kaulakellot (KS)	6	1	3	9	24,9	26	1	PK	2 vk
A12211S1	Seinä-, kaappi- ja herätyskellot (KS)	2	1	1	3	23,9	35	1	PK	2 vk
A1221104	Korut (KS)	47	11	25	69	23,7	256	6	PK	2 vk
A1221105	Kellojen ja korujen korjaus (P)	5	1	3	6	18,2	74	2	PK	2 vk
A1222	Muut henkilökohtaiset tavarat (PKS)	61	4	53	69	6,6	684	17	SUM	
A12221	Laukut ja lompakot ym.	30	3	24	35	9,7	228	6	SUM	
A1222101	Matkalaukut, salkut, olka- ja käsilaukut	18	2	13	23	13,7	113	3	PK	2 vk
A1222102	Kassit ja koulureput	7	1	5	10	16,1	77	2	PK	2 vk
A1222103	Lompakot, kukkarot ja silmälasikotelot	4	1	3	6	17,9	55	1	PK	2 vk
A12222	Muut henkilökohtaiset esineet	31	3	26	37	8,8	500	12	SUM	
A12222S1	Lastenvaunut, turvaistuimet, vauvarinkat ym.	15	2	11	18	11,1	179	4	H	v
A1222203	Sateensuojat ja kävelykepit	1	0	0	1	25,4	26	1	PK	2 vk
A1222204	Piiput, piipunpuhdistimet ym. tupakointi- välineet	2	0	1	2	13,3	132	3	PK	2 vk
A12222S2	Aurinkolasit, lämpömittarit, hauta- tarvikkeet ym.	14	2	10	19	15,3	202	5	PK	2 vk
A123	Sosiaalipalvelut	220	14	192	248	6,4	504	13	SUM	
A1231	Sosiaalipalvelut (P)	220	14	192	248	6,4	504	13	SUM	
A12311	Kodinhoito- ja ateriapalvelut ym.	47	9	30	64	19,0	144	4	SUM	
A1231101	Kodinhoitaja	14	6	2	25	42,0	23	1	H	3 kk
A1231102	Vanhusten ateria-, päivähoito- ym. palvelut	33	6	21	45	18,5	131	3	H PK	3 kk/kk/2 vk
A12312	Lasten päivähoitopalvelut	173	11	151	195	6,5	366	9	SUM	
A12312S1	Päiväkodit	103	9	86	120	8,4	223	6	H	kk
A1231203	Kunnallinen perhepäivähoito	46	5	35	56	11,9	98	2	H	kk
A1231204	Yksityinen perhepäivähoito	8	2	3	13	29,6	17	0	H	kk
A12312S2	Päiväkerhot, leikkikentät ym. hoitomuodot	16	3	11	22	16,8	83	2	H	kk
A124	Vakuutukset	664	13	639	688	1,9	3 685	92	SUM	
A1242	Irtaimistovakuutukset (P)	117	2	112	122	2,0	3 306	83	SUM	
A12421S1	Irtaimistovakuutukset	117	2	112	122	2,0	3 306	83	H LASK	v
A1243	Vapaaehtoiset tapaturma- ja sairau- svakuutukset (P)	133	5	124	142	3,4	2 204	55	SUM	
A12431S1	Henkilövakuutukset	133	5	124	142	3,4	2 204	55	H LASK	v
A1244	Liikenne- ja matkavakuutukset (P)	414	9	397	431	2,1	3 187	80	SUM	
A1244101	Pakollinen liikennevakuutus	163	4	154	171	2,8	2 115	53	H	v
A1244102	Muut moottoriajoneuvovakuutukset	118	4	111	125	3,1	1 781	44	H	v
A1244103	Moottoriajoneuvovakuutus erittelemättä	120	5	109	130	4,6	970	24	LASK	
A1244104	Matka- ja matkatavaravakuutus	9	1	8	10	5,7	641	16	H	v
A1244105	Venevakuutus	5	1	4	6	14,2	165	4	H	v
A125	Pankki- ja taloudelliset palvelut	6	1	4	7	15,4	145	4	SUM	
A1251	Pankki- ja taloudelliset palvelut (P)	6	1	4	7	15,4	145	4	SUM	

Liitetaulukko 1. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A1251101	Pankkipalvelumaksut, veroilmoituksen tekopalkkio ym.	6	1	4	7	15,4	145	4	PK	2 vk
A126	Muut palvelut	52	9	34	69	17,5	1 142	29	SUM	
A1261	Muut palvelut (P)	52	9	34	69	17,5	1 142	29	SUM	
A1261101	Asianajajan palkkiot ja neuvontapalvelut	22	9	6	39	38,5	58	1	H	3 kk
A1261102	Valokopiot, käyntikorttien painatus ym.	3	1	1	5	35,8	41	1	PK	2 vk
A12611S1	Henkilökortit, passit, viisumit, oleskeluvat ym.	16	2	12	19	11,6	931	23	H	v
A12611S2	Muut maksut ja palkkiot	10	2	7	14	17,2	218	5	PK	2 vk
A127	Kulutus erittelemättä	734	29	678	790	3,9	2 378	59	SUM	
A1271	Kulutus erittelemättä	734	29	678	790	3,9	2 378	59	SUM	
A1271001	Kulutus Suomessa erittelemättä	181	14	153	208	7,8	1 107	28	PK	2 vk
A1271002	Kulutus ulkomailla erittelemättä	553	25	505	601	4,5	1 839	46	H	6 kk
A129	Kulutusmenojen ulkopuoliset erät	1 115	27	1 062	1 168	2,4	3 908	98	SUM	
A1291	Veroluonteiset maksut (P)	283	15	254	312	5,2	3 166	79	SUM	
A1291101	Varainsiirtovero	105	14	78	132	13,0	226	6	H	v
A1291102	Koiravero	2	0	1	2	11,1	144	4	H	v
A1291103	Ajoneuvovero dieselkäyttöisestä autosta	60	3	54	66	5,2	659	16	H	v
A1291104	Ajoneuvovero bensiinikäyttöisestä autosta	104	2	100	109	2,2	2 957	74	H	v
A1291105	Metsästys- ja kalastuskortit ym.	12	1	10	13	6,8	1 010	25	H	v
A1292	Jäsenmaksut, sakot ja muut tulonsiirron luonteiset maksut (P)	613	11	591	635	1,8	3 766	94	SUM	
A1292101	Liikennesakot	18	2	14	21	9,3	500	12	H	v
A1292102	Kirjastosakot ja ei-liikennesakot	1	1	0	4	100	1	0	PK	2 vk
A1292103	Yhdistysten ja seurojen jäsenmaksut	33	5	24	43	14,8	194	5	PK	2 vk
A1292104	Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut	217	5	208	227	2,2	2 441	61	REK	v
A1292105	Kirkollisvero	329	6	317	342	1,9	3 505	87	REK	v
A1292106	Hyväntekeväisyyskeräykset, kolehti ym.	16	3	11	21	16,2	157	4	PK	2 vk
A1293	Muut kulutusmenojen ulkopuoliset erät (P)	219	15	189	249	7,0	1 477	37	SUM	
A12931	Asunnonvälityspalkkiot ja rakennuslupamaksut	87	14	59	115	16,4	214	5	SUM	
A1293101	Asunnonvälityspalkkiot	76	14	49	104	18,4	95	2	H	v
A1293102	Rakennuslupamaksut	11	2	8	14	15,0	129	3	H	v
A12932	Kulutusluottojen korot	132	6	121	143	4,2	1 326	33	SUM	
A1293201	Opintolainojen korot	22	2	19	25	7,7	467	12	REK	v
A1293202	Autolainojen korot	73	4	65	80	5,4	718	18	H	v
A12932S1	Muiden lainojen korot	37	3	31	43	8,4	4 007	100	H	v

Kestävyyssuokitus: KS = kestotavarat, PKS = puolikestävät tavarat, KR = kertakäyttötavarat, P = palvelut

Tietolähteet: H = haastattelu, PK = kulutuspäiväkirja, REK = rekisteritieto, LASK = laskennallinen tieto, SUM = summattu tieto

Referenssiajat: 2 vk = kaksi viikkoa, kk = kuukausi, 3 kk = kolme kuukautta, v = vuosi, muu = muu referenssiaika

Liitetaulukko 2. Kulutusmenojen keskvirheet vuonna 2001

Ositteita 12

Kotitalouksia otoksessa 5 495

Kotitalouksia perusjoukossa 2 381 500

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähte	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A01_12	Kulutusmenot	25 731	252	25 237	26 224	1,0	5 495	326	SUM	
A01	Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	3 368	32	3 305	3 430	0,9	5 471	324	SUM	
A011	Elintarvikkeet	3 089	29	3 031	3 146	0,9	5 470	324	SUM	
A0111	Leipä ja viljatuotteet (KR)	592	6	580	605	1,1	5 393	320	SUM	
A01111	Riisi ja riisivalmisteet	21	1	20	23	3,4	1 875	111	SUM	
A0111101	Riisiryynit, -hiutaleet ja -jauhot	10	0	9	11	4,8	994	59	PK	2 vk
A0111102	Maksalaatikko	6	0	6	7	4,9	776	46	PK	2 vk
A0111103	Riisivalmisteet	5	0	4	6	8,0	383	23	PK	2 vk
A01112	Ruokaleipä, korput ja keksit	306	3	299	313	1,1	5 294	314	SUM	
A0111201	Näkkileipä ja hapankorput	14	0	13	15	3,3	1 421	84	PK	2 vk
A0111202	Pehmeä ruisleipä	78	1	75	80	1,6	4 063	241	PK	2 vk
A0111203	Vehnäruokaleipä	16	1	15	17	3,2	1 686	100	PK	2 vk
A0111204	Muu pehmeä ruokaleipä	88	2	85	91	1,8	3 937	234	PK	2 vk
A0111205	Leipä erittelemättä	54	1	52	57	2,3	2 960	176	PK	2 vk
A0111206	Korput ja rinkelit	11	0	10	12	4,0	1 072	64	PK	2 vk
A0111207	Keksit, vohvelit ja pikkuleivät	44	1	42	46	2,2	2 825	168	PK	2 vk
A0111208	Taco-kuoret ja tortillat ym.	2	0	1	2	11,4	136	8	PK	2 vk
A01113	Pastatuotteet	23	1	22	25	2,9	2 315	137	SUM	
A01113S1	Makaronit, spagetit ym. pastatuotteet	23	1	22	25	2,9	2 315	137	PK	2 vk
A01114	Pizzat, hampurilaiset, täytetyt ohukaiset	39	1	37	41	3,0	2 021	120	SUM	
A01114S1	Pizzat, hampurilaiset, täytetyt ohukaiset	39	1	37	41	3,0	2 021	120	PK	2 vk
A01115	Piirakat ja pasteijat	44	1	41	46	2,9	2 619	155	SUM	
A01115S1	Piirakat, pasteijat, lihapiirakat ym.	44	1	41	46	2,9	2 619	155	PK	2 vk
A01116	Kahvileipä	86	2	82	91	2,6	3 101	184	SUM	
A0111601	Kahvipitko	21	1	19	22	4,0	1 129	67	PK	2 vk
A0111604	Leivokset, kakut ja makeat piirakat	30	1	27	33	5,0	1 285	76	PK	2 vk
A01116S1	Viinerit, munkit, pikkupullat	36	1	34	38	2,8	2 220	132	PK	2 vk
A01117	Muut leipomotuotteet	6	0	5	7	5,8	519	31	SUM	
A0111701	Valmiit taikinat, pizzapohjat ym.	6	0	5	7	5,8	519	31	PK	2 vk
A01118	Jauhot, suurimot ja murot	56	1	53	59	2,4	3 601	214	SUM	
A0111801	Vehnäjauhot	8	0	7	8	3,6	1 513	90	PK	2 vk
A0111802	Ohräjauhot	0	0	0	1	16,4	110	7	PK	2 vk
A0111803	Ruisjauhot	1	0	1	1	10,8	242	14	PK	2 vk
A0111804	Perunajauhot, ohra- ja maissitärkkelys	2	0	2	3	5,6	474	28	PK	2 vk
A0111805	Grahamjauhot	1	0	1	1	8,9	193	11	PK	2 vk
A0111806	Muut jauhot ja jauhoseokset	3	0	2	4	15,5	208	12	PK	2 vk
A0111807	Kauraryynit, -hiutaleet ja -jyvät	7	0	6	7	3,8	1 124	67	PK	2 vk
A0111808	Mannaryynit	1	0	1	1	8,0	224	13	PK	2 vk
A01118S1	Muut ryynit, hiutaleet ym.	4	0	4	5	7,2	575	34	PK	2 vk
A0111813	Viljamurot ja murokkeet	16	1	15	17	4,1	1 011	60	PK	2 vk
A0111814	Mysli ym. vilja-hedelmäsekoitteet	7	1	5	8	10,1	422	25	PK	2 vk
A0111815	Pop corn ja muut naksit viljasta ym.	6	0	5	6	5,0	662	39	PK	2 vk
A01119	Muut viljavalmisteet	11	1	10	13	6,5	628	37	SUM	
A01119S1	Valmiit puurot ja vellit, mämmi	11	1	10	13	6,5	628	37	PK	2 vk
A0112	Liha (KR)	659	8	643	675	1,2	5 297	314	SUM	
A01121	Tuore naudanliha	34	2	31	37	4,8	1 180	70	SUM	
A0112101	Luuton naudanliha	26	1	24	29	5,1	840	50	PK	2 vk
A0112102	Luullinen naudanliha	5	1	3	7	16,9	300	18	PK	2 vk
A0112103	Maustettu raaka naudanliha	3	0	2	3	11,5	131	8	PK	2 vk
A01122	Tuore sianliha	86	3	81	91	3,0	2 598	154	SUM	
A0112201	Luuton sianliha	34	1	31	36	3,5	1 348	80	PK	2 vk
A0112202	Porsaankylykset	7	0	6	8	6,9	345	20	PK	2 vk
A0112203	Raaka kinkku	18	2	14	21	10,1	178	11	PK	2 vk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-arvo	Keski-virhe	95 % luottamusvälin		Suhteellinen keski-virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tietolähde	Referenssiaika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A0112204	Muu luullinen sianliha	11	1	9	12	8,2	709	42	PK	2 vk
A0112205	Maustettu raaka sianliha	17	1	16	19	4,5	907	54	PK	2 vk
A01123	Tuore lampaan- ja vuohenliha	4	1	3	6	16,1	118	7	SUM	
A0112301	Lampaan- ja vuohenliha	4	1	3	6	16,1	118	7	PK	2 vk
A01124	Tuore siipikarjanliha	61	2	58	65	2,7	2 314	137	SUM	
A0112401	Siipikarjanliha	61	2	58	65	2,7	2 314	137	PK	2 vk
A01125	Makkara	184	3	178	189	1,5	4 679	278	SUM	
A0112501	Meetvursti ja salami	25	1	23	26	3,1	1 579	94	PK	2 vk
A0112551	Muut leikkelemakkarat	46	1	44	48	2,5	2 556	152	PK	2 vk
A0112504	Maksamakkarat ja -pasteijat	7	0	6	7	4,6	854	51	PK	2 vk
A0112505	Nakit	34	1	32	36	2,6	2 384	141	PK	2 vk
A0112506	Lenkkimakkarat	60	1	58	63	2,2	3 006	178	PK	2 vk
A0112507	Muut ruokamakkarat	4	0	4	5	7,2	317	19	PK	2 vk
A0112508	Makkara erittelemättä	8	1	7	9	6,5	488	29	PK	2 vk
A01126	Keitetty, savustettu ja grillattu liha	129	2	125	134	1,8	3 921	233	SUM	
A01126S1	Kokoliuhalmisteet sianlihasta	90	2	86	93	2,0	3 427	203	PK	2 vk
A01126S2	Kokoliuhalmisteet siipikarjan lihasta	24	1	23	26	3,8	1 141	68	PK	2 vk
A0112605	Muut leikkelelihat	8	1	7	10	9,0	453	27	PK	2 vk
A0112606	Hyytelösylyt	7	0	6	7	6,3	448	27	PK	2 vk
A01127	Muut liha- ja liharuokavalmisteet	49	1	47	52	2,6	2 683	159	SUM	
A0112701	Täyslihasäilykkeet	1	0	1	2	14,3	107	6	PK	2 vk
A0112702	Liharuokasäilykkeet	5	0	4	5	7,3	588	35	PK	2 vk
A0112703	Kaalikäryleet	1	0	1	2	12,7	95	6	PK	2 vk
A0112704	Lihakaali-, lihaperunasose- ym. laatikot	8	0	7	9	6,0	538	32	PK	2 vk
A01127S1	Lihapullat ja muut jauhelihaeinekset	18	1	17	19	3,4	1 464	87	PK	2 vk
A01127S2	Eines- ja pakastekeitot ja salaattit lihasta	5	0	4	6	10,8	303	18	PK	2 vk
A01127S3	Veriohukaiset, mustamakkarat ym.	3	0	3	4	6,5	412	24	PK	2 vk
A01127S4	Muut valmiit liharuoat ja -eineiset	8	1	7	9	6,4	486	29	PK	2 vk
A01128	Muu tuore liha	111	2	106	116	2,2	3 955	235	SUM	
A0112801	Poronliha	6	1	3	8	22,6	203	12	PK	2 vk
A0112802	Muu liha ja riista	16	1	14	19	7,1	1 261	75	PK	2 vk
A0112803	Maksa ja munuaiset	2	0	2	2	8,8	211	13	PK	2 vk
A0112804	Veri, kieli, luut, potkat ym.	1	0	1	2	14,9	98	6	PK	2 vk
A0112805	Jauheliha	72	1	69	75	2,0	3 193	189	PK	2 vk
A0112806	Karjalanpaistiliha	5	0	4	5	8,2	220	13	PK	2 vk
A0112807	Liha erittelemättä	9	1	8	11	7,4	365	22	PK	2 vk
A0113	Kala (KR)	136	3	130	141	2,1	4 229	251	SUM	
A01131	Tuore kala	67	2	63	70	2,7	3 154	187	SUM	
A0113101	Silakka	1	0	1	1	12,1	209	12	PK	2 vk
A0113102	Muikku	4	0	3	5	7,6	511	30	PK	2 vk
A0113103	Lohi	8	1	6	9	8,2	431	26	PK	2 vk
A0113104	Kirjolohi	12	1	10	13	5,9	560	33	PK	2 vk
A0113105	Muu tuore kala	11	1	10	12	5,6	1 838	109	PK	2 vk
A0113106	Sei	5	0	4	6	6,8	403	24	PK	2 vk
A0113107	Silakkafileet	2	0	1	2	10,0	161	10	PK	2 vk
A0113108	Muut kalafileet	19	1	17	21	5,1	716	42	PK	2 vk
A0113109	Kala erittelemättä	5	1	4	7	13,6	247	15	PK	2 vk
A01132	Tuoreet äyriäiset ym.	1	0	0	1	37,6	13	1	SUM	
A0113201	Ravut, simpukat, mustekalat ym.	1	0	0	1	37,6	13	1	PK	2 vk
A01133	Suolattu ja savustettu kala ym.	28	1	26	30	4,4	1 087	64	SUM	
A0113301	Suolakalat	6	0	5	7	8,8	282	17	PK	2 vk
A0113302	Lipeäkala	2	0	1	2	17,9	39	2	PK	2 vk
A0113303	Savustettu ja grillattu kala	16	1	14	17	5,5	676	40	PK	2 vk
A0113304	Kypsennetyt katkaravut, simpukat ym.	5	1	4	6	10,6	258	15	PK	2 vk
A01134	Muut kala- ym. säilykkeet ja valmisteet	41	1	38	43	2,7	2 471	147	SUM	
A0113404	Kalapuikot ja leivitetty kalatuotteet	4	0	3	4	6,1	498	30	PK	2 vk
A0113405	Silakkalaatikko, janssonin kiusaus ym.	1	0	1	2	12,1	112	7	PK	2 vk
A01134S1	Silli-, silakka- ja anjovissäilykkeet	10	0	9	11	4,7	713	42	PK	2 vk
A01134S2	Tonnikalasäilykkeet	10	0	9	11	4,4	1 000	59	PK	2 vk
A01134S3	Muut kala-, äyriäis- ja nilviäissäilykkeet	6	0	5	7	7,9	453	27	PK	2 vk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa,		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A01134S4	Salaatit ja muut valmiit ruoat kalasta, äyriäisistä ym.	9	1	8	10	5,7	535	32	PK	2 vk
A0114	Maito, juusto ja munat (KR)	605	7	592	617	1,1	5 391	320	SUM	
A01141	Täysmaito	19	1	17	21	5,0	1 282	76	SUM	
A01141S1	Täysmaito	19	1	17	21	5,0	1 282	76	PK	2 vk
A01142	Kevytmaito, ykkösmaito ja rasvaton maito	167	3	161	172	1,6	4 915	292	SUM	
A0114201	Kevytmaito ja 1-maito	79	2	76	82	2,1	3 573	212	PK	2 vk
A0114202	Rasvaton maito	42	1	40	45	3,0	2 048	121	PK	2 vk
A01142S1	Vähälaktoosinen maito, äidinmaidon korvikkeet	17	1	14	19	8,0	824	49	PK	2 vk
A0114205	Maito erittelemättä	29	1	27	31	3,5	1 593	94	PK	2 vk
A01143	Säilötty maito	1	0	0	1	21,5	34	2	SUM	
A0114301	Maitojauhe	1	0	0	1	21,5	34	2	PK	2 vk
A01144	Viili ja jugurtti	78	1	75	80	1,8	4 035	239	SUM	
A01144S1	Viili	15	0	14	16	3,2	1 745	103	PK	2 vk
A01144S2	Jogurtti	62	1	60	65	2,0	3 600	214	PK	2 vk
A01145	Juusto ja maitorahka	231	3	224	237	1,4	4 788	284	SUM	
A0114501	Emmentaljuusto	15	1	13	16	4,8	715	42	PK	2 vk
A0114502	Edamjuusto	53	1	50	56	2,6	2 073	123	PK	2 vk
A0114503	Kermajuusto	26	1	24	28	3,8	1 011	60	PK	2 vk
A0114504	Sulatejuusto	20	1	19	22	3,5	1 441	85	PK	2 vk
A01145S1	Muut juustot, rahkat ja juustovalmisteet	117	2	113	122	1,9	3 773	224	PK	2 vk
A01146	Kerma, piimä ja muut maitotuotteet	79	1	77	82	1,7	4 372	259	SUM	
A0114601	Kerma, kestoperma ja kevytkerma	24	1	23	26	2,6	2 466	146	PK	2 vk
A0114602	Piimä ja kefiiri	26	1	24	27	2,9	2 110	125	PK	2 vk
A0114605	Maitovanukkaat	10	0	10	11	4,3	1 151	68	PK	2 vk
A01146S1	Kermaviili, ranskankerma, ruokakermat ym.	19	0	18	20	2,7	2 440	145	PK	2 vk
A01147	Munat	30	1	29	31	1,8	3 542	210	SUM	
A0114701	Munat	30	1	29	31	1,8	3 542	210	PK	2 vk
A0115	Rasvat ja öljyt (KR)	86	1	83	88	1,6	4 473	265	SUM	
A01151	Voi	37	1	35	39	2,4	2 301	136	SUM	
A0115101	Voi	20	1	18	21	3,2	1 473	87	PK	2 vk
A0115102	Voi-kasviöljyseokset	17	1	16	18	3,4	1 211	72	PK	2 vk
A01152	Margariinit ja muut rasvat	42	1	41	44	2,1	3 426	203	SUM	
A0115201	Leipämargariinit	37	1	35	39	2,2	3 191	189	PK	2 vk
A0115202	Talousmargariinit ja muut rasvat	5	0	5	6	4,7	851	50	PK	2 vk
A01154	Ruokaöljyt	7	0	6	7	5,8	603	36	SUM	
A0115401	Ruokaöljyt	7	0	6	7	5,8	603	36	PK	2 vk
A0116	Hedelmät ja marjat (KR)	230	4	223	237	1,6	5 189	308	SUM	
A01161	Sitrushedelmät	37	1	35	39	2,5	2 764	164	SUM	
A0116101	Appelsiinit	16	1	15	17	3,6	1 339	79	PK	2 vk
A0116102	Mandariinit	17	1	16	18	3,4	1 520	90	PK	2 vk
A0116103	Muut sitrushedelmät	5	0	4	5	6,8	809	48	PK	2 vk
A01162	Banaanit	36	1	35	38	2,2	3 017	179	SUM	
A0116201	Banaanit	36	1	35	38	2,2	3 017	179	PK	2 vk
A01163	Omenat	33	1	32	35	2,3	3 347	199	SUM	
A0116301	Omenat	33	1	32	35	2,3	3 347	199	PK	2 vk
A01166	Marjat	65	2	61	70	3,4	4 063	241	SUM	
A0116601	Viinirypäleet	11	1	10	12	5,3	803	48	PK	2 vk
A0116602	Mustat viinimarjat	5	0	4	5	6,3	2 470	147	PK	2 vk
A0116603	Punaiset ja valkoiset viinimarjat	4	0	3	4	5,0	2 367	140	PK	2 vk
A0116604	Mansikat	20	2	17	23	8,0	2 053	122	PK	2 vk
A0116605	Muut puutarhamarjat	7	1	6	8	9,3	1 269	75	PK	2 vk
A0116606	Mustikat	5	0	4	6	8,6	2 709	161	PK	2 vk
A0116607	Puolukat ja karpalot	5	0	4	5	7,8	2 621	155	PK	2 vk
A0116608	Lakat ja muut metsämarjat	9	0	8	9	4,8	1 654	98	PK	2 vk
A0116609	Sekamarjapakasteet ja marjat erittelemättä	1	0	0	1	35,0	36	2	PK	2 vk
A01167	Muut tuoreet hedelmät	22	1	20	23	3,4	1 895	112	SUM	
A01167S1	Muut tuoreet hedelmät	22	1	20	23	3,4	1 895	112	PK	2 vk
A01168	Kuivatut hedelmät	15	1	13	16	4,1	1 223	73	SUM	

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0116801	Pähkinät ja mantelit	7	0	6	7	5,1	645	38	PK	2 vk
A0116802	Rusinat ja korintit	3	0	2	3	6,1	456	27	PK	2 vk
A0116803	Muut kuivatut hedelmät ja marjat	5	0	5	6	6,9	450	27	PK	2 vk
A01169	Hedelmäsäilykkeet ja -valmisteet	21	1	20	23	3,4	1 959	116	SUM	
A0116901	Hedelmä- ja marjasäilykkeet	11	0	10	12	3,9	1 405	83	PK	2 vk
A0116902	Vauvan mehut ja soseet	4	0	3	4	7,9	389	23	PK	2 vk
A0116903	Marja- ja hedelmäkeitot, -kiisselit ym.	7	0	6	8	6,4	516	31	PK	2 vk
A0117	Kasvikset ml. perunat (KR)	330	4	322	338	1,3	5 318	315	SUM	
A01171	Salaatti, pinaatti, persilja ym. lehti- vihannekset	31	1	29	32	2,3	2 968	176	SUM	
A0117101	Kiinankaali	3	0	2	3	6,4	494	29	PK	2 vk
A0117102	Salaatti	22	1	20	23	2,6	2 398	142	PK	2 vk
A0117103	Tuoreet maustevihannekset	5	0	5	6	5,4	816	48	PK	2 vk
A0117104	Pinaatti, varsiselleri, idut ym.	1	0	1	2	9,3	398	24	PK	2 vk
A01172	Kaalit	11	0	10	12	3,6	1 543	92	SUM	
A0117201	Keräkaali	4	0	3	4	5,1	811	48	PK	2 vk
A0117202	Kukkakaali	4	0	3	4	5,3	572	34	PK	2 vk
A0117203	Parsa-, puna- ja ruusukaali ym. kaalit	4	0	3	4	6,7	579	34	PK	2 vk
A01173	Tomaatti, kurkku, herneet ym.	93	2	90	97	1,7	4 437	263	SUM	
A0117301	Tomaatti	47	1	45	49	2,0	3 600	214	PK	2 vk
A0117302	Kurkku	31	1	29	32	2,3	3 474	206	PK	2 vk
A0117303	Paprika	9	0	8	10	3,7	1 447	86	PK	2 vk
A0117351	Herneet, pavut, kesäkurpitsat, muna- koisot ym.	7	0	6	7	5,4	1 048	62	PK	2 vk
A01174	Juurekset, sipulit ja sienet	56	1	54	58	2,1	4 604	273	SUM	
A0117401	Porkkanat	13	0	12	13	2,7	2 878	171	PK	2 vk
A0117451	Muut juurikasvit	7	0	7	8	3,7	1 942	115	PK	2 vk
A0117405	Sipuli	13	0	13	14	2,6	3 303	196	PK	2 vk
A0117406	Herkkusienet	3	0	3	3	6,9	323	19	PK	2 vk
A0117407	Muut sienet	6	0	6	7	4,7	1 701	101	PK	2 vk
A0117408	Pakastetut sekavihannekset	10	0	9	10	4,0	1 274	76	PK	2 vk
A0117409	Vihannekset erittelemättä	4	1	3	5	16,3	244	14	PK	2 vk
A01175	Kuivatut kasvikset	1	0	1	1	11,1	180	11	SUM	
A0117501	Kuivatut herneet, vihannekset ja juurekset	1	0	1	1	11,1	180	11	PK	2 vk
A01176	Muut kasvisäilykkeet ja -valmisteet	57	1	55	59	2,1	3 365	200	SUM	
A0117601	Mauste- ja suolakurkut	10	0	10	11	3,7	1 223	73	PK	2 vk
A0117602	Säilykepunaajuuret ym.	2	0	1	2	10,4	210	12	PK	2 vk
A0117603	Muut kasvis- ja vihannessäilykkeet	14	1	13	15	3,6	1 514	90	PK	2 vk
A0117651	Kasvispihvit ja valmiit ruoka-annokset kasviksista	6	0	5	6	5,3	595	35	PK	2 vk
A0117606	Kasvis- ja vihannessalaatti	18	1	16	19	3,4	1 441	85	PK	2 vk
A0117652	Kasviskeitot, -laatikot ja -einekset	8	0	7	9	5,8	572	34	PK	2 vk
A01177	Perunat	39	1	37	40	2,2	4 209	250	SUM	
A0117701	Perunat	39	1	37	40	2,2	4 209	250	PK	2 vk
A01178	Perunavalmisteet ja muut mukulakasvit	42	1	40	44	2,4	2 693	160	SUM	
A0117801	Perunasosehiutaleet	2	0	2	2	8,2	230	14	PK	2 vk
A0117802	Perunalastut ym.	20	1	19	22	3,3	1 422	84	PK	2 vk
A0117803	Ranskalaiset perunat, perunalohkot	13	0	13	14	3,4	1 513	90	PK	2 vk
A0117804	Perunasalaatti	5	0	4	5	5,5	549	33	PK	2 vk
A0117805	Muut perunatuotteet ym.	2	0	1	2	11,5	144	9	PK	2 vk
A0118	Sokeri, hillot, hunaja ja makeiset (KR)	267	4	259	276	1,6	5 047	299	SUM	
A01181	Sokeri	26	1	25	28	3,1	2 447	145	SUM	
A0118101	Palasokeri	4	0	3	4	4,8	619	37	PK	2 vk
A0118102	Hienosokeri	18	1	17	20	3,6	1 967	117	PK	2 vk
A0118103	Hedelmäsookeri	0	0	0	1	17,5	46	3	PK	2 vk
A0118104	Muu sokeri	4	0	3	4	6,8	530	31	PK	2 vk
A01182	Hillot ja marmeladit	14	1	13	15	4,1	1 228	73	SUM	
A0118201	Hillot ja soseet	6	0	6	7	5,8	535	32	PK	2 vk
A0118202	Marmeladit	3	0	2	3	8,5	354	21	PK	2 vk
A0118203	Hunaja	5	0	4	6	6,9	500	30	PK	2 vk
A01183	Suklaa	60	2	57	63	2,6	3 126	185	SUM	

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa,		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0118301	Suklaalevyt ja -makeiset	60	2	57	63	2,6	3 126	185	PK	2 vk
A01184	Makeiset	108	2	103	112	2,1	3 986	236	SUM	
A0118401	Karamellit, pastillit ym. makeiset	95	2	91	99	2,2	3 801	225	PK	2 vk
A0118402	Purukumit	13	0	12	14	3,5	1 447	86	PK	2 vk
A01185	Jäätelö ja mehujää	58	2	55	61	2,8	2 681	159	SUM	
A01185S1	Jäätelö	56	2	53	59	2,8	2 645	157	PK	2 vk
A0118503	Mehujäät	2	0	1	2	12,7	220	13	PK	2 vk
A01186	Siirappi	1	0	1	2	12,6	147	9	SUM	
A0118601	Siirappi	1	0	1	2	12,6	147	9	PK	2 vk
A0119	Muut elintarvikkeet (KR)	184	8	168	200	4,5	4 484	266	SUM	
A01191	Mauste- ja salaattikastikkeet ym.	39	1	37	41	2,4	2 659	158	SUM	
A0119101	Etikka	2	0	2	2	9,4	189	11	PK	2 vk
A0119102	Sinappi	6	0	5	6	4,3	836	50	PK	2 vk
A0119103	Tomaattikastikkeet	8	0	8	9	3,8	965	57	PK	2 vk
A0119104	Majoneesit, salaatti- ja grillikastikkeet	10	0	9	11	4,7	811	48	PK	2 vk
A0119105	Kastikkeet ja kastikejauheet	13	1	12	14	4,0	1 117	66	PK	2 vk
A01192	Suola ja mausteet	19	1	18	20	3,1	2 092	124	SUM	
A0119201	Valkosipuli (tuore tai kuivattu)	2	0	2	3	8,5	434	26	PK	2 vk
A01192S1	Suola ja yrttisuolat	3	0	3	4	6,1	626	37	PK	2 vk
A0119204	Varsinaiset mausteet	12	0	11	13	3,9	1 376	82	PK	2 vk
A0119205	Yrttimausteet	2	0	1	2	8,9	245	15	PK	2 vk
A01193	Hiiva, jälkiruokavalmisteet, pussikeitot ym.	31	1	29	33	3,1	2 848	169	SUM	
A0119301	Hiiva	3	0	3	3	4,0	1 495	89	PK	2 vk
A0119302	Leivinjauhe ja ruokasooda	1	0	1	1	8,5	211	13	PK	2 vk
A0119303	Säilöntä- ja makeutusaineet ym.	4	0	4	5	6,9	381	23	PK	2 vk
A0119304	Jälkiruokakastikkeet, -kastike- ja vanukasjauheet	4	0	3	4	6,5	430	26	PK	2 vk
A0119305	Lihaliemikuutiot ja -pussikeitot	4	0	4	5	5,1	563	33	PK	2 vk
A0119306	Kalaliemikuutiot ja -pussikeitot	1	0	0	1	13,4	80	5	PK	2 vk
A0119307	Vihannespussikeitot ja kasvisliemikuutiot	7	0	6	7	4,6	758	45	PK	2 vk
A0119308	Lasten liha-, kala- ja kasvisruoat	8	1	7	9	8,7	304	18	PK	2 vk
A01194	Elintarvikkeet erittelemättä	95	8	79	111	8,7	1 207	72	SUM	
A0119410	Elintarvikkeet erittelemättä	95	8	79	111	8,7	1 207	72	PK	2 vk
A012	Alkoholittomat juomat	279	4	272	286	1,4	5 133	304	SUM	
A0121	Kahvi, tee ja kaakao (KR)	90	2	87	93	1,7	3 858	229	SUM	
A01211	Kahvi	74	1	71	77	1,9	3 480	206	SUM	
A01211S1	Kahvi ja kahvijuomat	74	1	71	77	1,9	3 480	206	PK	2 vk
A01212	Tee ja yrttiteet	11	1	10	12	4,8	882	52	SUM	
A01212S1	Tee ja yrttiteet	11	1	10	12	4,8	882	52	PK	2 vk
A01213	Kaakao	5	0	4	5	5,7	473	28	SUM	
A0121301	Kaakao ja kaakaojuomat	5	0	4	5	5,7	473	28	PK	2 vk
A0122	Kivennäisvedet, virvoitusjuomat ja mehut (KR)	189	3	183	196	1,7	4 678	277	SUM	
A01221	Kivennäisvedet	19	1	17	20	4,4	1 178	70	SUM	
A0122101	Kivennäisvedet	19	1	17	20	4,4	1 178	70	PK	2 vk
A01222	Virvoitusjuomat	82	2	79	86	2,4	3 265	194	SUM	
A0122201	Virvoitusjuomat	82	2	79	86	2,4	3 265	194	PK	2 vk
A01223	Marja- ja hedelmämehut	78	2	75	81	2,0	3 801	225	SUM	
A0122301	Tuoremehujuomat, tuoremehut ja nektarit	58	1	55	60	2,2	3 378	200	PK	2 vk
A0122302	Marja- ja hedelmämehuriivisteet	16	1	15	18	5,1	1 143	68	PK	2 vk
A0122303	Mehut erittelemättä	4	0	3	4	7,4	369	22	PK	2 vk
A01224	Muut alkoholittomat juomat	10	1	9	11	6,4	736	44	SUM	
A0122401	Vihannesmehut	0	0	0	1	22,6	36	2	PK	2 vk
A0122402	Kotikalja- ja simaautteet	0	0	0	0	19,8	46	3	PK	2 vk
A0122403	Muut alkoholittomat juomat	9	1	8	11	6,7	671	40	PK	2 vk
A02	Alkoholijuomat ja tupakka	730	19	694	767	2,5	3 751	222	SUM	
A021	Alkoholijuomat	483	14	455	511	3,0	3 304	196	SUM	
A0211	Väkevät alkoholijuomat (KR)	114	7	100	127	6,0	849	50	SUM	
A0211S1	Väkevät alkoholijuomat ja liköörit	114	7	100	127	6,0	849	50	PK	2 vk
A0212	Viinit, siiderit ja long drinkit ym. (KR)	154	6	142	167	4,2	2 011	119	SUM	

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%				
A02121	Rypäle- ja hedelmäviinit	141	6	130	153	4,2	1 895	112	SUM	
A0212101	Siiderit	49	2	44	54	4,9	1 334	79	PK	2 vk
A0212102	Viinit	93	5	82	103	5,5	959	57	PK	2 vk
A02122	Muut viinipohjaiset juomat	13	2	9	17	15,9	330	20	SUM	
A0212201	Long drinkit ym. miedot juomasekoitukset	13	2	9	17	15,9	330	20	PK	2 vk
A0213	Olut (KR)	213	7	199	226	3,3	2 498	148	SUM	
A0213101	Pilsneri	3	0	2	3	12,2	166	10	PK	2 vk
A0213102	Keskiolut	200	7	186	213	3,4	2 408	143	PK	2 vk
A0213103	A-olut	10	1	8	13	13,0	142	8	PK	2 vk
A0214	Kotiviini- ja olutainekset (KR)	2	1	1	3	26,1	42	2	SUM	
A0214101	Kotiviini- ja olutainekset	2	1	1	3	26,1	42	2	PK	2 vk
A022	Tupakka	248	9	231	265	3,5	1 650	98	SUM	
A0221	Tupakka (KR)	248	9	231	265	3,5	1 650	98	SUM	
A02211	Savukkeet	218	8	202	235	3,8	1 480	88	SUM	
A0221101	Savukkeet	218	8	202	235	3,8	1 480	88	PK	2 vk
A02212	Sikarit	7	2	4	10	22,7	74	4	SUM	
A0221201	Pikkusikarit	4	1	1	7	34,6	32	2	PK	2 vk
A0221202	Sikarit	3	1	2	4	20,5	46	3	PK	2 vk
A02213	Piipputupakka ym.	22	2	19	26	8,2	352	21	SUM	
A0221301	Piipputupakka ym.	18	2	15	21	8,6	294	17	PK	2 vk
A0221302	Savukepaperi ja suodattimet	4	0	3	5	9,8	264	16	PK	2 vk
A03	Vaatteet ja jalkineet	881	26	829	933	3,0	3 703	220	SUM	
A031	Vaatteet ja vaatekankaat	724	24	677	770	3,3	3 430	203	SUM	
A0311	Vaatekankaat (PKS)	8	1	6	10	12,7	127	8	SUM	
A0311101	Vaatekankaat	8	1	6	10	12,7	127	8	PK	2 vk
A0312	Vaatteet (PKS)	660	23	616	705	3,4	3 152	187	SUM	
A0312S01	Talvitakit, ulsterit, turkit	47	3	41	52	6,3	617	37	PK	3 kk
A0312S02	Ulkoiluvaatteet, sadevaatteet	72	7	58	87	10,2	373	22	PK	2 vk
A0312S03	Bleiserit, puvut, jakut, pitkät housut	125	9	107	142	7,1	575	34	PK	2 vk
A0312S04	Mekot, hameet, housuhameet ja shortsimekot	35	7	22	49	19,9	197	12	PK	2 vk
A0312S05	Neulepuserot, -takit ja -liivit	44	4	37	51	8,2	299	18	PK	2 vk
A0312S06	Paidat, puserot, topit ja liivit	88	5	78	99	6,0	752	45	PK	2 vk
A0312S07	T-paidat	26	2	22	29	7,9	392	23	PK	2 vk
A0312S08	Farkut ja farkkuhaalarit	32	1	29	35	4,6	927	55	PK	2 vk/3 kk
A0312S09	Shortsit ja shortsiaalarit	6	1	4	9	21,4	80	5	PK	2 vk
A0312S10	College- ja verryttelyasut	25	2	21	30	8,7	266	16	PK	2 vk
A0312S11	Voimistelu-, uima- ja urheiluasut	13	2	9	18	17,8	103	6	PK	2 vk
A0312S12	Aamu- ja kylpytakit, esiliinat ym.	4	1	3	6	21,3	35	2	PK	2 vk
A0312S13	Alusasut	49	3	44	55	5,8	715	42	PK	2 vk
A0312S14	Yöasut	10	1	7	13	15,0	104	6	PK	2 vk
A0312S15	Sukat ja sukkahousut	37	2	33	40	4,7	1 262	75	PK	2 vk
A0312S20	Vaatteet erittelemättä	27	3	20	33	13,1	158	9	PK	2 vk
A0312331	Pikkulasten vaatteet (0–2 v)	19	2	15	24	11,8	184	11	PK	2 vk/3 kk
A0313	Muut asusteet ja tarvikkeet (PKS)	47	3	41	53	6,3	1 018	60	SUM	
A0313101	Huivit, solmiot, vyöt, olkaimet ym.	10	1	8	11	10,3	215	13	PK	2 vk
A0313102	Käsineet, sormikkaat ja lapaset	13	2	9	17	14,6	266	16	PK	2 vk
A0313103	Työrukkaset ja kumikintaat	1	0	1	2	16,8	80	5	PK	2 vk
A0313104	Päähineet	10	1	8	12	11,7	204	12	PK	2 vk
A0313105	Korvalaput, hihanpidikkeet, irtokaulukset ym.	1	0	0	1	32,2	23	1	PK	2 vk
A0313106	Villa- ja puuvillalangat ym.	8	1	6	10	13,9	206	12	PK	2 vk
A0313107	Ompelutarvikkeet	5	0	4	6	10,6	241	14	PK	2 vk
A0314	Vaatteiden pesu, valmistus ja vuokraus (P)	9	2	5	12	20,3	70	4	SUM	
A0314101	Vaatteiden pesu, valmistus ja vuokraus	9	2	5	12	20,3	70	4	PK	2 vk
A032	Jalkineet	158	7	144	171	4,4	1 423	84	SUM	
A0321	Kengät ja muut jalkineet (PKS)	155	7	141	168	4,4	1 395	83	SUM	
A0321S01	Talvikengät	36	2	33	40	5,2	743	44	PK	3 kk
A0321S02	Kävely- ja juhlaengät	75	5	64	85	7,1	389	23	PK	2 vk
A0321S03	Kumi- ja muovisaappaat	5	1	3	7	19,8	57	3	PK	2 vk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A0321S04	Lenkkittosut	29	3	23	34	10,4	159	9	PK	2 vk
A0321S05	Muut jalkineet, pohjalliset, nauhat ym.	10	1	8	12	10,8	254	15	PK	2 vk
A0322	Jalkineiden korjaus ja vuokraus (P)	3	1	2	4	19,4	58	3	SUM	
A0322101	Jalkineiden korjaus ja vuokraus	3	1	2	4	19,4	58	3	PK	2 vk
A04	Asuminen ja energia	7 389	60	7 272	7 506	0,8	5 485	325	SUM	
A041	Vuokra	1 375	37	1 304	1 447	2,7	1 714	102	SUM	
A0411	Varsinaisen asunnon vuokra (P)	1 278	36	1 208	1 348	2,8	1 266	75	SUM	
A04111S1	Vuokra-asunnon vuokra	1 278	36	1 208	1 348	2,8	1 266	75	H	kk
A0412	Kakkosasunnon ja vapaa-ajanasunnon vuokra (P)	98	8	81	114	8,7	566	34	SUM	
A04121	Kakkosasunnon vuokra	66	8	51	81	11,9	226	13	SUM	
A0412101	Kakkosasunnon vuokra	66	8	51	81	11,9	226	13	H	v
A04122	Vapaa-ajanasunnon vuokra	32	3	25	39	11,0	357	21	SUM	
A0412201	Vapaa-ajanasunnon vuokra	32	3	25	39	11,0	357	21	H	v
A042	Asunnon arvioitu vuokra, brutto	5 093	67	4 960	5 225	1,3	4 349	258	SUM	
A0421	Oman varsinaisen asunnon arvioitu vuokra, brutto (P)	4 789	68	4 656	4 922	1,4	4 124	245	SUM	
A04211	Omistusasunnon asuntoetu, netto	2 437	46	2 347	2 526	1,9	3 959	235	SUM	
A0421101	Omistusasunnon asuntoetu, netto	2 437	46	2 347	2 526	1,9	3 959	235	LASK	
A04212	Omistusasunnon yhtiövastikkeet	495	14	467	524	2,9	1 337	79	SUM	
A0421201	Hoitovastike	384	12	361	407	3,1	1 179	70	H	kk
A0421202	Rahoitusvastike	40	5	31	50	11,5	216	13	H	kk
A0421203	Yhtiövastike erittelemättä	71	5	60	82	7,7	368	22	H	kk
A04213	Omistusasunnon huolto ja korjaus	223	18	188	258	8,0	1 199	71	SUM	
A0421301	Oman talon huolto ja korjaus	109	9	91	127	8,5	831	49	H	v
A0421302	Oman osakehuoneiston huolto ja korjaus	98	14	71	126	14,4	333	20	H	v
A0421303	Kakkosasunnon huolto ja korjaus	16	6	4	27	38,2	48	3	H	v
A04214	Arvonvähennykset	997	20	958	1 035	2,0	2 608	155	SUM	
A0421401	Oman talon arvonvähennys	997	20	958	1 035	2,0	2 608	155	LASK	
A04215	Asuntolainojen korot	544	19	506	582	3,5	1 851	110	SUM	
A04215S1	Arava- ym. lainojen korot	54	5	45	64	9,0	311	18	H	v
A0421506	Pankkien tavallisten asuntolainojen korot	483	18	447	520	3,8	1 631	97	H	v
A0421507	Muiden asuntolainojen korot	7	2	2	11	33,3	31	2	H	v
A04216	Muut omistusasunnon menot	93	2	89	98	2,6	2 698	160	SUM	
A0421601	Varsinaisen asunnon tontin vuokra	12	1	9	14	10,2	261	15	H	v
A0421602	Omakotikiinteistön palovakuutusmaksu	32	1	30	35	4,0	1 014	60	H	v
A0421603	Omakotikiinteistön osuus kotivakuutuksesta	49	2	47	52	3,0	1 670	99	H	v
A0422	Luontoisetuasunnon arvioitu vuokra (P)	239	20	199	278	8,4	207	12	SUM	
A0422101	Luontoisetuasunnon asuntoetu	90	10	70	110	11,2	167	10	LASK	muu
A0422102	Luontoisetuasunnon vuokra	149	15	120	178	9,9	164	10	H	kk
A0423	Omien kakkosasuntojen menot (P)	14	4	7	22	27,6	70	4	SUM	
A0423101	Kakkosasunnon yhtiövastike	14	4	7	22	27,6	70	4	H	v
A0424	Oman vapaa-ajanasunnon menot (P)	51	4	44	58	7,1	1 033	61	SUM	
A0424101	Vapaa-ajanasunnon huolto ja korjaus	18	2	13	22	12,8	240	14	H	v
A0424102	Vapaa-ajanasunnon lainojen korot	17	2	13	22	13,5	103	6	H	v
A0424103	Vapaa-ajanasunnon tontin vuokra	3	1	2	5	21,1	65	4	H	v
A0424104	Vapaa-ajanasunnon palovakuutusmaksu	4	0	4	5	8,8	340	20	H	v
A0424105	Vapaa-ajanasunnon osuus kotivakuutuksesta	8	0	7	8	5,5	589	35	H	v
A043	Vuokralaisen tekemät korjaukset	11	3	5	18	29,2	99	6	SUM	
A0432	Vuokralaisen tekemät korjaukset (P)	11	3	5	18	29,2	99	6	SUM	
A0432101	Vuokra-asunnon huolto ja korjaus	9	3	3	15	36,2	75	4	H	v
A0432102	Luontoisetuasunnon huolto ja korjaus	2	1	1	4	32,7	24	1	H	v
A044	Vesi ja muut asumispalvelut	137	3	130	143	2,5	3 237	192	SUM	
A0441	Jätehuolto (P)	38	1	36	39	2,4	2 680	159	SUM	
A0441101	Varsinaisen asunnon jätehuolto	35	1	34	37	2,4	2 449	145	H	v
A0441102	Vapaa-ajanasunnon jätehuolto	2	0	2	3	7,3	443	26	H	v
A0442	Vesi ja jätevesi (P)	77	2	73	80	2,4	2 441	145	SUM	

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0442101	Varsinaisen asunnon vesi ja jätevesi	75	2	71	78	2,5	2 337	139	H	v
A0442102	Vapaa-ajanasunnon vesi ja jätevesi	2	0	1	2	12,0	188	11	H	v
A0444	Muut asumiseen liittyvät palvelut (P)	23	2	19	26	8,7	2 381	141	SUM	
A0444101	Varsinaisen asunnon nuohous	10	0	9	10	2,4	2 072	123	H	v
A0444102	Varsinaisen asunnon muut maksut	4	1	3	5	14,9	223	13	H	v
A0444103	Vapaa-ajanasunnon nuohous- ym. maksut	7	2	3	10	27,1	328	19	H	v
A0444104	Kakkosasunnon muut maksut	2	0	1	3	19,6	78	5	H	v
A045	Sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	773	10	753	793	1,3	5 312	315	SUM	
A0451	Sähkö (KR)	478	7	464	492	1,5	5 197	308	SUM	
A0451101	Varsinaisen asunnon sähkö	446	7	433	460	1,5	5 174	307	H	muu
A0451102	Vapaa-ajanasunnon sähkö	32	2	27	36	6,7	769	46	H	muu
A0452	Kaasu (KR)	3	1	2	5	19,9	47	3	SUM	
A0452101	Kaasu	3	1	2	5	19,9	47	3	H PK	v/2 vk
A0453	Nestemäiset polttoaineet (KR)	117	5	107	126	4,2	793	47	SUM	
A0453101	Varsinaisen asunnon lämmitysöljy ym.	115	5	105	125	4,3	771	46	H	v
A0453102	Vapaa-ajanasunnon öljy	2	1	0	3	36,1	23	1	H	v
A0454	Kiinteät polttoaineet (KR)	76	2	71	80	2,8	2 228	132	SUM	
A0454101	Muut ostetut lämmitysaineet ml. halot	17	1	15	18	5,6	646	38	H	v
A0454102	Omat ja saadut halot, jätepuu ja turve	56	2	52	60	3,3	1 642	97	H	v
A0454103	Vapaa-ajanasunnon halot, jätepuu, turve	3	0	2	4	13,3	137	8	H	v
A0455	Kaukolämpö, lämminvesi ym. (KR)	100	3	94	105	2,9	1 805	107	SUM	
A0455101	Erillinen lämminvesimaksu	75	2	71	80	2,8	1 562	93	H	kk
A0455103	Erillinen kaukolämpömaksu	13	1	10	16	11,8	121	7	H	v
A0455104	Luontoisetuna saatu energia	2	0	1	2	16,2	49	3	H	v
A0455105	Kakkosasunnon energia	10	1	7	12	13,5	148	9	H	v
A05	Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet	1 271	30	1 212	1 330	2,3	5 333	316	SUM	
A051	Huonekalut, taide-esineet ja matot	474	19	438	510	3,9	3 551	211	SUM	
A0511	Huonekalut, kalusteet, koriste- ja taide- esineet (KS)	407	17	373	440	4,2	3 182	189	SUM	
A0511101	Ruokapöydät ja ruokailuryhmät	35	3	30	40	7,7	438	26	H	v
A0511102	Muut pöydät	13	1	11	15	7,8	461	27	H	v
A0511103	Sohvakalustot	49	4	41	57	8,3	277	16	H	v
A0511104	Sohvat	46	4	38	55	8,9	395	23	H	v
A0511105	Nojatuolit ja keinutuolit	16	2	13	20	9,9	258	15	H	v
A0511106	Tuolit ja jakkarat	7	1	6	9	9,7	372	22	H	v
A0511107	Kirjahyllyt ja vitriinit	41	3	35	47	7,8	614	36	H	v
A0511108	Kaapit ja lipastot	25	2	21	29	8,0	522	31	H	v
A0511109	Vuoteet	51	3	45	58	6,3	763	45	H	v
A0511110	Valaisimet ja varjostimet	22	1	19	25	6,7	1 105	66	H	v
A0511111	Puutarha- ja parvekekalusteet	26	2	22	30	7,4	779	46	H	v
A0511112	Muut huonekalut	16	2	12	21	13,5	349	21	H	v
A0511113	Taidemaalaukset ja grafiikka	31	10	12	51	31,5	404	24	H	v
A05111S1	Taide-esineet	12	2	7	16	19,6	206	12	H	v
A0511116	Peilit ja koriste-esineet	15	2	11	18	10,7	265	16	PK	2 vk
A0512	Matot (KS)	33	2	29	36	5,5	1 375	82	SUM	
A0512101	Matot	33	2	29	36	5,5	1 375	82	H PK	v/2 vk
A0513	Huonekalujen, kalusteiden ja mattojen korjaus (P)	35	5	25	44	14,3	356	21	SUM	
A0513101	Huonekalujen, kalusteiden ja mattojen korjaus	35	5	25	44	14,3	356	21	PK	2 vk
A052	Kodintekstiilit	114	10	94	134	9,0	835	50	SUM	
A0521	Kodintekstiilit (PKS)	114	10	94	134	9,0	835	50	SUM	
A0521101	Patjat, täkit, huovat, päiväpeitot ja tyyny	30	6	18	42	20,9	205	12	PK	2 vk
A0521102	Lakanat ja tyynyliinat, lakanakangas	19	2	14	24	13,1	159	9	PK	2 vk
A0521103	Pyyhkeet ja pyyhkekankaat	7	1	5	9	14,5	119	7	PK	2 vk
A0521104	Verhot ja verhokankaat	34	7	20	47	20,0	154	9	PK	2 vk
A05211S1	Ryijyt ja muut kodintekstiilit, korjaus	16	3	11	21	16,7	246	15	PK	2 vk
A0521107	Vahakankaat, muovi- ja kerniliinat	9	1	6	11	13,1	152	9	PK	2 vk
A053	Kodinkoneet	247	9	229	265	3,7	3 332	198	SUM	

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alaraja euroa	yläraja euroa		lkm	%		
A0531	Suuret kodinkoneet (KS)	213	9	197	230	4,0	2 412	143	SUM	
A05311	Kylmäkoneet	60	3	54	66	5,3	707	42	SUM	
A0531101	Jääkaapit ja jää-viileäkaapit	25	2	21	29	8,2	307	18	H	v
A0531102	Jääkaappipakastimet	19	2	15	22	9,1	171	10	H	v
A0531103	Pakastimet	16	1	14	18	7,5	310	18	H	v
A05312	Pyykin- ja astianpesukoneet	75	3	68	82	4,6	857	51	SUM	
A0531201	Astianpesukoneet	27	2	23	31	7,5	314	19	H	v
A0531202	Pyykinpesukoneet, kuivausrummut ja -kaapit	46	2	42	51	5,2	573	34	H	v
A0531203	Mankelit ja silityskoneet	2	0	1	3	25,2	38	2	H	v
A05313	Liedet, mikroounit, sähkögrillit ym.	37	2	33	42	5,8	841	50	SUM	
A05313S1	Liedet, uunit, keittotasot	24	2	20	28	8,2	304	18	H	v
A0531303	Mikroaaltouunit	10	1	9	12	6,5	426	25	H	v
A0531304	Sähkö- ja kaasugrillit ym.	3	0	3	4	10,5	188	11	H	v
A05314	Lämmittimet ja ilmastointilaitteet	12	2	8	16	17,2	328	19	SUM	
A0531401	Irralliset sähkö- ym. lämmittimet	2	0	1	2	13,4	122	7	H	v
A0531402	Irralliset ilmastointikojeet	6	2	3	9	28,5	90	5	H	v
A0531403	Liesituulettimet	4	1	3	6	16,3	138	8	H	v
A05315	Siivoukskoneet	15	1	13	16	6,0	546	32	SUM	
A05315S1	Pölynimurit, lattian- ja ikkunan- pesukoneet	15	1	13	16	6,0	546	32	H	v
A05316	Ompelu- ja neulekoneet, kangaspuut	7	1	5	9	13,1	132	8	SUM	
A0531601	Ompelu- ja neulekoneet, kangaspuut	7	1	5	9	13,1	132	8	H	v
A05317	Muut suuret kodinkoneet ja -laitteet	7	2	4	11	21,0	194	12	SUM	
A0531701	Muut suuret kodinkoneet ja -laitteet	7	2	4	11	21,0	194	12	H	v
A0532	Pienet sähkökäyttöiset kodinkoneet (PKS)	19	1	18	21	4,1	1 878	111	SUM	
A0532101	Keittiön yleiskoneet	2	0	2	3	14,0	107	6	H	v
A0532102	Vatkaimet, tehosekoittimet ja mehulingot	2	0	2	3	8,0	375	22	H	v
A0532103	Kahvin- ja teenkeitin	8	0	7	9	5,2	984	58	H	v
A0532104	Leivänpaahdit, vohveliraudat	3	0	2	3	6,2	479	28	H	v
A0532105	Silitysraudat ja silityskeskukset	2	0	2	2	7,2	314	19	H	v
A0532106	Muut pienet kodinkoneet	2	0	2	3	10,8	259	15	H	v
A0533	Kodinkoneiden korjaus ja varaosat (P)	15	2	10	19	14,7	127	8	SUM	
A0533101	Kodinkoneiden korjaus ja varaosat	15	2	10	19	14,7	127	8	PK	2 vk
A054	Lasitavarat, astiat ja keittiötyövälineet	87	5	77	97	5,8	1 411	84	SUM	
A0541	Lasitavarat, astiat ja keittiötyövälineet (PKS)	87	5	77	97	5,8	1 411	84	SUM	
A05411	Lasitavarat ja astiat	26	2	21	30	8,5	507	30	SUM	
A0541101	Juomalasit ja pikarit	5	1	3	7	15,8	103	6	PK	2 vk
A0541102	Kahvikupit, teekupit ja mukit	4	1	3	6	16,2	143	8	PK	2 vk
A0541103	Lautaset ja jälkiruokakulhot	6	1	4	9	21,9	104	6	PK	2 vk
A0541104	Kulhot ja kannut	4	1	3	6	19,1	105	6	PK	2 vk
A0541105	Koriste-esineet ja kylpyhuonetarvikkeet	6	1	4	8	14,4	147	9	PK	2 vk
A05412	Aterimet ja keittiötyövälineet	18	3	12	25	18,1	445	26	SUM	
A0541201	Veitset, haarukat ja lusikat	7	3	1	13	45,1	59	3	PK	2 vk
A0541202	Keittiötyövälineet ruoan valmistukseen	11	1	9	13	8,9	399	24	PK	2 vk
A05413	Keittiö- ja kotitalousvälineet	43	3	38	48	6,3	867	51	SUM	
A05413S1	Tuttipullot ja tutit	1	0	1	2	16,9	62	4	PK	2 vk
A0541302	Padat, kattilat ja kahvipannut	5	1	3	7	18,5	59	3	PK	2 vk
A0541303	Paistinpannut ja uunivuorat	9	1	7	12	13,8	140	8	PK	2 vk
A0541304	Muut ruokatalouden astiat	10	1	8	12	10,1	337	20	PK	2 vk
A05413S2	Ämpärit, vadit, pyykki- ja roskakorit, sakset ym.	18	2	14	21	10,0	426	25	PK	2 vk
A055	Kodin ja puutarhan työkalut, työkalut ym.	123	6	112	135	4,6	2 239	133	SUM	
A0551	Kodin ja puutarhan työkalut (KS)	44	4	36	52	9,1	839	50	SUM	
A0551101	Sähköiset käsityökalut	11	1	8	13	10,3	420	25	H	v
A05511S1	Puutarhakoneet, hitsauslaitteet ym. ja korjaus	34	4	26	41	11,3	513	30	H PK	v/2 vk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutustenryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%				
A0552	Kodin ja puutarhan työkalut ja tarvikkeet (PKS)	79	4	71	87	5,1	1 764	105	SUM	
A0552101	Vasarat, kirveet, sahat, puukot ym. työkalut	15	3	10	20	17,5	249	15	PK	2 vk
A0552102	Puutarha- ja muut ulkotyökalut	13	2	10	16	12,8	186	11	PK	2 vk
A0552103	Hehku-, loiste- ja halogeenilamput	10	1	8	11	7,4	576	34	PK	2 vk
A0552104	Sulakkeet ja muut sähkötarvikkeet	6	1	5	8	11,1	217	13	PK	2 vk
A0552105	Taskulamput ja paristot	14	1	12	15	5,8	724	43	PK	2 vk
A0552151	Avaimet, lukot, palovaroitimet ym. ja korjaus	21	2	17	25	8,9	371	22	PK	2 vk
A056	Kodinhoitotarvikkeet ja -palvelut	226	6	214	237	2,6	4 934	293	SUM	
A0561	Kodin kulutustavarat (KR)	180	3	174	186	1,8	4 897	290	SUM	
A05611	Puhdistus- ja siivousaineet	69	2	65	72	2,4	2 733	162	SUM	
A0561101	Astianpesuaineet ja kirkasteet	12	0	11	12	3,9	998	59	PK	2 vk
A0561102	Tekstiilien pesu-, huuhtelu- ja värjäysaineet	32	1	30	34	3,3	1 621	96	PK	2 vk
A0561103	Muut pesu- ja kiillotusaineet	22	1	20	24	4,0	1 260	75	PK	2 vk
A0561104	Hyönteismyrkyt ja -karkoitteet	4	0	3	4	11,6	131	8	PK	2 vk
A05612	Paperiset ja muoviset kertakulutustavarat	58	1	56	61	2,1	4 417	262	SUM	
A0561201	Taluspaperi	17	1	16	18	3,5	1 346	80	PK	2 vk
A0561202	Suodatinpusit	5	0	5	6	4,1	843	50	PK	2 vk
A0561203	Muut ruokatalouden paperituotteet ja alumiinifolio	9	0	8	9	4,6	870	52	PK	2 vk
A0561204	Kertakäyttöastiat ja -ruokailuvälineet	3	0	3	4	11,3	201	12	PK	2 vk
A0561205	Paperilakanat, -kassit, hyllypaperit ym.	7	1	6	8	7,9	712	42	PK	2 vk
A0561206	Muovikelmut, pakastepussit ym.	4	0	3	4	6,1	490	29	PK	2 vk
A0561207	Muovikassit, roskapussit ym.	14	0	13	14	2,6	3 657	217	PK	2 vk
A05613	Muut kodin tarvikkeet	53	2	49	56	3,5	2 264	134	SUM	
A0561351	Siivousvälineet, neulat, naulat, liimat ym.	35	2	32	39	4,4	1 754	104	PK	2 vk
A0561305	Kynttilät	15	1	13	17	5,4	778	46	PK	2 vk
A0561306	Grillihiileet, sytytysneste, lamppuöljy ym.	2	0	2	3	12,0	140	8	PK	2 vk
A0562	Kotitalouspalvelut (P)	46	5	36	55	10,4	368	22	SUM	
A05621	Yksityinen lastenhoitaja, siivooja ym.	28	4	20	36	15,0	160	9	SUM	
A0562101	Yksityinen lastenhoitaja, siivooja ym.	28	4	20	36	15,0	160	9	H	3 kk
A05622	Kodintekstiilien pesu, kotitaloustavaroiden vuokraus ym.	18	2	13	22	12,7	221	13	SUM	
A0562201	Kodinkoneiden vuokraus, sisustus-suunnittelu ym.	9	2	5	12	19,3	130	8	H PK	v/2 vk
A0562202	Pesutuvan ja mankelin vuokra	1	0	1	2	29,4	34	2	PK	2 vk
A0562203	Kodintekstiilien pesulamaksut	8	1	5	11	18,9	61	4	PK	2 vk
A06	Terveyks	915	21	875	955	2,2	4 803	285	SUM	
A061	Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -tarvikkeet	442	12	418	465	2,7	3 448	205	SUM	
A0611	Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -tarvikkeet	442	12	418	465	2,7	3 448	205	SUM	
A06111	Lääkkeet ja vitamiini- ym. valmisteet (KR)	304	10	284	324	3,3	2 437	145	SUM	
A0611101	Reseptilääkkeet	167	8	150	184	5,1	1 040	62	PK	2 vk
A0611102	Ilman reseptiä saatavat lääkkeet	90	4	83	97	3,9	1 569	93	PK	2 vk
A0611103	Vitamiini- ja hivenainevalmisteet	24	2	21	28	7,5	419	25	PK	2 vk
A0611104	Lääkkeenomaiset luontaistuotteet	23	2	18	28	10,7	362	21	PK	2 vk
A06112	Lääkinnälliset tarvikkeet (KR)	11	1	9	13	9,4	367	22	SUM	
A0611201	Ensiaputarvikkeet	3	0	2	4	11,7	198	12	PK	2 vk
A0611202	Kuumemittari ym. pienet hoitotarvikkeet	5	1	3	6	15,3	117	7	PK	2 vk
A0611203	Ehkäisyvälineet	3	1	2	4	20,0	61	4	PK	2 vk
A06113	Silmälasit, kuulolaitteet, pyörätuolit ym. (KS)	127	5	116	137	4,3	1 879	111	SUM	
A0611301	Silmä- ja piilolasit	98	3	92	104	3,1	1 711	101	H	v
A0611351	Pyörätuolit, kuulolaitteet, hammasproteesit ym. ja korjaus	29	4	20	38	15,1	252	15	PK H	2 vk/ 3 kk/v
A062	Lääkäri, laboratorio, fysioterapia ym.	374	13	349	400	3,5	3 474	206	SUM	
A0621	Lääkäripalvelut (P)	102	6	90	114	6,0	2 206	131	SUM	
A0621101	Yksityislääkärit	76	6	64	88	7,9	1 001	59	H	3 kk
A0621102	Terveyskeskuslääkärit	24	1	22	26	4,7	1 449	86	H	3 kk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa,		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A0621103	Muut lääkärit	2	1	1	4	23,1	79	5	H	3 kk
A0622	Hammashoitopalvelut (P)	172	9	154	189	5,2	1 650	98	SUM	
A0622101	Yksityiset hammaslääkärit ja -tekniikot	140	9	123	157	6,1	960	57	H	3 kk
A0622102	Terveyskeskuksen hammashoito	30	2	26	35	7,8	721	43	H	3 kk
A0622103	Muut hammaslääkärit	2	1	0	3	50,7	40	2	H	3 kk
A0623	Tutkimus- ja hoitopalvelut (P)	100	5	90	111	5,2	1 153	68	SUM	
A06231	Laboratorio- ja röntgentutkimukset	14	2	10	17	14,5	220	13	SUM	
A0623101	Yksityisen lääkäriaseman laboratorio- ym. tutkimukset	12	2	8	16	16,3	143	8	H	3 kk
A0623102	Muut laboratorio- ja röntgentutkimukset	2	0	1	3	24,2	81	5	H	3 kk
A06232	Terveydenhoitaja, psykologi, fysioterapia ym.	83	5	74	92	5,6	965	57	SUM	
A06232S1	Terveydenhoitaja, psykologi, fysioterapia ym.	83	5	74	92	5,6	965	57	H	3 kk
A06233	Muut sairaalan ulkopuoliset palvelut	4	1	2	6	23,2	36	2	SUM	
A0623301	Sairaudesta johtuvat matkat	4	1	2	6	23,2	36	2	PK	2 vk
A063	Sairaala- ja poliklinikkapalvelut	99	5	88	109	5,4	1 848	110	SUM	
A0631	Sairaala- ja poliklinikkapalvelut (P)	99	5	88	109	5,4	1 848	110	SUM	
A06311S1	Sairaalamaksut	71	5	62	80	6,6	1 318	78	H	v
A06311S2	Poliklinikkamaksut	28	2	24	31	7,0	870	52	H	3 kk/v
A07	Liikenne	3 785	94	3 601	3 969	2,5	5 127	304	SUM	
A071	Ajoneuvojen hankinta	1 638	74	1 492	1 784	4,5	1 845	109	SUM	
A0711	Autot (KS)	1 495	72	1 354	1 635	4,8	1 130	67	SUM	
A07111	Uudet autot	542	51	442	641	9,4	224	13	SUM	
A0711101	Uudet autot	542	51	442	641	9,4	224	13	H	v
A07112	Käytetyt autot	953	52	852	1 055	5,4	915	54	SUM	
A0711201	Käytetyt autot	953	52	852	1 055	5,4	915	54	H	v
A0712	Moottoripyörät ja -kelkat ym. (KS)	103	14	75	131	13,8	215	13	SUM	
A0712101	Moottoripyörät	73	13	48	98	17,5	103	6	H	v
A0712102	Mopot ja moposkootterit	10	2	7	13	17,1	78	5	H	v
A0712103	Moottorikelkat	21	5	12	30	22,2	45	3	H	v
A0713	Polkupyörät (KS)	40	2	36	44	5,3	817	48	SUM	
A0713101	Polkupyörät	40	2	36	44	5,3	817	48	H	v
A072	Yksityisajoneuvojen käyttö	1 551	38	1 476	1 625	2,4	4 575	271	SUM	
A0721	Ajoneuvojen varaosat ja lisätarvikkeet (PKS)	208	15	180	237	7,1	1 020	60	SUM	
A0721101	Auton varaosat	167	14	139	194	8,5	587	35	PK	2 vk
A0721102	Autotarvikkeet ja -työkalut	16	2	13	19	9,5	394	23	PK	2 vk
A07211S1	Muiden ajoneuvojen varaosat ja tarvikkeet	25	3	19	32	13,0	216	13	PK	2 vk
A0722	Poltto- ja voiteluaineet (KR)	992	19	954	1 029	1,9	3 514	208	SUM	
A0722101	Bensiini	854	18	819	889	2,1	3 219	191	PK	2 vk
A0722102	Muut polttoaineet	115	7	102	129	5,9	552	33	PK	2 vk
A07221S1	Voiteluaineet, jäähdytys- ja pakkas- nesteet ym.	22	2	18	26	8,5	347	21	PK	2 vk
A0723	Yksityisajoneuvojen huolto ja korjaus (P)	227	22	184	269	9,6	589	35	SUM	
A0723101	Auton huolto	104	13	79	129	12,2	406	24	PK	2 vk
A07231S1	Ajoneuvojen korjaus	122	18	88	157	14,4	223	13	PK	2 vk
A0724	Muut yksityisajoneuvojen palvelut (P)	124	5	114	134	4,1	4 216	250	SUM	
A0724101	Autopaikan tai -tallin vuokra	31	2	27	34	6,0	1 169	69	H	v
A0724102	Oman talon tienhoitomaksut	8	1	7	9	7,2	614	36	H	v
A0724103	Vapaa-ajanasunnon tienhoitomaksut	4	0	4	5	9,4	556	33	H	v
A0724104	Pysäköinti-, silta- ja lossimaksut ym.	14	4	7	21	25,8	619	37	PK	2 vk
A0724105	Ajoneuvojen vuokra- ym. käyttömenot	4	1	3	6	20,1	59	3	PK	2 vk
A0724106	Ajo-opetus	37	3	32	42	6,8	407	24	H	v
A0724107	Kuljettajatuokintomaksut	3	0	2	3	9,9	264	16	H	v
A0724108	Katsastusmaksut	22	0	21	23	1,9	3 371	200	H	v
A0724109	Rekisteri-ilmoitusmaksut ym.	2	0	1	2	7,6	532	32	H	v
A073	Kuljetuspalvelut	596	23	550	642	3,9	2 835	168	SUM	
A0730	Ulkomaanmatkojen matkaliput (P)	132	8	116	148	6,3	1 026	61	SUM	
A0730101	Ulkomaanmatkojen matkaliput	132	8	116	148	6,3	1 026	61	H	v

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel-	Kotitalouksia		Tieto-	Referenssi-
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	linen		
		euroa	euroa	euroa	euroa	keski-	lkm	%		
						virhe				
A0731	Junamatkat Suomessa (P)	60	3	53	67	5,8	879	52	SUM	
A07311S1	Lyhyet junamatkat	12	2	8	16	17,2	150	9	PK	2 vk
A0731103	Pitkät junamatkat (50 km tai yli)	48	3	43	53	5,3	786	47	H	3 kk
A0732	Maantiematkat Suomessa (P)	183	7	169	197	3,9	1 801	107	SUM	
A07321S1	Lyhyet linja-automatkat	106	5	96	117	4,9	1 119	66	PK	2 vk
A0732103	Pitkät linja-automatkat (50 km tai yli)	29	2	25	33	6,3	626	37	H	3 kk
A0732104	Taksimatkat	48	3	41	54	7,3	484	29	PK	2 vk
A0733	Laiva-, vene- ja lentomatkat Suomessa (P)	20	3	15	25	12,5	146	9	SUM	
A0733101	Laiva-, vene- ja lentomatkat Suomessa	20	3	15	25	12,5	146	9	PK H	2 vk/3 kk
A0735	Muut ostetut kuljetuspalvelut (P)	4	1	1	6	39,2	40	2	SUM	
A0735101	Kotitalous- ja matkatavaroiden kuljetus ja säilytys	4	1	1	6	39,2	40	2	PK	2 vk
A0736	Ajoneuvo luontoisetuna (P)	198	19	161	234	9,4	174	10	SUM	
A0736101	Ajoneuvo luontoisetuna	198	19	161	234	9,4	174	10	LASK	v
A08	Tietoliikenne	942	12	918	965	1,3	5 439	323	SUM	
A081	Tietoliikenne	942	12	918	965	1,3	5 439	323	SUM	
A0811	Postimaksut (P)	22	2	19	25	7,2	779	46	SUM	
A0811101	Postimaksut	22	2	19	25	7,2	779	46	PK	2 vk
A0812	Puhelinlaitteet	69	2	65	73	2,8	2 155	128	SUM	
A0812101	Matkapuhelimet (KS)	60	2	57	63	2,9	1 958	116	H	v
A0812102	Muut puhelinlaitteet (KS)	5	0	5	6	8,0	301	18	H	v
A0812103	Faksilaitteet, puhelinlaitteiden korjaus ym. (P)	4	1	2	5	17,5	54	3	PK H	2 vk/v
A0813	Puhelin- ja internetpalvelut ym. (P)	851	11	829	872	1,3	5 431	322	SUM	
A0813101	Lankapuhelimiin puhelumaksut	228	4	221	235	1,6	4 113	244	H	muu
A0813103	Matkapuhelimiin puhelumaksut	529	10	510	548	1,9	4 542	269	H	muu
A08131S1	Puhelukortit, kolikkopuhelut ja sähköet ym.	51	2	47	54	3,4	1 093	65	PK	2 vk
A08131S2	Internetkustannukset	43	2	39	46	4,6	1 444	86	H	muu
A09	Kulttuuri ja vapaa-aika	2 543	50	2 445	2 641	2,0	5 489	326	SUM	
A091	Audiovisuaaliset laitteet ja tietokoneet	409	13	383	435	3,3	3 226	191	SUM	
A0911	Äänen ja kuvan tallennuslaitteet (KS)	173	8	158	189	4,5	2 226	132	SUM	
A09111	Äänen tallennus- ja toistolaitteet	68	5	58	78	7,4	1 307	78	SUM	
A0911101	Radiot ja viritinvahvistimet	14	2	11	18	13,2	332	20	H	v
A0911102	CD- ja kasettisoittimet, nauhurit ym.	14	1	12	17	8,7	368	22	H	v
A0911103	Radionauhurit ym. yhdistelmät	7	1	5	8	8,6	260	15	H	v
A0911104	Kaiuttimet	11	3	6	17	25,6	146	9	H	v
A0911105	Stereosarjat	9	1	7	12	13,5	142	8	H	v
A0911106	Henkilökohtaiset minilaitteet	4	1	3	5	12,9	236	14	H	v
A0911107	Radion, nauhurin ym. osat ja tarvikkeet	8	1	5	10	16,1	95	6	PK	2 vk
A09112	Televisiot ja videonauhurit	105	4	97	114	4,2	1 314	78	SUM	
A0911201	Televisiot	75	4	68	82	4,8	864	51	H	v
A09112S1	Videonauhurit ja DVD-laitteet	28	2	24	31	6,2	589	35	H	v
A0911203	Satelliittiantennit	3	0	2	4	14,9	65	4	H	v
A0912	Valokuvaus- ja videointilaitteet ym. (KS)	26	2	21	30	9,4	526	31	SUM	
A09121	Valokuva- ja videokamerat ym.	24	2	19	29	10,1	415	25	SUM	
A0912101	Valokuvakamerat ja oheislaitteet	11	1	9	13	8,7	333	20	H	v
A0912102	Videokamerat ja oheislaitteet	13	2	8	17	17,1	92	5	H	v
A09122	Kiikarit, kaukoputket ja mikroskoopit	2	0	1	2	13,8	137	8	SUM	
A0912201	Kiikarit, kaukoputket ja mikroskoopit	2	0	1	2	13,8	137	8	H	v
A0913	Tietojenkäsittelylaitteet (KS)	131	7	117	144	5,3	1 055	63	SUM	
A0913101	Mikrotietokoneet ja oheislaitteet	101	6	90	112	5,5	835	50	H	v
A0913102	Tietokoneohjelmat	8	2	3	12	28,4	173	10	H	v
A0913103	Kirjoitus- ja laskukoneet, taskulaskimet	2	1	1	4	28,0	63	4	H PK	v/2 vk
A0913104	Tietokoneiden ym. osat ja lisätarvikkeet	20	3	14	26	15,6	142	8	PK	2 vk
A0914	Video- ja ääninauhat, levykkeet, filmit ym. (PKS)	72	4	65	80	5,3	1 024	61	SUM	
A0914101	Filmit ja muut valokuvaustarvikkeet	8	1	6	9	10,2	297	18	PK	2 vk
A09141S1	CD-levyt, äänilevyt, CD-rom-julkaisut ym.	40	3	35	46	7,3	510	30	PK H	2 vk/v
A0914104	Äänitetyt kasetit ja nauhat	1	0	0	1	30,1	19	1	PK	2 vk
A0914105	Äänittämättömät kasetit ja nauhat	1	0	0	1	19,5	45	3	PK	2 vk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa,		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A09141S2	Videokasetit	23	2	19	26	8,4	331	20	PK	2 vk
A0915	Televisioiden, tietokoneiden ym. korjaus (P)	7	2	4	11	24,5	50	3	SUM	
A09151S1	Televisioiden, tietokoneiden ym. korjaus	7	2	4	11	24,5	50	3	PK	2 vk
A092	Muut suuret vapaa-ajan välineet	188	32	125	250	17,0	872	52	SUM	
A0921	Muut suuret vapaa-ajan välineet (KS)	177	32	114	239	18,0	782	46	SUM	
A09211	Soittimet	15	2	12	19	11,0	213	13	SUM	
A0921101	Pianot, viulut ym. suurehkot soittimet sekä nuotit	15	2	12	19	11,0	213	13	H PK	w/2 vk
A09212	Urheilun ja vapaa-ajan suuret välineet	161	32	99	223	19,7	612	36	SUM	
A0921201	Matkailu- ja perävaunut ml. varaosat ja tarvikkeet	22	5	12	31	22,4	102	6	H PK	w/2 vk
A0921202	Moottori- ja purjeverneet	90	31	30	151	34,1	82	5	H	v
A0921203	Soutuverneet, kanootit, purjelaudat ym.	6	1	4	8	16,4	84	5	H	v
A09212S1	Veneiden moottorit, varusteet ja tarvikkeet	24	3	17	30	13,7	189	11	H PK	w/2 vk
A0921206	Kuntopyörät, soutilaitteet ym.	6	1	5	7	11,0	164	10	H	v
A0921207	Muut suuret harrastusvälineet ja hevoset	13	3	7	20	24,2	83	5	H	v
A0922	Suurten vapaa-ajanvälineiden korjaus (P)	11	2	8	15	16,1	153	9	SUM	
A0922101	Suurten vapaa-ajanvälineiden korjaus	11	2	8	15	16,1	153	9	H PK	w/2 vk
A093	Muut virkistys- ja harrastusvälineet	535	14	507	563	2,7	4 336	257	SUM	
A0931	Lelut, pelit ja urheiluvälineet	288	11	266	309	3,8	3 171	188	SUM	
A09311	Pelit, lelut ja harrastusvälineet (PKS)	124	9	107	141	7,0	1 515	90	SUM	
A09311S1	Leikkikalut, pienet soittimet ja pelikoneet	57	4	50	64	6,3	930	55	H PK	w/2 vk
A0931103	Seura- ja elektroniikkapelit, pelikortit	23	4	16	31	16,3	193	11	PK	2 vk
A0931104	Askartelu- ja keräilytarvikkeet	23	6	11	35	27,2	347	21	PK	2 vk
A0931105	Joulukoristeet, ilotulitusvälineet ym.	21	1	18	23	7,0	585	35	PK	2 vk
A09312	Urheilu-, retkeily- ja ulkoiluvälineet	164	6	152	176	3,8	2 627	156	SUM	
A0931201	Lustimet ja muut jääurheiluvälineet (PKS)	10	1	8	11	8,0	475	28	H	v
A0931202	Murtomaasukset, siteet ja sauvat (PKS)	16	1	14	18	6,7	628	37	H	v
A0931203	Lasketteluvälineet (PKS)	10	1	8	12	9,8	217	13	H	v
A0931204	Palloiluvälineet (PKS)	10	1	8	13	12,1	425	25	H	v
A09312S1	Muut urheilu- ja kuntoiluvälineet (PKS)	33	2	29	38	6,3	1 253	74	H	v
A0931207	Urheilutarvikkeet (PKS)	17	2	14	21	10,2	242	14	PK	2 vk
A0931208	Kalastus- ja metsästysvälineet (PKS)	24	2	21	27	7,3	826	49	H	v
A0931209	Kalastus- ja metsästystarvikkeet (PKS)	13	2	9	16	13,9	195	12	PK	2 vk
A0931210	Teltat, makuupussit, rinkat ym. retkeilyvälineet (PKS)	9	1	7	11	10,5	293	17	H	v
A0931211	Retkeilytarvikkeet (PKS)	2	1	1	3	30,1	41	2	PK	2 vk
A0931212	Monot ja muut urheilukengät (PKS)	18	3	12	24	17,1	83	5	PK	3 kk
A0931213	Urheiluvälineiden huolto ja korjaus (P)	2	1	0	4	42,0	32	2	PK	2 vk
A0932	Kasvit, multa ja lannoitteet (KR)	147	6	135	158	3,9	2 130	126	SUM	
A0932101	Leikkokukat ja hautavihot	58	3	53	64	4,6	1 133	67	PK	2 vk
A0932102	Huonekasvit ja niiden sipulit	26	2	23	29	6,3	682	40	PK	2 vk
A0932103	Kukkamulta ja huonekasvien lannoitteet	8	1	7	10	9,1	354	21	PK	2 vk
A0932104	Puutarhakasvien taimet ja siemenet	32	3	26	38	9,3	494	29	PK	2 vk
A0932105	Turve ja puutarhakasvien lannoitteet	11	2	7	14	16,7	133	8	PK	2 vk
A0932106	Kukkaruukut, ruukunaluset ja amppelit	7	1	5	9	12,5	227	13	PK	2 vk
A0932107	Tekokukat ja joulukuuset	3	1	2	5	20,3	66	4	PK	2 vk
A0933	Lemmikkieläimet (KR)	101	6	90	112	5,5	1 840	109	SUM	
A0933101	Koirat, kissat ja muut lemmikkieläimet	9	1	7	11	11,1	217	13	H	v
A09331S1	Lemmikkieläinten ruoat	66	3	60	72	4,4	1 718	102	PK	2 vk
A0933104	Lemmikkieläinten tarvikkeet ja lääkkeet	26	4	18	34	15,9	363	22	PK	2 vk
A094	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	627	16	596	659	2,6	5 397	320	SUM	
A0941	Urheilu- ja vapaa-ajan palvelut (P)	125	8	109	141	6,4	1 433	85	SUM	
A0941101	Urheilukilpailut ja ravit	9	2	5	12	19,6	111	7	PK	2 vk
A0941102	Tanssit, diskot, iltamat	19	1	17	22	7,0	422	25	PK	2 vk
A0941103	Huvipuistot, sirkus, tivoli, puuhapaikat ym.	14	2	10	18	14,3	107	6	PK	2 vk
A0941104	Uimahalli-, hiihtohissi- ja pelivuoromaksut	58	7	46	71	11,2	675	40	PK	2 vk
A0941105	Venepaikan vuokra	7	1	5	9	15,6	303	18	H	v
A0941106	Muiden harrastusvälineiden vuokra	3	1	1	4	24,5	51	3	PK	2 vk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika	
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa, menoryhmä > 0			%
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%			
A09411S1	Harrastuksiin liittyvät kurssit ja leirit		5	2	1	8	37,2	13	1	PK	2 vk
A09411S2	Liikunta-, tanssi- ja ratsastustunnit		6	1	3	9	24,9	59	3	PK	2 vk
A09411S3	Muut harrastuksiin liittyvät tunnit		4	1	2	6	25,3	37	2	PK	2 vk
A0942	Kulttuuripalvelut (P)	323	11	302	344	3,4	5 350	317	SUM		
A09421	Elokuvat, teatterit, konsertit	64	4	56	73	6,5	730	43	SUM		
A0942101	Teatterit, oopperat ja konsertit	40	4	33	47	9,2	321	19	PK	2 vk	
A0942102	Kausi- ja sarjaliput teatteriin ym.	6	1	4	8	16,4	181	11	H	v	
A0942103	Elokuvat ja elokuvakerhot	18	1	15	21	7,7	317	19	PK	2 vk	
A09422	Museot, eläinpuistot, messut ym.	12	1	9	14	11,6	195	12	SUM		
A0942201	Museot, taidenäyttelyt, eläinpuistot ym.	6	1	4	8	17,7	101	6	PK	2 vk	
A0942202	Messut, maatalousnäyttelyt ym.	5	1	4	7	14,3	96	6	PK	2 vk	
A09423	TV-luvat, katselumaksut, videovuokrat ym.	177	1	175	180	0,7	5 313	315	SUM		
A0942301	Televisiolupa	160	1	159	161	0,4	5 306	315	LASK	v	
A0942302	Maksullisten tv-kanavien katselumaksut	8	1	7	10	9,6	237	14	H	v	
A0942303	Videokasettien, videon, television ym. vuokra	9	1	8	11	7,9	332	20	PK	2 vk	
A09424	Muut kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	70	9	51	88	13,4	569	34	SUM		
A0942401	Eläinlääkintäpalvelut ja muut lemmikki-eläinpalvelut	31	9	13	48	28,9	93	6	PK	2 vk	
A0942402	Valokuvien kehitys, joulupukki, opas ym.	39	3	33	45	7,5	490	29	PK	2 vk	
A0943	Rahapelit (P)	179	7	165	194	4,2	2 212	131	SUM		
A0943101	Veikkaus, Lotto, V5, Jokeri ym.	143	6	132	154	4,0	1 847	110	PK	2 vk	
A0943102	Arvat	19	1	17	21	5,5	763	45	PK	2 vk	
A0943103	Bingo, Toto	5	2	2	8	34,0	39	2	PK	2 vk	
A0943104	Ajanvietaautomaatit	12	3	6	18	25,2	220	13	PK	2 vk	
A095	Kirjat ja lehdet	472	7	457	486	1,6	5 244	311	SUM		
A0951	Kirjat (PKS)	87	5	77	97	5,6	966	57	SUM		
A09511S1	Oppikirjat, tietokirjat, tietokirjasarjat	37	3	31	42	8,3	409	24	H PK	v/2 vk	
A0951103	Romaanit, novellit, runot	12	2	8	15	14,7	134	8	PK	2 vk	
A0951104	Kaunokirjalliset sarjat	4	0	3	5	12,0	162	10	H	v	
A0951105	Lasten ja nuorten kirjat	6	1	5	8	14,1	156	9	PK	2 vk	
A0951106	Kirjat erittelemättä	28	3	23	34	9,9	277	16	PK	2 vk	
A0952	Sanoma- ja aikakauslehdet (KR)	333	4	326	341	1,1	5 170	307	SUM		
A09521S1	Sanomalehdet	188	2	184	193	1,2	4 698	279	H PK	muu/2 vk	
A09521S2	Aikakauslehdet	133	2	128	137	1,7	4 283	254	H PK	muu/2 vk	
A09521S3	Sarjakuvalehdet	12	0	12	13	3,7	1 114	66	H PK	muu/2 vk	
A0953	Muut painotuotteet (KR)	31	2	28	34	5,0	1 368	81	SUM		
A0953101	Julisteet ja painokuvat ym.	1	0	0	1	27,6	24	1	PK	2 vk	
A0953102	Posti- ja onnittelukortit, adressit	21	1	19	23	5,3	1 208	72	PK	2 vk	
A0953103	Kalenterit, kartat ym. painotuotteet	9	1	7	11	10,7	232	14	PK	2 vk	
A0954	Kirjoitus- ja piirustustarvikkeet (KR)	20	1	18	23	6,2	878	52	SUM		
A0954101	Kynät, liidut, tussit ym.	4	1	3	5	12,1	309	18	PK	2 vk	
A0954102	Kirjoituspaperit, kirjekuoret ym.	7	1	6	8	7,4	518	31	PK	2 vk	
A0954103	Muut kirjoitus- ja piirustustarvikkeet	4	1	3	5	16,2	167	10	PK	2 vk	
A0954104	Klemmarit, nitojat, kansiot, muovitaskut	5	0	4	6	10,2	203	12	PK	2 vk	
A096	Valmismatkat	313	12	290	335	3,7	1 651	98	SUM		
A0961	Valmismatkat (P)	313	12	290	335	3,7	1 651	98	SUM		
A0961101	Valmismatkat Suomessa	16	3	10	21	17,3	91	5	H	3 kk	
A0961102	Päivämatkat teatteriin tai urheilu-keskuksiin, kiertoajelut ym.	6	1	4	9	18,7	56	3	PK	2 vk	
A09611S1	Valmismatkat ja risteilyt ulkomaille	291	11	269	312	3,8	1 555	92	H PK	v/2 vk	
A10	Koulutus	46	3	40	51	6,1	1 527	91	SUM		
A101	Koulutuspalvelut	46	3	40	51	6,1	1 527	91	SUM		
A1012	Perus- ja keskiasteen oppilaitokset (P)	8	2	4	11	22,2	165	10	SUM		
A1012101	Perus- ja keskiasteen oppilaitokset	8	2	4	11	22,2	165	10	H	v	
A1013	Yliopistot ja korkeakoulut (P)	4	1	3	6	12,1	165	10	SUM		
A1013101	Yliopistot ja korkeakoulut	4	1	3	6	12,1	165	10	H	v	
A1014	Muut koulutuspalvelut (P)	33	2	29	37	6,0	1 301	77	SUM		
A1014101	Täydennys-, työllisyys- ym. koulutus	11	1	8	13	11,4	244	14	H	v	
A10141S1	Muu koulutus	23	2	20	26	6,7	1 142	68	H PK	v/2 vk	

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia		Tieto- lähde	Referenssi- aika
		arvo	virhe	luottamusvälin	alaraja		yläraja	otoksessa,		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A11	Hotellit, kahvilat ja ravintolat	1 171	28	1 116	1 226	2,4	4 113	244	SUM	
A111	Ateriapalvelut	1 093	27	1 039	1 146	2,5	4 039	240	SUM	
A1111	Ravintolat ja kahvilat (P)	895	26	844	946	2,9	3 893	231	SUM	
A1111101	Kokolihipihvit ja -kyljykset	88	4	81	96	4,5	1 002	59	PK	2 vk
A1111102	Jauhelihapihvit ja -pyörykät	5	1	4	6	11,6	144	9	PK	2 vk
A1111103	Liha- ja makkarakeitot	3	0	3	4	13,2	107	6	PK	2 vk
A1111104	Laatikot ja risotot lihasta ym.	17	1	14	19	8,1	401	24	PK	2 vk
A1111105	Paistettu ja keitetty kala	12	1	10	15	10,2	208	12	PK	2 vk
A1111106	Kalakeitto	2	0	1	3	19,6	56	3	PK	2 vk
A1111107	Laatikot ja risotot kalasta ym.	1	0	1	2	23,7	32	2	PK	2 vk
A11111S1	Hernekeitto ja muut kasviskeitot	2	0	1	2	13,5	82	5	PK	2 vk
A1111110	Muut kasvisruoat	4	1	3	5	14,9	87	5	PK	2 vk
A1111111	Salaatit	9	1	8	11	8,3	291	17	PK	2 vk
A11111S2	Hampurilaiset, hampurilaisateriat, ranskalaiset	70	3	65	75	3,6	1 459	87	PK	2 vk
A1111113	Pizzat	67	3	62	73	3,9	1 162	69	PK	2 vk
A1111114	Lihapiirakat, hot dogit ym.	37	2	34	40	4,3	1 311	78	PK	2 vk
A1111117	Lounaspaketti ja seisova pöytä	108	7	94	122	6,6	887	53	PK	2 vk
A1111118	Ateria erittelemättä, juomarajat ym.	63	14	36	91	21,8	476	28	PK	2 vk
A11111S3	Jälkiruoat, jäätelöt ym.	16	1	14	18	5,6	836	50	PK	2 vk
A11111S4	Kahvi, tee, kaakao ml. kahvileivät	111	3	105	118	3,0	2 745	163	PK	2 vk
A1111126	Maito ja piimä	1	0	1	2	11,2	199	12	PK	2 vk
A11111S5	Muut alkoholitomat juomat	24	1	22	26	4,5	1 447	86	PK	2 vk
A1111130	Olut	126	9	109	143	6,8	1 161	69	PK	2 vk
A1111131	Muut alkoholijuomat	127	8	111	142	6,3	1 101	65	PK	2 vk
A1112	Työpaikka- ja opiskelija-ateriat (P)	197	7	183	211	3,6	1 363	81	SUM	
A1112101	Ravintoetu työpaikka-ateriasta	28	3	22	33	9,6	218	13	PK	2 vk
A1112102	Maksettu työpaikka-ateria	153	6	140	165	4,2	1 058	63	PK	2 vk
A1112103	Juomat ja välipalat työpaikalla	3	0	2	3	14,0	111	7	PK	2 vk
A1112104	Maksulliset koulu- ja opiskelija-ateriat	14	1	11	17	10,4	201	12	PK	2 vk
A11121S1	Muut maksulliset ateriat ja välipalat	–	–	–	–	–	0	0	PK	2 vk
A112	Majoituspalvelut	78	5	68	89	6,6	775	46	SUM	
A1121	Majoituspalvelut (P)	78	5	68	89	6,6	775	46	SUM	
A11211S1	Hotellimaksut, maatilamatkailu ym. Suomessa	78	5	68	89	6,6	775	46	H PK	3 kk/2 vk
A12	Muut tavarat ja palvelut	2 690	38	2 615	2 766	1,4	5 479	325	SUM	
A121	Puhtaus ja kauneudenhoito	525	12	501	549	2,3	4 604	273	SUM	
A1211	Kampaamot ja kauneushoitolat (P)	221	8	205	237	3,6	1 969	117	SUM	
A1211101	Parturi	50	2	45	55	4,8	702	42	PK	2 vk
A1211102	Kampaamo	129	6	117	140	4,6	842	50	PK	2 vk
A1211103	Kasvohoito, jalkahoito ym.	27	4	20	35	14,4	159	9	PK	2 vk
A1211104	Saunamaksut ym.	15	1	13	17	6,5	648	38	H PK	kk/2 vk
A1212	Puhtauden- ja kauneudenhoidon välineet ja valmisteet	304	7	289	318	2,4	4 295	255	SUM	
A12121	Sähkölaitteet puhtauden- ja kauneudenhoitoon (KS)	8	1	6	10	14,8	72	4	SUM	
A1212101	Hiustenkuivaajat, partakoneet ym.	8	1	6	10	14,8	72	4	PK	2 vk
A12122	Muut tuotteet puhtauden- ja kauneudenhoitoon (KR)	296	7	282	310	2,4	4 293	255	SUM	
A1212201	Kammat, hiusharjat, -soljet, taskupeilit	4	0	3	4	8,4	296	18	PK	2 vk
A1212202	Parranajotarvikkeet (ei sähkökäyttöiset)	4	1	3	5	13,0	147	9	PK	2 vk
A1212203	Hammasharjat, henkilövaa'at ym.	13	2	10	16	12,0	651	39	PK	2 vk
A1212204	Kylpy- ja hienosaippuat	13	1	12	14	4,4	1 152	68	PK	2 vk
A1212205	Hiusten pesu- ja hoitoinneet, hiusvärit	52	2	48	56	4,2	1 705	101	PK	2 vk
A1212206	Hammastahnat ja suuvedet	12	0	11	12	3,8	1 243	74	PK	2 vk
A1212207	Deodorantit	12	1	10	13	6,5	637	38	PK	2 vk
A1212208	Parranajovalmisteet	3	1	2	4	22,2	83	5	PK	2 vk
A1212209	Ihovoiteet ja ihoravinteet	44	3	39	49	6,0	938	56	PK	2 vk
A1212210	Huulipunat ja huulirasvat	7	1	5	8	9,6	381	23	PK	2 vk
A1212211	Hajuvedet, voideparfyymit	10	2	7	14	16,6	74	4	PK	2 vk

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutustenryhmä	Keski-	Keski-	95 %		Suhteel-	Kotitalouksia		Tieto-	Referenssi-
		arvo	virhe	luottamusvälin	alrajaa		yläraja	linen		
		euroa	euroa	euroa	euroa	%	lkm	%		
A12122S1	Silmä- ja kynsikosmetiikka	13	1	11	15	8,1	391	23	PK	2 vk
A12122S2	Muut kauneudenhoitoinneet	19	2	15	23	10,0	334	20	PK	2 vk
A12122S3	Terveysiteet ja tamponit	17	1	16	18	3,8	1 098	65	PK	2 vk
A1212219	Paperinenäiliinat, virkistyspyyhkeet ym.	7	0	7	8	4,1	979	58	PK	2 vk
A1212220	WC-paperi	36	1	34	38	2,7	2 149	127	PK	2 vk
A12122S4	Vaipat, vaippaliinat ym.	26	2	23	29	6,8	354	21	PK	2 vk
A1212223	Muut vauvanhoitoinneet ja -tarvikkeet	4	1	2	5	20,4	88	5	PK	2 vk
A122	Henkilökohtaiset tavarat	102	9	85	120	8,6	1 234	73	SUM	
A1221	Korut ja kellot	46	6	34	58	13,2	550	33	SUM	
A1221101	Ranne-, tasku- ja kaulakellot (KS)	8	2	4	12	23,7	43	3	PK	2 vk
A12211S1	Seinä-, kaappi- ja herätyskellot (KS)	3	1	2	4	16,7	129	8	H PK	v/2 vk
A1221104	Korut (KS)	29	6	18	40	19,2	282	17	PK	2 vk
A1221105	Kellojen ja korujen korjaus (P)	6	1	4	7	14,4	134	8	PK	2 vk
A1222	Muut henkilökohtaiset tavarat (PKS)	56	6	44	69	11,2	814	48	SUM	
A12221	Laukut ja lompakot ym.	24	2	19	28	9,8	262	16	SUM	
A1222101	Matkalaukut, salkut, olka- ja käsilaukut	13	2	9	16	14,0	123	7	PK	2 vk
A1222102	Kassit ja koulureput	7	1	5	9	15,0	86	5	PK	2 vk
A1222103	Lompakot, kukkarot ja silmälasikotelot	4	1	3	5	18,1	75	4	PK	2 vk
A12222	Muut henkilökohtaiset esineet	33	6	21	44	17,8	600	36	SUM	
A12222S1	Lastenvaunut, turvaistuimet, vauva-									
	rinkat ym.	11	1	9	13	9,5	241	14	H	v
A1222203	Sateensuojat ja kävelykepit	1	0	1	2	19,1	42	2	PK	2 vk
A1222204	Piiput, piipunpuhdistimet ym. tupakointi-									
	välineet	1	0	1	1	13,6	135	8	PK	2 vk
A12222S2	Aurinkolasit, lämpömittarit, hauta-									
	tarvikkeet ym.	19	6	8	30	29,8	221	13	PK	2 vk
A123	Sosiaalipalvelut	170	9	152	187	5,2	730	43	SUM	
A1231	Sosiaalipalvelut (P)	170	9	152	187	5,2	730	43	SUM	
A12311	Kodinhoito- ja ateriapalvelut ym.	43	5	32	53	12,3	155	9	SUM	
A1231101	Kodinhoitaja	17	3	11	23	17,1	87	5	H	3 kk
A1231102	Vanhusten ateria-, päivähoito- ym.									
	palvelut	26	4	18	33	14,7	86	5	PK	2 vk
A12312	Lasten päivähoitopalvelut	127	7	113	141	5,6	586	35	SUM	
A12312S1	Päiväkodit	80	6	68	91	7,3	319	19	H	kk
A1231203	Kunnallinen perhepäivähoito	32	3	26	38	9,7	165	10	H	kk
A1231204	Yksityinen perhepäivähoito	4	1	2	7	29,7	24	1	H	kk
A12312S2	Päiväkerhot, leikkikentät ym. hoito-									
	muodot	11	2	8	14	14,3	164	10	H	kk
A124	Vakuutukset	505	8	490	520	1,5	4 988	296	SUM	
A1242	Irtaimistovakuutukset (P)	80	1	77	82	1,6	4 057	241	SUM	
A12421S1	Irtaimistovakuutukset	80	1	77	82	1,6	4 057	241	H LASK	v
A1243	Vapaaehtoiset tapaturma- ja sairaus-									
	vakuutukset (P)	79	3	74	84	3,4	2 629	156	SUM	
A12431S1	Henkilövakuutukset	79	3	74	84	3,4	2 629	156	H LASK	v
A1244	Ajoneuvovakuutukset (P)	346	6	335	357	1,7	4 347	258	SUM	
A1244101	Pakollinen liikennevakuutus	150	3	144	157	2,1	3 334	198	H	v
A1244102	Muut moottoriajoneuvovakuutukset	102	2	97	107	2,4	2 631	156	H	v
A1244103	Moottoriajoneuvovakuutus erittelemättä	81	4	74	89	4,6	918	54	LASK	v
A1244104	Matka- ja matkatavaravakuutus	8	0	8	9	5,0	772	46	H	v
A1244105	Venevakuutus	4	1	3	5	14,0	208	12	H	v
A125	Pankki- ja taloudelliset palvelut	6	1	3	9	23,8	102	6	SUM	
A1251	Pankki- ja taloudelliset palvelut (P)	6	1	3	9	23,8	102	6	SUM	
A1251101	Pankki- ja taloudelliset palvelut	6	1	3	9	23,8	102	6	PK	2 vk
A126	Muut palvelut	43	6	32	53	13,1	1 645	98	SUM	
A1261	Muut palvelut (P)	43	6	32	53	13,1	1 645	98	SUM	
A1261101	Asianajajien palkkiot ja neuvontapalvelut	16	5	6	25	30,4	60	4	H	3 kk
A1261102	Monistus, valokopiot ym.	2	1	1	3	22,6	79	5	PK	2 vk
A12611S1	Henkilökortit, virkatodistukset, passit ym.	12	1	11	13	4,4	1 348	80	H	v
A12611S2	Muut maksut ja palkkiot	12	3	7	18	23,0	322	19	PK	2 vk
A127	Kulutus erittelemättä	433	15	404	462	3,4	2 806	166	SUM	
A1271	Kulutus erittelemättä	433	15	404	462	3,4	2 806	166	SUM	

Liitetaulukko 2. Jatkuu

Koodi	Kulutusmenoryhmä	Keski- arvo	Keski- virhe	95 % luottamusvälin		Suhteel- linen keski- virhe	Kotitalouksia otoksessa, menoryhmä > 0		Tieto- lähde	Referenssi- aika
				alараја euroa	yläraја euroa		lkm	%		
A1271001	Kulutus Suomessa erittelemättä	68	5	58	78	7,4	819	49	PK	2 vk
A1271002	Kulutus ulkomailla erittelemättä	365	14	338	392	3,7	2 364	140	H	v
A129	Kulutuserojen ulkopuoliset erät	907	15	877	937	1,7	5 326	316	SUM	
A1291	Veroluonteiset maksut (P)	187	6	174	199	3,5	4 294	255	SUM	
A1291101	Leimaverot	59	6	47	70	10,0	312	19	H	v
A1291102	Koiraverot	2	0	2	3	7,5	321	19	H	v
A1291103	Moottoriajoneuvoverot	36	2	33	39	4,5	819	49	H	v
A1291104	Autonkäyttömaksu	79	1	77	81	1,4	4 016	238	H	v
A1291105	Metsästys- ja kalastuskortit ym.	10	0	10	11	3,9	1 550	92	H	v
A1292	Jäsenmaksut, sakot ja muut tulonsiirron luonteiset maksut (P)	532	8	516	548	1,5	5 195	308	SUM	
A1292101	Liikennesakot	14	1	12	16	6,5	787	47	H	v
A1292102	Muut kuin liikenteeseen liittyvät sakot	2	0	2	3	16,4	659	39	H	v
A1292103	Yhdistysten ja seurojen jäsenmaksut	23	3	18	29	12,2	179	11	PK	2 vk
A1292104	Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut	199	4	192	206	1,8	3 411	202	REK	v
A1292105	Kirkollisvero	287	5	278	297	1,7	4 840	287	REK	v
A1292106	Kolehti, listakeräykset ym. avustukset	6	1	4	8	20,2	105	6	PK	2 vk
A1293	Muut kulutuserojen ulkopuoliset erät (P)	189	7	175	203	3,8	1 926	114	SUM	
A12931	Asunnonvälityspalkkiot ja rakennuslupa- maksut	34	5	25	43	13,5	249	15	SUM	
A1293101	Asunnonvälityspalkkiot	28	4	19	36	16,1	109	6	H	v
A1293102	Rakennuslupamaksut	7	1	4	9	16,0	147	9	H	v
A12932	Kulutusluottojen korot	155	5	144	165	3,5	1 758	104	SUM	
A1293201	Opintolainojen korot	26	2	22	29	7,0	495	29	H	v
A1293202	Autolainojen korot	73	4	65	80	5,2	835	50	H	v
A12932S1	Muiden kulutuslainojen korot	56	3	50	63	5,9	765	45	H	v

Kestävyyssuokitus: KS = kestopuut, PKS = puolikestävät tavarat, KR = kertakäyttötavarat, P = palvelut

Tietolähteet: H = haastattelu, PK = kulutuspäiväkirja, REK = rekisteritieto, LASK = laskennallinen tieto, SUM = summattu tieto

Referenssiajat: 2 vk = kaksi viikkoa, kk = kuukausi, 3 kk = kolme kuukautta, v = vuosi, muu = muu referenssiaika

Liitetaulukko 3.
Kulutustutkimuksessa 2006 käytetyt rahanarvonmuutoskertoimet
kulutusmenoryhmittäin eri tutkimusvuosille

	1985	1990	1994–96	1998	2001	2006
A01_12 Kulutusmenot	1,725	1,375	1,197	1,141	1,039	1,000
A01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	1,217	1,067	1,108	1,116	1,049	1,000
A011 Elintarvikkeet	1,223	1,052	1,100	1,119	1,044	1,000
A0111 Leipä ja viljatuotteet (KR)	1,391	1,074	1,098	1,125	1,062	1,000
A0112 Liha (KR)	1,105	0,865	0,961	1,055	0,976	1,000
A0113 Kala (KR)	1,274	1,304	1,235	1,242	1,128	1,000
A0114 Maito, juusto ja munat (KR)	1,360	1,157	1,174	1,193	1,098	1,000
A0115 Rasvat ja öljyt (KR)	0,828	0,762	1,061	1,117	1,056	1,000
A0116 Hedelmät ja marjat (KR)	1,407	1,460	1,354	1,192	1,087	1,000
A0117 Kasvikset ml. perunat (KR)	1,103	1,085	1,118	1,093	1,023	1,000
A0118 Sokeri, hillot, hunaja ja makeiset (KR)	1,103	1,031	1,071	1,059	1,022	1,000
A0119 Muut elintarvikkeet (KR)	1,252	1,125	1,082	1,071	1,028	1,000
A012 Alkoholittomat juomat	1,144	1,211	1,180	1,094	1,103	1,000
A0121 Kahvi, tee ja kaakao (KR)	0,732	1,020	0,858	0,771	1,051	1,000
A0122 Kivennäisvedet, virvoitusjuomat ja mehut (KR)	1,561	1,278	1,372	1,294	1,121	1,000
A02 Alkoholijuomat ja tupakka	1,784	1,293	1,069	1,014	0,950	1,000
A021 Alkoholijuomat	1,476	1,101	0,976	0,953	0,897	1,000
A0211 Väkevät alkoholijuomat (KR)	1,148	0,851	0,789	0,781	0,764	1,000
A0212 Viinit, siiderit ja long drinkit ym. (KR)	1,549	1,165	1,026	0,997	0,968	1,000
A0213 Olut (KR)	1,705	1,277	1,101	1,066	0,954	1,000
A022 Tupakka	2,663	1,816	1,307	1,165	1,083	1,000
A0221 Tupakka (KR)	2,663	1,816	1,307	1,165	1,083	1,000
A03 Vaatteet ja jalkineet	1,372	1,145	0,992	0,993	0,981	1,000
A031 Vaatteet ja vaatekankaat	1,374	1,156	0,997	0,994	0,983	1,000
A0311 Vaatekankaat (PKS)	1,518	1,282	1,151	1,115	1,040	1,000
A0312 Vaatteet (PKS)	1,355	1,141	0,980	0,982	0,976	1,000
A0313 Muut asusteet ja tarvikkeet (PKS)	1,451	1,214	1,078	1,049	1,017	1,000
A0314 Vaatteiden pesu, valmistus ja vuokraus (P)	2,198	1,789	1,497	1,342	1,204	1,000
A032 Jalkineet	1,371	1,089	0,965	0,990	0,971	1,000
A0321 Jalkineet (PKS)	1,348	1,079	0,954	0,981	0,966	1,000
A0322 Jalkineiden korjaus ja vuokraus (P)	2,371	1,449	1,328	1,328	1,167	1,000
A04 Asuminen ja energia	2,270	1,820	1,410	1,268	1,128	1,000
A041 Vuokra-asuminen	2,382	1,855	1,413	1,262	1,117	1,000
A0411 Varsinaisen asunnon vuokra (P)	2,382	1,855	1,413	1,262	1,117	1,000
A042 Omistus- ja luontoisetuasuminen	2,345	1,850	1,414	1,262	1,117	1,000
A0421 Omistusasuminen (P)	2,345	1,850	1,414	1,262	1,117	1,000
A0422 Luontoisetuasunto (P)	2,345	1,850	1,414	1,262	1,117	1,000
A045 Asumisen energia	1,844	1,637	1,390	1,320	1,247	1,000
A0451 Sähkö (KR)	1,763	1,472	1,251	1,181	1,186	1,000
A0453 Nestemäiset polttoaineet (KR)	2,435	3,056	2,521	2,497	1,681	1,000
A0454 Kiinteät polttoaineet (KR)	1,907	1,287	1,102	1,053	1,048	1,000
A0455 Kaukolämpö- ja lämminvesimaksut ym. (KR)	1,741	1,640	1,344	1,222	1,057	1,000
A05 Kodin kalusteet, koneet ja tarvikkeet	1,456	1,227	1,094	1,081	1,031	1,000
A051 Huonekalut, taide-esineet ja matot	1,586	1,245	1,120	1,112	1,057	1,000
A0511 Huonekalut, kalusteet, koriste- ja taide-esineet (KS)	1,595	1,235	1,115	1,108	1,048	1,000
A0512 Matot (KS)	1,358	1,198	1,063	1,062	1,056	1,000
A0513 Huonekalujen, kalusteiden ja mattojen korjaus (P)	1,890	1,460	1,287	1,255	1,172	1,000
A052 Kodintekstiilit	1,379	1,176	1,050	1,021	0,961	1,000

Liitetaulukko 3. Jatkuu

	1985	1990	1994–96	1998	2001	2006
A0521 Kodintekstiilit (PKS)	1,379	1,176	1,050	1,021	0,961	1,000
A053 Kodinkoneet	1,211	1,126	0,995	0,990	0,990	1,000
A0531 Suuret kodinkoneet (KS)	1,150	1,091	0,969	0,967	0,979	1,000
A0532 Pienet sähkökäyttöiset kodinkoneet (PKS)	1,102	1,053	0,938	0,961	0,943	1,000
A0533 Kodinkoneiden korjaus ja varaosat (P)	2,677	1,668	1,365	1,287	1,163	1,000
A054 Lasitavarat, astiat ja keittiötyövälineet	1,618	1,320	1,207	1,191	1,075	1,000
A0541 Lasitavarat, astiat ja keittiötyövälineet (PKS)	1,618	1,320	1,207	1,191	1,075	1,000
A055 Kodin ja puutarhan työkoneet, työkalut ym.	1,485	1,283	1,098	1,084	1,033	1,000
A0551 Kodin ja puutarhan työkoneet (KS)	1,435	1,254	1,087	1,085	1,036	1,000
A056 Kodinhoitotarvikkeet ja -palvelut	1,421	1,279	1,132	1,109	1,048	1,000
A0561 Kodin kulutustavarat (KR)	1,296	1,191	1,058	1,051	1,009	1,000
A0562 Kotitalouspalvelut (P)	2,445	1,681	1,437	1,329	1,181	1,000
A06 Terveys	2,479	1,704	1,320	1,248	1,104	1,000
A061 Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -tarvikkeet	2,420	1,650	1,268	1,172	1,074	1,000
A0611 Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -tarvikkeet	2,420	1,650	1,268	1,172	1,074	1,000
A062 Lääkäri, laboratorio, fysioterapia ym.	2,664	1,801	1,392	1,322	1,164	1,000
A0621 Lääkäripalvelut (P)	2,953	2,069	1,631	1,543	1,244	1,000
A0622 Hammashoitopalvelut (P)	2,289	1,520	1,176	1,118	1,087	1,000
A0623 Tutkimus- ja hoitopalvelut (P)	2,849	1,914	1,473	1,407	1,188	1,000
A063 Sairaala- ja poliklinikkapalvelut	2,231	1,624	1,288	1,275	1,034	1,000
A0631 Sairaala- ja poliklinikkapalvelut (P)	2,231	1,624	1,288	1,275	1,034	1,000
A07 Liikenne	1,806	1,475	1,218	1,169	1,071	1,000
A071 Ajoneuvojen hankinta	1,515	1,177	0,950	0,938	0,937	1,000
A0711 Autot (KS)	1,502	1,169	0,948	0,938	0,938	1,000
A0712 Moottoripyörät ja -kelkat ym. (KS)	1,462	1,137	0,857	0,867	0,864	1,000
A0713 Polkupyörät (KS)	1,884	1,428	1,079	1,027	0,972	1,000
A072 Yksityisajoneuvojen käyttö	2,020	1,750	1,432	1,352	1,179	1,000
A0721 Ajoneuvojen varaosat ja lisätarvikkeet (PKS)	1,686	1,394	1,101	1,138	1,103	1,000
A0722 Poltto- ja voiteluaineet (KR)	1,975	1,880	1,540	1,421	1,200	1,000
A0723 Yksityisajoneuvojen huolto ja korjaus (P)	2,700	1,805	1,492	1,393	1,236	1,000
A0724 Muut yksityisajoneuvojen palvelut (P)	2,350	1,615	1,325	1,272	1,122	1,000
A073 Kuljetuspalvelut	2,014	1,578	1,335	1,265	1,099	1,000
A0731 Junamatkat Suomessa (P)	2,281	1,767	1,436	1,283	1,161	1,000
A0732 Maantiematkat Suomessa (P)	2,498	1,798	1,416	1,348	1,183	1,000
A08 Tietoliikenne	0,639	0,611	0,605	0,693	0,698	1,000
A081 Tietoliikenne	0,639	0,611	0,605	0,693	0,698	1,000
A0811 Postimaksut (P)	2,308	1,828	1,560	1,453	1,157	1,000
A0812 Puhelinlaitteet	0,074	0,073	0,087	0,169	0,309	1,000
A0813 Puhelin- ja internetpalvelut ym. (P)	0,793	0,773	0,743	0,798	0,755	1,000
A09 Kulttuuri ja vapaa-aika	1,573	1,248	1,100	1,074	1,012	1,000
A091 Audiovisuaaliset laitteet ja tietokoneet	0,515	0,510	0,512	0,599	0,691	1,000
A0911 Äänen ja kuvan tallennuslaitteet (KS)	0,636	0,636	0,562	0,661	0,729	1,000
A0912 Valokuvaus- ja videointilaitteet ym. (KS)	0,636	0,657	0,596	0,621	0,643	1,000
A0913 Tietojenkäsittelylaitteet (KS)	0,149	0,167	0,248	0,352	0,517	1,000
A0914 CD- ja DVD-levyt, filmit, videonauhut ym. (PKS)	0,956	0,925	0,902	0,909	0,895	1,000
A0915 Televisioiden, tietokoneiden ym. korjaus (P)	2,218	1,451	1,196	1,135	1,050	1,000
A092 Muut suuret vapaa-ajan välineet	2,085	1,590	1,267	1,203	1,089	1,000
A0921 Muut suuret vapaa-ajan välineet (KS)	2,086	1,600	1,316	1,242	1,124	1,000
A0922 Suurten vapaa-ajanvälineiden korjaus (P)	1,667	1,389	1,163	1,111	1,063	1,000
A093 Muut virkistys- ja harrastusvälineet	1,443	1,181	1,044	1,033	0,995	1,000
A0931 Lelut, pelit ja urheiluvälineet	1,418	1,131	0,960	0,909	0,897	1,000

Liitetaulukko 3. Jatkuu

	1985	1990	1994–96	1998	2001	2006
A0932 Kasvit, multa ja lannoitteet (KR)	1,546	1,234	1,077	1,056	1,002	1,000
A0933 Lemmikkieläimet (KR)	1,345	1,139	1,071	1,074	1,039	1,000
A094 Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	2,212	1,674	1,443	1,374	1,228	1,000
A0941 Urheilu- ja vapaa-ajan palvelut (P)	2,074	1,573	1,358	1,282	1,153	1,000
A0942 Kulttuuripalvelut (P)	1,989	1,560	1,406	1,332	1,191	1,000
A0943 Rahapelit (P)	2,148	1,597	1,315	1,238	1,115	1,000
A095 Kirjat ja lehdet	2,293	1,607	1,346	1,233	1,112	1,000
A0951 Kirjat (PKS)	1,850	1,233	1,143	1,075	1,036	1,000
A0952 Sanoma- ja aikakauslehdet (KR)	2,522	1,787	1,443	1,303	1,148	1,000
A0953 Muut painotuotteet (KR)	2,229	1,573	1,257	1,218	1,098	1,000
A0954 Kirjoitus- ja piirustustarvikkeet (KR)	1,606	1,245	1,116	1,047	0,974	1,000
A096 Valmismatkat	1,845	1,465	1,309	1,226	1,060	1,000
A0961 Valmismatkat (P)	1,845	1,465	1,309	1,226	1,060	1,000
A10 Koulutus	2,222	1,645	1,443	1,313	1,205	1,000
A101 Koulutuspalvelut	2,222	1,645	1,443	1,313	1,205	1,000
A1012 Perus- ja keskiasteen oppilaitokset (P)	2,222	1,645	1,443	1,313	1,205	1,000
A1014 Muut koulutuspalvelut (P)	2,222	1,645	1,443	1,313	1,205	1,000
A11 Hotellit, kahvilat ja ravintolat	1,964	1,485	1,299	1,206	1,095	1,000
A111 Ateriapalvelut	1,951	1,477	1,292	1,203	1,093	1,000
A1111 Ravintolat ja kahvilat (P)	1,894	1,433	1,266	1,185	1,084	1,000
A1112 Työpaikka- ja opiskelija-ateriat (P)	2,274	1,722	1,431	1,288	1,137	1,000
A112 Majoituspalvelut	2,142	1,597	1,393	1,254	1,129	1,000
A1121 Majoituspalvelut (P)	2,142	1,597	1,393	1,254	1,129	1,000
A12 Muut tavarat ja palvelut	1,858	1,279	1,242	1,155	0,903	1,000
A121 Puhtaus ja kauneudenhoito	1,617	1,317	1,147	1,119	1,064	1,000
A1211 Kampaamot ja kauneushoitolat (P)	2,214	1,547	1,335	1,264	1,152	1,000
A1212 Puhtauden- ja kauneushoidon välineet ja valmisteet	1,333	1,195	1,045	1,036	1,010	1,000
A122 Henkilökohtaiset tavarat	1,387	1,328	1,163	1,143	1,055	1,000
A1221 Korut ja kellot	1,428	1,452	1,265	1,216	1,115	1,000
A1222 Muut henkilökohtaiset tavarat (PKS)	1,331	1,185	1,045	1,061	0,982	1,000
A123 Sosiaalipalvelut	2,325	1,612	1,293	1,277	1,126	1,000
A1231 Sosiaalipalvelut (P)	2,325	1,612	1,293	1,277	1,126	1,000
A125 Pankki- ja taloudelliset palvelut	1,928	1,015	1,266	1,173	0,956	1,000
A1251 Pankki- ja taloudelliset palvelut (P)	2,378	1,658	1,334	1,302	0,998	1,000
A126 Muut palvelut	1,936	1,542	1,337	1,244	1,150	1,000
A1261 Muut palvelut (P)	1,936	1,542	1,337	1,244	1,150	1,000

KÄSIKIRJOJA
 HANDBÖCKER
 HANDBOOKS

Nro 1	Koulutusluokitus 2006 <i>Utbildningsklassificering 2006</i>		2007
Nro 4	Toimialaluokitus TOL 2008		2008
	Toimialaluokitus TOL 2008 (pdf)		2008
	Toimialaluokitus TOL 2008 Liite 1 Hakemisto		2009
	<i>Näringsgrensindelningen TOL 2008 (pdf)</i>		2009
	Toimialaluokitus TOL 2002 <i>Näringsgrensindelningen TOL 2002</i> Standard Industrial Classification TOL 2002 Liite 2 Tiivistelmä <i>Bilaga 2 Sammandrag</i> Annex 2 Summary		2002
Nro 5	Sektoriluokitus 2000 <i>Sektorindelningen 2000</i> Classification of Sectors 2000		2000
Nro 6	Rahoitusvaadeluokitus 1996 Classification of financial assets and liabilities 1996		1995
Nro 10	Yhteisöjen tehtävälouokitukset Julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tehtävälouokitukset <i>Uppgiftsklassificeringar för sammanslutningar</i> <i>Uppgiftsklassificeringar för offentliga sammanslutningar och icke vinstsyftande sammanslutningar</i> Classifications of the functions of government and non-profit institutions serving households	uudistettu painos reviderad upplaga revised edition	1986
Nro 11	Pääasiallisen toiminnan luokitus Pääasiallisen toimeentulolähteen luokitus <i>Klassificering av befolkningen efter huvudsaklig verksamhet</i> <i>Klassificering av befolkningen efter huvudsaklig inkomstkälla</i> Classification of the Population by Type of Activity Classification of the Population by Main Source of Livelihood		1980
Nro 12	Valtiot ja maat 2004 <i>Stater och länder 2004</i> Countries 2004		2004

Nro 14	Ammattiluokitus 2001 Pääjulkaisu		2001
	Ammattiluokitus 2001 Liite 1 Hakemisto, huhtikuu 2005		2005
	Ammattiluokitus 2001 <i>Yrkesklassificeringen 2001</i> Classification of Occupation 2001 Liite 3 Tiivistelmä <i>Bilaga 3 Sammandrag</i> Annex 3 Summary		2001
Nro 16	Rakennusluokitus 1994 <i>Byggnadsklassificering 1994</i> Classification of Buildings 1994		1994
Nro 17	Sosioekonomisen aseman luokitus 1989 Classification of Socio-economic Groups	uudistettu painos revised edition	1989
Nr 17b	Sosioekonomisk indelning 1989	reviderad upplaga	1990
Nro 18	Demografiset ja sosiaaliset perusluokitukset Ikä, sukupuoli, siviilisäätö, kieli, kansalaisuus, uskonto <i>Demografiska och sociala grundklassificeringar</i> <i>Ålder, kön, civilstånd, språk, nationalitet, trossamfund</i> Demographic and Social Basic Classifications Age, Sex, Marital Status, Language, Nationality, Religion		1983
Nro 20	Suomen ympäristötiedostot		1996
Nro 21	Aineellisten varojen luokitukset Kiinteä pääoma, varastovarot, muut aineelliset varat <i>Klassificeringar av materiella tillgångar</i> <i>Fast kapital, lagerkapital, övriga materiella tillgångar</i> Classifications of Tangible Assets Fixed Capital, Inventories, Other Tangible Assets		1985
Nro 22	Ikäluokitukset Ohjeita ikäluokituksen käytöstä <i>Åldersklassificeringar</i> <i>Riktlinjer för användning av åldersklassificeringar</i>		1986
Nro 27	Rikosnimikkeistö <i>Brottsnomenklatur</i> Crime nomenclature		1999
Nro 28	Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot 2009 <i>Kommuner och kommunbaserade indelningar 2009</i> Municipalities and Regional Divisions Based on Municipalities 2009		2009
Nro 30	Tilastokeskuksen ammattieettinen opas		2006
No 30b	Guidelines on Professional Ethics		2006
Nro 31	Tuottajahintaindeksit 1990=100 Indeksien käyttäjän käsikirja Producer Price Indices 1990=100 Handbook for Indices Users		1993
Nro 32	Maanrakennuskustannusindeksi 1990=100 Käyttäjän käsikirja		1993
Nro 33	Ansiotasoindeksi 1995=100 Käyttäjän käsikirja The Index of Wage and Salary Earnings 1995=100 Handbook for Users		1999
Nro 33	Ansiotasoindeksi 1990=100 Käyttäjän käsikirja The Index of Wage and Salary Earnings 1990=100 Handbook for Users		1994

Nro	34	Tuoteluokitus		1995
Nro	35	Väestölaskenta 2000 Käsikirja		2001
Nr	35b	<i>Folkräkningen 2000</i> <i>Handbok</i>		2001
No	35c	Population Census 2000 Handbook		2001
Nro	36	Siviiliasian nimikkeistö <i>Nomenklatur för civilmål</i> Nomenclature of civil cases		2002
Nro	37	Jäteluokitusopas		2005
No	37b	Guide to Waste Classification		1999
Nro	38	Vuoden 1950 väestölaskennan otosaineiston käsikirja		1997
Nro	39	Kuluttajahintaindeksi 2005=100 (pdf) Käyttäjän käsikirja	uudistettu painos	2008
Nr	39b	<i>Konsumentprisindex 2005=100 (pdf)</i> <i>Användarhandbok</i>		2008
No	39c	Consumer Price Index 2005=100 (pdf) Handbook for Users		2008
Nro	40	Maankäyttöluokitus <i>Markanvändningsklassificering</i> Land Use Classification		2000
Nro	41	Julkisyhteisöjen tehtäväluokitus		2001
Nro	42	Rakennuskustannusindeksi 2000 =100 Käyttäjän käsikirja Building Cost Index 2000=100 User's Handbook		2001
Nro	43	Laatua tilastoissa	uudistettu painos	2007
No	43b	Quality Guidelines for Official Statistics		2002
Nro	44	Yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukainen luokitus (COICOP)		2002
Nro	45	Use of Registers and Administrative Data Sources for Statistical Purposes		2004
Nro	46	Kulutustutkimus 2006 (pdf) Käyttäjän käsikirja		2009

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Statistikcentralen, försäljning
PB 4C
00022 STATISTIKCENTRALEN
tfn (09) 1734 2011
fax (09) 1734 2500
myynti@stat.fi
www.stat.fi

Statistics Finland, Sales Services
PO Box 4C
FI-00022 STATISTICS FINLAND
Tel. +358 9 1734 2011
Fax +358 9 1734 2500
sales@stat.fi
www.stat.fi

ISSN 1797-5646
= Käsikirjoja
ISBN 978-952-467-963-3 (pdf)